

Miročnina mesečno 85 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 124 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

V Ljubljani, v nedeljo, dne 20. junija 1937

Štev. 138 a

Cena 2.— Din, z ilustrirano prilogo 2.— Din

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.690 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Po dveh letih

Silno hitro se vrste leta. Dogodki se kopirajo drug na drugega, da bi skoraj prezrli drugo obletnico nastopa sedanje vlade, ako ne bi njeni nasprotniki baš v teh dneh izgubili gleve in začeli obupano kazati, da se jim ta doba zdi že zdavnaj predolga in da je treba njihova vedna prerokovanja uresničiti. Dve leti sta že skoraj za nami in pomen te dobe so najbolj pokazali tisti, ki so tej vladi napovedovali komaj dva tedna.

Dve leti — to čez stoletje sicer ni dolga doba, nam pa, ki sledimo dogodkom po dnevih, je bolj polna in bolj raznolika. Nihče ne more tajiti, da je vlada v posedanju delu dosegla že lepe uspehe na političnem, socialnem in tudi gospodarskem polju. Takoj ob njenem nastopu je zavladal popolnoma drug duh, čeprav ni izpremenila nobenega političnega zakona. V tem je največja značilnost sedanje vlade in morda jugoslavije sploh. Ustava ostane ista in vendar čisto drugače učinkuje in jo ljudstvo tudi drugače gleda od Stojadinovičevi vladi ali pa ob Jeftičevi vladi. Zakon o tisku, zakon o združevanju, vsi upravni zakoni — veliko tega je ostalo še iz prejšnjih dob, ker namen Stojadinovičeve vlade tudi ni bil, da bi vse izprevržla, in vendar: kakšna razlika, ako se tega orodja v državni organizaciji poslužuje državnik, ki ve, da za njim stoji tisočglašna množica, kakor pa če se ga poslužuje človek, ki je na mesto državnika samo po tem ali onem potu prišel, v dnu duše ga pa le muči zavest, da ima za seboj samo državni aparat, ki si ga je ukrotil, ko pa ne bo stal na krmilu, pa ne bo imel nikogar več. Takoj ob nastopu sedanje vlade, ko so še imeli zaslužno preteklost samo njeni člani, ne pa vlada kot celota, je bila ta razlika že vidna v razpoloženju ljudstva, ki se je takoj po njenem imenovanju pojavilo. Vse se je oddahnilo, težka mra, ki je že nekaj let ležala na vsej državi in jo stiskala k tlom, se je razrahljala. Svobodnejše je zadihala prišta, pa tudi nasprotnik, če zna ločiti vladno od državne in mu strast do nasprotovanja vladi ne seže tako daleč, da bi nasprotoval tudi državi in njen notranji mir spravljati v nevarnost. To oziroma se je v zadnjih dveh letih ohranilo in je od dne do dne postajalo iskrenješe, kakor se je utrjevala zavest, da ta izjemna vlada ni bila ena izmed mnogih, ki smo se jih že kar navadili, ampak da ima trajnejši namen. In zakoni, ki so prej tolikokrat služili za zatiranje ljudstva, so izgubili najhujše ostrine, čeprav s tem še niso postali ideal, h kateremu vsi stremiti. Poslužujejo se jih pač ljudje, ki jih obračajo v prid ljudstvu, ne pa, da bi z njimi ljudstvo dražili, kakor so delali tisti, ki ljudstva in njegove moči poznali niso. Tistim, ki se ne morejo navaditi na enakopravnost pred zakonom, ampak hlepe le po prvenstvu, že to ni všeč in ko so izprevideli, da sedanja vlada ni vlada za pol leta, ampak ima namen vpeti v državno življenje stalnost, kakor je za vsako državo potrebna, se jih je lotil divji srd. Danes od same jeze ne vedo, kaj bi počeli. Zato jim večkrat uidejo kaka nora početja, ki bi mogla biti nevarna, ako bi za njimi bilo kaj množic. Tako pa vse ostane pri redkih gostilniških omizjih, ki vpijejo in s pestmi bijejo po mizah. Nobena vlada jugoslavije še ni praznovala druge obletnice, sedanja jo praznuje: tisti, ki jim ni za državo, bodo pa itak rovarili in razbijali pod vsako vlado.

Sedanja vlada je v pravilnem razumevanju, da ljudstvo pride v stik z državo največ potem občine, najprej občine tako preuredila, da so bile ljudstvu zopet domače. Vrnila je občinam tiste meje, ki so jim jih prejšnji režimi pod bogve kakšnimi izgovori vzeli in izpremenili, pa si jih je ljudstvo vztrajno želelo nazaj, čeprav je bilo večkrat nevarno izraziti samo tako željo. Za ljudstvo je bilo to znamenje, da so na vidiku nova pota, kjer ima tudi ljudstvo nekaj besede. Z novimi občinskimi volitvami, pri katerih se zaradi javnega glasovanja samo tisti niso čutili svobodni, ki so zakonu, ki je to predpisal, z največjim navdušenjem ploskali, je bila popravljena druga krivica in ljudstvo je v najnižjem svojem zastopstvu res dobilo moč, ki jih je samo izvolilo.

Še večje zasluge pa si je vlada pridobila na socialnem polju z zakonodajo, ki smo jo že zdavnaj pogrešali, pa prejšnji režimi za to niso imeli niti časa niti smisla. Sem spada zlasti zakon o najmanjših mezdah z uredbno o obveznem poravnalnem postopku v medznih sporih, zakon o starostnem zavarovanju in sanacija bratovskih skladnic — sama vprašanja, ki so moreče visela leta in leta. Ureditev kmečkih dolgov je sama za sebe zadeva, ki se je prej nihče odločilno še lotiti ni upal, danes je urejena in ako še oživimo naše denarne zavode in jim vrnemo prejšnjo moč, v kar resno upamo, bomo srečno prebrodili najhujši gospodarski udarec — prezadolženost in nelikvidnost.

Gospodarsko delavnost je vlada poživila najbolj z javnimi deli, katerim vse čas posveča vso skrb in pri katerih smo tudi Slovenci že predrl tisti obroč, ki nam ni dajal primernega deleža. V letu 1935 smo deležni javnih del samo s 5,8%, prej pa že leta in leta ni bilo večjih javnih del, ker so bile JNS vlade zaposlene z nabiranjem članov, v letu 1937 se je ta naš delež zvišal že na 10,7% (od 70 milj. za javna dela pri nas 7 in pol milijona). Že v dvanajstih letih 1935 smo bili deležni pridobitev, ki so za nas velikega pomena, univerzitetna knjižnica v znesku 7.500.000 Din, in za vodovode iz vsote 5 milj. je odpadlo na dravsko banovino 2.662.000 Din, kar je za pokrajino, kjer je toliko krajev, ki nimajo pitne vode, naravnost življenjska zadeva. Za kemični inštitut v Ljubljani smo dobili 2 milijona Din, začel je prihajati tudi prvi denar za povečanje bolnišnice, gradi se železnica Črnomelj—Vrbovsko, zunanja trgovina je po posrečenih pogodbah oživela in se premaknila z mrtve točke. Tudi samoupravne oblasti lažje dihaajo, ako je osrednja oblast bolj dovzetna za potrebe posameznih pokrajin. Kdorkoli hoče nepristransko pogledati dvoletno delo vlade, bo moral priznati, da država v dveh letih še nikdar ni toliko napredovala in državna misel v ljudstvu

Objava banske uprave

Dugina Viktor, član in odbornik JNS v Mariboru priznal, da je zabodel akademika Dolinarja

Po končani predpreiskavi zaradi napada izvršenega iz seanse v Prelogah, občina Prihova, srez Konjice, na pristaše JRZ, ki so se dne 8. junija 1937 okrog 19. ure v dveh avtobusih peljali skozi Preloge proti Konjicam, pri kateri priliki je bil od napadalec z nožem smrtno zaboden akademik Rudolf Dolinar, je uprava policije v Ljubljani v dnevi 18. in 19. junija 1937 izročila sodišču sledeče osumljence:

1. Reja Stanko, upravnik »Mariborskega večernika Jutra« v Mariboru;
2. Silič Ivan, sluga pri upravi »Jutra« v Mariboru;
3. Kodrič Fran, zasebni uradnik, sedaj brez službe, v Radvanju pri Mariboru;
4. Bunc Josip, krojač brez posla, Maribor;
5. dr. Gorišek Milan ml., odvetniški pravnik v Sv. Lenartu v Slov. gorah;

6. Korošec Mirko, odvetniški uradnik v Sv. Lenartu v Slov. gorah;
7. Neuwirt Feliks, šofer v Sv. Lenartu v Slov. gorah;
8. Markež Vinko, mehanikar in šofer v Sv. Lenartu v Slov. gorah;
9. Beigott Ivan, trgovec v Sv. Lenartu v Slov. gorah;
10. Primec Mirko, posestniški sin v Hočah pri Mariboru;
11. Orožen Milan, absolviran pravnik v Celju;
12. Primec Filip, ključavničar v Hočah pri Mariboru;
13. Mlinar Ivan, trgov. sluga v Mariboru;
14. Dugina Viktor, pomožni delavec drž. železnice v Mariboru;
15. Parovan Anton, pekovski pomočnik v Mariboru;

16. Urbančič Ludvik, ključavničar v Mariboru;
 17. Štancer Drago, krojaški pomočnik v Mariboru.
- Usumljenca Klug Hans in Kranjc Ivan sta takoj po izvršenem napadu pobegla v Avstrijo.
- V zaporih celjskega okrožnega sodišča se že nahaja osumljenec Brajkovič, pekovski pomočnik v Mariboru.
- Izdan je nalog za aretacijo še treh osumljencev.
- Osumljenec DUGINA Viktor, ki je član in odbornik mladinske organizacije JNS v Mariboru, je priznal, da je pokojnega Rudolfa Dolinarja zabodel z nožem v hrbet.
- Iz pisarne kralj. banske uprave.
- V Ljubljani, dne 19. junija 1937.

Nacionalisti v Bilbau

Po nemških in italijanskih virih so nacionalisti ukorakali v Bilbao včeraj popoldne

Bayonne, 19. junija, c. Danes ob 13. uri so vse nacionalistične radijske postaje objavile, da je Bilbao padel. Nacionalisti so ukorakali v mesto ob 12.30 in prebivalstvo jih je navdušeno pozdravilo.

To vest sta dosedaj razglasili v svet nemška uradna agencija DNB in italijanska agencija Stefani. Stefani ve celo povedati, da so nacionalisti snoči bili samo še par sto metrov proč od mesta. Baski so se umaknili iz zadnjih postojank in danes je bilo mesto pripravljeno, da sprejme nacionaliste.

Zjutraj sta se uprla baskovskim poveljnikom zadnja dva bataljona, ki sta bila še v mestu. Vojaki teh dveh bataljonov so odšli in izpustili iz ječ vse politične jetnike. Z njimi so nato odšli nasproti nacionalističnim oddelkom pri San Domingu in se jim pridružili pri vstopu v mesto. St. Jean de Luz, 19. jun. c. Nacionalistične radijske postaje so ob 16.10 potrdile vest, da je Bilbao padel. Uradno poročilo vrhovnega poveljstva iz Salamance tudi potrjuje to vest, vendar pa še ne poroča podrobnosti o zadnjih borbah.

Ob francoski meji se v vseh španskih mestih in krajih, ki so pod nacionalistično oblastjo, takoj začeli prirejati navdušene manifestacije. V cerkvah so zvonili več ur.

Bayonne, 19. junija, c. O padcu Bilbaoa se izvejo še naslednje podrobnosti:

Havasov dopisnik poroča s fronte pred Bilbao, da so že snoči nacionalisti mesto popolnoma obkolili. Vladni oddelki so se umaknili iz vseh višin in ponoči je še zletelo več mostov na reki Nervio v zrak.

Prvi se ukorakali v Bilbao oddelki z Arcanda. Nacionaliste so pri pohodu v mesto pozdravljale dolge kolone okoliških kmetov, žena in otrok.

V ječi v Bilbao je bilo še 1000 političnih jetnikov, ki so jih oddelki policije osvobodili. Ti so nato z dvema bataljonoma milicnikov odšli nacionalistom nasproti in z njimi ukorakali v mesto.

Odvažanje beguncev

London, 19. junija, b. »Daily Express« poroča, da je angleška vojna ladja »Resolution«, ki izvaja kontrolo v severnih španskih vodah, dobila povelje, da ne sme spremljati španske vojne ladje »Habana«, na kateri so vkrcani begunci iz Bilbaoa. Isti list poroča, da je baskovska vlada takoj prosila angleško in francosko vojno ministrstvo, da to povelje prekliče in da spremlja ladjo »Habana« na odprtem morju.

Sedaj pa Madrid?

Madrid, 19. jun. c. Ponoči se je začela huda nova bitka za Madrid. Od 1 do 3 jutraj so strašno obdelovali medsebojne postojanke nacionalistični in vladni topovi. Komaj je sinil dan, so se že dvignila nacionalistična letala, ki so eno uro letala nad mestom, ne da bi vrgla kakšno bombo. Popoldne so milicniki prešli v napad, ki je ob 16 ponehal.

še nikdar ni bila tako utrjena kakor v tej dobi. Kajti isti ljudje, ki vodijo ljudstvo, vodijo tudi državo in je že s samim tem dejstvom tudi država bolj ljudska. Vsi pa vemo, da vse še ni storjeno in da je v jugoslaviji še veliko dela in velika bodočnost. Tudi vlada to ve, zato zaradi ščuvajočega pihanja nekaterih časopisov ne bo vrgla puške v koruzo in šla.

Velikokrat je v teh dveh letih vlada že padla. Konec so ji prerokovali do dneva natančno ljudje, ki bi radi veljali kot neprekosljivi v državotvornosti in nezmotljivosti v političnih prerokbah. Pa se jim te silne želje niso marale uresničiti, kar je državi samo koristilo. Tudi za jugoslavijo je prišel čas trajnega in mirnega razvoja, v katerem je osrednja misel: dobrobit države, njen mir na znotraj in njen ugled na zunaj, ljudstvo pa kot odločujoč faktor države. Ta misel je tako sveta, da jo mora spoštovati vsaka vlada, vsak minister in vsak politik, in pred katero se mora vsaka

Torpedi na Leipzig

Berlin, 19. junija, c. Uradno poročilo pravi, da je bila nemška križarka »Leipzig«, ki vrši kontrolno službo okoli Španije, napadena dne 15. junija. Neka španska rdeča vojna ladja je izstrelila na njo tri torpede, ki pa niso zadeli. Ta napad pa se je ponovil 18. junija, ko je bil na križarko izstreljen še en torpedo, ki je za las šel mimo šljuna.

V vsej Nemčiji je zavladalo silno razburjenje in vsi listi se vprašujejo, kako se bo izkazal zadnji sporazum, ki je bil podpisan v Londonu med državami, ki vrše kontrolo.

London, 19. jun. c. V Londonu se je danes ponovila izredna napetost, ki je nastala tedaj, ko je bila bombardirana »Deutschland«. Iz Španije poročajo, da so rdeče ladje bombardirale zopet neko nemško vojno ladjo. Sicer obseg incidenta ni znan, toda ponavlja se isto, kot se je zgodilo zadnjič s »Deutschlandom«.

Kdo vlada v Franciji

Povelja iz Moskve urejajo politično borbo Levica grozi z ulico

Pariz, 19. jun. TG. Pariški listi še le sedaj pišejo o čudnem preobratu v zadržanju komunistov, ko je parlament glasoval o sprejetju novih ogromnih davščin, ki jih vlada ljudske fronte nalaga narodu, da bi z njimi zasula zevajoče prepade svojega državnega gospodarstva. Listi pripovedujejo, da so komunisti do zadnjega jutra stali na stališču, da glasujejo proti vladi. Komunističnih poslancev je v parlamentu 72. Vlada Leona Bluma bi bila na ta način padla. Obstojal je namreč načrt, da je na vsak način treba vreči Bluma ter omogočiti novo vlado, ki bi jo sestavil radikal Herriot in v katero bi bili vstopili tudi komunisti, ki so tozadevno izjavljali, da ne bodo sodelovali s Herriotom predvsem zaradi tega, ker je ta moč bolj navdušen za sovjetsko Rusijo kot pa Leon Blum, ki ga komunisti psujejo za rdečo pobarvane buržoazije. Herriotova vlada, ki bi se še nadalje oslanjala na ljudsko fronto, bi z radikalni na desnici in komunisti na levi v zvezi s kleeščimi socialdemokrate prej po komunističnih načrtih enostavno zmelala in omogočila komunistom, da javno prevzamejo vodstvo v strokovnih organizacijah, kjer dejansko itak že prevladujejo in se pripravljajo na samostojen prevzem oblasti. Takšno razpoloženje je vladalo v parlamentu do zadnjega usodnega jutra. Po hodnikih parlamenta so že sestavljali novo vlado. Kar naenkrat pa tik pred sejo nastane med komunisti velika nervoznost in proti vsakemu pričakovanju klub komunističnih poslancev pride na dan z izjavo, da bo glasoval za Leona Bluma. Kaj se je zgodilo? Nič drugega kakor to, da je tisti hip prišela brzojavka iz Moskve, ki je komuni-

stom zapovedala, da morajo glasovati za Blumovo vlado. In tako se je tudi zgodilo. Blum je bil rešen s komunističnimi glasovi, kajti komunisti držijo v stranki disciplino. Čez dan so potem prišle podrobne razlage iz Moskve, ki so povedale, zakaj je Kominterni kar naenkrat svojo taktiko spremenila in misel na Herriotovo vlado čez noč opustila. Moskovska razlaga pravi, da je pri sedanjem mednarodnopolitičnem položaju bolj modro, da ostane Blum, ker bi se proti radikalno-komunistični vladi ne uprlo samo francosko meščanstvo in denarstvo, ampak tudi inozemske vlade, kot na primer Anglija, ki je Moskva sedaj noče dražiti.

Pariški listi se sedaj šaljivo sprašujejo, komu bodo vrhovni poveljniki Kominterne v Moskvi poslali povelje, naj glasuje za Blumovo vlado, ko bodo novi finančni zakoni prišli v razpravo pred senat, kjer vlada proti Blumu bojno razpoloženje in kjer komunistični senatorji niso jeziček na tehtnici.

Levica grozi

z revolucijo... ako senat vrže Bluma

Pariz, 9. junija, b. Položaj v Franciji se bo naglo poslabšal, če v zadnjem trenutku ne pride do sporazuma med ljudsko fronto in senatom, na kar znajo slediti iznenadenja. Senat je še vedno proti podelitvi pooblastil, ki jih je zahtevala vlada za izvedbo finančne reforme, ker je mnenja, da zasleduje vlada popolnoma druge cilje. Senat predlaga takšno besedilo zakonskega osnutka o finančnih pooblastilih, ki bo zanj jamstvo, da jih vlada ne bo izkoristila v strankarske namene. Senat tu predvsem misli na socialiste. Senat je pokazal takšen odpor, kot ga vlada ni pričakovala. Že dva dni razpravlja senatni finančni odbor, ne da bi načel že enkrat razpravo o zakonskem osnutku, ki ga je sprejela francoska zbornica.

Na ulice...

Jutranji levičarski tisk vedno ostreje napada stališče senata in grozi, da bodo v primeru, če bo senat zrušil vlado, delavske množice odšle na ulice in zrušile senat. Delavske množice imajo zaupanje samo v vlado ljudske fronte in bodo samo toliko časa mirne, dokler bo ta vlada na krmilu. Glasilo Bluma »Populaire« piše, da bo bržkone prišlo do odločilne bitke v senatu med senatorji in vlado ljudske fronte. Od tega boja bo od-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Španija v „Dom in svet“ pa globlji pogledi

Po načrtu Moskve. Dva svetova

Opozoriti moramo še na mednarodno komunistično propagando v prilogi ljudske fronte v Španiji. Kominterni je s svojimi posebej izšolanimi emisarji organizirala brezbožniško akcijo v Španiji, ki se je mogla tem bolj razmahati, ker je bil donedavni šef rdeče vlade Largo Caballero v tem pogledu tudi izšolan v Moskvi in častni član mednarodne brezbožniške zveze. Kominterni dalje španske rdeče fronte ni podprla le z orožjem in organizirala nabitje prostovoljcev za Španijo, ampak je na prevejen način poskrbela tudi za mednarodno propagando v prilogi španskega komunizma. Ta propaganda pa ni stopila pred svetovno javnost z vidno rdečo barvo, ki bi jo na prvi mah izdala tudi nepoučenemu čitatelju. Nasprotno. Ovila se je, kakor je to že nekaj let navada pri vseh komunističnih akcijah, v mnogo bolj popularna gesla, ki vlečejo mase in ki ljubimkajo s čustvi povprečnega meščana. Gesla, ki so jih vrgli v svet so zlasti sledeča: »V boj proti mednarodnemu fašizmu, ki hoče vojno, za svobodo in demokracijo španskega naroda! To je bilo preučeno za demokrate in nasprotnike fašizma. Potem: »Ako je kat. cerkev utrpela kaj škode, se je to zgodilo le v prisilni samoobrambi španskega ljudstva proti služabnikom Cerkev, ki so hise božje spremenili v trdnjave in z njih streljali proletarijat.« S tem naj bi se opravičila grozodejstva nad duhovščino in verniki, ki jih kratkoročno ni bilo močje zanikati.

Reči je treba, da je Kominterni s to svojo čustveno propagando pri čustvenem razpoloženih in nepoučenih ljudeh dosegla znaten uspeh. Jeseni 1936, ko je Caballero pričela trda prest, so stopile v akcijo razne »mirovne lige« in »akcije za mednarodno pomoč« in zbirale izjave vseh mogočih osebnosti v prilogi španske demokracije. Bil je precejšen odziv in Angliji, posebno med protestanti; tudi v cerkvenih anglikanski krogih, katerim bi iz nasprotovanja do katolicizma ne bilo neljubo, ako bi se dalo dokazati, kako je rimsko kat. cerkev pri vodstvu španskega naroda — odgovarjala. Potem so se obilno odzvali Francozi in tudi posamični katoliki. Ne smemo prezeht, da je Francija iz političnih razlogov v Španiji ves čas bolj na strani rdečih kakor belih. Tu je predvsem istomernost režima (francoska in španska ljudska fronta), potem pa že ukoreninjen strah in mržnja do Nemcev, katerih vpliva bi Francoz ne čutil rad še na Pirenejih. Tej antipatiji do Nemcev se noben Francoz ne more otresti, pa naj bo komunist ali katoličan. In ker so Nemci na strani Francoza, so iz tega zunanjepolitičnega razloga tudi nekateri katoliki bolj na strani valencijske vlade. Tu se zopet kaže ona usodna neoddanost katoličanov, ki je v Španiji rodila toliko gorja in ki v svetu slabi skupen nastop in enotno orijentacijo katoličanov v mnogih vprašanjih. K temu pridejo še nekateri španski kulturni delavci, ki so se kot katoliki opredelili za ljudsko fronto. Veliko jih ni, morda kakšna desetica. Tudi ti pišejo članke in dajejo izjave v prilogi ljudske fronte. Tisk Kominterni jih seveda z veliko radostjo ponatiskuje in izrablja za svojo propagando. Njihova pomoč je rdeči vladi seveda zelo dragocena.

Kaj naj sodimo o njih? Je to nekaj laikov in par duhovnikov. Ti žive na teritoriji valencijske vlade, zato so nekateri mislili, da niso svobodni v svojem mišljenju in so njih izjave v prilogi rdečih toliko vredne, kakor izjave ruskega patriarha v prilogi sovjetskega boljševizma. Vendar se nam to mnenje ne zdi povsem zanesljivo. Ti moške so morda svobodni in iz lastne volje govore in pišejo za ljudsko fronto; toda če je to tudi njih prepričanje, še ne dokazuje ničesar proti mnenju španskih katoličanov. Katera stranka, katero gibanje, pa tudi katera veroizpoved nima nekih posebnosti, ki v vsem in povsod hodijo svoja pota in je njihova strast, da stoji vedno na nasprotni strani kakor vsi drugi. Ali nimamo tudi mi Slovenci v vsaki panogi in v vsakem stanu nekaj takih primerkov, ki vidijo svojo veličino v tem, da hodijo svoja pota in pravijo, da je belo, kar vsi vidijo črno in proglašajo za dobro, kar vsem pomenja zlo. Toda njih pač nihče ne bo jemal za merilo. Mogla bi pa imenovana deseterica imeti tudi osebne interese, da se je opredelila za ljudsko fronto. Med njimi je nekaj bivših ministrov, eden je poslanik v Bruslju, par profesorjev, par duhovnikov in pisateljev, ki jih Kocbek imenuje »najkvalitetnejši krog izobražencev«. Cloveku je uganka, zakaj naj bi ta deseterica bila najboljši cvet španskega katolicizma. Ali zato, ker ni hotela biti preganjana, mučena in umorjena, kakor se je zgodilo z desetstotico drugih katoličanov? Ali zato, ker je ostala lepo v državnih službah v prepričanju, da tudi po revoluciji za katoličane v Španiji ne bo dobro, ako zmagaja ljudska fronta, oz. boljševizem, in je bolj varno, se pravi čas koristno orijentirati? Po tej logiki je tudi baron von Pappen najkvalitetnejši in najzlahnejši cvet nemškega katolicizma, ki se je tudi pravočasno orijentiral za Hitlerja, ne da bi se pustil pobiti, kakor mnogo drugih katoliških voditeljev. V čem je prvenstvena kvaliteta teh mož? G. K. pravi: Ker so ostali s svojim ljudstvom! Ali mar oni Španci, ki gredo s Francozom, niso ljudstvo? Ali se more med ljudstvo prištevati le anarhistično in komunistično orijentirana masa — vse drugo pa ni ljudstvo?

Tudi pri »Slovenec« smo imeli priliko čitati francoske revije s članki omenjenih španskih kulturnih delavcev, ki so g. K. služili za zgradbo njegovega članka. Potem smo jih videli še večkrat na govore v raznih komunističnih agencijah, ki so jih pridno uporabljale kot dragocen propagandni material. Toda zaradi tega prav res nihče ni čutil potrebe, da naš list spremeni svojo informativno smer. Kajti mislimo, da za katoliški dnevnik ne more biti merodajno mnenje tistih katolikov laikov, ki hote ali nehoti podpirajo delo in cilje mednarodnega komunizma in ne zadržanje tistih katoliških duhovnikov, ki ravna v nasprotju in proti stališču svojih škofov. (Od treh duhovnikov, ki delajo najglasnejšo propagando za rdečo vladno, sta bila dva že pred izbruhom državljanske vojne iz Rima imenoma (nominativ) izobčena iz Cerkev, tretji, nekoč redovnik, pa je zapustil svoj red. Vsi trije zlorabljajo svoj nekdanji cerkveni položaj in celo duhovniško obleko proti izrecnim določbam cerkvenega prava in cerkvenih oblasti.)

Za naše gledanje na španske dogodke so merodajne izjave sv. očeta, ki jih je podal ob priliki obiska španskih beguncev v Rimu (14. septembra 1936). Pri tej priliki je papež jasno ločil dva svetova, ki se borita med seboj: »Na eni strani zvočje sovraštvo in najbolj divje preganjanje, ki je po priznanju njenih sovražnikov namenjeno Cerkvi in katoliški veri.« Na drugi strani pa »oni, ki so prevzeli težko in nevarno nalogo, da branijo in zopet upostavijo pravico, božjo čast in religijo.« Žrtve cerkvenega preganjanja v Španiji je sv. oče v istem govoru označil kot mučnike. — Te papeževe izjave niso za nas obvezne.

kot dogma, kar tudi niso, toda naravno je, da srce katoličanov čuti s Cerkvijo tudi tedaj, kadar jim ni pod kaznjo izobčenja zapovedano.

Epilog

Potrpežljivi čitatelj, ki je bral ta spis o španski tragediji, je brez težave lahko razbral glavno misel, ki nas je pri sestavi članka vodila: Pokazati opravičenost pisanja, v katerem soglasja domalega vse katoliško časopisje. Skušali smo za svoje gledanje dobiti oporo tudi v izjavah in v zadržanju merodajnih cerkvenih krogov. Krivdo za žalostne dogodke v Španiji, ki jo je g. Kocbek enostransko naprtil eni sprti stranki, smo skušali pravilneje razdeliti na obe strani. Čeprav smo skušali biti kar mož objektivni, kljub temu ne pričakujemo, da bi nam vsi prišli na um, tudi ne vsi izmed tistih, ki so brez dvoma dobri katoliki. »Slovenec« je sicer katoliški list, ni pa cerkvena avtoriteta in nima druge moči, da vpliva na svoje bralce, kakor mož resnice.

Kdo bo krojil slovenskemu narodu bodočnost

Takega praznega klepetanja, kakršnega je spravilo skupaj »Jutro« pod naslovom »Slovenska vasa« v soboto 19. t. m., se nismo izlepa brali. V pesniškem razpoloženju opeva pisec slovensko vasa, kakor jo vidi v luči »Jutrovega« žarometa. V tej čudni luči je zapazil, kako se na slovenski vasi »vedno bolj krepko razvijajo neka napredna mladina. Svoječas je bilo na vasi vse temno, narodno življenje je bilo samo »podzavestno in okrnjeno, prišla pa je napredna misel in slovensko kmečko ljudstvo je spoznalo svoje lastno narodno bistvo. To narodno prebujenje napredno sokolstvo še vedno »dopolnjuje in mu daje socialno vsebino in globino. Ta narodna in socialna misel se kaže zlasti v delovnih tekmah organizirane kmečke mladine JNS. V tej mladini »živi vitalnost slovenske vasi, slovenske zemlje in njene bodočnosti. Ta bodočnost bo, kakor zatrjuje »Jutro« uvodničar, ki ima naravnost šekspirsko fantazijo, »pošteno slovenska ter zvesto in tvorno jugoslovenska, če bomo ostali zvesti zemlji in ljudem, ki so za to slovensko zemljo umirali. Vse te čudeže je rodila organizirana jeenesarska kmečka mladina in zato je pač vredna, da ji je »Jutro« posvetilo tak poetičen članek, ki se bere kakor »Sen kresne noči«.

Sen pa je le sen, ki se razblini v nič, čim padejo nanj zarjki dneva. In tako tudi slovenska vasa, o kateri sanja »Jutro« uvodničar, ne eksistira. Tista organizirana napredna kmečka mladina na slovenski vasi, ki je v uniformah Sokola, ki ga je JNS popolnoma vdinjala pod svoj politični jarek, je kaj maloštevilna in politično brezpomembna. Trditve »Jutra«, da je naš naprednjakarski Sokol dal življenju slovenske vasi socialno vsebino in globino, je vredna samo pomilovalnega smehljaja, če pomislimo na našega Kreka in na krščansko ljudsko gibanje, ki je šele v slovenskem kmečkem ljudstvu vzbudilo socialno zavest in ga usposobilo za uspešno politično borbo za njegov gospodarski dvig, dočim je narodno napredna stranka slovensko združništvo v »Slovenskem na-

Da bodo obširnejša razmatranja o daljnji Španiji mogla več koristiti, si dovolimo opozoriti na eno misel, ki je, upamo, skupna Kocbekovemu in našemu gledanju: Katoliki se moramo učiti iz Španije! Nezdružne razmere so rodile nezdrav, strupen sad. Le formalno, navidezno krščanstvo se danes ne more več zoperstavljati nad vse agresivnim, na psihologijo mas prikojenim naukom brezbožnega materializma. Samo živo, živeto krščanstvo bo obstalo, kjer je pa le zunanost, bo propadlo. Prvi sad resničnega krščanstva pa mora biti socialna pravičnost, ki se mora zgostiti pred socialnimi prepadi, ki jih v naši materialistični družbi koplje mamonizem. Katoliki se s socialnimi krivicami nikdar ne smemo sprijazniti, sprejeti jih kot nekaj danega, kar bi se ne dalo odpraviti. Naša dolžnost je, da se z vsemi močmi v besedi in dejanju odkrito borimo proti sebičnosti posejajočih, pa čeprav bi jih bil kdo pripravljen imenovati kristjane ali celo dobre kristjane. Mi moramo vedeti, da so to pagani, ker nimajo ljubosti do bližnjega, ki je zaradi njihove sebičnosti v potrebi. Le tako bomo utirali pot resničnemu krščanskemu mišljenju in krščanskemu socialnemu redu in po tej edini poti preprečili, da se španska tragedija ne bo ponovila tudi drugod. (Konec.)

Glej »Slovenec« od 16., 17., 18., 19. t. m. Včeraj se je v podnaslovu vrnila napaka. Mesto Ne dvomnost španske krutosti, beri pravilno nedvornost.

rodu« v službi vaškega oderuštva ljuto napadala. Slovenska ljudska stranka je tudi slovenskega kmeta rešila nadvlade nemštva, ki je po svoji zvezi z narodno napredno stranko komandiralo našemu deželnemu zboru, ki je postal slovenski in ljudski šele potem, ko je slovenska ljudska stranka strmoglavila barona Heina, eksponenta te zveze.

Kako pa danes jeenesarsko sokolstvo dopolnjuje svoje delo slovenskega narodnega prebujenja, to vidimo vsak dan jasneje. Pripeljali so v Slovenijo Zivkoviča, ki je državnim pravnikom zapovedal, da časopisi ne smejo imenovati slovenskega naroda, ker tega naroda sploh ni. Napredne mladence so mu neke izročile šopek v priznanje za to, da je s svojim šolskim zakonom izbrisal slovenski narod, slovenski značaj in slovensko kulturo iz naše šole. In ribniški Sokoli so ga s svojo sokolsko godbo navdušeno pozdravljali, ker je bil on prvi ministrski predsednik v Jugoslaviji, ki je odpravil vsa znamenja naše slovenske narodnosti ter začel sistematično izrivati slovenski jezik iz uradov. Zvesti tej njegovi ideologiji so mladeniči s sokolskimi znaki na prsih trgali slovenskim ljudem s prs slovensko trobojnico s florom ob priliki žalosti za ubitim Rudolфом Dolinarjem. V smislu Zivkovičevega programa v »Sokolskem glasniku« že leta in leta nismo brali nobenega članka v slovenskem jeziku, ki ga to glasilo našega sokolstva dosledno ignorira in se ga ogiba celo v dopisih iz dravske banovine. In naši Sokoli se sramujejo, da bi se imenovali slovenski Sokoli, ter se slovenskega imena sploh ogibljejo kakor hudič križa. In zdaj pride uvodničar v »Jutro« in si upa zapisati, da bo ta napredna mladina ustvarjala slovensko bodočnost!

Res žalostna nam majka, če bodo slovenskemu narodu krojili bodočnost »mladeniči, ki se zbirajo okoli Petra Zivkoviča, simbola centralizma in hegemonizma, ki slovenski narod iz dna duše črti.

Belgrad, 19. junija. m. Po podatkih, ki jih je prejel PAB od svoje podružnice v Ljubljani, so sedanji dolžniki iz Slovenije vplačali na račun prve anuitete nad 8 milj. din. Število dolžnikov se je od 15. maja dvignilo od 16.000 na 22.000.

Zborovanje ekonomistov v Zagrebu

Zagreb, 19. junija. b. Danes dopoldne se je pričel prvi kongres ekonomistov in komercialistov. Kongres se je pričel s predkonferencami in deloma v sekcijah. Za predsednika kongresa je bil soglasno izvoljen viceguverner Narodne banke g. dr. Belin, ki je danes prisel v Zagreb.

Po obisku ekonomsko-komercialne visoke šole so odšli udeleženci kongresa odšli v bivši hrvatski »sabor« na svečano otvoritev kongresa. Ti pristori so bili nabito polni predstavnikov raznih kulturnih in gospodarskih ustanov ter člani društva ekonomistov in komercialistov iz Zagreba ter ostalih krajev.

Prvi kongres sta obiskala tudi ban savske banovine g. dr. Viktor Ružič, kot zastopnik trgovinskega ministra dr. Vrbaniča, dalje podpredsednik mestne občine, kot zastopnik župana g. Teodor Kaufmann, sodni polkovnik Tomo Grškovič, kot zastopnik komandanta IV. armadne oblasti, narodni poslanec Artur Mahnik v imenu skupščine, dalje rektor visoke komercialne šole prof. Filip Lukas in številni drugi. Kongres je svečano otvoril viceguverner Narodne banke g. dr. Ivo Belin, ki je po kratkem pozdravnem govoru izrazil najlepše želje vsem navzočim.

Nato je pozdravil navzoče ban dr. Ružič. Za banom g. dr. Ružičem je pozdravil kongres predstavnikov narodne skupščine, narodni poslanec

Kdo vlada v Franciji

(Nadaljevanje s 1. strani.)

visne, ali bo sedanja vlada še naprej ostala na krmilu, ali pa bodo sledile vse posledice. List opozarja, da je sbornica pravi predstavnik narodnih množic in ne senat, ki bi se moral pokoriti sbornici in sprejeti to, kar ona predlaga oziroma sprejme, torej v prvi vrsti zakonske osnutke o finančnih pooblastilih.

Položaj je izredno napet, v političnih krogih pa govori o novi vladi, ki bi morala biti sestavljena predvsem od leve s sodelovanjem komunistov in socialistov ter radikalnih levčarjev, pri katerih bi moralo priti do razkola. Na drugi strani pa se zopet govori o vladi, ki bi bila bolj desničarsko usmerjena brez komunistov in socialistov, toda na čelu s radikali, ki bi morali zopet zavzeti ono mesto stare zmerne sredine, ki bi pritegnila v vladno zmerne elemente iz socialistične stranke in desnice, pri čemer bi moralo med socialisti priti do razkola.

Senat se grožnji ne boji

Na grožnjo, da bo jutri prišlo na ulice 600.000 delavcev, če senat ne spremeni svojega stališča in ne sprejme od sbornice izročeni zakonskih osnutkov, trdijo senatorji, da se množice sicer lahko spravijo na ulice, vendar pa se bo sivega obrnila popolnoma v obratnem smislu v njihovo škodo in predvsem na škodo onih, ki te demonstracije organizirajo. V političnih krogih vlada velikansko zanimanje, kakšno stališče bodo sedaj v tej borbi zavzeli komunisti. Značilno je, da se zadnja dva dneva držijo izredno rezervirano in ni še znano, kakšno stališče bodo zavzeli v sedanji borbi med senatom in vlado. Nekateri trdijo, da bi morali komunisti v zbornici glasovati proti zakonskemu osnutku, ki bi ga vlada eventualno izdelala po sporazumu in kompromisu s senatom ter s tem zrušiti vladno v zbornici. Nato bi stopili v novo vladno, iz katere bi bili odstranjeni radikali.

Trocki se ponuja za rešitelja Rusije

Pariz, 18. junija. AA. (Agencija Radio.) Trockij je poslal osrednjemu izvršnemu odboru SSSR v Moskvi naslednje brzojavko:

Stalinova notranja in zunanja politika vodi k popolnemu polomu vseh. Edina rešitev bi bil radikalni preobrat k uvedbi sodobne demokracije, začetni najprvo s javno revizijo sadnih sednih rasprav. V tem smislu Vam ponujam svojo popolno pomoč in sodelovanje. — Trockij.

Tisoči aretirancev

Moskva, 19. junija. (United Press.) Včeraj je prišla v Moskvo izdaja lista »Delavec«, ki izhaja v Minsku. V tej številki od 18. junija je obdobje 17 vodilnih pristavev beloruske komunistične stranke, ki jih list imenuje sovražnike države, ali vsaj sovražne elemente. Nadalje navaja list 141 pomembnih komunistov, za katere zahteva takojšnjo aretacijo. Nadaljnji 998 pa je označenih za sovražnike proletariata, ki so pravkar bili izključeni iz stranke. Strankin odbor je obtožil tudi 31 agitatorjev, češ da so širili trockizem. Med temi, ki so označeni za sovražnike države, so večina člani okrajnih in krajevnih organizacij. Ostali pa so obdolženi, da so zakrivali slabo žetev, in da so krivi porasta cen industrijskim proizvodom. Med njimi je 367 delavcev na državnih farmah, razni strojniki na postajah za traktorje itd. Izključili so iz stranke 150 vodilnih funkcionarjev sovjetske industrije, češ da je sabotirala napredek industrializacije. Vsi ti pridejo pred sodišče.

Sovjetske časopise označuje vedno več vodilnih funkcionarjev za trockiste, za izdajalce in za sovražnike proletariata. Tako vzhodno-sibirski »Pravda«, ki izhaja v Irkutsku obdoljuje oha glavna voditelja tamkajšnje komunistične stranke Razumova in Karšunova, da sabotirala utrjevalna dela na sovjetsko-mandurski meji in da Sovjete izdajata japonskemu imperializmu. Tudi voditelj komunistične stranke v Aškabadu, po imenu Minskij, je obdolžen trockizma.

Pariz, 19. jun. AA. Havaš poroča iz Moskve, da je bila zanikana vest o umoru Bele Kuna in vest o samomoru žene maršala Jegorova.

Celovec, 19. junija. c. Na km 24 ceste, ki vodi iz Celoveca proti Ljubljani, se je vsul plaz, ki je cesto zasul. Promet bo za nekaj dni prekinjen.

g. Artur Mahnik. Za njim pa so govorili podpredsednik zagrebske občine Teodor Kaufmann, rektor visoke ekonomsko-komercialne šole prof. Lukas in drugi.

Po pozdravnem govoru je imel na današnji otvoritvi kongresa referat o pomenu stanu ekonomistov upravnik podružnice Poštne hranilnice v Zagrebu dr. Nikola Gačša.

Ljubljansko društvo ekonomistov zastopajo poleg g. predsednika Zdenka Kneza tudi g. Ivan Aysek, dr. Murko, tajnik Lojze Pipp, Dular in drugi. aMriborsko društvo pa zastopa g. Stanko Koštomaj. Ob 17.30 pa je bil ustanovni občni zbor Zveze ekonomistov in komercialistov kraljevine Jugoslavije. Občni zbor je otvoril podpredsednik zagrebskega društva Dušan Kralj ter je bil soglasno za predsednika izvoljen dr. Ivo Belin, v predsedstvo pa so izvoljeni predsedniki posameznih društev.

Na predlog predsednika ljubljanskega združenja g. Zdenka Kneza je bil sprejet predlog, da bo prihodnji občni zbor Zveze 28. maja 1938 na Bledu.

Revolucija Kurdov

Turčija pošilja čete, da upor zaduše

Pariz, 19. junija. TG. Francoska agencija Havaš poroča iz Smyrne v Turčiji, da se je med kurdskega plemeni novo uporniško gibanje. Ognjišče upora je južnovzhodni del Turčije. Prišlo je do hudih in obsejnih izgradov, pri katerih so bili udeleženi tako Kurdi kakor Arabci. Najbolj prizadeti kraji ležijo med Urfo in Mardinom blizu turško-sirske meje. Turške oblasti molijo o dogodkih. Le toliko je znano, da so bila izdana povelja, da morajo večje armadne skupine nemudoma odpraviti v ta kraj. Tudi čete armadne zboru v Koniji so bile odposlane v imenovane kraje, da sodelujejo pri vzpostavitvi reda. Uporniki so menda dobro oboroženi, ker se jim je posrečilo, da so sestrelili dve turški letali. Potovanja turškega predsednika Atatürka na jugovzhod je v zvezi s uporom med Kurdi, ker hoče pred-

sednik sam osebno dati potrebna navodila, da se revolucionarno gibanje ne razširi in da se nemiri, kjer se še niso polegli, zaduše. Tudi moštvo trgovskih ladij, ki pristajajo v Smirni in prihajajo iz Aleksandrete, pripoveduje o neredih velikega obsega na sirske meji in da je v boj poseglo že turško topništvo, da bi razbilo uporniška gnezda v gorovju.

Zemunska vremenska napoved: Lepo vreme, večinoma jasno, le ponekod krajevne kratke nevihte in nekaj dežja.

Dunajska vremenska napoved: Verjetno še precej jasno, sicer pa nezanesljivo vreme, naraščanje toplot.

Zagrebska vremenska napoved: Stalneje in zmerno toplo.

Kralj Peter II je z odliko končal spodnjo gimnazijo

Belgrad, 19. junija. AA. Za konec šolskega leta Nj. Vel. kralja se je vršila danes ob 11.30 na dvoru na Dedinju intimna slovesnost, ki so se je udeležili kralj Peter II., kraljica Marija, knez namestnik Pavle, kraljevska namestnica dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, minister dvora, guverner kralja s profesorji in drugi.

Po končanem verskem obredu je kraljev guverner sporočil, da je kralj Peter s odličnim uspehom in z odličnim vedenjem končal 4. razred realne gimnazije in da je glede na tak uspeh oprošten nižje tečajne skušnje. Po tem sporočilu je guverner v kratkem govoru v imenu profesorjev čestital kralju k njegovemu uspehu in poudaril naloge, ki ga čakajo pri nadaljnjem šolanju. Nato so kraljica Marija, knez namestnik in drugi tudi čestitali kralju k njegovemu uspehu.

Borba za šahovsko prvenstvo

Rogaška Slatina, 19. junija.

V VII. kolu so igrali: Kalabar-König remis (v časovni tiski), Pire Kostić sta se po triurni igri v 24 potezah pogodila za remis, Matvejev-čehoslovski mojster Foltys remis, Vuković-Bröder remis, Nedeljkoviću se je posrečilo odvzeti nemškemu mojstu Sämischu pol točke (remis). Tudi Schreiber je igral z Beudorffom remis. Vse kaže, da se bo Neudorff posrečilo zasedati prvo mesto. Dr. Trifunović je dobil partijo proti dr. Dresgi, ki se danes sploh ni pojavil na turnirju. Tomović-Gereben 0 : 1.

Stanje točk po VII. kolu: Neudorff, Sämisch, Trifunović 5, Foltys, Vuković 4½, Tomović, Bröder 4, Pire, Gereben 3½, König, Schreiber, Nedeljković 3, Matvejev, Kostić, Drezga 2½, Kalabar ½.

Jutri v nedeljo se bo igralo VIII. kolo v popoldanskih urah od 14—18. Za to kolo vlada veliko zanimanje med zagrebčani, ki so napovedali za jutri veliko udeležbo kot gledalci. Dalje pripe se jutri v Rogaško Slatino tudi predsednik Jugoslovanske šahovske zveze in predsednik Narodne skupščine g. Stevan Čirič. Svoj prihod pa je napovedal tudi šahovski vele mojster dr. Milan Vidmar.

PAB zadruga in kmetijski dolgovi

Belgrad, 19. junija. m. Danes je imel sejo izvršni odbor Privilegirane agrarne banke, kjer so med drugim pretresali tudi vprašanje, kako bi se na najbolj uspešen način uredili vsi posli, ki so v zvezi s prenosom kmetov-dolžnikov na PAB. Izvršni odbor je sklenil, da se bo v prvi vrsti oziral na združništvo in mu dal možnost izkoristiti terjatve pri PAB in sicer še preden bodo obračuni končno veljavno pregledani in odobreni.

Celje v preteklosti

Redka so mesta v Sloveniji, ki se lahko ponajajo s tako pestro in slavno preteklostjo kot Celje. Razvoj mesta Celja je v ozki zvezi z njegovim zemljepisnim položajem. Leži v Celjski kotlini, ki se nahaja sredi gričevnate pokrajine, kamor teži sosedno hribovje in manjše doline, ki se zajedajo vanj. Mesto samo je vzraslo na najnižjem delu Savinjske doline, kjer spremeni Savinja svojo smer proti jugu. V neposredni okolici Celja dobi Savinja kot pritoke na zahodu Ložnico in Sušnico, na vzhodu pa Voglajno s Hudinjo in Koprivnico. Celje leži torej v nekakem hidrografskem središču. Od nekdanjega so se tu križala pota, kar je povzročilo, da je bilo Celje vedno prometno središče obširnega ozemlja.

To ozemlje je bilo naseljeno že v prazgodovinski dobi. Celjo iz paleolitika (nekako 10000—10000 l. pr. Kr.) hrani celjski mestni muzej številne bogate najdbe (ogromna okostja jameškega medveda, preprosto orodje iz kosti in kamnja), ki jih je izkopal celjski profesor Brodar v daljni okolici, tako v Njivicah pri Radečah, v Mornovi zijalki pri Sošanju, v Spehovi pri Velenju, zlasti pa na Olševi na avstrijski meji v višini 1700 m. Iz bližnje celjske okolice pa datirajo najdbe iz mlajše neolitike (nekako 10000—3000 pr. Kr.) in bronaste (3000—1000 pr. Kr.) dobe. Celje samo so pa verjetno ustanovili Kelti nekako okrog leta 400 pr. Kr. Zivahen promet je kmalu podčrtal važnost naselbine, ki je pa izredno pridobila na svojem pomenu, ko so prišli sem Rimljani. Radi važnega križišča cest je naselbina zelo hitro napredovala. Zakaj tu čez je vodila glavna rimska vojaška cesta, ki je peljala iz Ogleja preko Logatca, Ljubljane in Trojan na Ptuj. Od glavne ceste se je v bližnji celjski okolici odcepilo več stranskih. Zato se je tu prav kmalu razvil vojaški in trgovski življ. Ze rimski cesar Klavdij (41—54 po Kr.) je dvignil naselbino v mestno občino z mestno samoupravo. Po njem se je mesto imenovalo Claudia Celeia. Bilo je upravno središče ozemlja, ki je segalo do Pohorja, do vzhodnih odraštov Karavank, preko Save do črte Litija—Rajhenburg in vzhodno do okolice Slovenske Bistrice. Mesto, ki se je hitro poromnilo, je bilo zgrajeno večinoma na ozemlju današnjega Celja. Utrdili so ga šele v kasnejši rimski dobi. Grad se je nahajal bržkone na prostoru sedanjega Narodnega doma. Obzidje je bilo zgrajeno verjetno v 3. stol. po Kr. Mesto se je ponašalo z lepimi javnimi napravami. Imelo je lepo tlakovane ulice ter izborno izpeljano kanalizacijo; še sedaj uporabljajo rimski kanaleki sistem za odvajanje vode. Razen tega so se dvigala tu krasna javna poslopja, med njimi zlasti svetišča. Rimljani so namreč prinesli s seboj čiščenje svojih bogov, ki se je tu hitro udomačilo. V 2. stol. po Kr. so pa začeli častiti tudi orientalnega boga Mitro, ki so mu na čast tudi v Celju postavili razna svetišča. Istčasno s kultom Mitre se je širilo po vojaki in trgovcih tudi krščanstvo. V 4. stol. po Kr. je bila v Celju celo ustanovljena škofija, ki se je obdržala do prihoda Slovanov. Iz te dobe datira krščanska bazilika, katere sledove so odkrili na tleh, kjer stoji danes poštno poslopje. Rimsko Celje se je ponašalo z dvema skrbno urejenima kopaliscema; eno je stalo na tleh, kjer je danes državna meščanska šola, a drugo je bilo v Cankarjevi ulici. Številni rimski kamni, ki so vzdani v razna poslopja, nas na vsak korak spominjajo na rimsko Celje. Se več je pa takih spomenikov v muzeju. Saj obsega rimski lapidarij okrog šestdeset kamnitih spomenikov s stariimi napismi ter več skulpturnih ostankov, od katerih je najvažnejši kip »Noriškega vojaka«. Razen tega je v muzeju cela vrsta drugih rimskih predmetov, izmed katerih je predvsem pomembna bogata zbirka antičnega denarja.

Težki časi so se začeli za Celje s preseljevanjem narodov v 5. stol. Ugodna prometna lega je bila sedaj za mesto usodna. Gosto naseljeno prebivalstvo v mestu in okolici je moralo iskati rešitve v begu. Mesto je bilo večinoma porušeno; samo prav skromni ostanki in redko prebivalstvo je počakalo novo došle Slovence. Ime Celje, ki se je ohranilo do danes, pa vendar priča, da Slovenci niso popolnoma uničili preteklosti. Savinja, ki je tekla v rimski dobi severneje in se stekala z Voglajno blizu cerkve sv. Maksimiliana, je v sledečih stoletjih pokrila Celjejo z en meter debelo plastjo. V tej politisočletni dobi ne slišimo o Celju nič. Slovenci so prišli pod obrsko, nato pod frankovsko nadoblast. V začetku 10. stol. je tudi tukajšnje prebivalstvo silno trpelo radi madžarskih vpadov, zakaj tu čez je peljala Madžare pot proti zahodu. Po l. 955., ko so bili Madžari končno pregnani v današnjo Ogrsko, se je prebivalstvo oddahnilo in se je iz hribovitih predelov zopet lahko vrnilo na odprto ravnino. — Na pisano ime Celje pa naletimo prvič šele v 12. stol. V neki listini se namreč omenja kot središče Savinjske meje grofije, ki je bila del Karantanske vojvodine. Po ukinutvi mejne grofije, l. 1140. sta bili tu važni zlasti dve plemiški rodbini: Vovbržani, ki so imeli mrd drugim v posesti Gornje Celje, in njih sorodniki Sovneški, imenovani tako po gradu Sovneku pri Braslovčah. Zlasti Sovneški so skušali neprestano večati svojo zemljiško posest. Odločilno zanje je bilo leta 1322, ko so izumrli Vovbržani in so Sovneški po njih podedovali posestva predvsem v Savinjski in Saleški dolini.

Odslej so se imenovali Sovneški-Celjski gošpodje. Od tu so širili posest na vse strani: po Štajerskem, na Kranjsko, da celo v Prekmurje in Medžimurje. Ze v tej dobi daleč naokrog ni bilo velikaša, ki bi se lahko z njimi kosal. L. 1341. so postali grofje celjski. Odslej so iskali širšega torišča za politično udejstvovanje. Stopali so v rod-bineke sorodne zveze z bosensko in srbsko dinastijo; grof Herman II. je postal tast cesarja Sig-

munda. Odkar je rešil Herman II. Sigmundu življenje v bitki pri Nikopolju, sta oba prisrčno politično sodelovala. Cesar ga je bogato obdaril. Celjan je dobil Varaždin, Zagorsko grofijo, Medžimurje ter postal slovenski ban. Herman II. je postal najodličnejši velikaš ogrsko-hrvatske krone. L. 1420. se je ozemlje Celjanov zopet temeljito razmahnilo, ko so izumrli Ortenburžani. Po njih so Celjani podedovali posestva na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem. Sicer je sledila v sledečih letih nekaka stagnacija radi afere Veronike Deseniške, vendar je doba teh par let značila le nekaj oddih. Zakaj l. 1436. je Sigmund celjske grofe poknežil. S tem so dobili svobodno rudarstvo, svoje sodstvo, pravico do kovanja lastnega denarja. Če so bili Celjani doslej Habsburžanom podrejeni, so jim sedaj postali enakopravni. Jasno je, da so jim Habsburžani poskušali pridobiti pravico iztrgati s silo. Izbruhnila je vojska, radi katere je trpel le naš človek, a s katero niso Habsburžani nič dosegli. A v sledečih letih je prišlo do usodnega spora z družino Hunjadijev. Ivanu Hunjadiju, ki je bil gubernator na Ogrskem, so bili Celjani nevarni tekmeči. Obe družini sta se skušali polastiti

Prešernova ulica z Marijino cerkvi.

Foto Pelikan, Celje.

varuštva nad mladoletnim Ladislavom. Končno je dobil Ulrik Celjski Ladislava v svoje roke. Kot dvanajstleten deček je bil Ladislav proglašen za vladarja, a pravi vladar je bil Ulrik Celjski. Končno je bil Ulrik izvoljen za vrhovnega kapitana na Ogrskem namesto Ivana Hunjadija. Spor je dosegel višek l. 1456., ko je padel Ulrik Celjski kot žrtve zarote v Belgradu. Z njim je izumrl celjski rod takrat, ko je bil na višku svoje moči. Njih posest se je razdelila po daljšem boju. Vdova Katarina je obdržala domstrno Krško z letno rento, njen poveljnik Vitovec je postal grof Zagorski, a glavni delež je pripadel Habsburžanu cesarju Frideriku, ki je večino posestev razdelil. Mesto Celje pa, ki je bilo tako tesno spojeno s celjskim rodом, je obdržalo zase.

Najvidnejši ostanek srednjeveškega Celja je brezdvomno Stari grad, ki se strmo dviga tik nad Savinjo. Iz grajskih razvalin se visoko dviga Friderikov stolp — imenovan po nesrečnem Frideriku, ki je bil tu zaprt, ker ni ubogal strogega in brezobzirnega očeta Hermana II. Če se vzpnemo na vrh stolpa, šele vidimo, kako močilen je moral biti ta grad v srednjem veku. Uničil ga je deloma zob časa, deloma pa človek; saj je nekaj časa v 19. stol. služil grad celo za kamnolom. Celjski grofje že od začetka 15. stol. niso več stanovali gori, marveč so se takrat preselili v novo sezidan grad v Celju, ki je stal tam, kjer je danes vojašnica Kralja Petra. Obdan je bil s posebnim obzidjem in jarkom. V času največje moči sicer Celjani niso bili tu stalno naseljeni, a Celja tudi takrat niso zanemarjali, saj so ga l. 1451. povzdignili v mesto. Takrat so začeli graditi obzidje, ki je bilo dograjeno šele po izumrtju Celjanov. Se danes se prav lepo vidijo ostanki obzidja z Masarykovega nabrežja ob Savinji. Cela vrsta hiš se naslanja na to obzidje, ki ga je mogoče ugotoviti že od daleč pri stavbah brez ometa. Stirje stolpi — deli nekdanjega obzidja — so se ohranili do danes (Razlagova, Cankarjeva, Vodnikova ulica). Pri vzhodu v mesto so bile nameščene mitnice. Ena je stala nasproti Narodnega doma na mestu, kjer je danes hišica, ki ima na zunanji strani celjski grb z letnico 1540., druga je bila poleg kapucinskega mostu, a tretja na križišču ceste Kralja Petra in Vodnikove ulice. Dobrih štiri stolet je obdajalo obzidje mesto, v začetku 19. stol. so ga pa začeli podirati ter hkrati zasipavati jarke okrog njega; na enem od teh je deloma zgrajena današnja Cankarjeva ulica.

V dobi celjskih grofov sta zrastle tudi cerkev sv. Duha in ona sv. Maksimiliana, medtem ko sta farna cerkev sv. Daniela in minoritski samostan z Marijino cerkvi jo še iz časa Vovbržanov. Spočetka romansko farno cerkev so Celjani razširili v gotškem slogu ter ji prizidali tudi gotško kapelo Treh Kraljev (sedanja kapela Matere božje sedem

ELIDA MILA

-tako blaga in čista - tako čudovitega vonja

ELIDA MILO *Favorit*
Že deset let ljubljene
vsake lepe žene

žalosti). Pozornost vzbujajo nagrobni spomeniki tako znotraj kakor tudi na zunanji strani cerkve, kjer je bilo nekoč pokopališče. Strop pa krasi dragocene freske, ki jih je nedavno restavriral konservator dr. Stele. — Marijina cerkev je bila nekdanja zvezana z minoritskim samostanom (današnje staro okrogno sodišče; danes je okrogno sodišče nastanjeno v »Grolji«, ki vzbuja pozornost radi števil-

nih arkad; znana je pa ta stavba daleč naokoli radi poslikanega stropa v dvorani; umetnina je iz 17. stol., restavriral je sliko akad. slikar Sterneta leta 1927.) V Marijini cerkvi so imeli pod glavnim oltarjem celjski grofje svojo grobnico. Tu so pokopali tudi truplo zadnjega Celjana nesrečnega Ulrika. Pri prezidavanju so grobnico odprli ter shranili lobanjo za glavnim oltarjem.

Z izumrtjem Celjanov je minula slavna doba Celja. Mesto samostojnih ponosnih knezov se je nastanil v spodnjem gradu upravitelj vladarjevih posestev. Šele za Marije Terezije je malenkostno zrastle politični pomen mesta, ko je postalo sedež okrogne urada, čigar ozemlje je segalo od Save do Drave. Sredi 19. stol. je Celje tudi to izgubilo. Sicer je pa Celje v tej dobi doživljalo napade, kmečki upori so razburjali meščane. Luteransko gibanje je tudi tu našlo rodovitno tla. Saj je celo Primož Trubar deloval nekaj časa kot kaplan pri sv. Maksimilianu. Protireformacija je prebivalstvo kmalu zopet pokatolicnila. — Solstvo se je ugodno razvijalo. Marija Terezija je ustanovila glavno šolo, ki ji je že l. 1808 sledila gimnazija. 19. stol., v katerem se je začela dvigati med Slovenci narodna zavest in smisel za umno gospodarstvo, je tudi v Celju zapustilo sledove trajne vrednosti. V narodnem oziru so se tedaj Slovenci kmalu dobro izkazali. L. 1848. je bila ustanovljena narodna garda, ki na poziv Nemcev ni hotela nastopiti proti Jelačiću. Ze tedaj se je začelo delati za narod tudi s pomočjo tieka. Krepko se je postavilo slovensko meščanstvo po robu umetniemu ponemčevanju v drugi polovici 19. stoletja s tem, da je ustanavljalo narodna društva. Istčasno se je pa tudi gospodarsko osamčevalo s snovanjem lastnih hranilnic. Z vztrajnim delom je bilo doseženo, da je v Celju slovenski življ že v predvojni dobi številčno raste, medtem ko so bili Nemci že takrat v upadanju. Povojna doba je številčno razmerje obeh narodnosti temeljito spremenila, čeprav narodnostno vprašanje v Celju še danes ni idealno rešeno.

B. P.

Tabor slov. fantov in mož v Celju v dnevih od 27. do 29. junija 1937

Skozi desetletja so naše katol. mladinske organizacije ohranjale našo mladino zvesto materini besedi in veri očetov. Skozi desetletja so bili člani katoliških organizacij nepremagljiva armada, ki je čuvala naš narod pred potujčevanjem. Slovenski katoliški možje in fantje so bili pa tudi tisti, ki so pod vodstvom svojega narodnega prvoboritelja v največji meri pomagali ustvarjati lasten dom, našo državo Jugoslavijo. Ljubili so jo, se zanj žrtvovali. S svojim delom so ustvarjali edino trajno in zmagovito temelje vsake države: gojili so prosveto, gradili človeka brezmejnega? Močala je in upala in verovala v zmago pravice, v zmago resnice. Ne zastoj! Zopet se zbira v svojih domovih, zopet izobrazuje duha in sree, krepki telo, zopet vrši delo ljubezni do naroda in države še mogočnejše kot poprej, ker zdaj dela iz ljubezni, v prestanem preganjanju trdo in grenko preizkušeni, a nikdar premagani.

Ta mladina se hoče zbrati v tisočerm številu v Celju, da se tako zbrana z vseh delov slovenske zemlje zahvali Bogu za prestano preizkušnjo in dobljeno zmago, da znova priše v mogočnem zboru prisego zvestobe Bogu, narodu in državi. Ob spoznanju: tisoče nas je, enako mislečih in enako hotečih mladih ljudi, bo pa v njej zrastle še večja moč, še večja požrtvovalnost in še večji pogum v službi Boga in domovine. Slovenski možje in fantje! Vsi na tabor! Vsi v Celje! Naj postane ta naš tabor mogočen mejnik med preteklostjo temnih dni in med našo bodočnostjo. Naj postane zmagovalje trojne prave ljubezni: do Boga, do naroda in do države!

Legitimacije za tabor so dotiskane. Knjižice so prav lične in imajo tole vsebino: Uvodno besedo slovenskim fantom in možem, Nadškof dr. A. B. Jeglič, pokrovitelj tabora slovenskih fantov in mož v Celju, Program tabora, Druge prireditve ob času tabora, Navodila za udeležence: 1. Splošna navodila, 2. Podrobna navodila, 3. Posebna zdravniška navodila, Vozni red vlakov, Redne avtobusne zveze s Celjem, Pesmi (ljudsko petje): a) Državna himna, b) Cerkvene pesmi, c) Himna slovenskih fantov, Vodnik po Celju, Potočka zijalka (1700 m) na Olševi. Opozorjamo, da imajo pravico na polovično vozno na železnici samo imetniki teh legitimacij. Potrdila udeležbe tabora se bodo namreč dajala na rumene železniške legitimacije (obrazec K 13) samo v zvezi s taborno legitimacijo. Zupnijske pripravljalne odbore prosimo, naj nam nemudoma sporoče, koliko legitimacij želijo.

Slavnostna akademija

Na predvečer tabora slovenskih fantov in mož v Celju, in sicer v ponedeljek dne 28. junija bo ob 20. uri v celjskem mestnem gledališču slavnostna akademija s temle sporedom: 1. Državna himna (železničarska godba); 2. Mi vstajamo: a) Naprej zastava Slave, b) Lepa naša domovina; 3. a) V. Parna: V petju oglasimo, b) Gounod: Zbor vojakov iz opere Faust (poje Celjski oktet);

4. Gor čez izaro; 5. Mladci, proste vaje; 6. Konj; 7. Mali harmonikarji; 8. Nagovor. — Odmor. — 9. Bradlja; 10. a) E. Adamič: Modra devojka, b) Z. Prelovce: O, da je roža moje sree..., c) V. Mirk: Kolo (poje Celjski oktet); 11. Vrhunska gimnazistika; 12. Tri dobe češke zemlje; 13. Drog; 14. a) M. Tome: Belokrajinsko kolo, b) E. Adamič: Kranjičev Jurij (poje Celjski Zvon); 15. Himna slovenski fantov.

Vstopnina: Lože po 60, 80, 100 in 125 Din; sedeži na parterju po 14, 17 in 20 Din; sedeži na galeriji po 8 in 10 Din; stojšča po 4 Din.

Udeležence tabora, ki bi slavnostno akademijo radi obiskali, prosimo, naj nam čimprej sporočijo, koliko in katere sedeže želijo. Vstopnice bodo namreč že v predprodaji razprodane, ker je popraševanje veliko in bi nam bilo neljubjo, če ne bi mogli ustreči tudi zunanjim udeležencem tabora. Vse tiste, ki si bodo pisмено rezervirali vstopnice pa še prosimo, naj pridejo po vstopnice vsaj pol ure pred pričetkom akademije h gledališki blagajni, ker se bodo sicer vstopnice drugim obiskovalcem prodale.

Opozorjamo še, da se začne zbiranje udeležencev bakljade med sporedom akademije, in sicer od 20.30 na Glaziji in se začne bakljada točno ob 21.30. Pri bakljadi naj bi imelo čim več udeležencev gorečo bakljo. Baklje se bodo dobile po prihodu v Celje na stojnici pri kolodvoru, po skupnih prenočiščih in od pol 5 popoldne naprej na več stojnicah na Glaziji. Baklje so po 2 Din.

Prijave. Nekateri župnijski pripravljalni odbori in fantovski odseki še vedno niso poslali prijave. Prosim, da to nemudoma storite.

Prenos pridige in sv. maše po radiju. Radiofonska oddajna postaja Ljubljana je prevzela prenos pridige prevzisenega g. knezoškofa dr. Ivana Tomažiča in sv. maše z ljudskim petjem na taboru slovenskih fantov in mož v Celju, dne 29. junija.

Ojačevalne naprave, ki bodo skrbele, da bo slišna in razumljiva vsaka beseda govornikov na vsem prostoru pred Marijino cerkvi jo bo montirala zadruga »Radio« v Ljubljani. Aparatura bo ista kakor ob priliki evharističnega kongresa leta 1935 na Stadionu v Ljubljani.

Zupnijske pripravljalne odbore nujno prosimo, naj nam takoj pošljejo prijave udeležencev. Opozorjamo, da bomo preskrbeli hrano samo tistim udeležencem, ki so se prijavili za njo in jo plačali. Kdor se za hrano ni prijavil, bo moral sam skrbeti zanj. Tudi prenočišče bo dobil samo tisti, ki se je zanj prijavil preko odbora fantovskega odseka oziroma svojega župnijskega pripravljalnega odbora ter prejel izkaznico.

Vse priprave in druge dopise pošiljajte na naslov: Podzveza fantovskih odsekov, Celje, Cankarjeva ulica 4.

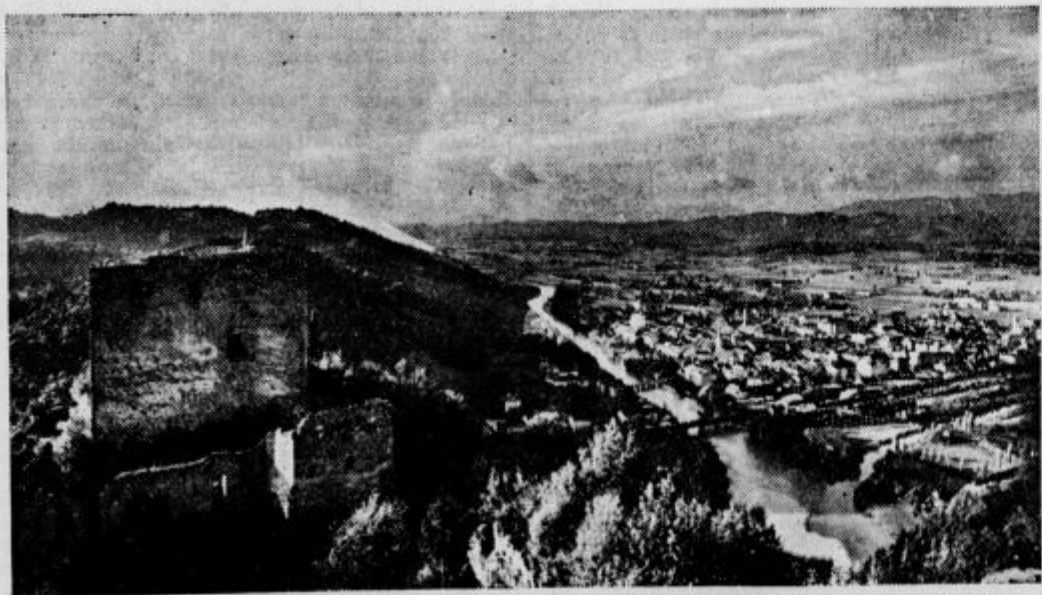
Pripravljalni odbor.

Objava

Doznali smo, da v Dravski banovini hodita po deželi dve osebi, od katerih se ena predstavlja kot pooblaščenec Privilegovane agrarne banke a. d. filijale v Ljubljani, druga pa kot zastopnik neke zavarovalne družbe, ter nagovarjata kmete, naj se zavarujejo pri neki izvestni zavarovalni družbi.

Opozorjamo vsakogar, da nismo nikomur dali sličnega pooblastila, temveč da gre za navadno lažno predstavljanje. Zato prosimo vsakogar, če bi se kdo pojavil kot pooblaščenec Privilegovane agrarne banke, ki bi agital za katerokoli zavarovalno družbo, da ga takoj prijaví najbližji žandarmerijski oziroma policijski postaji.

Iz pisarne filijale Privilegovane agrarne banke v Ljubljani.

Stari grad in pogled na mesto. Od tod so vladali celjski grofi.

Foto Pelikan, Celje.

Drobne novice

Na misijonski kongres v Groblje!

Spored: V nedeljo, 20. junija ob 9. sprejem gg. škotov; ob 10. sv. maša na prostem, mašuje nadškof dr. A. B. Jeglič, govor ima belgrajski nadškof dr. J. Ujčić; ob 1. slavnostno misijonsko zborovanje. Govore: minister dr. M. Krek, prof. J. Richter in prošt K. Cerin, nato pismeni pozdravi slov. misijonarjev in resolucije. Popoldne ob 2. pete liturgije z misijonske posvetitve, nato igra na prostem »Naša apostola«.

Ljudsko petje: Pri sv. maši ob 10. in popoldne pri liturgijah poje vse ljudstvo s spremljevanjem godbe. Spored pesmi je na izkaznicah.

Narodne noše: Kdor hoče, sme priti v narodni noši. Narodne noše dobe posebno mesto.

Sprejem bo ob postajališču v začetku drevo-reda, sv. maša in zborovanje bo ob Društvenem domu, igra pa na samostanskem dvorišču.

Hrana se bo dobila na mestu, vendar svetujemo, da vsak prinese za kosilo kaj s seboj. Kongres se vrši brez prenočevanja, zato pridite po možnosti vsi v nedeljo jutraj. Kdor ni naprej sporočil, ne more računati s prenočitvijo. Igra v soboto zvečer je za tiste, ki gredo lahko po igri domov.

Polovična vožnja je dovoljena. Karlo je treba vzeti do Jarše-Mengeš. Treba je kupiti celo karto in »rumeno izkaznico«, ki daje pravico do brezplačnega povratka. V Grobljah je treba dati izkaznico žigosati. Od sobote popoldne do ponedeljka popoldne velja tudi nedeljska povratna karta.

Razstava in misijonski film vzbujata splošno pozornost. Obiskalo jo je že več tisoč ljudi, posebno šolskih otrok, katerih je bilo pretekli dni vsak dan po dva tisoč na razstavi.

Izkaznice za misijonski kongres in razstavo se daje pri župnih uradih in na samostanskih portah v Ljubljani. Izkaznico mora imeti vsak udeleženec. Stane 3 din.

Regijska Klatina

Koledar

Nedelja, 20. junija: (5. pobinkoština nedelja). Silverti, papež: Mihelina.

Ponedeljek, 21. junija: Alojzij (Vekoslav), spomnava.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v petek umrl gospod Pavel Kollwitz, tiskarski nadstojnik. Pokojni je bil blag človek, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Naj v miru počiva!

Osebnosti

Absolutorijski izpit iz klavirja kot glavni predmet je 17. junija z odliko opravila na Drž. konservatoriju v Ljubljani s. Ljubomira Zulj. To je prva redovnica Kongregacije Sol. sester iz matrne hiše v Mariboru, ki je dosegla to stopnjo v tej stroki. Sicer nam je s. Ljubomira že znana delavka na pedagoško-glasbenem polju skozi vsa leta po svojem resnem in smotnem delu v Celju. Pri Ljubljani s. Ljubomira kakor vse Kongregacije Sol. sester k odličnemu uspehu iskreno čestitamo!

Hubertus milo,
res domače,
slovensko milo!

Šolska naznanila

Na uršulinski realni gimnaziji v Ljubljani bo vpisovanje za I. gimnazijski razred 21. in 22. junija od 8 do 12 v direktorjevi pisarni. Sprejemajo se učence, ki so bile rojene v letih 1924, 1925, 1926 in 1927. Vsaka naj k vpisu prinese prošnjo, kolkovano z 10 dinarskim kolkom, krstni list in letošnji izkaz. Učence, ki so v šolskem letu 1936-37 posejale 5. razred ali mešansko šolo, morajo imeti tudi izkaz 4. razreda. Izven Ljubljane stanujejo deklice lahko pošljejo prošnjo z navedenimi priloge tudi po pošti najkasneje do 22. junija. Sprejemni izpit bo 23. in 24. junija. V uršulinsko gimnazijo se sprejemajo gojenke, ki stanujejo v tukajšnjem zavodu, in učence, stanujoče v mestu.

Dr. Josip Regali:

Sklepna beseda o nastopu „Slovenske narodne opere“ v Trstu in na Reki

I. Resnica je, da obstaja evropska kulturna skupnost, ki je zrasla iz helenske kulture in iz krščanstva. Dejstvo je, da je namenjena Evropi in nekemu pogledu skupna usoda, ko vsajajo zraven nje drugi kontinenti, ki utegnejo v prihodnosti potisniti Evropo gospodarsko in tudi politično v ozadje. Če bodo narodi Evrope obdržali svoj sedanjí odločujoči položaj, ga bodo obdržali kot evropska enota ali pa ga ne bodo. Vsak evropski narod je bil v zgodovini velik po svojih dejanjih, bil je pa tudi majhen, najvišji duhovi vseh evropskih narodov so pa spoštovali druge narode in so iskali pri drugih narodih tisto, kar imajo dobrega in rodovitnega, ter so videli pot, ki vodi vsak narod na višino tam, kjer se narodi med seboj izpopolnjujejo. Za to in za mir v Evropi je pa potrebno medsebojno spoštovanje narodov in pa popolno priznanje kulturne svobode vsakemu narodu, pa tudi priznanje pravice in svobode vseh narodnih individualnosti. Postati bi moralo načelo, da naj pripoznava vsak Evropec svojo narodnost, evropska zapoved. Potrebno bi bilo, da bi se zedinili vsi evropski narodi v tem, da varujejo narodne bitnosti in popolno kulturno svobodo in da bi jim postalo to načelo sveto. Takmvanje evropskih narodov naj bi bilo prenešeno na duhovno področje. To bi bilo za vso evropsko skupnost dobiček in blagoslov in ne bi bilo več tekmovalnosti narodov studenec nemirov in nevarnosti. Novi ljudje, resnični možje in značaj, plemenitniki duha naj bi imeli vodstvo med narodi. Evropska veličina in moč je v različnosti narodov. Resnica je, da so vse

velike stvari izšle iz najgloblje narodne biti. Če bodo na teh podstavah in v ti miselnosti zrastle kulturni stiki in kulturna izmenjavanja med italijanskim narodom in med nami, bo to v korist obema narodoma in v korist evropske misli. Z gostovanjem »Slovenske narodne opere« v Trstu in na Reki so bili napravljeni prvi koraki, ki bi jih pred letom dni še ne bi pričakovali nihče.

II.

»Slovenska narodna opera« je imela v Trstu in na Reki umetnostne uspehe, dosegla je večje priznanje kot smo ga pričakovali: na tržaških tleh, kjer je tolikrat nastopal eden izmed največjih opernih genijev sveta, Giuseppe Verdi sam in za njim čudež odrske umetnosti velika Lenora Duse. Za gledališko kulturo malega, pa živega in kvišku stremčega slovenskega naroda je to zgodovinski dogodek. Zaradi tega se mi zdi potrebno, da bodo zraven navadnih dnevnih časopisnih poročil, napisani še nekateri taki, da bo stvar ohranjena za prihodnje čase.

Tržaško gledališče »Politeama Rossetti«, kjer so pred 1. 1919 imeli tržaški Slovenci tudi shode, je bilo takrat po svoji zunanosti bolj zanemarejeno. Pred 8. leti je pa bilo popravljeno in je sedaj v resnici odlično ne le na zunan, ampak še bolj od znotraj in to avditorij, balkoni, hodniki, veža itd., čeprav nima tistih odrskih priprav za razsvetljavo itd. ki jih imajo tista gledališča, kjer igrajo celo leto stalni ansambl »Politeama Rossetti« je največje izmed treh tržaških gledališč in ima v parterju 820 sedežev, na prvi galeriji (lože) 260 sede-

Vedno lepe slike z

Voigtlander

sirot smo delo resno premišljeno začeli, ga nadaljujemo in ne bomo prej nehali, dokler ne bo zagotovljen obstoj bodočega doma dolenjskih sirot. Zato upamo, da nam bodo ostali do konca zvesti vsi oni dobrotniki, prijatelji in sodrujci, ki so stopili v naše društvo iz nesebičnih velikodušnih namer. Ponovno prosimo vse, ki imajo naše položnice in jubilejne knjižice, da store svojo dolžnost. Vse bivše šmihelske učence in gojenke, ki bi rade kaj storile za dobro stvar, a jih nismo osebno pozvale, prosimo naj se javijo v Ljubljani pri gospe Lavrenčič Justini, Frankopanska 11, ali v Novem mestu pri gospe Turk Mariji, trgovina. Odbor.

— Kreppapir en gros v Cirilovi Maribor, Ptuj. — Meštrovičev spomenik Janu Bratlanu. Ki-par Ivan Meštrovič je te dni poslal iz Splita v Bukarešto ogromen spomenik pokojnemu rumunskemu državniku Janu Bratlanu. Samo podstavek je obsegal tri vagona, spomenik sam, ki ga je Meštrovič izklesal iz dalmatinskega granita, pa je težek nad 50 ton.

Zveza avstrijskih plavalnih društev posebno hvali Tschamba Fii, ker ubrani solnčarico ter se po njem dobljena rjava koža nikdar ne lupi. Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

— Mestna hranilnica ljubljanska toži občino v Trogiru. V Trogiru v Dalmaciji bi morala biti te dni dražba nepremičnin trogirske občine radi dolga 2.135.000 Din, ki jih dolguje ta občina ljubljanski Mestni hranilnici. Na dražbi so bila razna zemljišča v skupni vrednosti okoli 10 milij. dinarjev, med temi tudi zgodovinsko pomembna palača trogirske občine. Dražbe pa se ni udeležil noben reflektant. Zastopnik Mestne hranilnice se je sporazumel s trogirsko občino, da bo občina parcelirala svoja zemljišča, jih prodala in tako plačala svoj dolg.

— Prostovoljna gasilska četa Sevnica priredi v nedeljo, dne 27. junija t. l. ob pol 4 popoldne na glavnem trgu veliko tombolo. Dobitki: molzna krava, žensko in moško kolo, cela koža podplatov, vreča moke, razne emajlirane in porcelanaste kuhinjske posode, stoli, itd.

— Pariška svetovna razstava. Vsem posetnikom priporočamo, da si nabavijo najnovejši slovenski vodič po Parizu in svetovni razstavi. Opremljen je s slikami in načrti. Dobite ga v vseh knjigarnah in biljetarnah Putnika. Cena Din 20.

— Čebelarje-prenevalce, ki nameravajo karmorkoli v dravski banovini postaviti svoje čebele v ajdovo pašo, opozarjamo, da morajo pri pristopnem županstvu, kjer se nabaja pašišče, do 1. julija t. l. vložiti s kolkom za 10 din kolkovano prošnjo in v njej navesti število panjev, ki jih mislijo postaviti v pašo, kraj-pašišče, kamor jih nameravajo postaviti, ter kraj, kjer imajo svoje čebele stalno nameščene. Poleg tega naj navede vsak čebelar tudi svoj točen naslov. Čebelarji, držite se točno uredbe o prevažanju čebel v pašo in prekrbite si pravočasno potrebno dovoljenje od županstva. Brez predhodnega dovoljenja ne bo smel postaviti nihče čebel v ajdovo pašo, sicer bo dotični imel velike airtosti in stroške.

— Rastlinska prehrana. Časovne in življenske razmere nas silijo, da se čim bolj obračamo od samo meene prehrane k rastlinski. Marsikatero bolezen ali pretrano smet moramo pripisati napačni prehrani. To potrjujejo razni zdravniški in znanstveniki, ki so potom preiskav in slučajev iz svoje prakse dognali, da je današnji način naše prehrane za človeški organizem škodljiv. Čim več rastlinske — presne hrane dobi naše telo, tembolj bo odporno škodljivim vplivom napačne prehrane.

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črelih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15.483, 25. V. 35.

Po drugih deželah se je ta način prehrane že močno udomačil. Slovenci pa smo dobili tako knjigo šele pred par leti pod naslovom: Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih. Priredila je knjigo Stefanija Humekova, učiteljica gospodinjstva v Ljubljani, po epilih dr. med. Bircher-Bennerja in po zbirki kuharskih zapiskov g. B. Brupbacher-Bircherjeve v Zürichu. Ima 224 stran in stane nevezana 30 Din, vezana 40 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1. 1931.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 19. t. m. je objavljena »Odločba kraljevskih namestnikov o ustanovitvi odpravnika poslov kraljevine Jugoslavije v Teheranu«, dalje »Uredba o medicinskih fakultetah na univerzi v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani«, »Navodila za izvrševanje uredbe o osrednjem skladu bratovskih skladnic in rezervnih skladih glavnih bratovskih skladnic« in »Telefonski promet z Italijo in Romunijo«.

— Največ užitka vam nudijo krasna potovanja »Putnika«, Maribor, z modernimi avtokari: od 26.— 29. junija: Grossglockner, Salzburg, popolen aranžman, 1000 din; 29. junija: Vrbsko jezero (Celovec), vključno vizum, 150 din; 29. junija: Logarska dolina, 120 din; 4.—10. julija: Dolomiti in Grossglockner, popolen aranžman, 1800 din; 14.—15. julija: Mariazell, vključno vizum, 200 din. Zahtevajte prospekt! Prijave in informacije: »Putnik«, Maribor — Celje.

Lutz-peči — najboljša jugo-Lutz — Ljubljana VII.

— Od 27.—29. t. m. priredi »Putnik«, Ljubljana, izlet z avtobusom v Benetke, Padovo, Trst in Gorico. Cena vožnji, prehrani, prenočitve in kolektivnim potnim listom 485 Din. Prijave do 23. t. m. v biljetarnicah »Putnika«, Ljubljana.

— Tridnevni izlet s posebnim vlakom v Trst-Gorico ali Benetke od 27. do 29. junija 1937. Cena vožnje z kolektiv. potnim listom: v Trst 120 Din, v Gorico 135 Din, v Benetke 185 Din. Informacije v biljetarnicah »Putnika« in izletni pisarni »Okorn«.

— Gospodinjfel Čas je za vkuhanje sadja in Vi se že gotovo pripravljate. Ne pozabite si nabaviti pri Vašem trgovcu »Opekta« istotako tudi recepte. Preberite današnji oglas.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« gorenice.

— Avtobus na progi Bled-Kranj-Ljubljana začne redno obratovati 21. junija. Prva vožnja bo iz Ljubljane, Hotel Metropol ob 16. Za obilen obisk se priporoča avtopodjetje Hojak, Domžale.

— Zahteva zveze mest. V Banjaluki je te dni kongres Zveze mest Jugoslavije. Zastopanih je okoli 50 mest. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva, naj se takoj izda zakon o samoupravnih finančah, dalje naj se ukinejo proračunske dvajsetine od marca do oktobra 1935-36, naj se mestna podjetja oproste neposrednih davkov, mešanske šole pa naj dobe značaj srednjih šol.

— Sinček rešil ubijalca svojega očeta. Pred okrožnim sodiščem v Varaždinu je bila v petek zanimiva obravnava proti nekemu Mirku Piekcu, ki je bil obtožen uboja svojega sosedu Stjepana Bartoloviča. Bartolovičev 8-letni sinček je bil edina priča tega uboja. Na sodišču je deček izpovedal, da se je njegov oče usodnega dne napil ter je hotel napasti Piekovo ženo, ki mu je očitala pijašnvo. Picek se je postavil za ženo, toda Bartolovič je navallil s kolom nanj, nakar ga je Picek prehitel in ubil. Na podlagi te izpovedi sina pokojnega je sodišče oprostilo Piekcu. Picek je zunanji sodišča poljubil malega Bartoloviča, kar je s svojo odkritosrčnostjo rešil kazni.

— Neposredni potniški promet med Jugoslavijo in Nemčijo. V Splitu je bila te dni prometna konferenca za upravitelje neposrednega potniškega prometa med Nemčijo in Jugoslavijo, tako da bi mogli nemški turisti naravnost z železnico v Dalmacijo in na Jadran ter od tam z ladjo v namenjene kraje. Konferenca je popolnoma uspešna ter je sporazumno določena tudi enotna tarifa za potovanje turistov.

— Igralnica v Dubrovniku. Nemški državljani Hugo Leiser je pismeno prosil mestno občino v Dubrovniku, da mu izda koncesijo za ustanovitev igralnice v Dubrovniku, ki bo organizirana na enak način, kakor one na francoski rivieri. Leiser se obvezuje, da bo igralnico vzdrževal tri leta, potem pa bo zgradil za igralnico razkošno poslopje v Dubrovniku. 50% čistih dohodkov je pripravljen odstopiti dubrovniški občini. Finančni odsek dubrovniškega občinskega sveta je v načelu že sprejel to ponudbo. Enako ponudbo je Leiser že svoj čas dal občini v Crikvenici, toda ta občina je ponudbo odklonila.

— Da boste stalno zdravi je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— I. Perdan naslednik, Ljubljana, Krekov trg 11, stara trgovina špecerije, nudi sveže blago po najnižjih dnevnih cenah. Potreba? Na točna in solidna. Priporoča se Marija Zgonc, lastnica.

ská Beseda — Ljubljanské Opefe«, ki so ga poklonili »Slovenski narodni operi« tržaški Čehi in drugi visok 1½ m v žarečih rdečih barvah, ki so ga poklonili čeli »Slov. narod. operi« neimenovani tržaški Slovenci. Tudi drugi dan, 10. junija, ko so peli Gotovčovo opero, sta bila postavljena v avlo dva velika šopa cvetic, eden bel, drugi rdeč, ki so ju poklonili tržaški Slovenci slovenskim umetnikom. Na proleju gledališča je bilo razpeto oba dneva veliko platno z napisom: Teatro nazionale d'opere di Lubiana.

»Prodane neveste«, ki jo pozna tudi italijanski glasbeni krogi, je dirigiral ravni M. Polič. Prvič po 19. letih se je spet oglasilo slovensko petje v tem razkožnem gledališču. Ravni Polič je skrbno izdelal vse glasbene oblike in njegovo podajanje je pravilno rastlo z razvitkom dejanja. Italijanski okus ceni sorazmernost v podajanju in je to ravni Polič imenitno zadel prav v smislu sodobnih italijanskih dirigentov. Zato je imel ne le pri občinstvu in časopisu, ampak tudi pri vseh glasbenih izvedencih velik uspeh, čeprav ni polagal tolikšne važnosti na celotni značaj Smetanove glasbe. Opero »Eross«, ki je v glasbenem zasnutku preprostejša, je pa podal še bolj v slogu z veliko vero, tako da je opera vžgala že zaradi samaga dovršenega prednašanja dirigenta, pevcev, orkestra in baleta in gotovo skladatelja Gotovca, ki je bil navzočen, doslej ni videl boljše uprizaritve kot v Trstu z ljublj. opernim ansamblom pod Poličevim taktikom.

Zdi se mi potrebno, da za to, da se stvar ohrani za zgodovino slovenske glasbe, navedem tržaške in reške kritike o izvajanju samem, ker je v resnici le izvajanje slovenski muzikalni uspeh, ko sta operi sami česka oz. hrvaška stvar. Da so ital. kritiki Smetano pravilno ocenili in Gotovcu pripoznali nenavadne sposobnosti, omenim le mimogrede.

Priznani tržaški glasbeni kritik V. Levi, profesor za kompozicijo na tržaškem »Ateneo musicale« je pisal o izvajanju »Prodane neveste« v »Piccolo

Skrbite malo več za svoje zobe!

UPORABLJAJTE PRAVOČASNO

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Ob prosvetnih svečanostih v Tržiču

Katoliška in slovenska zavest v Tržiču ima zopet svoje praznične dni. Vodilno tržičsko »Prosvetno društvo sv. Jožefa« slavi štiridesetletnico obstoja in ob tej priliki obhaja svojo tridesetletnico tudi fantovski odsek in desetletnico tržičska godba. Sicer smo res morda Tržičani že znani, da ljubimo razne slovesnosti in spominske svečanosti, a to ni brez pomena. Saj hočemo ob takih prilikah

»Naš dom« v Tržiču.

povdariti predvsem svoje zavedno katolištvo in narodno zavest ob spominu na svoje prednike, ki so v težkih narodnih bojih in nekdanih nemških valovih upali z istimi cilji orati uspešno ledino.

Ze leta 1848. je bilo ustanovljeno prvo tržičsko prosvetno društvo. Imelo je sicer nemško ime »Liedertafel«, a v začetku je gojilo z enako ljubeznijo slovensko in nemško pesem. Postajalo je pa društvo vedno bolj zvesto svojemu nemškemu naslovu in ravno pred 50. leti so se pričeli zbirati v zavedni Kajetanovi družini odločni tržičski Slovenci, ki so ustanovili leta 1899 »Slovensko bralno društvo« pod zaščito sv. Cirila in Metoda. To društvo obstaja pod imenom »Bralno društvo« še danes v Tržiču, a do ločitve duhov je prišlo v njem že na občnem zboru 7. februarja 1897, ko je ostala v manjšini lista članov, ki so bili tudi glede prosvete strogo verskega prepričanja. Zbral je tedaj tržičski kaplan, sedanjí prošl ljubljanski, Ignacij Nadrah, ki je v fante trdnih katoliških načel in ustanovil še novo prosvetno društvo pod varstvom sv. Jožefa, ki je v juniju istega leta že dobilo svojo lastno zastavo.

Z »Jožefovci« se je pričelo novo življenje v Tržiču. Številni odseki društva so zbirali, izobraževali in danes šteje celotno društvo 435 rednih članov. Po prvotnih pravilih je predsednika društva imenoval ljubljanski škof in šele leta 1912 je prevzel prvi predsedstvo neduhovnik. V delavskem kraju je postajalo društvo vedno bolj vodilno. V Tržiču je že staro mnenje: »Jožefovci napolnijo z lahkoto samo s pisanim vabilom na svoji oglasni deski društveno dvorano, ki je najlepša in največja v Tržiču. A društvo tudi marsikaj nudi. Oderska dela so vedno prvovrstna in sodobna, predavanja izbrana. Ze v letu 1912 je imelo društvo za vse člane in prijatelje kar 32 predavanj, več let je štjevalo presegalo 20; koliko je pa bilo poleg tega še izobraževanja po odsekih, tečajih in vsepovsod. Neprecljivo je delo članic, ki so vsa leta priskočila vsaki dobri stvari na pomoč. Tržički Orli so ponesli slavo po raznih krajih domovine in tudi pre-

ko njenih mej. Tržičska godba je že deset let lepo urejena in v vednem razmahu, dasi ne zavije s svojim kapelnikom Rudolffom svirat na noben ples.

Prosvetno društvo je tudi velik vzrok, da v Tržiču cvete tako lepo krščanska dobrotelost. Saj je neugnana želja po lastnem domu z veliko dvorano nagibala društvenike, da so poleg majhnega zavetišča Vincencijeve konference pričeli graditi ravno pred vojsko močeno stavbo »Našega doma«, ki je bil blagoslovljen 7. marca 1915. Dolg je potem povzročal ektrbi, potrebe na polju dobrotelosti so pa postajale v delavskem Tržiču vedno večje in blagopokojni g. Andrej Gassner si je postavil na dan sv. Vincencija Pav. 1917 nevenljiv spomenik s tem, da je oekrbel plačilo dolga. »Naš dom« je tedaj postal lastnina Vincencijeve konference. Društvo ima pa v njem varno streho in na razpolago krasno dvorano in oder. Prvotno zavetišče in »Naš dom« sta bila leta 1931. z dozidavo združena in od tedaj ima društvo še lepšo dvorano in izredno velik oder, ki je opremljen z vsemi modernimi napravami. Pod to streho se vseda vsako opoldne od 120 otrok h kosilu, ves Tržič in še okolica prihaja mnogokrat v dvorano po pravo hrano katoliške prosvete in kulture. To je naša »Skala«!

Današnje prireditve društva bodo gotovo lepe in svečane. Posebej naj bo javnost opozorjena na obširno in lepo razstavo v spodnji sobi kaplanije, ki v mnogih slikah in tabelah kaže delo katoliške prosvete v Tržiču. Nekaj ur bi porabil vsak, če bi si hotel ogledati vse natančno. Ogromno delo ki so ga imeli prireditelji z razstavo, bo gotovo povdarilo pomen Jožefovcev v Tržiču.

Sedem članov ima sedaj še društvo, ki bodo danes s svojim ustanoviteljem obujali epomine 40 let nazaj. Osem svetinj ima društvo pripravljnih, da svoje neustrašene ustanovitelje ovenča. Društvo samo naj bo pa vedno ovenčano z neustrašenim katolištvom in slovenstvom!

Bolgarskim poštnim uradnikom v pozdrav!

Potreba po zbližanju bratskih narodov in medsebojna prijateljska čustva med Bolgari in Slovenci so tako živa, da smo mogli pozdraviti v zadnjem času v naši beli Ljubljani že zastopnike raznih etanov iz Bolgarije. Drago nam je, da moremo pozdravljati danes v naši beli Ljubljani vas, bolgarske poštne uradnike. Ze po svojem poklicu ste vezani na sodelovanje s sosedno državo, ki ga še krepí skupno slovensko poreklo in bodočnost, od katere si želimo čim tesnejšega zbližanja vseh južnih Slovanov.

Slovenci smo skromen narod. Nimamo mnogo, a čimer bi vam mogli postreči v času vašega bivanja med nami. Imamo pa prirodno lepoto naše zemlje in naša topla prijateljska čustva. Ko vam želimo iskreno dobrodoščilo v naši slovenski prestolnici, vas prosimo, da se zadovoljite s tem in da se počutite med nami, kakor v svojem lastnem domu.

Vsem prosvetnim društvom ljubljanske dekanije

Tabori v zgodovini slovenskega naroda so kakor silni kresovi, na katerih je zopet in zopet zagorelo in visoko vzplamtelo ljudsko navdušenje in narodna volja za borbo za svoje stoletne pravice in izvšene ideale. S teh žarišč se je to prekipeljavoe navdušenje kakor neugnán val prelivalo preko vse slovenske domovine do zadnjih gorskih vasi in domov.

Kakor pa so imeli le-ti tabori namen, prireditelj ljudstvu v prvi vrsti njegove politične pravice in ga predramiti k neomajljivi narodni zavesti, tako imajo prosvetni tabori visok smoter in namen, ljudstvo versko, kulturno in naposled prav tako narodno-zavedno dvigniti in razgrinjati pred njim prava in jasna pota ljudske prosvete in omike, obnavljajoči pri tem vse tiste skrite sile in kreposti ter šege in navade, ki so bistvene za naše narodno čutenje in stremljenje.

Prosvetno okrožje Ljubljana otvarja vrsto svojih prosvetnih taborov in načena naloge svojega prosvetnega delovanja s taborom v Trnovem dne 4. julija. Visokega pomena tega tabora, ki je

di Trieste« 10. junija t. l. med drugim dobesečno takole: »Ljubljanska opera je včeraj zvečer pokazala, da je na višku zaradi izbrane skupine pevcev, ki so obdarjeni z nenavadno kakovostjo glasu in njih oderske tehnike, njih ubranosti z orkestrom in zaradi izvrstnega zbora ter hudo discipliniranega baleta, od česar vsega je odvisen v znatni meri dober uspeh predstave. Ker je s takimi sestavinami razpolagal, je maestro Polič mogel sinoči dati našemu občinstvu hudo natančno, do najmanjših oderskih podrobnosti preštudirano predstavo, kar je dokaz o znatni stopnji popolnosti, ki jo je dosegel ljubljanski ansamblj z najboljšim oderskim podajanjem, ki igra dolgo pripravljiva, predno jo postavi na oder... Njegova (M. Poličeva) interpretacija se je resnično pokazala v muzikalni liniji kot dober zgled jasnosti, premišljenega uveljavljanja ritmičnih prvín, spontanega in ne pretiranega pevskega izražanja. Tudi vsa povezanost je bila dobro uravnotežena in je v zborih in glasbilih toplo in močeno zvenela... Na odru so bili, kakor smo že omenili, hudo lepi glasovi. Sopranistinja Gjungeac (prodana nevesta) je pevka z mehkim obsežnim glasom, ki je pa učinkovit tudi v stavkih, ko gre za bolj močne lirčne utripe. Tenorist Gostič poje z bogatim glasom v ostrem stopnjevanju, zna dobro izpreminjati frazo ter je živahen in naraven igralec. Vzišen umetnik po glasu in razumnosti je basist Križar, obvladuje oder in je ustvaril v mešetarju ostro veristično podobo ter je bil res dober v bogastvu petja, nič manj pa tudi v duhovitem oderskem podajanju. Karakterni tenor Banovec je dobro izoblikoval podobo jelcaja, eno izmed najbolj genialno smešnih podob komične opere vseh časov, ter je pokazal, da ima enak glas v vseh legah, ki široko odmeva. Nimamo več časa, da bi imenovali vse ostale pevce, ki so vsi brez razločka pokazali, da so na višini svojih nalog. En del izmed njih je bil viharov priznan v 3. dejanju po sanjnjem šesterspevu, ki so ga ponovili.

Oderska ureditev se je srečno vjemala z glasbo in igro, vedno živahna, v svojih barvah je dosegla

žive vtise, prevladovala je pa rdeča in zelena barva in te kombinacije so gospodovale tudi v kostumih, tudi pri močno animiranih plesnih prizorih, kjer smo občudovali dovršene postavke, ki so imele sedaj eleganten in koketen, sedaj pa spet hrupen korak.

Drugi večer, 10. junija, sta se vdeležila predsta opere »Ero« dva znana tržaška glasbena kritika od »Piccolae«, in sicer com. Debin, ki ima v Italiji kot glasbeni izvedenec hudo znano ime in sodeluje pri največjih ital. časnikih »Corriere della Sera« v Milano in »Popolo d'Italia« v Rimu ter G. Tranquilli. Tranquilli je napisal o izvajanju opere »Ero« v »Piccolo di Trieste« dne 11. junija dolgo poročilo, v katerem pravi med drugim: »Z »Ero« z onega sveta« je podalo Narodno gledališče iz Ljubljane vpriporitev, ki je bogata na vtisu, jasna, hudo razgibana in pisana. Predstavljajci so se odlikovali nele po glasovih, ampak tudi po igalskih zmognostih. Gdč. Mezetova, ki ima obsežen in dobro izšolan glas, je podala podobo Gjule s strastnimi občutki in sladko zanešenostjo. Tenorist Franci, ki ima zvenečo barvo glasu in velik obseg na najtežjih mestih, je zapopadel »Ero« ne le glede izjemnih zahtev glasu, ki jih je izpolnil z svojim bogatim materialom, ampak tudi glede živega razumevanja kretenj in mimike. Basist Betteto je v vlogi Marka, bogatega posestnika, združil svoje lepe zmognosti kot igralec in pevec komičnega značaja, med tem ko sta ga. Kogejeva in Janko, pevsko in igalsko zelo dobra umetnika, podala svoji vlogi z izrazitim povdardkom. K lepi oderski sliki sta pripomogla še Ribičeva in Bekš. Zbor, dirigiran po mastru Švari, Golovinovi plesi, scenerija arhit. Franca in režija Jankova (v izvrhju je tiskovna napaka!) — vse to je dalo predstavi harmonijo kretenj, barvnih učinkov in slikovitih vtisov. Maestro Polič je vodil opero tako, da je povdarjal različne dele, je osvetljeval lirčne in komične odstavke s fineso in elanom in izvzemši, da so bili nekateri odstavki preveč glasni, je dosegel s svojim izurjenim in gibčnim orkestrom uspehe,

ob enem združen z domačo proslavo 90-letnice društvenega obstoja v Trnovem in blagoslovitvijo društvenega prapora, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo eden prvih članov Prosvetnega društva Trnovo g. ban dr. Marko Natlačen, se brezdvomno vsi v polni meri zavestate in smatramo za nepotrebno, to še posebno poudarjati. Zato ne dvomimo, da si boste v svesti tega potrudili in poskrbeli za čim večjo udeležbo na tem taboru in s tem doprinesli obilen delež k ustvarjanju strnjene ter v silo in moč skovane slovenske, katoliške, narodne in kulturne skupnosti.

Ker pa potrebujemo za vse priprave vsaj približno število udeležencev, prosimo vsa prosvetna društva, da na okrožnico in vprašalno polo, ki so jo prejela, točno in takoj izpolnijo ter vrnejo direktno Prosvetnemu društvu Trnovo, ker so sicer priprave zelo otežkovane.

Prosvetno okrožje Ljubljana.

Ljubljana

V nedeljo, dne 20. junija

Gledališče

Drama. Začetek ob 20.: Nedelja, 20. junija: Zaprto. — Ponedeljek, 21. junija: »Tisočak v telovniku. Red B. Torek, 22. junija: Zaprto. — Sreda, 23. junija: »Tisočak v telovniku. Red Sreda.

Opera. Začetek ob 20.: Nedelja, 20. junija: »Navihanka«. Red C. — Ponedeljek, 21. junija: Zaprto. — Torek, 22. junija: »Ples v maskah«. Red A. — Sreda, 23. junija: Zaprto.

Prireditve in zabave

Sporod, sestavljen iz samih koncertnih točk se bo izvajal jutri v ponedeljek na l. sklepni produkciji gojencev ljubljanskega konservatorija. Orkester je sestavljen iz konservatoristov in članov Orkestralnega društva Glasbene Matice. Sporod se dobi v knjigarni Glasbene Matice. Produkcija je jutri ob četrta na 7. v veliki filharmonični dvorani. Naslednja produkcija je v sredo 23. junija t. l.

Sestanki

Salezijanska prosveta na Kodeljevem ima sestanek vseh odsekov v torek, 22. t. m. ob 8. zvečer v Mladinskem domu.

Cerkveni vestnik

Vse članice notranje kongregacije gospodičen pri č. uršulinkah, se vjudno opozarjajo, da bo zadnji shod v tem šolskem letu izjemoma v nedeljo, dne 20. junija ob pol 3. popoldne. Pridite vse sigurno in točno!

Kino

Kino Kodeljevo (tel. 31-26). Danes ob 5 in pol 9 in jutri ob pol 9 Beethoven: Harry Bauer. — Stan Lauerl in Oliver Hardy: Sinovi puščave. — Kronanje v Londonu (v naravnih barvah). — Danes ob 3 znižane cene: Sinovi puščave.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: V nedeljo: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevár, Celovška cesta 62 in mr. Gartus, Moste. — V ponedeljek: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Šelenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Zlata zapetna ura je bila najdena v petek zvečer okrog 8. v Komenskega ulici. Naslov najditelja v uredništvu.

1 Novost pri ljubljanski cestni železnici. Vsa-kemu je dobro znano, kakšne nepravilne in nesporazumi nastajajo pri cestni železnici zaradi nejavljenja ali nerazumljivo javljene postaje. Vsak je skušal že sam na sebi, posebno pozimi ko zledene okna, ali v dežju in viharju, koliko truda in pozornosti je moral posvečati, da bi prežrl namenjene postaje. Da odpomore vsemu temu, je uprava ljubljanske cestne železnice začela uvajati nov aparat, s katerim so vse take nepravilne odpravljenje, ker aparat avtomatično javlja naslednjo postajo. S tem je razbremenjen sprevodnik, istočasno pa tudi potnikom ni treba ogledovati iz voza, kje se trenutno nahajajo, temveč kratkoma pogleda vsak na aparat, ki je nameščen v notranjosti voza. Aparat je lično izdelan ter ob enem izkoriščen tudi kot reklamna naprava. Plošča z napisom postaje, ki se pri javljanju nove postaje spremeni, je na hrbtini strani opremljena

z reklamo, kar je posebno za trgovce izredne važnosti, saj je točno znano, da so dosedajni načini reklame že zastareli z ozirom na dejstvo, da so se potniki nanjo že privadili in jo že ne zapazijo več. Na ta način je v aparatu izrabljen vsak del a koristno napravo. Takí aparati bodo sedaj uvedeni v vseh vozovih ljubljanske cestne železnice, s čemur bo tako občinstvu kakor tudi pridobitnim krogom gotovo ustreženo. Ta novost je tudi že v večini kulturnih držav, posebno v večjih mestih uvedena.

Peliconov sladoled

mora vsak poskusiti; priznано najboljši.

Čašica 4 vrste za 1 Din

Wollova ul. 14. Tel. 31-47

Podružnica: Kongresni trg št. 19

1 Društvo Rokodelskih mojstrov v Ljubljani ima v petek 25. t. m. ob 6 zjutraj skupno sv. mašo za svojega blagopokojnega člana Ivana Srebota. Vse člane vabimo, da se maše prav gotovo udeležijo.

1 Pojasnila za vpis v jadrarno šolo na Blokah, ki se otvori 1. julija 1937, daje pisarna Gradišče 7 (dvoršče, levo) in sicer vsak dan od 8 do 10 dopoldne.

1 Danes na Gradu kresna veselica Rdečega križa. Začetek ob 15. konec ob 24. Vojaska godba, mali harmonikarji, godba poštarjev, bogat srečolov (2000 kg premoga), zvečer zaigiranje kresa, na paviljonih izvrstne jestvine in pijače. Vstopnina samo 2 dinarja.

1 »Putnik« — Ljubljana, prireja avtobusno izlete na pariško razstavo po zelo ugodnih cenah. Prvi izlet se bo vršil od 30. VI. do 14. VII. s 7-dnevnim bivanjem v Parizu. Avtobus pelje preko Milana, Nizze in Marsella ter se vrača preko Strassburga, Münchna in Salzburga v Ljubljano. Cena za vožnjo, prehrano, prenočišče, vodstvo v Milanu, Nizzi, Marsellu, Münchnu in za kolektivni potni list znaša 3695 Din. Informacije v biljetarnicah »Putnika«.

1 Delo pri vseučiliški knjižnici. Vseučiliška knjižnica je sedaj dograjena že do prvega nadstropja. Ze prvi obrisi kažejo, da bo to poslopje prav močeno in veličastno ter da bo prava arhitektonska umetnina našega mesta. Delo še dokaj hitro napreduje. Poslopje mora biti v surovem stanju dograjeno do jeseni.

1 Prijet vlomilec. Za predzrnim belgrajskim vlomilecem Lukičem, ki je bil že ekspediran v Belgrad, je policija prišla na sled prav tako nevarnemu vlomilecu Francu Rokavcu. Našim čitateljem je znano, da so štirje divjaki pred tedni uničili in oskrnili znamenje Križanega na Viču. Eden od teh je bil tudi hlapec Franc Tančik, uslužben pri posestniku Čudnu na Viču. Ob aretaciji Tančika je policija napravila na Čudnovem domu preiskavo in ob tej priliki zaplenila nekaj obleke. Izkazalo se je, da ta obleka, ki jo je Čuden kupil od svojega hlapca, izvira od vlomila, ki je bil napravljen meseca marca pri posestniku Andreju Lampiču v Malem vrhu nad Škofljico. Lampiču je bilo tedaj odnešene obleke v vrednosti nad 4000 Din. Sedaj je ugotovljeno, da je to obleko ukradel Franc Rokavec, ki jo je prodal Tančiku, ta pa Čudnu. Rokavec je vlomil tudi v razne okoliške cerkve, kakor v Dravljah, Kosezah, v Št. Jakobu ob Savi, na Črnučah in drugod.

1 Strokovno čiščenje oblek, parno likanje: Simene, Kolodvorska 8, in sprejemališče Knaf-ljeva ulica 2.

1 Pisalne in računske stroje vam strokovno popravi Simandi, Dvofakova ul. 3, tel. 24-07.

1 Najboljši sladoled dobite v »Rio«. Vsaka 20. porcija brezplačno.

1 Razpis dobave. V Službenem listu, kos 49, razpisuje mestno poglavarstvo nabavo dveh kotlov za centralno kurjavo in dobavo večje količine kuriva, na kar se intereseanti opozarjajo.

1 Davica v Ljubljani. Z nastopom hladnega vremena je zopet nastala v Ljubljani prava epidemija davice. Otroci obolevajo za to boleznijo v velikem številu ter je bolnišnica morala oddati že vse razpoložljive prostore za bolne otroke. Nenavaden pojav pa je, da obolevajo za to boleznijo tudi starejši ljudje, seveda le taki, ki je v otroški dobi niso imeli.

skupin je bila živahna in hudo razigrana, posebna pohvala pa gre zborom, ki so bili zelo dobro izurjeni in natančni. O predstavljanju opere »Ero z onega sveta« je v »Popolo di Trieste« 11. junija R. Maucci takoj v začetku svojega poročila pisal o »slovenskem« glasbenem gledališču, ne le o ljubljanskem. Nato je pa poročal o glasbenem značaju opere same, je pa glede izvedbe napisal to-le: »Včerajšnja predstava v prvovrstni izvedbi namenjena nam, je treba razumeti kot prvo znamenito delo, ki je navdahnjeno z nacionalnim duhom, čeprav ne manjka »Slovenskemu gledališču« kakšno delo, ki je nastalo že pred to opero... V resnici smo mogli občudovati prav tako kot prejšnji večer uravnoteženost in skladnost vseh elementov, od glavnih vlog do zborov, zanesljivost podajanja, pogumno igranje vsakega posameznika, kar vse je dalo celi predstavi najbolj naravni vtis... Pevci in igralci, ki ima slog, Betteto, v vlogi Marka, je imel priliko, da je izrazil svoje močnejše pevске prednosti, ki slone na popolni tehniki in zanesljivi muzikalnosti. Odličien je ne samo kot pevec, ampak tudi kot igralec in je ustvaril svojo vlogo na gosposki način in z velikim uspehom. Zraven njega je pa bila ga. Kogejeva izvrstna zaradi inteligence petja in zaradi spretnosti in zelo dobre igre. Sopranistinja Mezetova je dosegla velik aplavz in je dovršeno podala vlogo Gjule, pokazala, da ima glas, ki je prijetno barvan, obsežen in dobro izšolan za oder. Zelo dobro je rešil svojo vlogo protagonista »Ero«, tenorist Franci, čegar glas ima jasno kovinsko barvo in je silen tako v vsrednji kot v najvišji legi. Tudi njegova igra je bila živa in neprisiljena in je pripomogla na poseben način k lepemu uspehu predstave. Tem imenom se pridružuje nič manjši po zaslugah g. V. Janko, zelo brilantan predstavljalec mlinarja Sime. Dobra sta bila tudi »mali pastiršek« Ribičeva in »učenc« Bekš. O zborih, ki jih je izuril maestro Švara, smo pisali že včeraj ob drugi priložnosti. Imeniten je tudi baletni zbor, izurjen od Petra Golovina. Lepa je bila scenerija, posebno izbrani pa kostumi.

ki so odgovarjali njegovi inteligentni in občuteni interpretaciji.

V fašističnem dnevniku »Popolo di Trieste« je napisal o »Prodani nevesti« dne 10. junija t. l. o »Ero« pa je 11. jun. poročilo prof. cav. M. Marucci. R. Marucci ocenjuje izvajanje samo pri »Prodani nevesti« takole: »Vpriporitev je bila hudo dobra, z njo si je pridobil »Operno gledališče« iz Ljubljane častno priznanje. Ta vpriporitev je bila res dobra zaradi uravnoteženosti ansambla, enotnosti v posameznostih kakor tudi v veliki konstruktivni črti. Vzgljedno pripravljeni v zlitju vseh sestavin, so dokazali ljubljanski gostje vse hvale vredno umetnostni čut in popolno umevanje za svojo odgovornost. Ta pohvala ne velja le mastru Poliču, ki je dirigiral s krepko taktirko, z živahnim elanom in natančnim poznanjem partiture in ne le režiserju Šestu, in scenaristu Skrušnemu in mastru zbora A. Neffatu, ki so dokazali, da poznajo zahteve odra — ampak tudi posameznim nosilcem tako glavnih, kakor tudi postranskih vlog... Med pevci zavzema prvo mesto basist Križar, ki je podal Kecal z najfinjšim umetniškim čutom in je pevec, ki ima ne le močna glasovna sredstva, ampak je tudi izvrstno podal groteskno podobo mešetarja s posebnim uspehom, ni pa bil nikoli trivialen, ampak je vedno ohranil trezno in odlično komičnost. Ga. Gjungeac se je pa odlikovala z mehkim in dobro izšolanim, pa v srednji legi ne posebno obsežnim, ampak dobro uravnoteženim in v visokih legah prijetno barvanim glasom kot protagonistka. Prav dober vtis je napravil v vlogi Janka tenorist J. Gostič s svojim prijetnim petjem toplih, strastnih povdardkov. Prav dober je bil tudi Vašek tenorista Banovca, ki je bil odlikovan zaradi pritrtega glasu in svoje inteligentne igre. Dobra in polna humorja je bila Esmeralda S. Poličeva in velik aplavz je imel Gorski. Tisto velja o drugih pevcih V. Janku (Krušnja), M. Kogejevi (Ljudmila), Kolaciu (Mihal), Fr. Golobovi (Kata), A. Sekuli (Indijancu), ki so sodelovali pri velikem uspehu predstave. Scenerija je bila močno bogata in obleke zares lepe, igra

Mariborske vesti

Dvojni jubilej

Danes obhaja v krogu svoje družine trgovce in steklar g. Ivan Kovačič 35 letnico samostojne obrti in zakonskega življenja a svojo osopogo Franjo. Gosp. Ivan Kovačič se je rodil leta 1877 v Hercegovščaku pri Gornji Radgoni. Po dovršeni ljudski šoli ga je veselje do steklarstva pripeljalo v uk k stricu v Radgoni. Po dovršeni vajenski dobi ga je želja po izpopolnitvi v steklarski stroki vodila po vseh večjih mestih takratne Avstrije, dokler ni pred 35 leti, leta 1902, po svojem stricu prevzel steklarsko podjetje. Še istega leta se je v ljubljanski stolnici poročil s Franjo roj. Dolničarjevo, ki mu je ves čas zakonskega življenja zvesta življenjska družica in ki je z njim delila vse težave, katere so ga v življenju obiskovale.

Za časa svetovne vojne je moral zapustiti številno družino in obrt in oditi na fronto. Po svetovni vojni je zaradi pripadnosti Radgone k Avstriji in inflacije zgubil skoraj vse svoje premoženje, ki si ga je v teku let s svojo varčnostjo in zgledno pridnostjo pridobil. Zaradi sovraštva radgonskih Nemcev je moral pustiti svojo trgovino in se preseliti v Maribor, kjer si je z vztrajno delavnostjo in poštenostjo zopet opomogel in postal eden najuglednejših mariborskih trgovcev. Kot tak se poživljalno udeležuje kot predsednik steklarske zadruge za dravsko banovino, član trg. gremija in odbornik Slov. trg. in obrtnega društva. Gosp. Kovačič že nekaj let opravlja posle cerkvenega ključarja pri mariborski stolni in mestni župnijski cerkvi. Leta 1935 je bil imenovan za člana mariborskega občinskega sveta, kjer se krepko uveljavlja s svojim bogatim izkustvom in znanjem.

Številnim čestitkam njemu in njegovi gospej soprog se pridružujemo tudi mi ter jima kot zvestima naročnikoma našega lista želimo še mnogo srečnih in veselih let!

Dobrba pri Celju

nudi vsem srčno in živčno bolnim, vsem, ki so počitka potrebni, nove življenjske moči. Z največjim uspehom pa zdravi ženske bolezni. - Cene tudi v glavni sezoni nizke in solidne! - Penzije od Din 35— do Din 90—. - Zahtevajte prospekte!

m Matura na klasični gimnaziji v Mariboru. Višji tečajni izpit na klasični gimnaziji v Mariboru je bil: a) pisni od 8.—10. junija, b) ustni pod predsedvom ravnateljev od 14.—18. junija. Izpit so uspešno dovršili naslednji pripravniki: Čretnik Ignacij (oprosčen ustnega izpita), Dornik Silvo, Drevenšek Anton, Duh Andrej, Flis Dušan (oprosčen ustnega izpita), Gorjan Mirko, Halas Stefan (oprosčen ustnega izpita), Herle Franc, Hudopisk Anton (oprosčen ustnega izpita), Junež Stanko, Kores Alojz, Kutin Danica, Lah Ivan, Lašič Anton, List Franc, Lovše Zdenko, Muhr Oton, Natek Jožef, Planinšič Jožef, Preis Franc, Simčič Mirko, Tepej Maks, Vidav Ivan, Vitez Karel, Volkova Irina, Zebot Ana, Jesenek Alojz (privatist), Podlesnik Viljem (privatist).

m Novomašnikom lepo darilo iz Cirilove! m Maturanti klasične gimnazije v Mariboru iz leta 1922. proslave 15 letnico mature v nedeljo dne 4. julija ob 20 v restavraciji Slon (Emersič) na Aleksandrovi cesti 16. Prijave naj se pošljejo na naslov: Richter Jakob, ravnatelj dijaškega semenišča, Maribor, Koroševa ulica 12.

m Povodom goda cerkvenega patrona stolne in mestne cerkve sv. Janeza Krstnika bo v četrtek, dne 24. junija v stolnici pontifikalna sv. maša.

m Poroče. Pri Sv. Petru pri Mariboru sta se poročila trgovca g. Stanko Weixl in gospodična Riki Knezerjeva, hčerka mariborskega juvelirja. — V Hočah sta se poročila mariborski zdravnik dr. Leo Kac in gospodična Erika Kamenškova. Mladina paroma naše prisrčne čestitke!

m Borza dela opozarja, da so transporti delavcev za Francijo in Nemčijo že zaključeni ter da se ne sprejme več novih prijaviteljev.

m Potrebščine za kuhvanje v Cirilovi! m Umrla je v Mlinski ulici dolgoletna naročnica »Slovenec« Jerica Turnšek. V težki življenjski borbi za vsakdanji kruh kot snažilka je sebi odrgavala, da je dajala Bogu in podpirala dobrodelna društva in katoliški tisk. Njene ostanke položi k večnemu počitku ob pol 15 danes v nedeljo na pokopališču. Naj v miru počiva!

m Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani obvešča članstvo XVI. in XIX. volišča, da se bodo pričele glasovnice deliti dne 21. junija t. l. in ne, kakor je bilo dne 17. t. m. pomotoma objavljeno, 21. julija.

m Pazite na zapiralno uro. Mestno poglavarstvo opozarja vse trgovce in obrtnike, da se točno drže banske navedbe o odpiranju in zapiranju trgovin in obrtniških obratov.

Tako je ocenila »Slovenska narodna opero« tržaska časnikaška kritika. Govoril sem pa tudi z glasbenimi izvedenci zasebno. Prosil sem jih, naj povedo svoje mnenje o napakah, ki jih ima vsak, tudi največji umetnik. V začetku niso hoteli z besedo na dan, ker je na vse »Slovenska nar. opera« napravila resničen in globok celotni umetniški vtis, ki ga nikakor niso pričakovali. O ravnatelju Poliču so tudi med štirimi očmi priznavali da je izvrsten dirigent, med vsemi pevci pa jim je najbolj imponiral Križaj, čeprav bi ga radi slišali še v kakšni vlogi, kjer bi prišla še bolj do veljave kultura petja, ki je pri Betetu niso pogrešali. Pri Mezetovi niso iskali priča, ampak trdili, da bo postala še večja, v resnici velika pevka; imponiral jim je pa Franci po kvaliteti glasovnega materiala, pa tudi Kogejevi so pripisovali res dober material, prav tako Gostiču. Škoda pa je, da ga Golobova ni mogla zaradi majhnih vlog razviti za žametnih nižjih svojega alta.

Pri »Prodani nevesti« sem imel čast, da sem prišel v stik z alpinistom evropskega glasu in poveljevalcem naših slov. planin dr. Julijem Kučjem. Ker je bil dr. Kuč vsaj pred vojno ena osrednjih glasbenih osebnosti v Trstu in je nenavaden muzik, sem ga vprašal za njegovo mnenje o predstavi »Prodane neveste«. Dr. Kuč je bil predstave hudo vesel in je dejal, da ga je ta večer glasbeno naravno poživljal in pokreval, kajti tako svežih glasov da že davno ni slišal, posebno je poudarjal izdelanost in skladnost zborov, o posameznih solistih je dejal, da mu posebno zato imponirajo, ker se tako harmonično strnejo z ansambлом, seveda pa je podčrtal v »Prodani nevesti« Križaja. Dejaj pa je, da tako resnično lep glasov kot med Slovence ni zlepa našel po svetu. Dr. Kuč je pripomnil tudi, da tako nabit poln glasovni »Politeama Rossetti«, kar je živ, še ni videl, kot pri »Prodani nevesti«. Izročil je tudi pozdrave za vse svoje znanke v Ljubljani.

»Slovenska narodna opera« je imela v Trstu še večji uspeh kot na Reki. Že pred predstavama

ranju trgovin in obrtnih obratov. Pozivajo se predvsem pekovski mojstri, mesarji in prodajalci mesnih izdelkov ter brivski in frizerski mojstri, da se točno ravnavajo po naredbi.

m Dekliški zavod »Vesna« v Mariboru sprejema v internat učenke srednjih šol. Nudi dobro oskrbo, vestno nadzorstvo in skrbno pomoč pri učenju. Informacije daje ravnateljstvo zavoda.

m Prometne nesreče. Na kosaškem klanecu se je ponesrečil 9 letni Vekoslav Lukman iz Zg. Kungote. Z očetom sta peljala opeko iz Maribora, pa je fantek padel z voza naravnost pod kolo. Zmečkalo mu je roko in nogo ter so ga reševalci spravili v bolnišnico. Na Pobreški cesti pred hišo št. 13 pa je povozil neki izvošček 70 letno zasebnico Trobentar Marijo. Starka je obležala nezavestna, vsa obilita s krvjo. Tudi njo so spravili v bolnišnico.

m V moderno stanovanje moderne nabožne predmete iz Cirilove.

m Neznano kam je odšel 46 letni mesar Jožef Marin iz Dajnke ulice 8. Mož je duševno zmeden. Je visoke postave, kostanjevih las ter oblečen v obleko zelenkaste barve.

m Pecen mесо. V ponedeljek 21. t. m. se bo prodalo od 7 ure naprej na stolnici za oprečeno mесо pri mestni klavnici 400 kg telatine po 6 din, in sicer na osebo največ 2 kg.

m Svileno perilo, letni jopiči, klobuki, čepice najugodnejše v konfekciji Jakob L. a. b. Maribor.

m 80 letnico obhaja danes v krogu svoje družbe upokojeni kazniški nadzorni straže g. Matija Falatov. Je zvest čitatelj našega lista, vnet član Apostolatstva, mož stolne župnije ter je dosegel ta izreden življenjski jubilej v duševni in telesni čistosti. K osemdesetletnici mu čestitamo z iskreno željo, da bi mu bilo življenje ohranjeno do skrajnih mej!

Celjo

c Tabor in zaključek šolskega leta. Ministrstvo prosvete je na prošnjo Podvezve fantovskih odsekov v Celju z odlokom O. N. br. 33.090 z dne 15. maja odobrilo, da smejo vse državne ljudske šole v Celju zaključiti šolsko leto 1936/37 na dan 20. junija t. l.

c Prijavitelj pripravljalnemu odboru stanovanja za udeležence tabora. Radi velikega števila reflektantov na privatna stanovanja, se pripravljalni odbor ponovno obrača na cenj. celjsko občinstvo, da prijavi, koliko udeležencev bi moglo vzeti na prenočevanje v dneh 28. in 29. junija in kakšno odškodnino zahteva za vsako posteljo (otomano). Ker je do tabora komaj še en teden, prosimo, da prijavitelje stanovanje vsaj do srede.

c Svarilo. »Jutro« in celjska »Nova doba« sta iznesla zoper mene neresnične trditve, da sem dne 8. junija pokupila na celjskem trgu jajca za demonstracije in da so mi v zadnji sili v nekem hotelu odstopili proti plačilu vse domačo zalogo. Ker nisem imela pri demonstracijah 8. t. m. prav nobenega oprarka z nakupovanjem jajc ali sploh z jajci, svarim vsled tega vsakega, kdor bi take govornice raznašal in razširjal, da bom radi teh izmišljenih trditve postopala zoper vsakega sodnim putem, ter bom zahtevala za izrečene klevete zadoščenje od obeh prizadetih časopisov. — Tezika dr. Voršičeva.

KINO METROPOL. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »ROSE MARIE«. — Ob 10 in 14 matineja: »KEN IN NJEGOV KONJ TARZAN«. — Jutri ob 16.18, 18.15, 20.30 »MATI«.

c »Glasbena vzgoja v Celju.« Pod tem naslovom je navedel »Slovenec« v četrtkovni številki, da vodstvo Glasbene Matice ni dalo nobene opore razvoju mladinskega petja. Podpisano ravnateljstvo izjavlja, da ta trditev ne odgovarja dejanskemu stanju, kar lahko vsakomur dokaže. — Ravnateljstvo Glasbene Matice v Celju.

c Poškodovane naprave na vojskih vežbališčih. Ponovno so bile poškodovane razne naprave na vojskih vežbališčih. Mestno poglavarstvo opozarja prebivalstvo, da je vsako poškodovanje kaznivo ter mora vsakdo, da poškoduje te naprave, povrniti tudi povzročeno škodo. Vsled tega poziva prebivalstvo, naj ne poškoduje in ne odnaša naprav z vojskih vežbališč.

c Seja SK Jugoslavije bo v ponedeljek ob 19 v Domu.

Novo mesto

Dar Vincencijevi konferenci. Gdč. Kristina Puš je darovala Vincencijevi konferenci v Novem mestu znesek 100 Din namesto venca na krsto svoji teti g. Medved Mariji v Kandiji. Bog plačaj!

V počastitev spomina pok. tov. Požarja Vlačava je celokupni učiteljski zbor v St. Petru pri Novem mestu daroval namesto venca za gluhomemu 140 Din.

je občinstvo ploskalo. Bili so ljudje naravnost do solz ginjeni, ko se je oglasilo slovensko petje iz odra. Ploskanje se je ponavljalo po vsakem odstavku, po dejanjih so prihajali pevci in ravnatelj Polič, pa tudi režiser, drugi dan pa seveda pred vsemi skladatelji Gotovac po petkrat na oder. Pri drugi predstavi, ko se je »Slov. nar. opera« poslavljala, ljudje niso hoteli iz gledališča, čeprav je bilo zagrinjalo spuščeno. Prisrčno slovo je bilo, ko je pevka Kogejeva prva raztrgala šopek, čeprav je bil spomin na Trst ter prišla metati cvetlice med ljudje. Po predstavi je velika množica pevce spremijala do hotela.

Obe predstavi v Trstu so se udeležili tudi odlični Italijani, izvedeni ljudje so cenili, da je bilo pri »Prodani nevesti« kakšnih 600 italijanskih gledalcev, pri »Eru« pa kakšnih 300. Bili so to odlični, za umetnost zavzeti ljudje in je njih udeležba bila naši operi v čast. Seveda so prišli tudi uradni zastopniki tako prefekt, načelnik fasisčne organizacije, vojaški komandant itd.

Najvišji umetniški uspeh je imel pri »Prodani nevesti« duet med Križajem in Gostičem: »Vem za mladenko, ki je bogata« in pa svetovno slavni sekret v 3. dejanju, v katerem sta se posebno odlikovali Kogejeva in Golobova in je bil v resnici zapet tako dovršeno, kot ga je celo v Pragi rekdo kdaj slišati. Tako so sodili tisti, ki poznajo Prago.

Na Reki sta bili ponovljeni obe operi v tisti zasedbi kot v Trstu. Gledališče »Fenice« je zidano v modernem, konstruktivističnem slogu in je staro šele 23 let. Ima prostora za okoli 2000 gledalcev. Zunanost gledališča nima arhitektonske vrednosti. Balkon je potisnjen daleč nad parter. Drugo resko občinsko gledališče »Verdi« in tri leta starejša kot »Hrvatsko nar. gledališče« v Zagrebu ter ima prostora za okoli 1600 ljudi ter je zlasti znotraj odlično urejeno; preuredil je to gledališče arhitekt inž. L. Morini, ki je visoko kulturni mož in velik reški patriot. Inž. Morini se je sam hudo zanimal

Jubilej Krekovega konsumarja

marveč je bil on v tem prerodu skoraj spočetka med najbolj delavnimi udi, ki se njegova vztrajnost v dobrem nikdar z leti ni zmanjševala — marveč je, če le mogoče, še rastla.

Leta 1895 je dr. Krek ustanovil prvo delavsko konsumno društvo. Takoj, ko je postal samostojen, se je Kocmur leta 1902 vpisal v konsum ter ostal njegov zvesti član do današnjega dne. Ustanovitelji, ki so poznali njegovo silno energijo in praktičnost, so ga že leta 1905 izvolili v odbor. Od tega časa pa do danes Alojz Kocmur vodi usodo našega delavskega združenstva, ki mu je bil oče dr. Krek. Kmalu je postal načelnik ravnateljstva, kar je ostal do leta 1922. Dotlej je g. Kocmur čez dan delal kot sollicitator v odvetniški pisarni, po poklicnem delu pa je hitel v konsum, kjer je ostajal do pozne noči. Na prošnje prijateljev, ki so vedeli, da pridni mož, ki je bil slabega zdravja, tega silnega napora trajno ne bo zmogel, se je nerad udal, pustil zasebno službo ter bil imenovan za ravnatelja konsumna leta 1922. Kakor pridni gospodar, je vedno prvi v konsumu, zadnji gre zvečer domov. Njegov dopust je v tem, da si kako popoldne privoščijo prosto, da potem v tem prostem času laže obišče svoje reveže Vincencijevе konference v Mostah.

G. Kocmur je mož doslednega izvrševanja dolžnosti, kamor je postavljen. Kakor je on tako sijajno skozi vse vihrne in težave privedel konsumno društvo ter s tem ohranil nedotaknjeno dr. Krekovo delo, tako tudi v Vincencijevi konferenci z zavestjo katoličana hiti na delo ter zbira in raztrsa prav po evanđeljskih naukih. S svojim življenjem vedno glasev vzgled doslednega katoliškega udeleževanja, kot goreč kristjan. Vnet za vse dobro, je pri sv. Družini v Mostah organiziral nočno čiščenje presv. Rešnjega Telesa in zbral za eno noč v mesecu okoli oltarja blizu 200 moščanskih noč in fantov. Tu je tudi skrivnost njegovih uspehov.

Mož, ki je versko in cerkveno tako globoko zajel krščanski misel, je seveda tudi v javnosti vedno vedel, kje je njegovo mesto. Koliko je bilo prilik, ko so drugi njegovi tovariši in sobojeniki oklevali. On pa nikdar ni pomišljal, kje je njegovo mesto. Vedno je pravo zadel, ker ga nikdar ni vodila misel za lastni interes, marveč je imel vedno pred očmi blagor katoliške slovenske celote, h kateri je spadal z vso dušo že izza mladih let. Dasi osebno tako skromen, da se s svojo mislijo nikdar ni silil v ospredje, je pa v odličnih trenutkih, ko so bolj solani možje kanili iti na stranpot, nastopil z vso svojo odločnostjo in pravo izansko brezobzirnostjo. To je dobil od svojih prednikov, krščansko odločnost pa si je takorekoč sam izklesal v 60 letih svojega življenja, ko je moral dostikrat trpeti bolezen, pomanjkanje, zaničevanje, kar pa ga ni upognilo, marveč zjeklenilo, ker njegova globoka vera je tisto, na kar zida.

In tak mož, ki je še kot mlad fant gledal, koliko truda in žrtve je bilo treba, preden so naši veliki reformatorji položili temelje našega katoliškega slovenskega naroda, tudi sedaj ne želi nič drugega kakor to, da bi potomci velikih prednikov ostali edini na vseh področjih našega slovenskega življenja. Ko so mu v petek zvečer moščanski bratje Vincencijevih treh konferenc v Ljudskem domu v Mostah priredili skromno počastitev, pri kateri so nastopili tudi najmlajši malčki iz zavetišča, ki mu je on duhovni in krušni oče, je v prav Kocmurjevi kratki in stvarni zahvali povedal, da bo zanj najlepše vezilo to, če bodo katoliški Slovenci povsod složni in edino delovali kakor se spodobi kristjanom.

Moščanci so ga skromno počastili v petek zvečer v Ljudskem domu, včeraj jutraj pa je bila sv. maša pri sv. Družini za njegove namene, kar mu je bilo gotovo mnogo ljubše kakor te vrstice. Pa naj ne bo hud, ker niso pisane zato, da bi se on prevzel, marveč zato, da bi mladi rod spoznal vzgleda, po katerih naj hodi. Kocmur pa naj s svojim delom in vzgledom še dolgo živi med nami in sredi svoje ljube družine. Bog ga živi!

za predstavi »Slov. nar. opere« ter je bil v družbi z našimi umetniki.

Da je bil na Reki podoben umetniški uspeh kot v Trstu, je resnica. Sicer so bili pevci in godci že malo utrujeni zaradi prejšnjih predstav, vendar je v vročini, vendar je posebno »Ero« močno vžgal občinstvo. Tudi na Reki so se udeležili predstavi uradni krogi kot prefekt, župan, 2 senatorja itd. Seveda takega navdušenja kot v Trstu ni bilo.

Poročili o obeh predstavah je napisal v reškem dnevniku »Vedetta d'Italia«, dne 12. junija in 13. junija t. l. Osvaldo Ramous, ki je, in med drugim o izvajanju »Prodane neveste« takole pisal: »Umetniški ansambel, ki je včeraj dal »Prodano nevesto« Smetanovo, je pokazal, da je vsestranski najboljše izurjen in je treba poudariti še posebej, da je bila vzporeditev tako popolna, da ni zamerila nobene stvari, ki je važna za izoblikovanje lirčne igre. V tej skupini, ki je včeraj igrala v »Fenice«, ne padajo iz okvirja ne glasovi umetnikov, ne igra posameznih igralcev, niti sama osebnost dirigenta. Če je kakšno osebnost prevladovala pri predstavi, je bila to osebnost Smetanova, za čigar delo so dali vsi pevci vse, kar imajo najboljše. V igri so pokazali čudovite odlike tenorist Gostič, ki je znan tudi zunaj Jugoslavije zaradi jasne, toplega in takočnega glasu. Posrečena igralca Mařenka je bila sopranistinja Gjurgjenac, katere muzikalno občutje je imelo priložnost, da se je pokazalo v različnih prizorih, ki so bili s posebnim ploskanjem pozdravljeni. Kot pevec in igralec zares odličnih sredstev se je pokazal basist Križaj od zagrebske opere v vlogi mešetarja. Močno je bil priznani tenor Banovec v komični vlogi Vaška. Omenjamo tudi umetnike V. Janka, Kogejeva, Kolacia, Golobova, Gorskega in Sekulo. Baletni zbor s solistkami Erno, Moharjevo, Silvo Japel in Marto Ramžger, je bil deležen posebnih aplavzov v začetku 3. dejanja. O predstavi »Ero« je napisal O. Ramous tudi tole: »Protagonist Franci je v vlogi »Ero« pokazal, da ima zelo znamenite glasovne kakovosti. Združil je izrazite pevske in igralske

Za pet tihih minut

(Berilo: 1 Petr 3, 8—13).

»Bodite vsi enih misli, sočutni, bratoljubni, milosrdni, ponižni. Ne obračajte hudega za hudo, ne sramotena za sramotenje, marveč blagoslovljajte, ker ste bili v to poklicani, da postanete deležni blagoslova.« Velika terjatev, ki se naravnemu človeku upira. Toda so. apostol Peter daje krepke nagibe, zakaj naj kristjan tako ravna (1 Petr 3, 14—17). Prvi nagib je tale: »Kdo vam bo škodoval, če boste vneli za dobro? Pa če bi zaradi pravice tudi trpeli, blagor vam!« Ta nagib se naslanja na vero o božjo neskončno previdnost, kateri ne uide niti najmanjša stvar, tako da ne pade niti vrabec s strehe niti las z glave brez vednosti Očeta o nebesih. Drugi nagib je pa ta, da mora kristjan tudi preganjanja in sleherno trpljenje obrniti sebi o dobro. Zato pravi apostol: »Njih prošnje se ne bojte in ne dajte se zbegati, marveč Gospoda Kristusa stavite o svojih sreč, vedno pripravljeni, da boste vsakemu, kdor hoče vedeti razlog za vaše upanje, dati odgovor.« Tretji nagib je dobra mirna vest, ki jo kristjan imej. »Imejte dobro vest, da bodo tisti, ki sramote vaše lepo žiljenje o Kristusu, o tem osramočeni, v čemer vas obrekujejo.«

»Boljše je, da trpite za dobra dela, če hoče božja volja, kakor pa huda.«

Ptuj

Mladinski pevski zbor ptujske meščanske šole priredi danes predpoldne ob desetih v dvorani Mladike svoj koncert.

Pera Zivković. G. dr. Franjo Salamon nam je poslal naslednji popravek: »Ni res, da narodne dame pod vodstvom učiteljice gg. Bratinove in Jeršetove zaradi pičlega časa niso mogle v redu streči Zivkoviću in tovarišem, ampak je res, da narodne dame niso bile pod vodstvom navedenih učiteljic in niso nikomur etregle, v kolikor pa so se udeležile, so storile to samostojno. Ni res, da so se v avdijenci pri generalu zlasti silili »preganjanci« g. učitelj Komac, ampak je res, da je bil pozvan k razgovoru, in ni res, da bi se otepal prosvetnega dela na terenu, ampak je res, da vrši v novem kraju v polni meri svojo dolžnost. Ni res o avdijenci gosпода nadzornika Šerka, ampak je res, da se imenovani politične konference vobče ni udeležil, ker se je vrnil a šolskega zleta šele po končani konferenci. Ni res, da so kaj tam iskali razni profesorji z gimnazije pod vodstvom ravnatelja Kovačiča, ampak je res, da je bil samostojen poslušalec, če se je kateri udeležil.«

Tržič

Jubilejne slovesnosti našega Prosvetnega društva, fantovskega odseka in godbe bodo danes 20. junija točno po naznanjenem programu. Le v slučaju dežja se vrši slavnostno zborovanje po sv. maši v dvorani »Našega doma« in popoldanske prireditve v veliki dvorani novega občinskega doma.

Na Kolcah bo žegnanje v nedeljo, 27. junija s sv. mašo ob 10. Po sv. maši bo blagoslovljen novi Primožičev planinski dom. Prijatelji lepih Kolc vabljani.

Slovenski narodni tabor

združen s proslavo
majske deklaracije

v Slovenjgradcu

4. julija 1937

Govore:

Voditelj slovenskega
naroda

dr. Anton Korošec
in drugi govorniki

Pripravljalni odbor JRZ
v Slovenjgradcu

lastnosti in je s tem vzbudil živo pripoznanje pri občinstvu. Tudi sopranistinja Mezetova se je pokazala kot popolna umetnica. Njen glas je podal gorko, strastno melodijo nekaterih odstavkov opere in njena mimika je dala barvo in živahnost mnogim prizorom. Basist močnega, polnega, zelo prijetnega glasu je Betteto, ki je predstavljal Marka. Baritonist Janko, ki je že v »Prodani nevesti« pokazal nenavadne vrline, je potrdil prvi vtis, ki ga je dobilo občinstvo. Sinoči se je odlikovala tudi mezosopranistinja Kogejeva, ki je učinkovito igrala komično vlogo. Omenjamo tudi Ribičovo in Bekša... Orkester dirigenta Poliča je bil raznovrsten v barvah, skladen in zanesljiv tudi v najtežjih točkah. Dirigent Polič je izdelal vsako podrobnost ter dokazal s tem svoj talent in svoje umetniško občutje, ki je znano.

Na Reki je dirigiral »Prodano nevesto« A. Nefat v tistem slogu kot Polič v Trstu. Velike ovacije so delali tudi na Reki Gotovcu. Velike aplavze je dosegel tudi Gostič, seveda pa tudi Križaj. Občinstvo se je razvnelo posebno pri »Eru«.

III.

»Slovenska narodna opera« je na svojih gostovanjih v tujemstvu že pretekla leta dosegla velike uspehe, svoj čas v Belgradu, Zagrebu itd., lani pa v Splitu in Šibeniku. Pot v Trst in na Reko je pa prva pot slovenskega opernega ansambla v zamejstvo, in sicer tja, kjer so vajeni visoke pevske kulture. Če bi imela »Slov. nar. opera« uspehe na primer v Romuniji, bi ne bilo to tako važno kot pa, da jih je imela pri italijanskih kritikih v Trstu. Trst je tudi v Italiji za operno umetnost težak teren in kdor prodre v Trsto, ima lahko upanje, da ne bo propadel v največjih italijanskih kulturnih središčih.

Uspeha v Trstu in na Reki sta važni postajali slovenske kulturne propagande v zamejstvu. Mali narodi imajo v evropski skupnosti predvsem kul-

(Nadaljevanje na 8. strani.)

Zanimiva trditev francoskega strokovnjaka:

Mleko povzroča raka!

V pariški reviji »Mercure de France« je Rene Pinon napisal obravnavo o mleku, ki je zelo zanimiva, ker skuša dokazovati, da prav za prav uživanje mleka povzroča med ljudmi strašno bolezen raka. Ne da bi se spuščali v razglabljanje, ima li on prav ali ne, kar naj precejajo strokovnjaki, naj navedemo nekaj glavnih zanimivosti iz tega članka. Pinon takole začenja:

Moj prvi sum, da z mlekom nekaj ni v redu, se mi je porodil v ameriškem Zahodu, kjer sem ugotovil, da cowboyji nikdar ne pijejo mleka in da bi jih strašno razžalil, kdor bi jim rekel, naj pijejo mleko. Zato me ni začudilo, ko so ameriške statistike trdile, da je med uživanjem mleka in med boleznijo raka vzročna zveza. Potemtakem bi mogel kdo trditi, da je tem več raka tam, kjer je čim več mleka. In narobe seveda!

Zelo zanimivo je delo nekega angleškega higijenskega zavoda, ki je dokazal, da Indijanci, edini izmed vseh človeških plemen, nikdar niso poznali raka. Znano pa je, da so bili Indijanci lovci, ki so se branili skoro izključno z mesom. Poleg tega so jedli in žvečili razne koreninice ter gozdne sadeže, nikdar pa niso več pili mleka, odkar so jih njihove matere nehale nositi na hrbtu. Indijanci so izginili. Za njimi so prišli Anglosasi, ki so se posvetili gojitvi krav v toliki meri, da je ameriška država Wisconsin izdala postavbo, da mora vsaka gostilna prinesiti gostu na mizo mleko in sir, ne glede na to, ali je gost to naročil ali ne. Države, kjer ljudje zaužijejo več mleka, so Minnesota, Jova, Missouri, Kansas. In zanimivo je, da je ravno v teh državah največ raka. Isto razmerje opažamo na vsem svetu.

Na ameriškem jugu, zlasti pa v umazanih zamoreških krajih, kjer ni zdravnikov, vendar nikdar ni bilo raka. Vroče južno podnebje namreč mleku ne prija. Brez ledu tukaj ne more biti mleka. Zato pa tudi raka ni. To bo morda pretirana trditev, vendar je res, da v nekaterih južnih mestih, kjer je vse bolj civilizirano kakor na deželi, in kjer je

dosti umetnega ledu, bogatejši sloji uživajo mnogo mleka. In po tem mestih je raka zelo veliko.

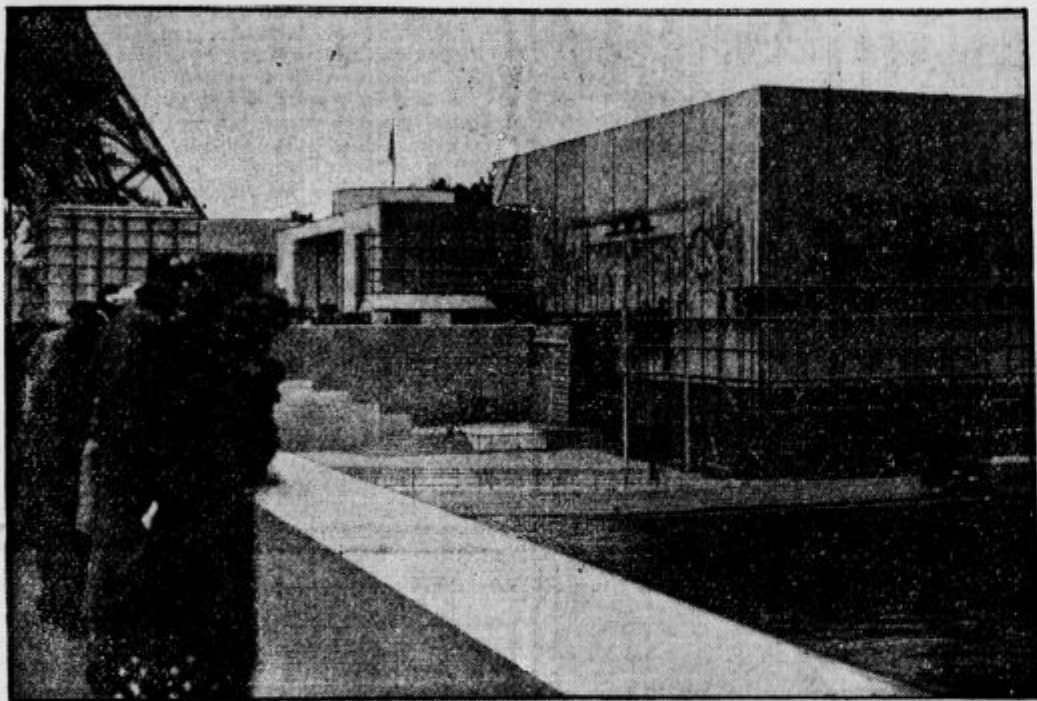
Švica, ki je znana, da prideluje mnogo mleka, je dolgo let uživala sloves, da ima rekord v boleznih raka. Švico v zadnje mešur v raku dosega Škotska, katero po pripovedovanju turistov kar plava v mleku. Ko Mečnikov govori o starih ljudeh na Balkanu, pravi, da so ti balkaneki starci zato dosegli tako starost, ker so jedli kislo mleko. Mislil pa, da je pozabil dodati, da je na Balkanu, kakor nikjer drugod, razširjen rak.

Rekli boste, da je to teorija, ker dandanes vsi ljudje na svetu pijejo mleko. Toda ni tako! Pogledajte domačine na otoku Ceylonu. Kokosove palme, te njihove narodne krave, jim nudijo izvrstno kokosovo mleko, pa tega drevja ni treba ne negovati ne molziti. In med Ceylonci je procent raka najmanjši na tem svetu. — Nato pisec strokovnjaško razlaga z učenim izrazi, v čem je mleko nevarno in kaj manjka mleku, nakar nadaljuje:

Mleko, ki ga razglajajo za najpopolnejšo hrano, je nerazdružno od največjega človekovega neprijatelja — raka. Mleko je pač idealna hrana za otroke, ker vsebuje v tekočem stanju, da se lahko skuha, vse, kar je potrebno mlademu telesu — mast, sladkor, protein in vitamine. Mleko pa ima malo bakra, toda o tem nihče ne govori.

Naredimo poskuse z mladimi psički in jih hranimo samo z mlekom. Do petega meseca jim mlečna hrana izvrstno prija. Potem pa začne slabeti, postajajo klavni, dlaka jim izpada in kažejo vsa znamenja slabega krmljenja. Spomnite se, kaj sem bil rekel, da v mleku manjka bakra!

Narava ne pusti, da bi se kak sesavec, ko enkrat izgubi mlečne zobe in ko je odstavljen, še nadalje hranil z mlekom. Na vse to, česar narava ne, morajo zdravniki pozorno gledati... Mleko je brez dvoma koristno. Vsak dan prihajajo na dan novi načini njegove uporabe. Treba pa je vendar le vedeti, da mleko prihaja od krav in da kot hrana ne prija vsakomur.

Angleški paviljon na pariški svetovni razstavi, kiše ni dograjen, ker francoski delavci vedno stavkajo. Sedaj so ga prišli dograditi angleški delavci.

V čolnu na slone

Lovski doživljaj na Čadskem jezeru v Afriki

Slone loviti v čolnu je vsekakor redka lovska posebnost. Pa še to je mogoče navadno le na Čadskem jezeru sredi Afrike, ker je to jezero, dasi zelo obširno, vendarle razmeroma plitvo. Največja globočina je kakih pet metrov. Ponokrat pa je tako plitvo, da bi ga lahko prebrcel, ko bi te ne oviralo vodno rastlinje, ovijalke in trsje. V taki vodi kar mrgoli lovnihi živali. Ta lov je lepo popisal v londonskem listu »Daily Mail« angleški lovski pisatelj Geoffrey V. Hett.

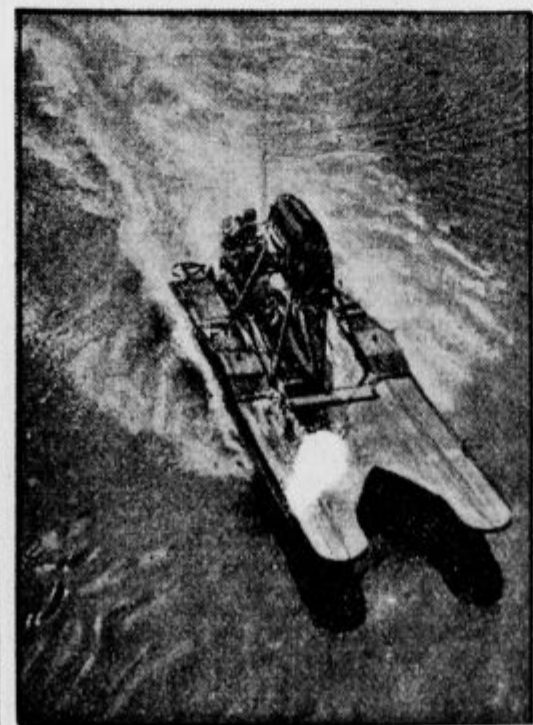
Črni domačini so se silno bali velike črede slonov, ki je čez dan ždela v trsu Čadeškega jezera, ponoči pa je prišla na suho ter pomandrala vse polje ubogih Zamorcev, ki so trepetali v svojih kolibah. Zato so nas lovce pozdravili kot svoje rešitelje. S težavo smo po pešeni stezi prišli do južnozadnega konca jezera ter smo s svojimi konji in vozmi nadaljevali svojo pot proti severu le ponoči, da nas strašna vročina ni prehudo zdelavala. Ob zori četrtega dne smo v pesku zagledali okrogle sledove, sledove črede, katero smo iskali. Ker je bila sled sveža, smo vedeli, da je čreda šele pred neka urami šla tod mimo. Počivali smo v bližnji vasi, kjer so bili črni prearečni, da so nas videli. Ponoči smo slišali slone trobentati, ko so kakih 150 metrov daleč šli mimo vasi. Ob treh in 20 minut zjutraj je prišel lovec, ki je imel stražo, ter mi je molče pomignil. Vzel sem puško in patrone ter odšel za njim. Spremljala sta me dva domačina. V temi smo pritavali do kraja, kjer smo upali preareči čredo, ko se bo vračala v svoje zavetišče. Prestregli smo jih res. Toda sloni so nas vendarle opeharili, ker so prišli prej, preden smo mi videli streljati.

Bilo je silno lepo poslušati, kako se bliža čreda slonov. Najprej smo slišali trobentanje, nato smo zaslišali pokanje drevja in lomastenje. Ko je bila čreda samo še 40 metrov od nas, smo pobegnili ter jih mirno pustili mimo. Pač pa smo jim potem sledili. Še preden pa se je na vzhodu zazorilo, smo slišali, kako je čofotala voda med trejem. Odšli smo tja, kjer so bili pribežali čolni domačinov. To so čudne reči, ti čolni. Spleteni so iz trsa in s trsem povezani. Podobni pa na zunaj nekam beneškim gondolam. Stopil sem spredaj na rilec čolna. Zamoreci pa so brodili po vodi ter moj čoln privali med trejem naprej. Tako smo le počasi napredovali. Toda ob poldnesnih dopoldne smo vendarle zaslišali, kako sloni tu pa tam trobentajo. Kmalu smo vedeli, da smo jim čisto blizu, a zaradi gostega trsa jih nismo videli. Kmalu pa smo prišli na prosto ter videli slone, ko so v polkrogu obdajali nas. Bil je nepopisno lep lovski pogled.

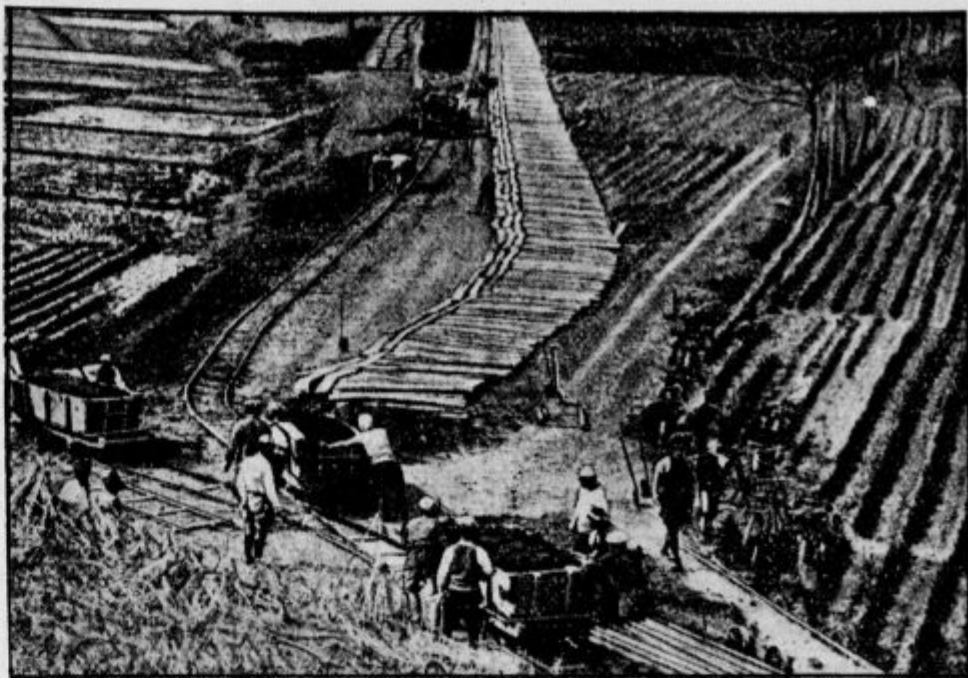
Cepprav nismo bili več kakor 50 metrov narazen, sem vendar vedel, da nas ne bodo opazili, ker imajo slab vid. Ker pa je veter pihal proti nam, nas niso mogli zavohati. Izbral sem si prvo žival in pomeril. Na prvi strel se je začel strašen dirandaj. Slonice in mladčki so pobegnili kar na ravnotež, samci pa so se zbrali ter nekam začudeno in negotovo gledali za velikim samcem, ki je obhvaloval kakih 40 metrov daleč ter nato padel. Nato

so se začeli zanimati za našo smer. Previdno so se začeli premikati v veličastni vojni črti. Rilec so imeli visoko dvignjene ter so z njimi lovili sapo. Tako so križali našo pot. Ko je prišel mimo drugi veliki samec, sem zopet streljal, s čemer sem čredo na novo preplašil. Padla sta že dva lepa samca. Lahko sem bil zadovoljen s plenom enega jutra. Toda v tistem hipu se je veter nenadno sprevrgel. In v tistem hipu se je 50 slonovih samcev obrnilo proti nam. Rilec so imeli visoko dvignjene, uhle pa napete. Kaj bo?

Ce nas napadejo, nikakor ne bomo mogli s čolnom pravčasno pobegniti. Edina rešitev bi bila, postreliti vse vodilne samce, kar pa je bila težavna naloga. V našo srečo pa je sapa takoj nato prenehala, nakar so se sloni zopet obrnili v prejšnjo smer. Oddahnili smo se. Sloni pa, ki niso mogli dognati sovražnika, so odšli ter za seboj pustili široko gaz v poteptanem ločju. Vsa vas pa je vso noč rajala in plešala, da je slavila moje darilo, ker sem ji daroval vse slonovo mесо, ki so ga imeli za cele mesece dovolj.

Na vodni progi med Pavijo in Benetkami je bila tekma motornih čolnov, pri kateri je zmagovalce dosegel povprečno hitrost 90 kilometrov na uro. Na sliki vidimo zmagovalca v polnem diru.

Japonci pripravljajo stadion za svetovno olimpijado, ki bo leta 1940 na Japonskem.

Na vrhu sveta

Anglež prišel na 7179 metrov visoko sveto goro Tibeta

Pred kratkim je znani angleški hribolazec Spencer Chapman dosegel 7179 metrov visoki vrh gore Komolhari, ki leži nekako na meji med Tibetom in Butanom. Sedaj je poslal svoje poročilo londonskemu listu »Times«, ki to poročilo v celoti objavlja. Ker je ta gora med najvišjimi gorami na svetu, je to poročilo vredno, da z njim seznanimo bralce.

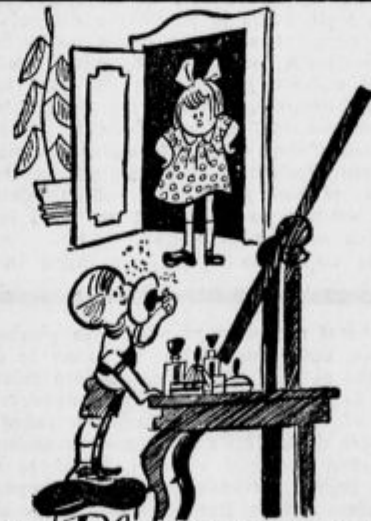
Gora Komolhari je za domačine sveta gora, zaradi česar je od tibetanskih oblasti bilo težko dobiti dovoljenje iti na njo. Anglež je celih šest mesecev moral čakati v Lasi, da si je nazadnje izprosil to dovoljenje. Tudi maharadža butanski mu je dal dovoljenje. Nato je Chapman mogel začeti svojo pot na goro.

Večji del poti ga je spremljal angleški tovariš Charles Crawford, ki pa je tokrat prvič lezel na tako visoko goro. Oba Angleža sta odpotovala v spremstvu treh nosačev iz Darjeelingu. Med njimi je bil tudi sloveči Nima, ki se je bil udeležil že mnogostevilnih in silno naporih gorskih pohodov. Poleg njega sta bila še nosača Kikuli in Pasang. Stari Nima pa je sedaj prestar, da bi mogel prenašati vse napore nosača na najvišje gore. Bila je to skromna ekspedicija, ki je bila poceni, ker je na vsako osebo prišlo le po 20 funtov stroškov. Vsek izmed udeležencev je dobil na dan 115 gramov pemikana, prav posebno dobre mesne konzerve. Poleg tega je vsak dobil nekaj sladkorja, čokolade, posodil himalajski klub ter sta jo morala nositi ovsene moke in surovega masla. Vso onremo pa je posodil himalajski klub ter sta jo morala nositi tudi oba turista.

Dne 7. majnika letos je torej odšla mala karavana iz Kalimponga ter je 13. majnika prispela v Fari Dzong. Nato je pot nadaljevala ter je 16. majnika bila že 5400 metrov visoko na južnem delu sedla, ki spada pod oblast maharadže iz Butana. Tukaj je karavana postavila svoje prvo snežno šotorišče. Toda razmere so bile silno slabe. Snežilo je neprestano, razgleda ni bilo nobenega in vzpenjanje je bilo kar se da težavno. Večkrat je karavana naletela na nevarne prepeade in razpoke. Ko so se dvignili iz tretjega šotorišča, se je Crawford moral vrniti, ker mu je bil med tem potekel dopust. Ko je odšel, je vzel seboj starega Nima in nosača Kikulija, ki je obolel.

Tako sta Chapman in nosač Pasang sama nadaljevala pot, postavila šotorišče 6450 metrov visoko. Tako sta dne 21. majnika po 8 urnem naporu plezanju brez posebnih nezdod dosegla vrh gore. Mogla sta pa naprej samo tako, da sta korak za korakom sekala stopnice v strmo in dolgo južno eteno goro.

Ker pa je vrh čisto sam zase, sta imela vtis,

»Samo dame se pudrajo, Tonček; gospodje se umivajo!«

Ženske letalke

Po svetovni vojni menda ni niti enega področja človeške delavnosti, kjer bi ne delale tudi ženske. Zanimivo pa je, da je v letalstvu ženska še vedno bela vrana.

V Združenih državah Severne Amerike, kjer je letalstvo tako razširjeno, kakor v nobeni drugi državi sveta, živi vsega skupaj samo 440 žensk, ki so napravile letalski izpit. Na Angleškem pa je vsega skupaj samo 198 ženskih pilotov. V tem silno majhnem številu žensk, ki znajo voditi letalo, jih je seveda še mnogo manj takih, ki imajo diplomu pilota za potniška prometna letala. Tako pilotsko dovoljenje, da sme pilot voditi potniško letalo, ima v Ameriki samo 71 žensk, na Angleškem pa le 12. Prav tako malo je dandanes še žensk, ki bi same znale voditi svoje letalo, ki bi bilo njihova last. Takih je na Angleškem le 37.

Američanke, ki delujejo v letalstvu kot pilotinje, služijo skoro vse v tovarnah za letala. Zanimivo pa je, da so skoro vse te ženske dobile svoje diplome v Kaliforniji. To razlagajo na eni strani tako, da živi v Hollywoodu, ki je v Kaliforniji, polno filmskih zvezdnic, ki zaradi reklame skušajo voditi letala. Na drugi strani pa je morda bolj res to, da na daljnem ameriškem Zahodu žive potomci letih nekdanjih držnih in pogumnih pionirjev, ki v njihovih telesih še dandanes teče kri njihovih podjetnih in neustrašnih prednikov.

kakor da bi stala »na vrhu sveta«. Veliki Mount Everest, Kančindžanka in vse velike sikimske gore so mogle izmed oblakov v enaki višini. Spredaj pa je ležala modrikasta visoka planota tibetanska. Ko sta se vračala, se je nosaču spodenilo, nakar sta oba zdrknila 40 metrov globoko po sneženi strmini, ne da bi se bila kako poškodovala. Snežilo pa je še vedno tudi potem, ko sta dosegla že spodnjo mejo večnega snega. Zato sta tako težko hodila, da sta morala že pred poldnem napraviti taborišče. V majhen taborišču pa jima je vlaga premočila vse spalne vreče, obleko, vžigalice in sneg se je mešal med živež ter moko. Nosač je zaradi snega izgubil vid in oba sta bila do skrajnosti izmučena.

Dne 23. majnika je Chapman padel v 10 metrov globoko razpoko, iz katere se je rešil šele čez tri ure, ko je medtem ves čas s cepinom sekal stopinje v steno. Gotovo sta bila nad vse srečna, ko sta nazadnje srečno prišla v dolino. Zvečer, 26. majnika, sta prišla v Fazi Dzong, ko sta čez dan prehodila še 32 kilometrov poti.

Od poudod

Velika eksplozija v Duisburgu na Nemškem je 18. t. m. opoldne popolnoma razdejala Beckovo tovarno amonijaka ter razkrila in močno poškodovala tudi sosednje hiše. Na pomoč so prihiteli gasilci in tehnične čete, ki so začele takoj reševati ponesrečence. Vendar ne vedo, koliko je človeških žrtve, ker mnogo delavcev pogrešajo.

Potres 17. t. m. šutili na Württembergem.

Križarka rdeče španske vlade »Jaime I« se je potopila. Kakor je dognala preiskava, so anarhisti v masčevanju za Barcelono z dinamitom napadli rdečo križarko, ki je bila hudo poškodovana. Sedaj se je križarka potopila.

4000 stavbinih delavcev je začelo stavkati v Budimpešti.

Letalka Earhart, ki je na svojem poletu okrog sveta srečno priletela do letališča Akyab v Burmi in potem odletela dalje, se je zaradi hudega vetra morala vrniti na letališče, odkoder bo v ugodnejšem vetru svoj polet nadaljevala.

Jagod na Bolgarskem, kjer jih pridelujejo kar na polju ter goje, je bilo letos toliko, da jih niso mogli vseh prodati. Zlasti okoli Plovdiva je ostalo na stotine stotov jagod neprodanih. Oblasti so odredile, da ne kaže drugega, kakor jagode uničiti ter zemljo preorati. Tako so zemljo preorali ter jo pognojili z jagodami, ki so sicer dobro gnojilo, vendar jih je za ta namen škoda.

Kako umirajo Indijci. Izšlo je poročilo zdravstvene komisije v Novih Delih, ki navaja za l. 1934, kako so ljudje umirali. Tistega leta je za mrzlico umrlo 4 milijone Indijcev; najmanj 2 milijona ljudi, med njimi po večini ženske, je pobrala jetika, 23 tisoč jih je umrlo za strupenimi kačjimi piki, 13.000 pa se jih je samo končalo. V Indiji je še milijon ljudi, ki so govavi.

Brezbožnike v Rusiji, ki so organizirani v svoji zvezi, so oborožili. Med nje so razdelili 10.000 samokresov, da bi bili varni, če bi jih napadel kak duhovnik in da bi lažje agitirali za komunizem.

Na Francoskem so izdali nove poštne znamke s podobami znamenitih francoskih umetnikov. Čisti donos teh znamk pojde v korist umetnikov, ki žive v pomanjkanju.

Lep napredek Rogaške Slatine

Železniška postaja razširjena in prenovljena

Postaja v Rogaški Slatini ni bila od leta 1903., to je od otvoritve proge Grobelno-Rogatec, niti obnovljena niti razširjena. Od takrat se je dotok gostov podvojil. Leta 1903. je bilo v Rogaški Slatini 3580 gostov, leta 1936. pa 7818. Že iz teh števil je razvidno, da prejšnja stavba ni ustrezala več potrebam sedanjega prometa, pa tudi ne več modernim komfortnim zahtevam današnjega potujočega občinstva. To so uvideli vsi odločujoči činitelji in so vztrajali na tem, da se postaja preuredi tako, da bo povsem ustrezala današnjim potrebam. Na pobudo in po zamislih gradbenega načelnika, gosp. ing. Dimitrija Stojkovića je gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani pripravil načrte in prišel z delom na obnovitvi že v jeseni lanskega leta. K staremu postopu sta bila prizidana na obeh straneh dva nova trakta. S tem je bila dana možnost, da so tudi prostore v stari zgradbi mogli razširiti. Vhodni vestibul, ki je prej meril 22 m², je razširjen v velik prostor, ki meri 64 m². Okusno je preurejen in pod mu je iz rdečice barvanega lignolita. Kalnica II. razreda je bila povečana. V levem prizidku so urejeni novi moderni kloseti in ena soba za službeno prenočišče. Preurejeni so tudi prostori prometne pisarne, sefove pisarne in prilagajne blagajne in to povsem praktično za občinstvo in uradnike. Peron, ki je prej meril le 18 m dolžine, so podaljšali in meri sedaj 48 m. Tudi je bil razširjen od prejšnjih 54 m² na 247 m² površine. Železniške tirne pred peronom so dvignili za 32 cm, tako da je sedaj potniku dana

možnost vstopiti v vlak, ne da bi mu bilo treba preskakovati tirne. Ploščina pred peronom je izravnana s ploščino perona samega. Tudi zunanje lice postaje je bilo okusno in smoteno preurejeno. Dela je izvršila direkcija državnih železnic v lastni režiji.

Občina je pa preuredila in asfaltirala cesto, ki vodi s postaje v zdravilišče, in preuredila prostor pred postajo. Na nastalem prostoru med asfaltirano cesto in pešpotjo bo še uredila lep park.

Potniki, ki danes primerja preureditve s starim stanjem, opazi tudi v tem delu napredek našega najlepšega zdravilišča in letovišča.

Dne 6. junija t. l. je bila na novo preurejena postaja slovesno izročena prometu. K slovesni izročitvi so prišli: gg. dr. Fatur, direktor državnih železnic iz Ljubljane, gradbeni načelnik ing. Dimitrija Stojkovića, šef celjske sekcije ing. Šapla, okrajni načelnik dr. Maraz, prometni kontrolor Medved Janko, zastopniki občine, zdravilišča in mariborskega »Putnika«. Agilni postajenačelnik gosp. Juvanc je sprejel goste in jim razkazoval preurejeno postajo. Svetokriški nadžupnik gospod Vajda je postajo blagoslovil. Nato je g. ing. Šapla izročil z lepim nagovorom ključ postaje gospodu direktorju dr. Faturju, ki je otvoril z govorom prostore in jih izročil svojememu namenu. Otvoritvi je prisostvovala tudi lepo število domačinov, železniškega delavstva in gostov. Po otvoritvi je bila delavstvu prirejena zakuska v novootvorjeni restavraciji v »Aleksandrovcem domcu«.

40-letni mašniški jubilej zaslužnega slovenskega ameriškega duhovnika

Danes, 20. junija praznuje 40-letnico mašništva v stari slovenski in v novi ameriški domovini dobro poznani Rev. John Plevnik, župnik fare sv. Jožefa v Jolietu, Ill., odlični voditelj ameriških Slovencev, predsednik Baragove zveze in duhovni vodja KSKJ. Ni ga ne v Sloveniji ne v Ameriki med rojaki in tuji bolj poznanega slovenskega ameriškega duhovnika, kot je Rev. John Plevnik. Velika nadarjenost in krepki značaj sta ga takoj, ko je stopil v javno življenje, postavila v ospredje in danes naravnost blesti njegova postava med vrstami slovenskih ameriških duhovnikov. On uživa tako med Slovenci kakor tudi med Angleži največji ugled. Zato se danes raduje lepa župnija sv. Jožefa v Jolietu, »slovenski Rim«, kakor jo radi imenujejo v Ameriki, in z največjim veseljem proslavlja jubilej svojega tako priljubljenega župnika. Rev. John Plevnik se je rodil v Smartnem pri Dobrovi 28. avgusta 1873. V Ameriko je prišel še kot gimnazijec. Bogoslovne študije je dovršil v Baltimore, kjer ga je slovit kardinal Gibbons dne 17. junija 1897 posvetil v mašnika. Dne 20. junija je pel novo mašo v Jolietu, kjer bo tudi danes daroval Bogu zahvalno daritev za milost 40-letnice mašništva. Njegovo dušnopastirsko in prosvetno delo, zlasti v župniji sv. Jožefa, katero vodi od leta 1915, je tako sijajno, da po provinci velja ta župnija za najboljšo slovensko župnijo v Ameriki.

Bog ga je dal za močnega duhovnika, toda obenem tudi za izredno dobrotljivega. Malo jih je, ki bi bili tako dobrega srca, tako radodarni rok, kakor je Rev. Plevnik. Njegova desnica ni sipala dobrot samo v Ameriki, ampak tudi v Sloveniji. Ko so nekateri duhovniki, zlasti upokojeni, po vojski trpeli hudo pomanjkanje, jim je on priskočil na pomoč. Po tudi drugi ljudje so ga prosili pomoči, katero je vsakemu rad izkazal.

Kar jih je že pri Bogu in da je njegovih številnih prijateljev še pri življenju, vsi danes iskreno prosimo Boga, naj blagoslovi dobrega Rev. Johna Plevnika in naj mu da v zdravju in moči dočakati zlatomašniški jubilej.

Jesenice

Sv. maša za Rudolfa Dolinarja. V četrtek je bila v mestni cerkvi sv. maša za umorjenim slovenskim akademikom Rudolфом Dolinarjem. Sv. maše se je udeležilo veliko število članstva katoliških organizacij.

Oseba vest. Včeraj se je na Brezjah poročil podpredsednik KPD in predsednik dramskega društva »Aljaž« na Jesenicah ter geometer Kranjske industrijske družbe g. Avg. Mencinger z gđ. Slavko Čuferjevo iz ugledne družine na Jesenicah. Agilnimu delavstvu v katoliških društvi želimo v novem stanu najsrečnejšo življenjsko pot.

Danes predvaja kino Krekov dom ob 15 in pol 9 uri dvojni spored. Glavni film »Pod srečno zvezdo«, v svoji najboljši vlogi Jan Kiepura in Luli v. Hohenberg. Za glavni dodatek »Priprilski pevec«, Foxov tedni ki. dr.

(Nadaljevanje s 6. strani.)

turne naloge. V kulturnih stvarih ustvarijo mali narodi lahko stvari, ki so enake ustvaritvam največjih narodov, medtem ko v politiki in gospodarstvu ne morejo stati vstrij velikim narodom. Slovenci moramo skrbeti za slovensko kulturno propagando med velikimi narodi bolj kot smo dosedaj. Vsak uspeh slovenske umetnosti v tujini daje pogon za novo ustvarjanje, za višjo stopnjo naše umetnosti doma.

V Trstu in Reko je šla »Slov. nar. opera« s tujim, sicer slovenskim repertoarjem, ne pa s slovenskim. Pomenljivo je, da je celo tržaški »Popolo« pisal, kot je zgoraj iz poročila razvidno o slovenskem gledališču in pristavil, ko je poročal o hrvaški operi »Eros«, da ne manjka »Slovenskemu gledališču« kakšno delo, ki je nastalo že pred »Erom«. Ne vem, če pozna cav. Maucici slovensko operno literaturo, Försterja, Ipavca, Parmo, Savina itd., res je pa, da vsak narod stremi za tem, da nastopa v tujini s svojimi lastnimi umetninami, če hoče predstaviti samega sebe. Delali so velike nakepe v slovenski kulturni propagandi. Še nemške prestave del Ivana Cankarja so imele reklamne ovoje, na katerih je bil Ivan Cankar imenovan kot eden največjih jugoslovanskih književnikov in je bilo zatajeno njegovo slovenstvo. Če bi bil Cankar živ in bi to vedel, bi gotovo raje preprečil predstavljati svoja dela, kakor pa da bi mu bilo izbrisano slovenstvo. Tudi slikarske in kiparske razstave svojih del, kakor pa da bi mu bilo izbrisano slovenskega imena. Mi Slovenci ne moremo ustvarjati drugačne kulture kot slovenske in nihče na svetu nas ne bo razumel, zakaj skrivamo tisto, kar je resnica in malim same sebe.

V Trstu in Reko je šla »Slovenska narodna opera«, in je bila slovenska opera tja povabljeni, seveda je pa ta opera v Ljubljani.

Res je sicer, da je tržaška turneja prišla tako rekoč čez noč in da niso imeli drugega pripravljenega kot to, kar so dali. Res je tudi, da slo-

Žibertovemu Lojzetu v spomin

Umrli 12. t. m. ob 4.30 zjutraj na Suhi pri Kranju za jetiko, star 24 let.

Povabil si me, Lojze, naj te obiščem. Pohitel sem iz Ljubljane. Hitro stopam v sobotnem večernem mraku iz Kranja v najino prelepo podstoriščevo deželo — srce mi je težko kot v sluti, da ti ne bom mogel izpolniti te Tvoje poslednje želje, — ko zaslišim neumljen ritem predloščkih in suških zvonov. Tedaj, dragi Lojze, sem vedel vse — odšel si, ne da bi

se bila še zadnji poslovila in mi izročil še poslednje želje in pozdrave za mnogokatero.

Pred leti sva prišla v Zagreb. JKAD »Danica« je bila najino prvo zavetišče. Kot slovenska akademika-agronoma sva se znašla med Slovenci v Zagrebu in začeli smo ustanavljati prosvetno društvo za Slovence v Zagrebu. Slovensko prosvetno društvo je bilo ustanovljeno in treba ga je bilo udomačiti med 30.000 Slovencev v Zagrebu. Pa si bil zopet med prvimi. Član in vsekozi najboljši igralec dramskega oddelka Slovesnega prosvetnega društva, a ravno tako član pevskega oddelka in neudržitljivi pevec pri slovenski službi božji pri sv. Roku. In potem zopet Tvoja delavnost, ko smo ustanovili prvi slovenski pevski oktet v Zagrebu, kateremu si tudi zapustil svojo opereto. In Tvoja aktivnost pri prosv. društvu v Kranju, pri prosv. društvu v Predloščju, pri vaški čitalnici »Belca« in pri gas. društvu na Suhi. Skromno so se zahvaljevali za vse to Tvoje veliko delo mnogoteri prekrasni beli venci ob Tvoji krsti. Ko sem gledal ta venci, ki so te zadrževali, sem jokal. Pod njimi in med njimi sem videl Tvoje belo obličje; Tvoje bele roke, sklenjene v globoko boguvidnost, pa so se dvigale iznad vencev, proseč že tedaj pomoči za ves slovenski narod, katerega si tako ljubil. Odšel si takoj za našim mučnikom R. Dolinarjem k Bogu po plačilo.

Kako grenko je bilo Tvoje slovo od pre-dobrega očeta, ko si se mu lhteč, a bistro zahvaljeval za vse in ga tako lepo prosil in rotil za odpustanje, če si mu morda kdaj storil krivico. Samo dobri ljudje tako delajo, dragi naš Lojze. A mati Tvoja je medlela v obupni žalosti, ko si jo zapuščal, saj jo je rušila usoda že dveh tvojih predobrih bratov, ki sta odšla pred Tabo v večnost v cvetu mladeniških let, eden kot abiturient in drugi kot pravi gorenjski fant, in usoda Tvoje sestre, mlade matere, ki je samo en teden pred Teboj odšla po zaslužen plačilo k pravičnemu Plačniku. Z žalostnimi, a bistrimi besedami si nas zapustil v soboto zjutraj ob sončnem vzhodu po težki in burni noči in odšel si v večno svetlost.

Dragi Lojze, po trpljenju v tujini in v ža-

lostnih dogodkih v domovini si se preselil iz te solzne doline, ne da bi dovršil svoje agronomske študije in izpeljal vseh načrtov, ki si jih imel za domače in za ves slovenski narod. Bil sem preprozen, dragi Lojze, da bi mi še zadnjikrat stisnil roko v slovo tako, kakor si jo samo Ti znal stieniti, pa se poslavljam sedaj od Tebe. Videl sem na Tvojem blestem obličju vsa Tvoja naročila in jih izročam vsem drugim Slovincem na Dolenjskem in v Zagrebu, vsem Kranjčanom, vsem zagrebčkim Slovincem, Složkarjem in članom slovenskega okteta »Skoke«. Lojze, vsi smo Te ljubili, ker smo vedeli, kaj je Tvoje delo za bodočnost.

Tebi, dragi Lojze, želimo miren pokoj. Tvojim dragim staršem in dvema bratoma pa boguvidano tolažbo v upanju, da se vsi skupaj enkrat vidimo nad zvezdami!

Na svetovno razstavo v Pariz!

Za udeležence, ki potujejo v Pariz itd. s SK Planina, bo ta-le program: Turek, 20. julija od pol 8 do pol 9 sestane izletnikov v kolodvorski restavraciji (Ljubljana — glavni kolodvor), zasedba vlaka, ob 9 odhod. Preko Jesenice pridemo v Innsbruck okrog 18. Takoj v prenočišča, z vodniki ob 19 ogled dvorne cerkve in muzeja. Ob 21 večerja, ob 22 tiroleški večer Tirolerbühne. Sreda, 21. julija — ob 5 zajtrk, ob 6 odhod vlaka preko Bueksa v Rapperswill (Švica). Ob 12 do 12.30 v hotelih ob curških jezeru. Od 12.30 do 15 z ladjo po jezeru do Curiha, takoj ogled švicarskega narodnega muzeja. Od 17.30 do 20 prosto za ogled mesta in kopanje. Ob 20 odhod z vlakom preko Basela v Pariz. Večerja na vlaku. — Četrtek, 22. julija — ob 6 zjutraj prihod v Pariz in v avtobusi na stanovanje: Ecole St. Nicolas, 66, rue Ernest Renan, Issy Les Moulinaux, Paris. Ob 7 zajtrk, od 9 do 12 z avtobusi ogled Pariza, ob 12.30 kosilo, od 15—19 prvi ogled razstave, ob 19.30 večerja. Petek, 23. julija. — Ob 7. uri izdaten zajtrk, od 9—16 drugi ogled razstave, ob 17 izdatna večerja, zvečer prosto. Sobota, 24. julija. — Ob 5.30 izdaten zajtrk, kosilo seboj, ob 7 z vlakom v Liseux bazilika Male sv. Terize — za maševanje prekrbljeno, elov. petje. Ob 12 v Trouville, tam ob 13.30 na ladjo v Le Havre, ogled »Normandije« od 14.30—16.30. Ob 16.30 nazaj v Trouville, kjer je možnost za kopanje. Ob 19.30 nazaj v Pariz, kamor dospemo ob 23.30. — Nedelja, 25. julija. — Ob 7 izdaten zajtrk. Ob 8 v. maša v zavodu, nato z železnico v Versailles (kosilo s seboj). Od 10 do 11 ure ogled Versailles, od 11 do 17 ogled muzeja, med 15. in 16. uro piknik v vers. vrtovih. Nato nazaj v Pariz, kjer bo ob 19 večerja, potem prosto. — Ponedeljek, 26. julija. — Ob 6.30 zajtrk, od 8 do 14 tretji ogled razstave, kosilo ob 15, večerja ob 21. Popoldne prosto za ogled raznih drugih zanimivosti. — Turek, 27. julija. — Ob 7 zajtrk, potem ogled muzeja, ob 12 kosilo, popoldne prosto, ob 18 večerja, ob 20 odhod iz Pariza preko Švice. — Sreda, 28. julija v Luzernu ob 6 zajtrk, od 7 do 13 z ladjo do Kehrsiten, z zobno železnico na Bürgenstock, ogled, nazaj v Luzern, kjer bo ob 13 kosilo. Po kosilu prosto za razne ogledne in priloznost za kopanje. Ob 16 z ladjo po jezeru v Fielen, ob 18 na vlak in do Milana, kamor dospemo ob 22. Na hotelska stanovanja in večerja v hotelih. (Med njimi Loretto, največji hotel v Italiji). — Četrtek, 29. julija zajtrk ob 8.30 v hotelih, od 9 do 12 ogled mesta z avtobusi, kosilo, popoldne prosto za razne ogledne in kopanje, večerja. — Petek, 30. julija. Ob 6 odhod z vlakom iz Milana v Padovo, kamor dospemo ob 9.30. Takoj zajtrk v restavraciji Grande Italia in drugih. S tramvajem k baziliki sv. Antona, maša, nato ogled mesta. Ob 12.30 z vlakom v Benetke, kamor pridemo ob 13.30, takoj kosilo v hotelu Universo in sosednjih. Od 15—22 prosto za ogled, za kopanje na Lido, zvečer ogled mesta. Ob 21 v hotelu Universo večerja (v paketi s pol litra vina). Ob 23 odhod preko Cervignano—Treviso—Rakea v Ljubljano, kamor pridemo predvidoma v zgodnjih dopoldanskih urah.

Razume se, da bomo v prostem času poskrbeli po možnosti ogled še drugih zanimivosti.

Kopalce opozarjamo, da vzamejo s seboj kopalne obleke, ker bo, kakor je iz programa razvidno dovolj prilike za kopanje.

Važno za učiteljstvo

Učiteljstvo nujno prosimo, da nam predloži potrdilo pristojnega ereškega načelnstva, katerega vzorec smo priložili zadnji pošiljki.

Zaradi nujnosti sporočamo sporazumeno s prosvetnim oddelkom kr. banske uprave v Ljubljani, da bo ista naknadno odobrila vsa ona potrdila, ki so nam bila doslej poslana, a niso bila odobrena in predložena v potrditev kr. banski upravi v Ljubljani, ki bi pravilno morala biti. Vse one, ki ste nam doslej zahtevala potrdila od posameznih erezov že predložili, obveščamo, da smatrate zadevo v tem oziru za popolnoma urejeno, kajti naknadno odobritev, v kolikor se ta pri kr. banski upravi še ni izvršila, oskrbimo mi sami.

Vse one pa, ki nam doslej teh potrdil iz kakrš-

Kamnik

Dražba kopalnišča s stavbami in parki, kar je bilo vse last Konventa usmiljenih bratov, sedaj pa Kopalniške družbe v Kamniku, je bila v soboto. V naši javnosti je bila sprožena misel, naj bi se kupilo vsaj kopalnišče. Naš župan je akcijo le dni sejo, kamor je povabil predstavnike korporacij in industrije. Pri današnji dražbi ni bilo nobenih ponudnikov ne za kopalnišče, ne za stavbe, le del parka je kupila trdka Bratje Hočevar za 41.746 dinarjev. Tako je sedaj ta lepa celota razbita. Dražba danes neprodanih objektov bo menda v kratkem zopet razpisana.

Najbolj skeleča gospodarska in socialna rana v našem mestu in okolici je ta, da še vedno ni urejen spor zaradi pokojnine delavcem na tukajšnji smodnišnici. V emislu mirovne pogodbe bi morala država izplačevati pokojnino, kakor so to storile druge nasledstvene države. Načrt tega zakona je srečno prišel skozi vsa ministrstva in tudi izvedenci so podali že svoje mnenje. Ministriški svet bi moral ta načrt odobriti in sprejeti. Spisi so sedaj pri ministru vojske in mornarice. Tam sta se oglašila te dni gospoda poslanec Keranik in predsednik županske zveze Nande Novak ter priporočala čimprejšnjo ureditev. Upanje je, da bo ta načrt sedaj res predložen ministrskemu svetu v odobrenje in bi prišli tako naši delavci končno do svojih zasluženih pravic.

Prvovrstno primorsko črnino in opolo po 8 dinarjev dobite pri Šafarju v Kamniku.

Zagorje

Pevska zveza ima danes veliko pevsko prireditve v Zagorju. Pevsko okrožje »Zasavje« bo namreč na stadionu Zadružnega doma z veemi včlanjenimi pevskega zbora prikratk v takem obsegu javno nastopilo. Sodelovali bodo pri tem pevsko društvo iz Zagorja, Izlake, Čemšenika, Hraštnika in Sv. Gore. Zbori bodo nastopili deloma kot samostojne enote, deloma pa združeno pod taktirko zagorskega pevovodje g. Rozmana. Ljubiteljem lepe pesmi obisk kar najtopleje priporočamo!

Državna meščanska šola v Zagorju priredi v nedeljo, dne 27. t. m., šolsko razstavo. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za šolo, da si razstavo ogledajo, zlasti pa so vabljeni starši učencev. Za prihodnje šolsko leto 1937/1938 bo vpisovanje v I. in II. razred meščanske šole 1., 2. in 3. septembra l. l. vsakokrat od 8 do 12. V prvi razred se sprejemajo učenice (ke), ki so dovršili 4. razred ljudske šole brez slabih ocen in niso stari več kot 14 let. Podrobnosti se izve na oglasni deski v šoli.

Cestni odbor se je slednjič vendar dejansko lotil izravnave ovinka pri Krizanecu v Zagorju na cesti, ki pelje proti Trbovljam.

Radeče pri Zid. mostu

Za pokojnega visokošola Rudolfa Dolinarja je bila sv. maša v petek ob 6.

Dekliški krožek je prav lepo končal svoje delo s prosvetno tekmo, ki so se je udeležile gojenke, mladenke in dekleta. Danes bo pa izlet vseh na Liso.

Lepa slovesnost bo jutri na Savi v cerkvi sv. Miklavža, ki je že četrto tisočletja stara. Po več letih bo spet prvo sv. obhajilo za zelo oddaljene podkrajске otroke v njihovi cerkvi; obenem bo skupno šolsko sv. obhajilo in sv. maša za prejele dobrote v preteklem šolskem letu. Vabljeni tudi starši.

negakoli vzroka še niste predložili, nujno prosimo, da takoj napravite z vrednostjo šolskega predstojništva (šol. vodja, ravnanstvo) preko svojega ere za vlogo na kr. bansko upravo v Ljubljani, predložite prošnji naš formular s sliko in kolkom, katerega naj ereško načelnstvo takoj potrdi in nujno predloži v odobritev kr. banski upravi v Ljubljani, kjer bomo mi vsa ta dovoljenja zaradi nujnosti sami osebno dvignili. Pri tej priliki nujno opozarjamo na pravilno kolkovanje, da ne bodo vloge potovale zaradi kolkovanja iz urada v urad itd.

Privatna stanovanja v Parizu: Vsem onim, ki žele event. ločeno stanovati od naše skupine sporočamo, da bo v bližini našega bivališča na razpolago dovolj prostora v posameznih hotelih. Hotelska soba z eno sobo za eno osebo in eno noč stane 25 fran. fr., ista z dvema posteljama za eno noč (dve osebi) pa 35 fran. fr. Privatno stanovanje si mora seveda plačati vsak sam. Upoštevajte to pri naročilu valut (fran. fr.), kajti naročena privatna stanovanja v hotelih boš plačali na licu mesta v Parizu sami. — Reflektante priv. stanovanj vlijudno opozarjamo, da je treba iste naročiti pri nas najkasneje do 30. junija t. l., da nam bo mogoče vse potrebno pravočasno rezervirati.

Kdor nam zaprošenih dokumentov, fotografij in vprašalne pole še ni vrnil, nujno prosimo, da to takoj stori, da bo šlo delo in sestava kolektivnega potnega lista gladko od rok.

Vse pošto je pošiljati na naslov: Jože Hvale, Ljubljana, Miklošičeva cesta 10. Vodstvo.

venski operni repertoar ni odrsko in glasbeno tako izdelan, kot bi moral biti za tujino in da tudi umetnostno ni tako močan, kot bi bilo želeli in je res tudi, da ima na primer »Prodana nevesta« mednarodno višino. Ampak vprašanje je, zakaj nismo pripravljani, da bi vsaj z eno samo slovensko opero mogli častno nastopiti v tujini. Vzrok je to, ker doma ne gojimo slovenskega opernega repertoarja, ne priredimo tistega, kar že imamo in ne skrbimo za to, da bi povzdignili slovensko operno produkcijo. Imamo dobro operno reprodukcijo, dobre pevce itd., nimamo pa zadosti opernih skladateljev. V vrsti sestavkov sem že v tedniku »Sloveniji« pred kratkim pisal, naj bi vendar začeli razpisovati javne nagrade za izvršna slovenska operna dela in to s primeroma visokimi zneski, ker dotlej, dokler ne bo dobil skladatelj vsaj zamode časa poplačane, se ne bo nihče resno lotil skladanja oper. Velike italijanske opere so bile po navadi skladateljem naravnost naročene za plačilo. Dosedaj je prejel slovenski operni skladatelj le nekaj tisočakov, če so peli opero le na obeh slovenskih gledališčih, iz Zagreba tudi ni mogoče veliko dobiti, ker smo pa bili brez zunanjih zvez, je slovensko operno delo prišlo v tujino, če je tudi imelo kvalliteto, veliko težje kot dela tujih skladateljev. Mednarodne zveze in tudi turneje po Italiji nam morejo v tem pogledu samo koristiti.

Prav je tedaj, da pridejo jeseni italijanski operni umetniki v Ljubljano. Ne le, da utegnejo biti v korist naši glasbeni reprodukciji, škodovalo tudi ne bo našemu glasbenemu ustvarjanju. Take uprizoritve vzbude zanimanje občinstva ne le za tuje goste, ampak tudi za domače operno udeleževanje. Nekajkrat sem že poudarjal, da je našemu slovenskemu kulturnemu delu treba svetovljanstva. Iz Italije pa pridejo k nam le prvostopne moči in skrbji za to prosvetno ministrstvo v Rimu, samo.

Letos v jeseni pojdi slovenska opera spet gostovat v Trst, Gorico, Reko, celo v Milan, Benetke Rim itd. Dotlej je treba pripraviti stvar še vse dru-

gače kot za sedanjo turnejo. Impresario P. Valentini misli, da bo uspeh gotov, čeprav bo šlo za prva središča velike muzikalne tradicije in kulture. Prvi uspehi v zamejstvu ne smejo biti vzrok za lahkomiselno pripravo za naprej. Poskusili naj bi vendarle vzporediti v Italiji kakšno slovensko operno delo. Na vsak način naj pa nastopi pri prihodnji turneji ljubljanska opera kot »Slovenska narodna opera«, kar v resnici tudi je. Na vzporedih naj bi bil tiskan vsaj na eni strani zraven vsebine zadnevne opere tudi pregled razvika slovenske opere oziroma slovenske glasbe od Gallusa naprej. Treba bi bilo o slovenski kulturi podučiti tudi uredništva listov z malimi brošurami, predno pride »Slov. nar. opera« v tisto mesto. Za vse to sedaj ni bilo časa, do jeseni pa se te stvari lahko napravijo.

Oba najboljša pevca Križar in Mezetova sta pela v Trstu in Gorici po hrvaško, ker nista mogla drugače, čeprav sta oba prava Slovence; imela nista časa, da bi se mogla naučiti svoji vlogi po slovensko. V jeseni je treba gledati, da bodo vsi pevci mogli peti po slovensko.

Na vsak način je treba jesensko turnejo tako urediti, da ne bodo predstave dan za dnevom, ampak, da bodo pevci in godci vsaj tisti dan, ko se vozijo iz mesta v mesto, prosti. Če je osebe zmučeno, ne more podati tistega, kar bi sicer gotovo podalo. Seveda bo taka turneja ved stala, ko pa gre za resničen umetniški uspeh, je treba s temi stroški računati. Pri vsem ne sme iti le za blagajno, ampak za moralno stran. Za pokritje mogočega primanjkljaja je treba že vnaprej skrbeti in so odločilni krogi dolžni preskrbeti zanj denar. Upajmo, da bodo to tudi storili.

IV.

Uspeh »Slov. nar. opere« v Trstu in Reki je slovensko kulturno dejanje. Minister za ljudsko prosveto Alfieri je brzojavil na Reko »Slov. nar. opera« pred odhodom takole: Ringrazio cortesi espressioni et congratulo mi successo conseguito codesta compagnia.

Kdo je dosegel ta uspeh? Prav vsi sodelujoči: dirigenta, naše pevke in pevci, solisti in zbor, režiser in inscenator, naši godci in plesalci. Ni treba skrivati resnice, da so naši operni umetniki trpeli ne le vročino in noči brez spanja, ampak so do-prinesli osebno še materialne žrtve, ker so bili honorarji tako skromni zaradi velikanskih stroškov, da so v resnici morali živeti deloma na svoje stroške.

Na vsak način se spodobi in je dolžnost banovine in ljubljanske mestne občine, da nakaže »Slovenski narodni operi« vsaj nekaj deset tisočakov za to turnejo za nazaj. To je kulturna dolžnost in slovenska dolžnost.

Turneja je bila izvršena s naravnost ameri-kansko naglico, pa je kljub temu zelo uspeša. Uspeh je dala neuklonljiva volja vsega osebja, da uspeh mora biti. Pred vsemi je ravnatelj Polič s svojimi ožjimi sodelavci nosil najtežje breme in je opravil veliko delo. Močno se je potrudil tudi impresario Pavel Valentin, ki je prvi prišel na misel, da bi »Slovenska narodna opera« gostovala v Trstu in na Reki, Upam, da bo P. Valentini imel pri svojem delu tudi za naprej srečo.

»Slovenska narodna opera« je šla prva izmed vseh južnoslovanskih v zamejstvo in je uspeša, kar mora nas Slovence posebno veseliti. »Slovenska narodna opera« je utrla pot tudi drugim tuzemskim operam, čeprav uživa najmanjšo podporo iz javnih sredstev!

»Slovenskemu narodnemu gledališču« manjka na leto vsaj pol milijona dinarjev. Naša slovenska narodna zahteva je, da Belgrad zviša letno podporo! Za jesensko turnejo v Italijo pa naj država takoj nakaže še posebej vsaj kakšnih sto tisoč dinarjev.

Ali ste že poravnali naročnino?

Lepote slovenske zemlje

Govoril F. S. Finžgar v belgrajskem radiu 15. t. m.

Pogled na Ljubljano (z zrakoplova)

Pozdravljeni bratje in sestre! Ko vas prav iskreno pozdravljam, je naša in vaša slovenska zemlja odeta vsa v cvetje in zelenje. Po vrhovih žarijo v soncu vrtnice, češnje zorijo, po vinskih goricah se širi omamni vonj, po poljih valovi klasje žita, travniki so kakor pisane preproge, kjer vriskajo kosci v mlademu jutru, nad njimi pa žvrgoli škripanček, kukavica kuka iz zelenega bukovja, kos jo drobi vrh lipe kakor mlad ženin, v dišečem grmu pa poje slavček prelepe melodije v jasnih nočeh. Z rebri in planin pozvanjajo zvonci pasoce se govedi in drobnice. Iz mest vre vse ven, da bi bilo deležno te prelepe božje narave. Vse je razgibano, vse židane volje. In je bil pravkar slovesni praznik sv. Rešnjega Telesa. Vse delo tedaj obstane, vse je slovesno, mir, sveti mir povsod. Samo zvonovi pojo, pojo, potrkavajo, sredi vrtov in travnikov in njivi na visoko plapolajo rdeča bandera kot živi plamen nad zelenjem; duhovnik dviga monstranco in poje: Z nebeskim blagoslovom naj blagoslovi Bog ta kraj in vse, ki v njem prebivajo, vsa polja in sadeže zemlje. In ljudstvo se klanja Bogu, zvonovi zapojejo, strelji se oglase, pevski zbor slavi Gospoda, ki potuje med nami, naš Brat, naš Zveličar in naš Bog.

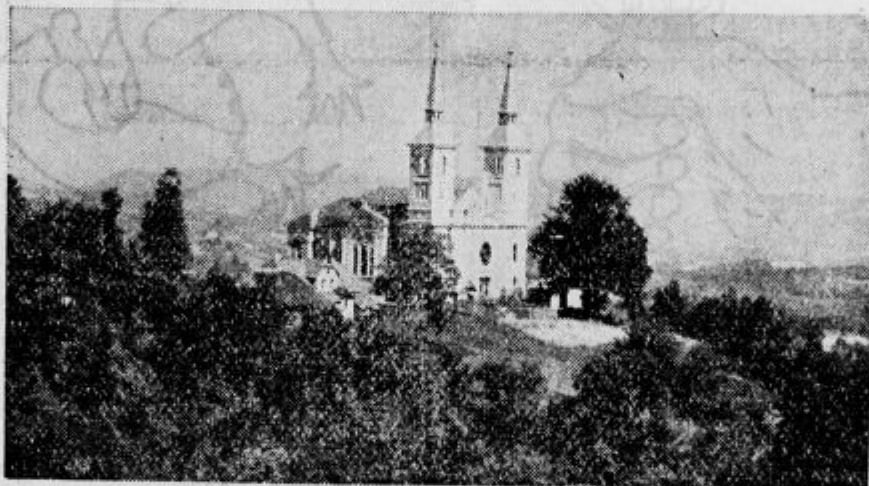
To je naša zemlja, naša duša, naš narod.

Bratje in sestre! Kot se je k nam iz daljnih, daljnih krajev vrnila lastavica in prhluta nad vasjo, nad vodami in cvrči v gnezdu pod etropom, v hlevu, v veži, tako naj se vaša misel poda kot ptica lastavica od daleč, čez morje v ta naš raj in kraj in ljubó vas vabim, preletite z menoj v teh kratkih minutah našo lepo domovino. Vem, da ste videli na potovanju, da gledate tam, kjerkoli ste, imenitne stavbe, palače, spomenike, parke in umetne vrtove. Sami veste, da je za vse to treba zelo učenega arhitekta: Za palačo, za most, za kip, za park. Vsak umetnik pa si napravi najprej načrt, nato še majhen model, po katerem gradi, ureja in kleše. Predstavimo si prav po otroško in preprosto Boga Stvarnika kot arhitekta, ki je pripravil zemljo za domovino človeka. Tudi on si je napravil model, majhen vzorec in si je rekel: Človek naj ima plodno zemljo, ki mu bo dala žita in kruha. Človek naj ima potoke in reke, ki mu bodo gnale mlin in žago, turbino in kolo. Človek naj ima gozde, kjer bo dobival les za stavbe in drva za kurjavo. Človek naj ima jezera in morje, kjer bo lovil ribe in se vozil v daljne kraje. Človek naj ima visoke gorice, da si s čašo zlahtne kaplje razveseli srce. In še nekaj: Za lepoto, za zlat okvir pa naj ima visoke gore, kjer se v rdeči zarji sveti večni sneg, kjer plavajo bobne, kjer se paseta divja koza in kozorog. Tak je model zemlje za človeka. In razpele so se širne ravnine Amerike, Rusije, Poljske, Ki-

Vsa ta pokrajina je prečudovita pesem: klopotci, ki preganjajo ptice, da ne zbljejo grozdov, pojo, klopoteče svojo pesem. Tihi hrami dremlejo sredi trtja, vse čaka, da pride trgat, ko vse gorice zažive, ko odmevajo vriski, topiči in petje viničarjev in zbori čričkov. — Sredi tega veselja pridemo v Ptuj, slovito mesto ob Dravi. Tu je bila stara, rimska postojanka (Petovio). Ob cesti, ki je vodila iz Italije proti Donavi, Petovio je bila trdnjava, ki je zapirala pot sovražnikom v državo in obenem važno tržišče. Muzej starin v Ptuj je imeniten. Od krili so stare temple, kipe bogov, rimske kamne in napise. Nad mestom pa mogočno stoji graščina, nekdanja trdnjava, sedaj le še zgodovinski odsev nekdanje grofovske oblasti, ki ji je tlačil Slovenec.

Odtod hitro združimo čez dravski most in pred nami se začne sprostirati Ptujsko polje. Vinske gorice ginejo v daljavi. Cesta se vije sredi travnikov in polj. Toda zavijmo med haloške gorice! Ne smemo naprej, preden se ne ustavimo še v Rogški Slatini. Tam je imenitno zdravilišče, zaradi svojih zdravilnih vrelecev. Polno hotelov s tihiimi sobami, zdraviliški dom z dvorano, godbo in lepimi parki, po bregovih krasne vile. Po širokem trgu množice gostov: Srbi, Hrvatje, Slovenci, Čehi,

je bil slovenski general Maister — pesnik in vojak, ki je otel Maribor naši domovini. Zal, da moramo hitro dalje po dravski dolini. Čedalje ožja je in kjer je najbolj stenjena, tam je velikanska elektrarna ob Dravi v Fali. Ta proizvaja s svojimi turbinami 48500 KS. To veliko silo prenašajo daljnovodi v Ruše, tovarno za dušik, v Maribor, Ptuj, Ormož, Mursko Soboto, v Celje in premogovnik Trbovlje. Mimo Fale hitimo v Dravograd, do nekdanje trdnjave, ki je zapirala Turkom pot na Koroško. Po vsej ozki dravski dolini ob levi in desni so temni gozdovi, zato tam vse polno lesne industrije. Iz Dravograda sezimo preko Prevalj v roké našim bratom na Koroško in se poklonimo Gospe Sveti in vojvodskemu prestolu naših evobodnih dedov na Gosposvetskem polju. Povejmo jim, da jih ljubimo, da nam je njih zemlja draga in sveta. — Nato se obrnimo v Savinjsko dolino. Savinja je cesta splavarjev. Da bi videli te naše junake! Dolgi splav hlapov zdrči čez jez. Peneča se voda brizga na vse strani, splav se potopi in valovi zagrnejo splavarja, on pa vriska in stoji trdno ter vodi splav spet v mirno vodo. V Savinjski dolini je važno mesto Velenje. Pri Velenju so skladi premoega. Toda ta premoeg je še premlad in nima za lokomotive zadostnih kalorij. Zato so tam postavili veliko elektrarno, ki jo kurijo s tem premogom in dobivajo poljubno moč električne sile. Iz Velenja gre daljnovod čez Trojane skozi Črni graben na Črnuče. Velenjska elektrarna je v našem dravskem banovinu in zvezana z elektrarno v Zirovnici na Završnici ter daje luč in moč Ljubljani, vsej Gorenjski in tudi velikemu delu Dolenjske. V kratkem bo prav vsa Slovenija imela električno luč. Na koncu Savinjske doline, ki jo obraščajo veliki gozdi, stoji mesto Celje, nekdanja rimska Celeia. Iz Ljubljane je vodila rimska cesta skozi Celje v Ptuj in dalje do Donave. Nad Celjem samevajo velikanske razvaline starega gradu. Tu so stolovali mogočni celjski grofje. Njih posestva so segala na Koroško, v Hrvaško in Bosno. Morda bi bila iz tega središča nastala velika Slovenija, da ni bil zadnji grof Urh Celjski leta 1456 od ognjenih zarotnikov v Belgradu umorjen, ko je šel na pomoč Srbom zoper Turka. Ker naslednika ni imel, je pripadla po pogodbi vsa grofija Habsburžanom. V Celju so velike železne tovarne. Tam je sedaj tudi sedež vseslovenske Mohorjeve družbe. — Iz Celja se odpeljemo po železnici skozi vedno bolj ozko sodeljemo ob Savinji do Zidanega mosta. Tu pa krenemo proti jugu do Krškega in proti Brežicam, kjer so bili boji slovenskih in hrvaških kmetov zoper grofe pod geslom: »Le vkup, le vkup uboga gmajna!« Zal, se niso otrsli jarma, njih vodja Gubec je bil umorjen in ujet in v Zagrebu mučen in s konji razčveterjen, vojska pa poročena od grofovskih konjenikov. Od Brežic proti Novemu mestu se razprostira lepa ravnina, krog in krog obdana z vinskimi goricami. Tam je prava domovina našega cvička, pravijo, da najbolj zdravega vina na svetu. Novo mesto je dolenjska metropola, ki ima prekrasno lego ob Krki.

Dolenjske Brezje: Zaplazi Catežu

Nemci, Madžari, Lahi, vse pisano, a vse prijateljsko. Tu ni nič boja, nič sovraštva, vsi narodi bratje, ko vsi iščejo eno: ljubo zdravje. No, mi smo hvala Bogu, zdravi. Nič ne de. Le pojdemo v lepi paviljon, kjer nam zala Štajerka brezplačno postreže s čašo kipeče slatine, da se osvežimo in se je najpijemo po mili volji. Toda, ker nismo bolniki, si privoščimo pred odhodom še steklenico pristnega haložana, in nato židane volje dalje na sever proti Mariboru.

Maribor je drugo največje mesto Slovenije. Srce zelene Štajerske. Recimo mu naš sončni Maribor. V njem ni megle, ne ljubljanske ne londonške. Ker je blizu avstrijske meje, so tam glavne carinarnice. Iz Maribora se cepijo železniške proge: proti severu v Gradec in na Dunaj, proti jugu v Zagreb in Belgrad, proti zapadu na Celovec, Beljak in preko Tur v München in Svico. Zato je umevno, da so tam velike delavnice za vagonne in za popravilo železniških strojev. Tudi tekstilna industrija je velika. Maribor hrani spomin na Slomška, škola svetnika in narodnjaka, ki je reševal pred tuji slovenski narod z besedo in peresom, celo s tem, da je prestavil školijski sedež iz Lavanta semkaj in budil ljubezen do slovenskega materinega jezika. Ob razsulu po svetovni vojni pa

Od tod smo hitro v Dolenjskih Toplicah, kamor hodijo številni bolniki preganjati svoj revmatizem. Skozi predor pod Gorjanci nas pripelje v Belokrajino, v Semič in dalje. Spet košček zemlje zase. Tiha ljubkost hramov po gričih, bujno trese rase krog njih doli do Metlike iz Vinice ob Kolpi. Vse je v tej krajini: vinske gorice, njive in travniki, gozdi na Gorjancih in na kočevskih hribih celo naselbine ciganov. Vinica že meji na Hrvaško. Pojdimo ob Kolpi navzgor pa pridemo do Broda in skozi Osilnico — tam je prava Svica, take pečine se dvigajo nad reko proti severu, na jug pa so neprodni gozdovi. Velike lepote, krasna letovišča bi se tod nastala, žal ta kraj še ni zvezan z železnico. Toda tudi ta se pride in pred njo velika avto cesta skozi Slovenijo na Sušak. Skozi Cabar pohitimo do Cerknice z jezerom, ki nudi jeseni ribe, pozimi led za drsanje, poleti pa kosijo po njem seno. Čudo, ki ga menda ni nikjer na svetu. Iz Cerknice pozdravimo Postojno, ki ima največje svetovne jame, polne samih kapnikov in kristalov, ki tvorijo cele dvorane, cerkve in kapele. Na stotisoče ljudi hodi gledat to podzemeljsko čudo, zlasti o binkošti. Trdijo, da jih je bilo letos nad en milijon iz vseh narodov sveta. Sedaj se pa obrnimo proti Ljubljani. Vrhnika je nekdanje rimsko čolnarsko pristanišče; tam vre iz tal Ljubljana, ki priteče iz Cerkniškega jezera, gre skozi Postojnsko jamo in vrta pod zemljo do Vrhnik. Vrhnika je rojstni kraj našega velikega pisatelja Ivana Cankarja. Z Vrhniko smo hitro ob robu prostranega ljubljanskega barja v Ljubljani. Barje — tu je bilo nekdanje veliko jezero in v njem stavbe na koleh. V pradavnini se je topil v to jezero triglavski ledenik, katerega ostanek je le še večni sneg na Triglavu, reka Sava in vsa prodnata gorenjska ravan.

V beli Ljubljani smo. Nič več ni dolga vas, je lepa slovenska prestolnica, kjer je naš ponos — slovenska univerza, za katero so bili pod nemško vladno vsi boji in prošnje zastoj. Ljubljana ima lepo kakor ne zlepa kako mesto. Krog in krog nje je velika rodovitna ravnina, po njej tečeta reki Sava in Ljubljana in še mnogo potokov. Golovec in Rožnik, dva senčnata hriba za hladne sprehode kot nalašč, v daljavi pa so Kamniške planine, Karavanke in Julijske Alpe s Triglavom. Proti jugu je gozdni Krim in vse polno manjših zelenih gora. Ljubljana raste in se širi tiho in vztrajno na vse plati. Razvija se industrija in trgovina, polno je sol, velike palače poleg lepih vil rastejo dan na dan. Celo nebotičnik imamo. Seveda ni to ameriški velikan, pa je za nas vendarle imeniten, saj je doalej najvišja stavba v Jugoslaviji. Zato se radi postavljamo z njim. Iz Ljubljane teko na vse plati železnice. Proti severu nas odpelje v Kamnik, lepo

Jalovec in Mangart

letoviško mesto, v bližini njega je mnogo industrije vsake vrste: za les, papir, železo in tudi za smodnik. Kamnik je izhodišče turistov na vse plati v prelepe planine poleti in pozimi. Najbolj obljubljena pa je seveda železnica na lepo Gorenjsko. Takih dolin je malo na svetu. Vlak drdra sredi najlepših polj, vrtov, hiš in vasi, v ozadju pa se dvigajo po hribovskih bele cerkvice kakor cvetoče planike, in izza njih rasto visoke gore in snežniki. Vsa ravan je gosto naseljena. Povsod je industrija. St. Vid ima mizarstvo, Medvode papir in olje, Loka klobuke in les, Kranj predilnice, Trzin predilnice, čevlje in usnje. Kropa kovane žblje, Lesce verige, Jesenice pa imajo največjo železno tovarno v celi Jugoslaviji. Vse to stori, da je ljudstvo po vsej Gorenjski najbolj oskrbljeno, zato res nekam gosposko. Vse hiše in hišice so snažne in bele kakor majhne vile. V Kranju je pokopan naš veliki Prešeren, Kranj je metropola Gorenjske, veliko tržišče in središče tovarn. Imeniten je starodavni Tržič z nekdanjo staro železno industrijo. A dancs vre vsa okolica v njegove predilne tovarne. Kaj pa šele lepota gorenjskih krajev! Ali naj vam opišem Bled, letovišče in zbirališče odličnih tujecev z vsega sveta? Bled — z biserom jezerom in otokom s cerkvico pa z gradom na navpični skali! Prešeren pravi: Ni lepšega kraja kot je okolica ta podoba raja. Pri Bledu se uravnava pod Vrbo, rojstnim krajem Prešerna, na prostrani ravnini prostor za igro goli, kamor bodo prihajali zlasti Angleži. Malo igršče na svetu bo imelo tako lepo lego. Bled je letovišče kraljevske rodbine v gradcu Suvoboru. Z Bleda je pot po romantični soteski v Bohinj k jezeru, na Triglav, na Crno prst, na Bogatino in druge gore. Splošna sodbda tujecev turistov je ta, da tako lepega kraja niti Svica nima. Iz Bohinja so krasni izleti na gore. Lahko prideš tudi na gorsko planoto Pokljuko, kamor z Bleda vodi avtomobilska cesta. Poleti in pozimi je na Pokljuki polno ljudi, smučarjev, letoviščarjev, turistov, med njimi poleti pastirji, črede živine, kosci in grabljice. Vse sama pesem in veselo življenje. Novi smučarski hotel in še vile okrog so premajhni, da bi sprejeli vse goste. Na Triglav se popneš lahko po zložitnih potih, pa tudi po hudih etrminah. Danes je poglavar naših gora Triglav že tako obiskovan, da po kočah že ni več prostora. Vse narodnosti naletiš tu. Stopimo še mi na vrh, v Aljažev stolp in se razglejmo po lepi slovenski domovini. Če zadeneš jasno jutro, vzhod sonca, doživis prizore, ki jim nobeno pero ni kos, samo duša in srce uživata. Poglejmo proti sinji Adriji. Se se zibljejo po njej čolni slovenskih brodnikov. Soča vre po skalovju ko zelen trak, pod nami so Trentarji in Bovčani s svojimi čedami ovac v skalah. O, pozdravljeni bratje in sestre, v Gorici, v Trstu, v Istri! — Mudi se nam, vrnimo se s Triglava, pa ne čez severno steno, kjer se ubije marsikaj drzni plezalec. Pojdimo kar po lepi poti v Mojstrano in na Dovje, kjer je modroval in delal načrte za planinske kočje naš veliki župnik Aljaž. Z Dovjega stopimo še v Kranjsko goro, samo za dober dan in z Bogom. Premalo časa imamo za vse lepote tamkaj na Vršcu, na Prisanku, na Jalovcu in v Planici, kjer je za smučarje najvišja svetovnoznana skakalnica. Zeleni bi si se in še planinskega zraka, kakor ga srkajo v Kranjski gori številni letoviščarji. Ni več časa. Kakor nemirna ptička je letela naša misel od kraja do kraja po Sloveniji. Ni videla vsega; kako neki? Toda eno nas je le prepričalo: Slovenija je res vzorec vseh mogočih naravnih lepot in dobrot, kot poje Vodnik: Polje, vinograd, gora, morje, ruda, kupčija tebe rede.

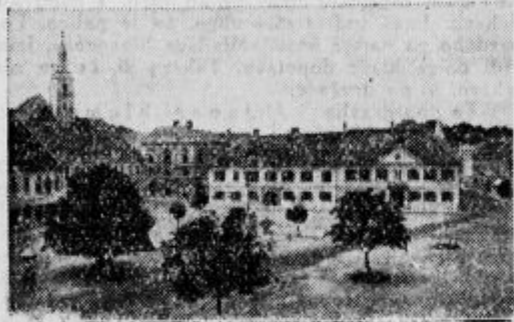
Slovenija je in ostane v poročnem prstanu, ki je zvezal brate Srbe, Hrvatje in Slovence v eno narodno državo, vedno prelepi zlahtni kamen, četudi majhen, pa tem bolj lep in dragocen.

Pozdravljeni!

»Pa ste kupili avto, ki ste si ga tako dolgo želeli?«
»Kaj me ne vidite?«

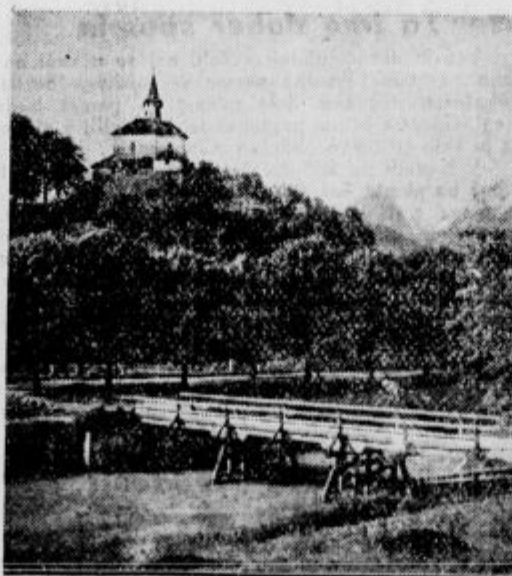
Potnik si je utrl pot do ravnatelja, ta pa je zarenčal nanj: »Izgubite se, jaz vas ne morem videti.«
Potnik: »Potem sem ravno prav prišel, tu poskusite najnovejša očala, solidna cena...«

Ljutomer

tajске; zakipeli so v nebo velikani gora, zašumele so vode, zabučalo je morje, vsa prelepa zemlja je zaživela z vso lepoto in mogočnostjo kot domovina človeka. Ko je pa bila zemlja urejena, je Bogu ostal model, majhen model. Kaj bi z njim? In ga je Bog postavil v srce Evrope in rekel: Pa naj bo ta model slovenska zemlja! Ali ne verjameste? Naj je to samo prisposoda, legenda za otročite, toda resnica je, da je Slovenija ena sama stisnjena lepota kakor zbrana z vesoljnega sveta. Pojdite z menoj in se prepričajte!

Stopimo najprej v Prekmurje v Slovensko Krajino. Široka zasanjana ravnina nas pozdravi. Ravnan teče v nedogled proti Ogrski. Tu je zgodovinska zemlja, last davnih slovenskih knezov. Ta zemlja do Donave je bila pod oblastjo slovenskih vladarjev. Pribina in Kocelj sta bila zadnja. Kocelj je umrl 874. Ta je širil kulturo med Sloveni, pri njem je bival ev. Metod, a vdrl so v slovensko zemljo Madžari. Na tisoče naših pradedov je bilo prodanih v sužnost k Mavrom v Afriko in Azijo. Madžari so posedli rodovito zemljo, Slovenec je bil izrinjen na neplodna tla hribov, na Goričko. A preživel je sila in zavest slovenskega naroda. Ob zemljo je bil, ob svoje šole, pod tujo oblastjo, odtrgan od Slovenije stoletja, toda propadel ni. Narod se je ohranil do danes, ko je spet združen s Slovenijo v naši Jugoslaviji. — Pa zapustimo to našo zemljo žalostnih spominov in pojdimo proti Ptuj. Skozi Slovenske gorice se peljemo. Tam je Ljutomer. Krog in krog vinski hribočki, tiste gorice, ki rodijo najboljšo kapljico, res vino za junake.

Mali grad v Kamniku

MLADI SLOVENEČ

Marija Brenčič:

† Rudolhu Dotinarju

Nad teboj je vzvalovalo
zlato klasje,
šepetalo, da že blizu
zmage čas je.

Tvojo srčno kri je naša
zemlja pila,
da iz nje bo novih borcev
nam rodila.

Padel si pod kruto roko —
nisi mrtev!
V dušah nam spomin živi na
tvojo žrtev.

Tisoč mladcev oporočo
tvoje hrani:
da slovenstvo in krščanstvo
zvesto brani.

Da za tvojim vzorom hodi
mlada četa —
to najlepša, plemenita
je osveta!

Hrast in miška

(Basen za Slovence.)

Stari hrast je že stoletja sameval ob razvalinah
samostana. Zasadil ga je menih pred tisoč leti.
Menih je umrl, hrast pa je rasel in rasel. Širil je
veje na vse strani. Bile so zavetišče ptic. Njegov
sadež — žolod — je bil hrana mršascem. Suho listje
so grabili kmetje. V njegovi senci so se hladili
samotni popotniki.

Leto za letom so treskale vanj strele. Vihar
mu je klesal veje, lomil vrhove. Hrast pa je trdno
stal in kljuboval vsemu.

Prišel je drvar, da bi ga posekal. Ranil mu je
ramo lubje.

Hrast pa je rasel viecek in se košatil na ši-
roko. V njegovih vejah so našle varno skrivališče
nove ptice, žolod so žrli novi mršasci, njegova senca
je vihljala poguma novim popotnikom. Strele so
udarjale vanj in vihar je lomil njegove vrhove —
hrast pa se ni dal ugnati in je leto za letom po-
ganjal nove mladice.

Nekega dne se je na njegove veje spustil velik
orel. Pod seboj je zagledal miško, ki je pokukala
izpod hrastove korenine.

Začuden sta gledala drug drugega, ker se še
nikoli nista srečala. Beseda je dala besedo in kma-
lu sta se zapletla v živahen pogovor.

Orel je začel govoriti o svoji moči. Miška se je
porogljivo nasmehnila. Orla je njen posmeh užalil
in erdilo je kričnil:

»Ne verjameš? Samo malo počakaj in poglej!
Ne bo mrak legel na zemljo in hrastu, na katerem
sedim, bom oklestil vse zelenje.«

Prišel je ključati s svojim orjaškim kljunom in
res ni sonce zašlo, ko je stal hrast gol in so njegove
veje žalostno štrlele v zrak.

Orel je ponosno sedel na njegovem vrhu in po-
milovalno gledal na majhno miško ob hrastovem
vznožju.

Tedaj se je oglašila miška:
»Res si ga oklestil, toda jaz lahko napravim
še več!«

»Le kaj neki, ti klavarna stvar?« se je zasmel-
jal orel.

Miška je samozavestno izbočila prsi:
»Hrast lahko izsušim! Tvoj kljun ni uničil hra-
sta. Hrast bo pogoltno novo zelenje in nov žolod. Če
se pa jaz spravim nanj, bo usahnil.«

Orel je neumno zmaljal z glavo:
»Kako, le kako — bi rad vedel.«

Miška se je zlobno zasmejala:
»V tem, dragi moj, v temi! Korenine mu bom
izpodjedla.«

Orel je močan, toda priznati je moral na tihem,
da je miška močnejša od njega. Toda orel je v boju
tudi odkrit in pošten nasprotnik, zato je z gnusom
odletel in ni hotel spregovoriti z miško nobene be-
sede več.

Stari hrast pa si je mislil:
»Miška ima prav. Najstrašnejša bitja so oni
potuhnjeni stvori, ki delajo v temi. Njihov strupeni
zob izpodjeda hraste velikane, da ne morejo več
poganjati mladik in zelenja. Žalostno morajo usah-
niti!«

Kresni večer

Na oknih praprost se zelena
košati med cvetlicami
in vsaka hiša okrašena
je z belimi kresnicami.

Odpel večerni zvon je ave
in vrhu grička za vasjo
pokraj Jerebove goščave
se h kupu hoste zbrali smo.

Prinesli smo otepnik slame,
pastirček Blaže jo prižge.
Od nje se suha hosta vname
in plamen pod nebo se vzpne.

Po gričih vseh, po vseh dolinah
kresavci svetlo zagore,
iz mladih grl po vseh planinah
vesele pesmi zadone.

Naš kres počasi dogoreva
in drugi že ugašajo.
Le vris pastirjev se odmeva
čez hrib, dolino v noč temno.

Zdaj vračamo se na domove,
zapirajo se duri koč...
Se v enu prižiga nam kresov-
prelepa, zlata kresna noč.

Ne more zaspati

Metka je bila na otroški zabavi. Ko se je vrnila
domov k mami, ji je začela na dolgo in široko pri-
povedovati, kaj je vse videla in doživela ta večer.
Klepetala je venomer tudi še potem, ko jo je mama
položila v posteljo. Mama je nazadnje postala ne-
potrpežljiva in je rekla:

»Metka, zdaj bo pa čas, da zaspiš! Pozno je že.«
»Saj bi zaspala, veš, pa ne morem, ker imam
še polna usta besedi!« se je odrezala Metka.

Iskrena želja

Stanko: »Mama, jaz bi rad majhnega brata!«
Mama: »Zakaj pa?«
Stanko: »Da bi ga včasih lahko našeskal.«

Kaj sem doživel na ljubljanskem velesejmu

(Reenična zgodba.)

V nedeljo popoldne mi je očka dovolil, da si
smem ogledati ljubljanski velesejem. Najprej sem
si ogledal razstavljene reči: avtomobile, motorna
kolesa, pohištvo in še druge takšne zanimivosti in
nezanimivosti. Za pohištvo se nisem bogve kako
navduševal, avtomobile pa sem si ogledal od vseh
strani. Mislim sem si, kako imenitno bi bilo, če bi
se sam imel takšen avtomobil in se vozil v njem
po širnem svetu... Povprašal sem debelega go-
spoda, ki je stal blizu mene, koliko stane takle
avtomobil in on se mi je zarežal v obraz:

»Malenkost: samo 100.000 dinarjev!«
Segel sem v žep in ker sem otipal v njem samo
dva dinarja, ki mi jih je dal očka, sem z žalostnim
srcom odšel dalje. Z avtomobilom zaenkrat res še
ne bo nič! Sem si na tistem rekel.

Ko sem si razstavo dobro ogledal, sem jo mah-
nil na veselilni prostor. Ta veselilni prostor nam-
reč tudi spada k velesejmu, čeprav na njem nisem
videl drugega kot vrtiljake, tobogan, marionetno
gledališče z Gašperčkom, gostilne in še nekaj dru-
gih takšnih veselih reči. Očka mi je dovolil, da
smem ostati na velesejmu do 8. zvečer. Sam je
imel ta dan službo, zato ni mogel iti z menoj. Ko
sem tako hodil sem in tja, je zdaj stopil pred
mene velik gospod s svetlim znakom na prsih in
zarenčal nad menoj:

»Kaj pa ti tukaj delaš, smrčavec?«
»Velesejem si ogledujem,« sem mu prijazno
odgovoril.

»Kaj imaš pa tukaj?« je zarenčal gospod in
pokazal z roko slovenski trak, ki sem ga imel
pripletega na prsih.

»Strano sem se začudil, ko sem videl, kako
jezno upira oči v pisani trak na prsih.«

»Ali niste Slovenec?« sem ga nedolžno vprašal.
Ni mi namreč šlo v glavo, da bi Slovenec sloven-
skega traku ne poznal. »To je slovenski trak, če
še ne veste,« sem mu povedal.

»Ti bom že dal slovenski trakt!« je razkačeno
zakričal gospod. In je iztegnil roko, pograbil trak,
ga odtrgal, potem pa me je udaril s pestjo po glavi,
da sem padel na tla in nekaj časa ničesar več.

Kako pravimo in kako bi bilo v resnici

„V pest ga je dobil...“

Francek je od sile nagajiv dečko. V vsako reč
vtakne svoj nos in se norčuje iz vseh stvari na
svetu, samo iz samega sebe ne. Zadnjič je kričal
za sosedovim Petrom, ki je peljal voz hlorov skozi
vas: »Hej, hej, Peter, kolo pri vozu se vrti!« Peter
je ustavil voz in pogledal, ali je res. Šele tedaj se
je spomnil, da ga ima Francek za norca. Stekel je
za njim in ko ga je dohitel, je zmagoslavno vzklik-
nil: »Aha, zdaj sem te pa dobil v pest!« — Kako
bi bilo, če bi Peter Francek v resnici dobil v pest,
nam kaže slika, ki jo je narisal Dražgošman ko,
dijak IV. razr. drž. real. gimn. v Celju.

„Ta je pa zvit!“

Če je kdo prav prebrisane glave in prekanjen,
da vse v kozji rog užene, pravimo: »Ta je pa zvit!«
— Pri tem seveda mislimo na njegove umske spo-
sobnosti. Če bi bil pa kdo dobesedno zvit, t. j.
tudi po telesu, bi bil približno takle, kot je možiček
na sliki, ki ga je narisala Pepca Zupan, učen-
ka III. razr. pri Sv. Katarini.

Naš osel

Doma smo imeli osla. V svojem življenju še
nisem videla bolj dobrodnega živčeta.

Star je bil in vse so ga imeli hudo radi.
Spoštovali so ga zaradi njegove starosti. Ali ste že
kdaj videli osla, ki ne bi bil razvajen, ki nikoli
ne bi počel neumnosti, ki ne bi bil trmoglav?
Vidite, prav takšen je bil naš osliček.

Ne vem, kako so ravnali z njim, ko je bil še
mlad. Morda se je krivil pod težkimi bremen, toda
zdaj, ko je bil star, je užival blažen mir starega
upokojenca. Nihče ga ni pretepaj, nihče karal,
nihče kaznoval.

Edino delo, ki so mu ga naložili, je bilo, da je
moral mene in sestro Urško vzeti na svoja pleča.
In tako dva jezdiš ure in ure čez širna polja, ne
da bi se osliček kdaj domislil, da bi naju vrgel
s sedla.

Ko naju je srečno prinesel domov, je lahko
apet užival vso svobodo. Brezskrbno je tekal po
travniki, kopital skozi vas in teptal vrtno gredico.
Prepuščen je bil samemu sebi.

Vsak osel ima svoje muhe. Tudi naš dobri
osliček jih je imel. Kar na tempe se je spomnil in
meni nič tebi nič pristorkljal v hišo, vtaknil glavo
v trgovino, se vzpenjal po stopnicah, povohal s
smrečkom v kuhinjo.

Še stare matere se ni bal. Nekoč ga je našla
v svoji sobi, kako stoji pred ogledalom in se z vso
resnostjo — pudra. Pozabila je namreč zapreti
škafličico, v kateri je imela spravljen tobak za ju-
hanje. Osel ga je iztaknil in vnelo ovohaval. Menda
mu je bil hudo všeč, ker ga stara mati kar ni mogla
pregnati iz sobe. Ampak potem, potem... Da bi
ga videli, kako je kihal! Smejali smo se, da še
nikoli tako.

Pameten pa je bil, naš osliček. pameten! Celo
vrsto se je naučil odpirati. Saj pa mu je tudi prav
prišlo. Drugače ne bi mogel do stare matere. Stara
mati pa je imela vedno pripravljen zanj košček
sladkorja.

Prav nič se ni zmenil, če ste se mu smejali
ali ne. Vse, kar je počel, je delal resno in dostoj-
anstveno. Nič ga ni moglo zmotiti v njegovem
miru.

Bila je poletna noč. Luna je sijala, da je bilo
svetlo kot podnevi. Najbrž je tudi naš osliček tako

nisem videl ne slišal okoli sebe. Ko sem se spet
zavedel in odprl oči, se je nad menoj eklanjala
neka tuja žena. Močila mi je obraz z mokrim
robcom.

»Revček, ali te hudo boli?« me je sočutno
vprašala.

»Malo še,« sem odgovoril in se prijel za glavo.
Potem pa sem zaupno uprl vanjo oči in jo vprašal:
»Kaj pa sem storil tistemu gospodu, da me je tako
udaril?«

»Nič mu nisi storil,« je tiho odgovorila ter me
pobožala po čelu. »Slovenskega traku ne bi smel
imeti s seboj.«

»Zakaj pa ne?« sem se začudil. »Ali mar nisem
Slovenec? Saj drugega jezika sploh ne znam!«

»Seveda si Slovenec,« je odgovorila, »ampak
slovenskega traku vseeno ne bi smel nositi.«

»Kako to da ne? Ali je oni gospod tako hud
na Slovence? Odkod pa je on doma?«

»Tudi on je slovenske matere sin ko ti,« je
odgovorila gospa. »In tudi on ne zna drugega je-
zika kot slovenskega — a rekel je, da pljune na
vse to.«

Neznansko sem se začudil. Še bolj pa sem se
začudil, ko sem pozneje izvedel, da je isti gospod
s svetlim znakom na prsih napadel še nekega dru-
gega prav tako majhnega dečka, kot sem jaz. A te-
mu dečku se je zgodilo še huje kot meni. Gospod
mu je iztrgal narodni trak, ga vrgel na tla, potem
pa je dečku ukazal, naj ga potepta z nogo in pljune
nanj. Ker deček tega ni hotel takoj storiti, ga je
hudi gospod udaril po nosu, da se mu je ulila kri
in zakričal nad njim:

»Stori, kar sem ti ukazal, capin, drugače te
premlatim kot psa!«

In deček se je ustrašil in je storil, kar mu je
bilo ukazano: poteptal je z nogo slovenski trak in
pljunil nanj...

Vidiš, Kotičkov striček, to sem doživel na
ljubljskem velesejmu! Če ne verjameš, lahko
povprašaš tiste, ki so vse to videli. Sklenil sem,
da na ljubljanski velesejem, kjer se sprehajajo tako
hudi gospodje, ne pojdem nikoli več. Jozek A.

MLADANJIVA

Glušci

Na širokem vežnem pragu
matí kličče
neubogljive in poredne
otročice.

Mar so gluhi, da nihče je
več ne sliši?
Nihče niti ne ozre se
proti hiši.

Mati reče: »Čakajte me,
otročaji!
Ne pomorejo vam maže
in ne čaji.«

Ker ne slišita besede
glasne moje,
boste poslušali, kaj vam
šiba poje!

Ko prosili boste: »Mama,
daj nam kruha!« —
le zapomnite: takrat še
jaz bom gluha!«

Marija Brenčič, Podlipa.

Iz mojih otroških let

11. Kokošja družina

Po stricem dvorišču se je zmerom izprehajala
velika družba kokoši, ki jih je vodil lep, velik
petelin. Slišal sem praviti, da postanejo kokoši
hitro vrtoglave, če jih vrtimo v rokah. Rad bi še
sam poskusil, kako je s to rečjo.

Nekega dne, ko ni bilo nikogar na dvorišču,
sem začel loviti kokoši. Posebno na debelo, gra-
hasto putko sem imel piko. Dolgo sem jo lovil, na-
zadnje pa se je upehala in v nekem kotu početnila
na tla. Brž sem jo zgrabil. Glasno je začela koko-
dajati. Zbal sem jo, da bo s svojim vpitjem pri-
klicala strica. Frfotala je, da sem jo komaj obdržal
v rokah. Šel sem na sredo dvorišča in se začel s
kokoško vrteti. Nenadoma se je nekdo zaletel
vame. Bil je petelin, ki se je potegnil za kokošo.
Tako se je zaganjal vame, da sem moral putko iz-
pustiti. Bila je tako vrtoglava, da ni mogla hoditi.
Komaj je napravila korak, že je padla po strani.
Gledal sem jo in se ji smejal. Petelin se je nehal
zaletavati vame. Žalostno je stopil h kokoši in
presunljivo kikrikal. Čez nekaj časa pa je kokošo
spet lahko hodila. Petelin me je še enkrat jezno
pogledal, potem pa ponosno odkorakal za kokoško.

12. Jazbec

Na stricem domu sem slišal, da živijo jaz-
beci v skalnatih ljupjih. Tudi ob stricevi nji, pol
ure hoda od hiše, je bila velika skalnata
duplina.

»Gotovo živi v tej luknji kakšen jazbec!« sem
zamoderjal.

Nekega dne, ko so drugi delali na njivi, sem jo
mahnil k luknji. Rad bi ujel živega jazbeca. Z njive
sem pobral motiko, na cesti ob njivi pa sem nabral
poln žep kamenčkov. Tako oborožen sem stopil k
votlini in vpil:

»Jazbec, če si notri, pridi ven!«

Mislil sem, da živali razumejo človeško govo-
rico. Ker pa ni nič prišlo iz votline, sem začel me-
tati skozi odprtino kamenčke. Ker pa še ni nič
prišlo, sem segel z roko v odprtino. A tedaj —
ojoj! Hitro sem potegnil roko ven. Nekdo me je
opraskal. »Aha, jazbec je!« sem si rekel. Čakal sem
in čakal, a jazbec ni hotel iz votline.

»Le počakaj, zdaj te bom pa spravil ven!«
sem zagrozil. Pobral sem dolgo slamnato bilko in
drezal z njo v duplino. Notri je začelo nekaj sikati
in renčati. Ustrašil sem se: »Jojmene, nemara je
medvedek!« Brž sem zgrabil motiko. A glej! — iz
votline je planila črna sosedova mačka. Zamahnil
sem po njej z motiko, pa je k sreči nisem zadel.
Kakor blisk je stekla čez cesto. (Dalje prih.)

Valentin Albin, dijak, Vič-Ljubljana.

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi Kotičkov striček! — Prvič se oglašam
v Tvojem kotičku. Sklenil sem, da opišem Tvojo
postavo, toda bojim se Tvojega požrešnega koša.
Mislim pa, da ga boš nagnal s korobačem, če pride
po moje pisemce.

V duhu se Te predstavljam takole: Velik mož
si in dolgo sivo brado imaš. Sivo brado imaš zato,
ker vedno premišljuješ o naših pisemcih in o po-
žrešnem košu. Na glavi imaš kakopak plešo. To
pa zaradi tega, ker imaš toliko skrbi z nami ko-
tičkari. Imaš tudi tretjo nogo, to je palico. Pod
pazduho pa najbrž nosiš »Mladega Slovence«. Imaš
tudi dolge hlače dopetače. Takšen si, če pa nisi
takšen, si pa drugačen.

Te pozdravlja — Janez Sle'menšek,
Moste pri Ljubljani.

Dragi Janez. — To si pa modro povedal! Če
nisem takšen, sem pa drugačen. To drži, kot z žeb-
ljem pribito ali s trto ovito. Kar za detektivka bi
bil dober. Bi n. pr. iskal morilca ali požigalca. Na
vprašanje, ali si mu že na sledu, bi možko odgo-
voril: »V rokah ga sicer še nimam, lahko vam pa že
opisem njegovo zunanost.« In bi do pike natančno
opisal morilca ali požigalca takole: »Velik je ali
majhen, suh ali pa debel, na glavi ima klobuk ali
pa čepico, na nogah čevlje ali pa škornje, obleko
ima svetlo ali pa temno, v rokah ima gorjačo ali
pa je nima.« Tako natančno bi opisal morilca ali
požigalca — in ljudje bi kar strmeli nad Tvojo
bistroumnostjo in prebrisanostjo. Saj pravim, tak-
nih odprtih glav nam je treba, pa kmalu ne bo več
nobenega morilca in požigalca na Slovenskem! Ži-
vel naš bodoči slavni in znameniti detektiv Janez!

Pa se še kaj oglaš! Pisemca, v katerih je to-
liko modrosti in zanimivosti, vedno rad objavljam.
Pozdravljen! — Kotičkov striček.

Napak ga je razumel

Sinko prihihi k očetu: »Očka, zunaj prepeva
neki mož in prosí, da bi mu pomagal!«

Očka: »Povej mu, da ne znam peti!«

Najmanjša knjiga

Najmanjša knjiga na svetu imajo v Romuniji.
V njej je tudi slika romunskega kralja Karola.

Knjiga je komaj toliko velika kot kavino zrno.
Razstavili so jo kot posebno zanimivost tudi na
pariški razstavi.

Mlinarca je poslala v šolo opravičilo, ker sina
prejšnji dan ni bilo v šolo: »Gospod učitelj, Moj
sin Lipe večeraj ni mogel v šolo, ker smo prašiča
zaklali.«

Tineček: »Ali ne greš nocoj v kino?«
Tonček: »Ne, nocoj ne morem. Ostali moram
doma ter očetu pomagati pri moji šolski nalogi.«

Franchovo začudenje

Štiriletnega Francek je mama prvič posadila za
mizo. Začuden je nekaj časa gledal svojega sta-
rejšega brata Tončka, ki je jedel z vilicami, nato
pa je vzkliknil.

»Mama poglej! Tonček pa papa z glavnikom!«

DRUŽINA

Sonce v družini

(Članek z naslovom »Vesele matere«, ki smo ga priobčili o binkošti, je vzbudil veliko zanimanja. Neka mati dodatno piše:)

Pošiljam prispevek iz lastnega doživljanja. Malo imam časa, kar na kratko bom povedala, saj si moram z delom zaslužiti dohodkov

za družino in si s življenjem priskrbeti denar za najemnino stanovanja.

V teh letih sem doživela hude udarce. Sicer mi je v najbridkejših časih pomagala hčerka, vendar so bili tedni, ko se niti svoji hčerki na ljubo nisem mogla niti enkrat nasmejniti. Nekega večera, ko sem jo spravila v posteljo, sem jo le vprašala, ali si kaj lepega želi za drugi dan. »Nočem, mama, res ne; le da bi se ti spet kdaj smejala z menoj!« V dno srca sem se prestrašila in skozi solze sem se prisilila do smehljaja, saj sem koj doumela, da mojemu otroku manjka teža sonca. Vsa srečna je mala zaspala. Drugi dan je bil ko praznik, ko sem se spet priučila smehu. Hčerka je to razumela in spoznala, rekoč: »Mama, danes pa sonce tako lepo sijel!«

Nekaj sličnega sem doživela s tovarišico svoje hčerke, ki ji je mati po operaciji ležala v bolnišnici. Vprašala sem dekletce: »Kako je s tvojo mamo? Ali bo kmalu zdrava?« Deklici je od veselja zažareli obrazek, ko mi je odgovorila: »Mama je že doma; sicer še leži v postelji, a se že smeje!«. Tedaj sem morala pomisliti na svojo hčerko in dalje, kako je materin smeh otroku kot sonce in mu je več ko prehrana. Zatorej, matere, ne pozabite se smejati, sicer vam otroci ne bodo uspevali!

Navadna obleka, ki je tudi počitniška

Ce imaš navadno obleko preprostega kroja, jo moreš nositi tudi o počitnicah na deželi. Imaš, na primer, rjavo obleko iz lahke volne ali iz moderne platna. Za daljše izlete oblečeš rumeno platneno bluzo z ozkimi, rjavimi progami v kvadratih

V kakšni obleki voziš kolo:

Imaš kostim iz tweeda; jopica je po moško prikrita, krilo je razpolovljeno. Na glavi imaš čepico s pristreskom ali brez njega.

greš na hribe:

Imaš telovnik, ki se zapenja na štiri gumbce. Spodaj bluzo kot moško srajco iz belega, pralne bлага. Krilo iz rjavega tweeda, najpripravnije je razpolovljeno krilo.

veslaš:

Imaš belo platneno obleko, ovrtnik »bubbi«, kratke, razpolovljene rokave; krilo ima spredaj gube.

greš na izlet:

Oblečeš preprosto krilo z lahko bluzo; vzameš jopico ali pelcino. Čevlji: trpezni, brez visokih peti.

Miznica in predali se ne odpirajo.

Ko je pohištvo že nekaj časa v rabi, opaziš, da se miznice in drugi predali ne dajo več gladko in pravilno odpirati. Videz pohištva je s tem pokvarjen, ker se predali usadajo in vegasto ležijo v pohištvo. — To moreš popraviti in preprečiti tako, da od časa do časa namažeš tečine (»lajste«) predalov z voskom za parkete, nakar se bodo miznice in predali vedno odpirali in zapirali.

in vzameš še rjav klobuk, močne rjave čevlje in rokavice. Za v mesto oblečeš modro svilen bluzo, obuješ lahke čevlje in vzameš svojsko torbico z rjavimi. (Glej sliko!)

Kako je bilo

Precejšnja suša je bila leta 1839: rž je obrodlila slabo, pšenica in jecmen srednje, oves slabo, prva košnja je bila dobra, otava slaba, pač pa sta dala dobro letino ajda in proso, dočim je bilo sadja (izvzemši kostanj) zelo malo. Pomlad je bila sicer mokra, toda poletje je bilo suho in vroče, jeseni pa je bilo lepo in toplo tja do božiča, da so hodili bos. Po božiču je pa zima tem bolj pritisnila. Prav tako je gospodarila zima v naslednjem — sicer rodovitnem — letu 1840, ko so zmrzovali pridelki v kletih in so radi mraza hudo trpeli ljudje in živali.

Nasveti

Črne čipke

lepo osvežiš in obnoviš, če jih zmeneš v čistem alkoholu in jih nato pomežeš z razredčeno raztopino želatine in jih previdno likaš, da se posušijo.

Pohištvo, ki se sveti.

Tako pohištvo je treba zdaj pa zdaj tudi drugače očistiti, ko da bi le prah obrisali z njega. Vzemi kozarec belega vina ali kozarec jabolčnega mošta in deni vanj žličko olja. Z mehko cunjico,

Pravilna solata, kakor jo v Franciji pripravljajo

Na Francoskem znajo pripraviti tako dobro solato, kakor le malokje na svetu. Ne zato, ker bi jo mogoče zabelili z dragocenimi začimbami, pač pa jo znajo pravilno zmesti. Najprej daš solato (kar celo glavico) v čisto, mrzlo vodo, ki jo tolikrat premenjaš, dokler niso listi popolnoma čisti.

Nato liste skrbno osušiš, najprej s tem, da jih daš v žičnato košarico in mahaš z njo sem in tja. Potem jo osušiš s prtičem in še vsak list posebej obrišeš z mehko krpo. Za eno glavico solate potrebuješ 2 žlici olja in 1 žlico jesiha. Soli in popra in mogoče še gorčice dodaš po okusu. — Velikega pomena pa je, da zliješ začimbe v pravi vrsti skupaj, kar se pravi, da jih zmešaš v olju in nazadnje priliješ jesiha. Če daš najprej jesiha za omako, ima solata popolnoma drugačen okus. — Glavico solate prav previdno valjaš po omaki (iz olja, soli, popra, gorčice in jesiha), tako da listi ne izgubijo svoje okusne oblike. Neki odlični kuhar je celo tako storil, da je s čopičem deval omako na solato in je vsak list posebej namazal z njo. Solato pripraviš vedno tik, preden jo daš na mizo. Serviraš mrzlo, a ne ledeno.

Mrzle poletne pijače

Žeja in utrujenost — to dvoje nas muči v vročih, poletnih dneh. Če pijemo za žejo preveč vode, si škodujemo zdravju. Sama voda ni na mestu zoper žejo. Dosti boljše je sadni sok, ker je sladak, ima sadno kiselino in prijetno diši. Sicer pa smo potrebni raznih, hladilnih pijač. Otroci, mladina sploh, nima v vročini več teka do jedi. A če pijejo kako osvežujočo pijačo, se jim povrne tudi tek za jedi. Pijača pomaga, da se vrne lakota. Tako je ob tej priliki na laž postavljen stavek, »da je pred jedjo škodljivo piti!«

Kako si take pijače pripraviš? Preizkušen je tale recept za »ponarejeni šampanjec«. V večjo posodo daj 5 litrov vode. V to 4 do 5 cvetov bezga, pol litra jesiha in pol kg sladkorja. Posodo pokrij s krpo in naj stoji na soncu 3 dni. Po treh dneh v katerih pijačo večkrat premešaš, pijačo precediš, daš v steklenice, dobro zamažiš in postaviš na hladno. Ta pijača je izvrstna za žejo in štumi kako šampanjec; zaeno je jako zdrava. — Najpreprostejša pijača v poletju je seveda limonada. Dalje malinovec s sifonom, ki kaneš vanj še nekaj kapljic limone. Jako okusna je limonada z vanilijevim sladkorjem.

Ce uporabiš vkuhanu sadje za kako pecivo, je sok odveč. Ta sok pa je izvrsten dodatek k sveži sadni solati ali pa je pijača z limono ali mineralno vodo. Ostanke mezge, zlasti jagode, pomešaš z vročo vodo, precediš skozi sito in razredčiš z ledeno vodo.

Dobro je, če pijemo mrzel ruski čaj ali vročo turško kavo. Nekateri sploh trdijo, da je zoper žejo boljše, če pijemo vroč čaj ali vročo kavo, kakor pa če pijemo ledenomrzle pijače.

V Ameriki, kjer je bil skozi več let prepovedan alkohol, so iznašli odlično pijačo »Ice Cream Soda«. Kako jo pripraviti? Žličko mezge ali sadne gošče daš v kozarec. Na to daš žlico vanilijevega leda, potem malo mrzlega mleka ali vtepeno smetano. Potem vbrizgneš v kozarec sifona, da se peni in kozarec do vrhu napolniš. — Za to pijačo je mnogo najrazličnejših zmesi. Na primer: ledena kava z ledeno vanilijo in mlekom. Ali: razmeljena čokolada, umetena s sladkorjem, v to vanilijev led, smetana in sifon.

Za mrzel čaj pozna Američanka nekaj preizkušenih »trikov«. Pripravi ga z dodatkom žbice in ga okisa s pomarančnim, namesto z limonovim sokom. Ko je čaj še vroč, ga osladi in pomeša s smetano in z ledeno primesjo. Če pa mrzel čaj osladiš in mu še kaj dodaš, nima tiših potrebnih dišav. Izvrsten je sok od grozdja. Zmesaj grozdov sok in jabolčni sok in dodaj limone — pa dobiš krasno pijačo. Gospodinja ima tu obširno polje za svoje iznajdljivosti. Zanimiva je ameriška mešanica: kakao, smetana, vanilija: skuhano na vodi, zalito z mlekom, s sifonom nabrizgano. V to koščke ledu.

Krompirjev puding s sirom. Nekaj kuhanih, olupljenih krompirjev pretlačiš skozi sito in pomešaš 3 rumenjake, ščepec soli, 1 do 2 žlici smetane, eneg iz treh jajec — daš v namazano posodo in kuhaš 1 uro v sopari. Medtem narediš omako iz smetane, moke, 1 jajca in nastrganega sira in s to omako daš puding na mizo.

Službeno stradanje

Seštel so, da mora 2000—3000 lepotic iz Hollywooda (filmskega mesta v Ameriki) stradati. Iz vseh delov Amerike in iz inozemstva so nekoč prišle v Hollywood predvsem plesalke. Brez dvoma so bile vse zaposlene, a le za nekaj dni ali tednov. A zdaj, ko ni več tako razkošnih filmov, ne potrebujejo več toliko plesalk. Celo priznane plesalke, ki so se nekoč blestale v Newyorku, so zdaj brez dela v Hollywoodu. Ker imajo filmska podjetja toliko ponudb za službe, so tudi zahteve podjetnikov zmeraj večje. In tako so sprejete le tiste plesalke v službo, ki znajo več vrst plesov in ki tehtajo nič več in nič manj ko 45 kg in so velike 1 m 65 cm. Prav tako ne smejo piti nobenega alkohola in ne kaditi cigaret in morajo imeti strogo izvežbano telo.

Zdaj imamo tople dni

Dolgo je bilo hladno, iznenada je toplo: ta nagla sprememba vpliva na ljudi, da smo utrujeni in medli. Zoper tako poparjenost se uspešno borimo s primerno prehrano. Predvsem bodi hrana lahko prebavljiva. Mrzlih jedil naj bo več ko gorkih. Juha (goveja ali drugačna) naj odpade. Meso — na hitro pečeno, z zelenjavo prikuho. Boljša je pa brezmesna hrana: zelenjava, pudingi, jajca, omlete itd. Ko bo sadje, zdaj so češnje, bodi sadje vsak dan na mizi. Za žejo: ohlajen ruski čaj s smetano ali z limono. Črna kava.

I. Kako stiskaš robčke na blagu. Ovlažiš jih z zobno krtačico, a paziš, da ni več blaga mokrega, kot je treba.
II. Kako čistiš rozine. To storiš najlažje in najbolje na situ, ki je v vreli vodi in jih drgneš s krpo.
III. Mesna juha bo jako okusna, če kaneš na krožnik ali v ekodelico nekaj kapljic limone.

Samogovor miške (v pasti):
»Končno sem na varnem!«

Naša kuha

Česnjevi krofki. V 15 dkg bele moke daj 12 dkg presnega masla, ščepec soli, 2½ žlice mrzlega mleka in 1 žlico sladkornega popraha. To urno zmešaj skupaj, dobro vgnetaj testo in ga pusti 1 uro počivati. Potem ga razvaljaj 3 mm na debelo, izreži ga z obročkoma za krofe, v sredi izreži še enkrat v velikosti češnje. Daj na nepomazano pekačo in v pečico, da kolobarčki zarumenijo. Vzemi nato takoj iz pečice, potresi jih z vanilijevim sladkorjem poprahom in devaj v vsak kolobarček v luknjico po eno češnjo ali višnjo.

Zrezki iz kolerabice

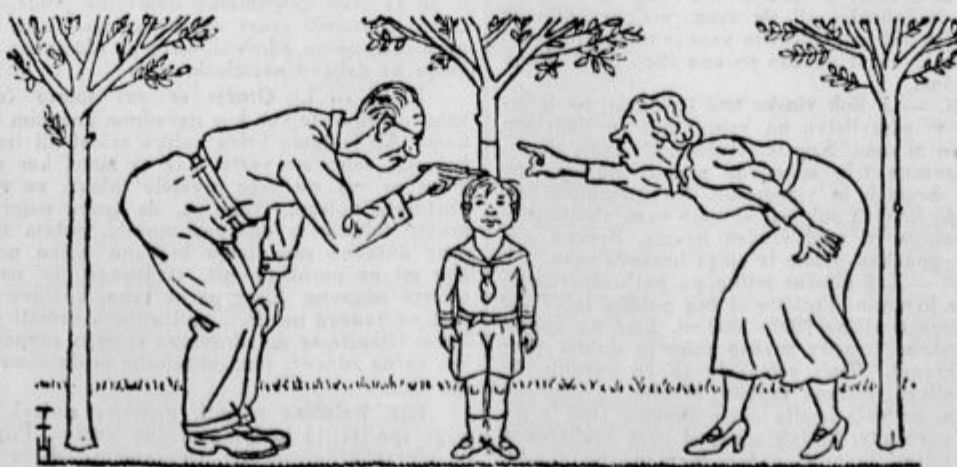
Kolerabice okuhaš, ocediš, jih razrežeš na koščke (za svinčnik debele), osoliš in popopraš, in jih ko zrezke povaljaš v moki, jajcu in drobtinah ter oprašiš na masti.

Odlični češnjevi narastek

Mešaš, da se peni: 15 dkg presnega masla in 15 dkg sladkornega popraha, dodaš 3 rumenjake, 20 dkg moke, 3—4 žlice mleka, pol pečilnega praška (Adria), pol vanilina in sneg 3 beljakov. To goščo namažeš po pekači, ki je potresena z drobtinami, potreseš s češnjami in pečeš v vroči pečici. (Lahko daš tudi v tortni model kot torto.)

Gospod Ščuka pride v hotel.

»Ali hočete sobo s tekočo vodo?« vpraša vratar.
»Ne, ne,« se zasmeje gospod Ščuka, »saj se jaz le tako pišem!«

»Strašno! Od lani je fant toliko manjši, saj sva si zarezala na drevo!«

NAJNOVEJSE
MODNE
TKANINE

Souvan
MANUFATURA

Pravni nasveti

Spor radi znižanja ceste. M. I. Banovinsko cesto so nekaj znižali, tako da je hodnik, čez katerega vozi na svoje dvorišče, precej višji in dela pri vožnji težave. Radi bi vedeli, če ste dolžni sami popraviti hodnik, tako da bo mogoče voziti. — Zmenite se s cestnim odborom. Regulacija ceste in znižanje iste je v javno korist in gotovo ne bi uspeli z odškodninskimi zahtevkom, kar ste prisiljeni prilagoditi odvozno pot s ceste na vaše dvorišče znižani cesti.

Razlastitev radi postavitve elektroodvodov. — M. P. Vprašate, če tudi zasebna elektrarna lahko doseže razlastitev vašega zemljišča, da na njem postavi drogove za elektroodvod. — Po letošnjem finančnem zakonu je dovoljena razlastitev zasebnih nepremičnin, oziroma odobritev služnostne pravice v breme zasebnih nepremičnin radi postavitve in vzdrževanja elektroodvodov s pripadajočimi pripravi dovodnih in transformatorskih naprav v korist države, samoupravnih in zasebnih občinskih podjetij, če to odobri pristojno oblastvo.

Izplačevanje pokojnine v inozemstvo. R. M. Radi bi zvedeli, kakšne so spremembe uraniškega zakona glede izplačevanja pokojnin upokojencem, ki žive v inozemstvu. — Letošnji finančni zakon je takole spremenil § 157 uraniškega zakona: Nihče ne sme prejemati brez odobritve ministra za finance pokojnino, dokler biva v inozemstvu. Upokojencem, ki jim odobri minister za finance prejemanje pokojnine za čas, dokler bivajo v inozemstvu, se zmanjšajo skupni pokojninski prejemki za 20 odstotkov. To ne velja za tiste upokojence, ki se mude v inozemstvu manj kakor 2 meseca, ki so prestopili 60. leto starosti in ki žive skupno s svojimi otroki, katerih domicil je v inozemstvu.

Prodaja mlečnih izdelkov. O. K. Vprašajte pri obrtni oblasti (okrajno načelstvo).

Vprašanje o trošarinah. A. R. Vprašajte pri oddelku finančne kontrole.

Zastaranje terjatve na obrestih. A. J. Pravica do izterjanja zaostalih obresti ugasne v treh letih. Če torej še ni minulo tri leta, odkar so obresti zapadle v plačilo, jih lahko iztožite. Če dolжник ni kmet, vam mora plačati dogovorjene obresti; če pa ni bilo dogovora, pa zakonite, ki znašajo 5%.

Ali ste zaščiteni? A. K. Upnik vas tira na dražbo. Radi bi vedeli, če ste zaščiteni. Zato želite, da vas poučimo, kakšni dolгови so zaščiteni. — Uredba o zaščiti se nanaša na vse kmetijske dolgovce, ki so nastali pred dnem 20. aprila 1932 in sicer tistih kmetov, ki so bili v času zadolžitve in na dan 26. septembra 1936 kmet in ki izpolnjujejo te uredbe. Če niste prav nič poučeni o predpisih uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov, bo najbolje, da si nabavite 79. številko »Službenega lista« iz leta 1936, v katerem je objavljena uredba in 91. številka lanskega letnika, v kateri najdete pravilnike. — Glede kavicje, ki jo je založila vaša hiša pred sodno dražbo, vprašajte pri sodišču.

Služba v vojaški delavnici. A. K. Če je v vašem kraju takšna delavnica, vprašajte pri vodstvu za službo.

Odpust občinskega uslužbenca. S. V. Slišali ste, da sme občinski odbor kljub predpisom uredbe o občinskih uslužbencih, uslužbenca odpustiti. Radi bi vedeli, kje in kakšen je tisti predpis. — Po § 45 letošnjega finančnega zakona sme občinski odbor zaradi važnih državnih interesov odstaviti občinskega uslužbenca od službe. Če ne bi storil tega občinski odbor v primerih, ko je dokazano, da je deloval občinski uslužbenec zoper važne državne interese, sme to storiti ban. Kolikor je pridobil tak uslužbenec pravico do pokojnine, te pravice ne izgubi.

Banovinska taksa od prenosa nepremičnin. V. T. Vprašate, če banovina se pobira takso od prenosa nepremičnin in kako visoko. — Od vsakega prenosa nepremičnin v območju dravske banovine se pobira 2% banovinska taksa. Od prenosa kmetijskih nepremičnin na kmetih med živimi se pobira polovica gornje takse, če so odsvojitelji in pridobitelji med seboj sorodniki v prvi črti ali so s takimi poročni ali zaročni. Isto velja za prenose kmetijskih nepremičnin med možem in ženo, kakor tudi med ženinom in nevesto z ženitovanjsko pogodbo. To velja tudi, če se izvrši prenos ob istih pogojih od adoptiranih staršev na adoptivne otroke ali od očima oziroma mačehe na pastorka ali pastorko.

Dota nezakonske hčerke. J. K. Nezakonska hčerka ima pravico le od svoje matere zahtevati doto. Oče pa je dolžan nuditi hčerki svoji imovini primerno oskrbo, vzgojo in preskrbo. Torej, ne dote, ampak preskrbo lahko zahtevate sedaj od nezakonskega očeta.

Spor s pravnim zastopnikom. F. K. C. Če mielite, da vaš pravni zastopnik ni zadostno varoval vaših pravic in da je celo nasprotno pomagal, potem lahko zadevo prijavite odvetniški zbornici, ki bo vse to preiskala in vašega zastopnika tudi kaznovala, seveda, če je res kršil dolžnosti svojega etanu. Ravno tako lahko tožite pri sodišču svojega zastopnika za odškodnino, če morete res dokazati, da je ali namenoma ali pa vsled malomarnosti povzročil vam škodo. Svetujemo vam, da ste, če se odločate za ovadbo, popolnoma stvarni in da navajate le dejstva, sicer bi bili še vi toženi radi obrekovanja.

Stanovanjska pravica. L. L. K. Dokler je bila hiša v domačih rokah, je vaša hčerka živila pri vaši materi. Sedaj, ko je hiša bila prodana, ima sicer vaša mati vknjiženo pravico do smrtinega stanovanja, vendar novi gospodar ne trpi, da bi imela še vnujkinjo pri sebi in grozi, da jo bo dal sodniško od hiše odstraniti. — Vee zavisi od obsega etanovanjske pravice vaše matere. Svetujemo vam, da na uradni dan stopite na sodišče k varstvenemu sodniku, mu pojasnite težave radi stanovanja nezakonskega otroka in ga prosite, da vam raztolmači etanovanjsko pravico vaše matere, kakor je vknjižena. Če je stara mati bolehnata, sme imeti tudi potrebno pomoč pri sebi in kot tako bi se dalo v nekem oziru tudi smatrati šoloobveznega otroka.

Dvakrat prodan svet. R. S. Z. Kupili ste neki svet od mladotnega prodajalca, katerega je zastopal njegov skrbnik. Kupne pogodbe niste mogli takoj napraviti, pač pa le na črni isti. Pet let ste ta svet uživali in tudi zboljšali, sedaj je pa prodajalec kratkoma svet prodal drugemu in ga dal tudi na novega kupca prepisati. Vprašate, kdo vam odgovarja za škodo. — Mladotleniki smejo prodajati nepremičnine le z dovoljenjem varstvenega sodišča. Dokler takega dovoljenja ni, ni kupčija

potrjena. Če sodišče ni načrta kupne pogodbe odobrilo, je bil dolžan prodajalec, da vam vrne vse z obrestmi vred, kar je prejel na račun kupnine, vi pa morate vrniti vse koristi, ki ste jih uživali, tako, da je vse postavljeno zopet v prejšnje stanje. Če pa prodajalec namenoma ni hotel predložiti kupne pogodbe na odobritev, bi ga lahko k temu s tožbo prisilili. Če ste kaj investirali v zemljo, ste pač po lastni nepredvidnosti, saj ste vedeli, da kupna pogodba ni bila še odobrena niti zemlja še na vas prepisana.

Zapuščina v Argentini. G. K. Z. Pojasnilo boste prejeli od našega konzulata v Buenos Airesu, če mu sporočite ime pokojnice, kraj njenega bivanja in čas smrti. Svetujemo vam, da se sami pobrigate in poiščete oznabo in številko dotičnega akta, ki je bil pred dvema letoma poslan na okrajno glavarstvo, ki je dediče obvestilo. Tam boste iz vložnega zapisnika lahko ugotovili, kam je bil potem dotični spis poslan in kje se nahaja ter boste na ta način sporočili konzulatu že vse točne podatke. — Ostale informacije dobite lahko pri izseljeniskem poverjeniku v Ljubljani v palači Vzajemne zavarovalnice.

Solanje v Avstriji. O. U. B. Zaprošite pismo avstrijskega konzulata v Ljubljani, da vam sporoči naslov šole v Avstriji, kakršno si želite. Nadaljna pojasnila pa zaprosite naravnost pri vodstvu dotične šole.

Obljubljena nagrada. K. L. M. Služili ste pri trgovcu s sadjem in razen hišnih del opravljali tudi trgovske posle v odsotnosti gospodarja, ki vam je zaulpal celo 200.000 Din. Po 6 letih službe ste imeli priliko, da se poročite. Takrat vas je gospodar pregovoril in pred pričami obljubil 10.000 Din nagrade, če ostanete vzdržema 10 let pri njem. Zato ste ostali. Po 11 letih ste službo zapustili, gospodar pa noče izplačati obljubljene nagrade. — Od gospodarja obljubljenih 10.000 Din kot posebna nagrada za vaše službovanje je zapadlo v plačilo, ko ste dovršili deseto leto službe. Od tedaj dalje imate tekom 3 let pravico, da tožite gospodarja za obljubljeni znesek.

P. A. Maribor. Fidejkomisarična substitucija v korist otroka iz prvega zakona je obvezala vdovca-dediča po umrli ženi — da ni mogel s podredovanjem posestvom več razpolagati kot neomejen lastnik, ampak je imel le utesnjeno lastniško pravico s pravicami in obveznostmi uživalca. Sedaj, po smrti vdovca, ki se je v drugič oženil in ima tudi otroke, je postal lastnik posestva le otrok iz prvega zakona, druga žena in otroci iz drugega zakona ne pridejo v poštev kot dediči glede posestva, ki je bilo lasi prve žene. Če ima sedaj umrli oče poleg tega posestva še drugo premoženje, so glede tega premoženja zakoniti dediči po tri četrtine otroci iz prvega in drugega zakona po enakih delih in do ene četrtine vdova pokojnega.

Oporoka. J. M. Lastnoročno napisana in podpisana oporoka je veljavna, ne da bi morali tako oporoko še podpisati priče. Oporoko daste lahko hraniti komurkoli, na katerega se pač zanesete, da jo bo po vaši smrti izročil sodišču. Ni pa potrebno, da bi svojo oporoko že sedaj dali hraniti pri sodišču.

Delovodja. J. M. V. Obrnite se na ravnateljstvo Srednje tehnične šole v Ljubljani in zvedeli boste, kar želite.

Spor na krava. T. M. M. Kravo, ki jo je mož kupil, vendar pa pustil prodajalcu v reji, spada v zapuščino po sedaj umrlem možu. Niste upravičeni, da kar tako s silo ali skrivaj odpeljete kravo od sedanjega rejca, ampak dedič zapuščine pokojnega moža so upravičeni, da zahtevajo od rejca izročitev krave. Če imate take priče, ki so bili prisotni pri nakupu krave in takratnem dogovoru o reji, potem se vam tožbe ni treba bati, ker dedič po možu bodo morali kravo dobiti nazaj. Predno vložite tožbo, dajte rejca pozvati po sodišču, da vam izroči kravo. Če ne bo hotel izročiti, boste pač zvedeli, na kaj on opira svojo

pravico do krave in vam bo sodnik povedal, kdo ima pravico do krave.

Spor na krava. I. K. R. Sosed ni upravičen, da brez vašega privoljenja pregradi do sedaj še nepregrajeni vrt. Če je sosed zabil kole v svet, ki ste ga doslej vi uživali, ga lahko tožite tekom 30 dni radi motenja posesti. Če ne morete sporazumno določiti meje v vrtu, morate zaprositi sodišče, da določi mejo. Sodišče bo mejo določilo po zadnjem mirnem uživanju.

Vknjižba dote. P. L. V. Če ste možu izročili doto in je mož kupil hišo s tem in s svojim denarjem, je hiša pač moževa, ker je le on v zemljiški knjigi vknjižen kot lastnik. Če si želite na hiši svojo doto zavarovati, morate glede izročene dote napraviti z možem notarski zapis, s katerim se boste lahko vknjižili. Doma napravljen zapis glede izročene dote med ženo in možem je neveljaven.

Razveljavljanje pogodbe. F. S. S. Pred 20 leti je bila sklenjena pogodba, ki je radi razvrednotenja takratne avstrijske krone v veliko zgubo eni stranki. Vprašate, če se lahko taka pogodba razveljavi. — Za to bi moral biti poseben, nov zakon, ki ga pa ni. Razveljaviti se da »odplatno pogodbo zaradi prikratbe« nad polovico, vendar se pri tem računa vrednost ob času sklenjene pogodbe in so še take tožbe po preteku 3 let zastarane.

Medvojni otrok. P. V. Sr. P. Rojeni ste od matere, katere mož je bil v vojni. Vaš naravni oče je bil neki češki vojak, sedaj češki državljani. Vprašate, če lahko zahtevate od svojega naravnega očeta vsaj nekaj dote. — Ker ste rojeni od poročene žene, se smatrate za zakonskega otroka iz materinega zakona tako dolgo, dokler ni zakonski mož vaše matere spodbil vaše zakonito rojstvo. To je moral storiti tekom treh mesecev, ko je zvedel za vaše rojstvo. Če pa je mož vaše matere pred tem že umrl, ali pa, če je njegovo bivališče po vašem rojstvu trajno neznano, n. pr. da je pogrešan v svetovni vojni, potem lahko sami izpodbijate svoje zakonito rojstvo s pritrditvijo matere, če je še živa.

Kmetijski nasveti

Zatiranje ogrcev na travniku. S. P. N. — Na travniku se vam je vgnezdilo toliko ogrcev, da je vsa trava že rjava in posušena. Travnica ruša se lahko izkoplje in privzdigne, pod njo se pa najde polno tega mrčesa. Kakšna pomoč je proti temu? — Na tako napadenem travniku ni druge pomoči, kot ga preorati, ogrce pobrati in uničiti. Plitvo oranje preobrne travno rušo in spravi vse ogrce na vrh, kjer jih je lahko pobrati. Pri tem izdatno pomagajo tudi kokiši, ki se jih pri tem delu naneže na njivo. Orati je najbolje v sončnih vročih dneh, ker sonce precej škoduje ogrcem, da se ne morejo tako hitro skobacati nazaj v zemljo. Z enkratnim oranjem pa še ni pomagano, ampak je treba to večkrat storiti, potem se bodele rešili te nadloge. Prihodnje leto je na to mesto saditi koruzo ali krompir, na katere rastline se ogrci radi vlovijo. Tam, kjer opazite ovenele rastline, jih izkopajte in poberte tam zbrane ogrce. Druga sredstva proti temu škodljivcu ne poznamo. Pozneje napravite na tem prostoru umeten travnik.

Vrba žalujka. Ker se niste podpisali in ne navedli svojega bivališča pa tudi ne priložili odrezka, vam ne moremo odgovoriti na stavljena vprašanja. **Zgradba silazne jame.** F. M. R. — Sedaj si želite zgraditi silazno jamo za okisanje krme. Jama naj bi bila 8 m dolga, 4 m široka in 3 m globoka ter imela tri oddelke. Želite vedeti, kako debele naj bodo stene in kakšno mešanico peska in cementa ter koliko železa in cementa je za to potrebno? — Debelost sten se ravna po vrsti zemlje, v katero želite postaviti jamo. V pešeni ali prodnati zemlji morajo biti stene debelejšje (do 50 cm), v ilovnati, težki, pa bolj tanke (do 25 cm). 35 cm debele stene ne potrebujejo nikakega železa, če je jama vsa v zemlji. Železo se rabi samo za stene nad zemljo. Mešanica betona mora pa biti dobra, ne izpod 1:6. Na 6 delov gramoza in peska vzemite 1 del cementa. Za 1 kubični meter betona potrebujete 1.25 kubičnega metra gramoza in peska

Srce, ledvice, živce (nervozna, razburjenost, prenapetost in slabe žilce), ženske, kataralne in nervozne motnje (bell cvel, neobčutljivost l. s.), prehodna doba žen in moških (klimakterij), jetra, želodce, kamne, spolne slabosti in motnje (splošne kakor tudi nervozne, sklerozo, notranje žileze (sladkorno bolezen, ghit l. i. d.) zdravi z dobrim uspehom

Radensko zdravilno kopališče (pri Mariboru)

Zahtevajte prospekte!

Direkten vagon iz Ljubljane do samega kopališča

Tožiti morate skrbnika, postavljenega, da brani zakonsko rojstvo. Vaša pravica tožbe ugasne po preteku enega leta po doseženi polnoletnosti. Se, ko boste izpodbili vaše zakonito rojstvo, boste smeli tožiti naravnega očeta na priznanje očetovstva in na plačilo primerne preskrbe, kajti vzgojo in dotedanje oskrbo ste že prejeli od matere.

Preživnina za nezakonskega otroka. I. F. Če ste na temelju sodbe predlagali pri sodišču radi dolžne preživnine izvršbo z rubežem mesečne plače nezakonskega očeta, morate vsaj en mesec počakati, da vidite uspeh tega predloga. Morda je plača nezakonskega očeta že od drugih upnikov zarubljena tako, da ne pridete še na vrsto. Če po enem mesecu še ne dobite nobenega plačila, prosite pri varstvenem sodniku, da zahteva na vlogled dotični izvršilni spis iz Zagreba in vam bo potem že sodnik svetoval, kaj imate še ukreniti za dosego plačila.

ter približno 400 kg cementa. Na podlagi debelosti sten, ki si jo boste izbrali, si lahko izračunate množino potrebne materiala.

Trsna pršica. V svojem pa tudi v sosednih vinogradih opažam na listih tri majhne nabrekljne, bradavicam podobne; spodaj pa je belkasta prevleka. Nekateri zamenjujejo to s peronosporo. Sporočite mi, kako naj to bolezen zatiram.

Odgovor: Letos se močno pritožujejo vinogradniki, da so listi tri po tem škodljivcu v večji meri napadeni kakor običajno. Je to pršica, majhna garjam podobna živalca, ki živi pod kožo listov in kjer povzroča navedene nabrekljne. Imenujemo jo trsna pršica ali trsna grinta (Phytoptus vitis). Mnogi zamenjujejo tega škodljivca s peronosporo. Razlikuje sa pa napaden list v tem, da ne izumrje, ampak ostanejo napadeni deli vedno zeleni. Priporočamo vam, da vse močno od pršice napadene liste oberete in jih uničite. Po reznji spomladaj na nmažite trte s 25% žveplovo-apneno brozgo. Dobro je tudi, da opešane trte pognojite z umetnimi gnojili, in sicer v obliki polnega gnojenja; pri tem ne pozabite tudi na kalijevo sol.

Bolhači na zelju. K. I. D. - V tamošnjem kraju so se letos zaredili zeljni bolhači (Haltica aleracea), ki jih dosedaj ni bilo opaziti. Nastopajo v takih množinah, da grozijo uničiti ohrovt, zelje in cvetačo. Zatiranje s pepelom je bilo brez učinka. — Odgovor na slično vprašanje je bil v nedeljski številki 13. junija na tem mestu. Zjutraj škropite zelje z razredčenim tobaknim izvlekom, zvečer s posojano vodo. Podrobneje navodilo smo podali v navedeni številki.

Smrdljiva snet na pšenici. A. S. R. — Na svoji pšenici opažate sedaj, ko se zrne razvija, da nekateri klasi predčasno rumene, pleva na njih štrle nekoliko narazen. zrne je nekoliko krajše in debelejše kakor v zdravem klasju. Če tako zrno zmekate, je v notranjosti napolnjeno s črno tvarino, ki smrdi po slanikih. Radi bi vedeli kake vrste sneti je to in kako je napadlo vašo pšenico, četudi ste posejali zdravo, domače seme. — Ta bolezen na pšenici je smrdljiva anet (Pilletia tritici). Četudi mislite, da ste posejali zdravo seme, vendar to ni bilo tako, ampak zrne je bilo že ob setvi okuženo s trosi te sneti, kajti drugače je okuženje skoraj nemogoče. Kako in kdaj se je pa zrne okužilo? Najprej ob mlavi, ko mlavnica ali cepec zdrobi zrne, napolnjeno s črnim prahom — to so trosi —, ki se vleže na seme in ostane nedotaknjeno zlasti v brazdi zrna, na kosmatem koncu. Tam ostanejo do setve. Ko pridejo trosi s semenom jeseni v zemljo in začne pšenica kaliti, kalijo tudi trosi te glivice. Glivice prodrje v mlado kalečo rastlino in jo okuži; v njej se razvija in požene v klas in zrna, v katerih izpremeni moko v črne trose. Tako okuženo seme ni dobro za setev, če ga prej ne razkužimo, to je uničimo trose na zrnju. To storimo z namakanjem v modri galici ali z oprasanjem z raznimi strupenimi sredstvi, kakor so uspulun, porzol, tilantin, ki imajo vsa zadostno razkuževalno moč. Jeseni tega semena nikar ne sejte, ampak dobite si zdravo zrne od drugod.

Zatiranje praproti na travnikih. S. P. R. - Na travniku in na bližnjem pašniku se je praprota tako razmnožila, da kmalu ne bo tam niti senokoše niti paše. Kako bi bilo uničiti ta plevel. — Praprota se ne da tako hitro zatreti, ker ima v zemlji globoke korenike (podzemeljsko steblo), ki odžene, četudi se ga večkrat preseka. Če je zemlja na takem praprotišču globoka in se da preorati, je najbolje globoko orati in pobrati vse korenine iz zemlje; potem ta prostor par let obdelovati z okopavinami, da se zemlja sčisti plevela in še katere praproti; nato je ta prostor nanovo zasejati s travno mešanico. — Ta način pa je le malokje mogoč. Kjer se ne da orati, tam je najbolje praprota večkrat na leto, 3 do 4 krat pokositi še prav mlado, preden dozori njeno seme (trosi), ki se razvija na spodnji strani listov. Če se praprota pogosto kosi ali celo zruje mlade liste takoj, ko se prikažejo iz zemlje, opeša korenika že čez par let in izumrje. To je najuspešnejše zatiranje praproti.

Reklama za mazilo za rast las in brk: pred uporabo in po njej.

Naš domači zdravnik

M. P. — B. Dežna kopel je skorajda neznana in vendar tako lahko in povsod uporabljal Vam, ki nimate doma nikakršne kopalne priloženosti in ne utegnete hoditi k daljnemu potoku in se mnogim drugim po kmetih in v hribih živčim ljudim, toplo priporočam dežno kopel v snažine in utrjevalne namene. Dežna kopel se da povsod in brez priprave prirediti, če ne za dne, pa po noči. Ne sme vas zebsti, ko greste na dež, na dežju se ogrevajte s hojo, tekom ali mahanjem in vztrajajte čim dalje. Po končani prvi se dobro oterite na suho in zlezite po noči pod odejo, zjutraj pa v obleko. Na gorskih pohodih smo marsikatero ploho uporabili za svežilno prho.

M. S. — Lj. Mozolje na obrazu smo letos prganjali že nekajkrat. Vi imate močno srbečo mozolje po telesu, ki se ne gnoje, a tudi ne izginejo. Skrbite za redno in izdatno iztrebljanje, opustite sol in, kolikor se da, vsi mesno hrano. Srbečo kožo si otirajte z razredčenim vinskim cvetom in posipajte s smukcem. Če to ne izda v 2—3 tednih, pojdite k zdravniku, da vam predpiše kakšne izdatnejše lekarniško zdravilo in mazilo.

V. D. — K. Ognjenje ušes, ogluščenje in sušenje vas muči že dve leti, navzile večkratnemu zdravljenju v bolnici in pri zdravnikih se vam stanje kar nič ne izboljša? Ne spominjam se dosti primerov tako hudih, kakor je vaša bolezen. Vzrok njene trdovratnosti tiči morda v vas samememu ali v neugodnih vaših življenjskih okoliščinah. Poskusite priti vsaj za tri mesece na morje ali pa se udinjate za pomožnega pastirja na kakšni planini v višini nad 1000 m za vse poletje. Ušesi si čistite samo s čisto pavlo; če se vam delajo hraste, zamakajte in izpirajte jih s »šumečimi« ušesnimi kapljicami. Vsaj enkrat na dan, še bolj dvakrat, (zjutraj in zvečer) si spirajte nos s toplim kamilicnim ali kaduljevim ali slezovim, malce osoljenim čajem. Kot notranje zdravilo vam svetujem fosfatno ribje olje, dvakrat na dan po eno žlico šest tednov zaporedoma.

V. R. — J. Sok vinske trte (iz debla, ne iz jagod) se v zdravilstvu ne rabi, tudi v ljudskem zdravstvu ni znan. Szm iz vinorodnega kraja doma, kjer obrezane trte spomladaj močno »sjočejo« po latnikih, brajda in vinogradih. Ne spominjam se, da bi kdo lovil ta sok, saj se celo nam, sladkosnedim otrokom, ni zdel vreden lizanja. Brezov sok je slajši, ponekod delajo iz njega brezovo vino.

V. P. — Z. S pljučno jetiko, na pol ozdravljeno, nikar ne k morju! Poiščite si čez poletje letovišče srednjegorske višine (800—1200 m), kjer pa imete dobro oskrbo (zračno snažno sobo in dobro, preprosto hrano). Tudi solnčenja se še varujte, če imate kolikaj zvišano toplino; bivate pa čim več na zraku, po noči imajte okno odprto. Tudi z gibanjem oprežite, kratek sprehod brez vsakršnega napora zjutraj in proti večeru vam ne bo škodil, v vročih dnevnih urah pa polegajte v senci, najboljše kje v gozdu. Omislite si visečo mrežo ali plahto za obešanje, da se vam ne bo treba ogibati

zemeljski vlagi. Voščim vam (in sebi) bolj suho poletje, kakor je letošnja pomlad!

M. L. M. — Luskavica se vam ponavlja že tretje leto? Dokler jemljete zdravila in rabite maže, se luske zgubljajo, ko pa prnehate z lekarniški pripomočki, se bolezen vrača. To je, žal, zares navadni potek bolezni. Poskusite ta način: Opustite vsako živalsko toščo in tudi maslo popolnoma, tudi rastlinske zabele rabite čim manj, prav tako soli. Začnite se solnčiti po načrtu in oprežno, najbolje v jutranjih ali bolj poznih popoldanih urah, in sicer izprva po 5 minut spredaj in toliko zadaj, podaljšujte solnčenje previdno na 7, 10, 15 do 30 minut spredaj in zadaj, skupaj eno uro na dan, več je odveč. Zelo vam priporočam tudi kopanje na prostem. Pa mi sporočite kaj o uspehu čez pol leta!

G. I. — Lj. Spanja nimate več pravega, težko zaspite in čez dve uri se že prebudite, da ne morete več zaspati? Napravite vsak dan pred večerjo daljši (vsaj dvourni) sprehod. Domov prišedši se čvrsto oprsite z nesegredo vodo, večerjajte kaj lahkega, spijte čašo ali vrček piva, opustite vsako miselno delo, berite kaj leposlovnega ali zgodovinskega, zemljepisnega ali prirodoslovnega; poldrugo ali dve uri po večerji pa ležite z mislijo, da se vam godi prav za prav predobro. Koliko je bolnikov, ki ne morejo zatisniti očesa zavoljo muck, koliko je utrujenih mater, ki jim otroci ne dajo po noči miru! Svojih zadev pa ne razmišljajte v postelji!

A. Z. — Lj. Srbež na neimenovanem mestu vas nadleguje že več mesecev? Vzrokov za to je več in različnih. Morda so glistke »žive niti«, kar se da dognati z opazovanjem govna, morda je zlata žila (ali hemoroidi), morda kakšna splošna bolezen, kakor je sladkorna ali protin. Brez zdravnika, ki se ga tako nespametno bojte, ne pojdite, ker je treba ustanoviti pravi vzrok nadlegi, če se hočete prav in uspešno zdraviti. Zato je »domače« zdravljenje na daljavo nezmisljeno.

E. K. — Lj. Otožje se vas loteva čezdajle huje, da že niste več kos navadnim dnevnim opravkom? Ali je temu kriva velika žalost ali trebušna bolezen, sama ne veste. Jaz še mani, ker ne poznam ne vas, ne vaše prestale žalosti, ne vaše še obstoječe bolezni, vem pa, da treba najprej odpraviti telesne in duševne motnje, potem se vam vrne duševno ravnotežje brčkone samo po sebi. Ker mi ne poročate nič stvarnega, je nemogoč smotrni odgovor. Sicer pa se take, kočljive in zamotane zadeve ne dajo zadovoljivo urejati na daljavo. Obrnite se do zdravnika svojega zaupanja, da vas začne zdraviti vso, od telesne in duševne strani hkrati.

Ista. Bolečina v peti, najhujša zjutraj, ko je noga spočita, je brčkone živčne narave. Poskusite jo odpravljati z močnim ogrevanjem. Zdi se mi, da ne pojdete brez zdravniške preiskave in zdravljenja z električnimi pripravami; čim prej, tem laže.

I. K. — Lj. Brez izkazila ali opravičila — nič.

ODREZITE

„SLOVENCEV SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“, 20. junija 1937

Š T I R J E D N E V I

Spominjam se, kako smo tekli skozi gozd, kako so svisčale krogle, kako so padale od krogel polomljene veje, kako smo se preotekli skozi trnjevo grmičje. Streljevali smo v več. Na obronku gozda se je prikazalo nekaj rdečega, ki se je tu in tam svetlikalo skozi vejčje. Sidorov, mali vojak iz prve kompanije (»kako je bil zasel v naše vrste?« mi je spretelo misli), se je mahoma spustil na tla in me je molče in velikih prestrašenih oči pogledal. Iz njegovih ust je pljusnil curek krvi. Zares, prav natančno se spominjam tega. Spominjam se tudi, kako sem se blizu gozdnega obronka zagledal — nje ga! To je bil močan, orjaški Turek, a jaz sem tekel naravnost proti njemu, čeprav sem bil slaboten in mršav. Nekje je počilo, nekaj, kar se mi je zdelo neskončno veliko, strčalo je mimo, v ušesih mi je začelo brneti. »Ustrelil je vame,« sem pomislil. On pa se je z rjovenjem groze naslonil s hrbotom na gosto grmičje. Saj bi bil mogel zaviti mimo grma, a od strahu ni mislil na nič in je zlezel med trnjevo vejčje. Zamahnil sem in mu izbil puško iz roke, z drugo sem zasadel bajonet nekam v nekaj. Oglasilo se je ko tuljenje ali ječanje. Potem sem stekel naprej. Naši so kričali huraj padali so, streljali. Spominjam se, kako sem, stopivši že iz gozda, izstrelil na jasi nekaj krogel. Klici huraj so bili iznenada silnejši in vsi smo skupno tekli naprej. To se pravi, ne mi, ampak naši, zakaj jaz sem ostal zadaj. To se mi je čudno zadelo. Se bolj čudno se mi je zdelo pa to, da je mahoma vse izginilo; vsi kriki in streli so umolkli. Ničesar nisem slišal in sem videl samo nekaj modrega; brčkone je bilo nebo. Potem je tudi nebo izginilo.

Se nikoli nisem bil v takem čudnem položaju. Ležim, kakor se mi dozdeva, na trebuhu in vidim pred seboj samo majhen kosček zemlje. Nekaj travnatih bilk, mravljaj, ki pleza po em izmed njih z glavno nizdol, nekaj kosčkov lanske trave — to je moj svet. In ta svet morem pregledati samo z enim očesom, ker je drugo oko pokrito z nečim trdim, brčkone z vejo, ki sloni na njej moja glava. Strašno nerodno ležim, rad bi se premaknil in prav nič ne razumem, zakaj tega ne morem storiti. Tako mi neva čas. Slišim čirkanje murnov, brečkanje čebel. Sicer ničesar več. Slednjič se nagmem, si osvobodim desnico in bi se rad, z rokami sloneč na tleh, dvignil na kolena.

Nekaj ostrega in naglega mi šine ko blisk od kolen do prsi in glave skozi vse moje telo in spet telednem na tla. In spet je tema, spet ničesar ni.

Zbudim se. Kako da vidim zvezde, ki se na črno-modrem bolgarskem nebu tako reško lesketajo? Ali nisem v šotoru? Zakaj sem zlezel iz njega? Zganem se in občutim neskončno bolečino v nogah.

Res je, v bitki sem bil ranjen. Nevarno? Ali ne nevarno? Zgrabim se za nogo, ondi, kjer me boli. Desna in leva noga, obe sta pokriti s skorjo krvi. Če se ju dotaknem z rokami, me še bolj zaboli. Bolečina je taka, kakor od zoba: stalna, grize ti dušo! V ušesih mi šumi, boli me glava. Razumem, da imam ranjene obe noge. Kaj bi to pomenilo? Zakaj me niso pobrali? Začenjam se spominjati, sploščena zmedeno, nato pa bolj jasno, kar se je z menoj zgodilo in slednjič dožensem, da nisimo bili potolčeni. Jaz pa sem padel (tega se pa ne morem spomniti; pač pa vem, kako so vsi naprej tekli, jaz pa nisem mogel in pred očmi mi je ostalo le nekaj modrega) — in sicer na jasi hribečka. Na ta hribeček nas je naš mali poveljnik opozoril: »Fantje, tamle bomo še mi!« je bil s svojimi zvončim glasom zaklical; in res smo bili ondi. Sledi torej iz tega, da nisimo bili premagani... A zakaj me potem niso pobrali? Tu, na jasi, je vendar vse tako prostorno, tu vidiš vse razločno! Saj brez dvoma ne ležim sam tukaj, ko so tolikrat ustrelili? Moram obrniti glavo in pogledati. Zdaj to bolj lahko storim, zakaj prej, ko sem se bil prebudil in sem zagledal bilko trave in lazečo mravljaj z glavno nizdol na njej, nisem bil omahnil v isto lego, ko sem se bil trudil, da bi se dvignil, ampak sem se bil na hrbet obrnil. Zatorej so mi bile tudi te zvezde vidne.

Sklonim se pokonci in se usedem. Težko je to storiti, če so ti noge razbite. Skoraj bi obupal, slednjič se le usedem in od bolečin se mi oči zasolijo.

Nad menoj je kosček črnomodrega neba, ki se na njem blestijo ena velika in nekaj majhnih zvezd, — krog mene pa je — nekaj temnega, visokega. To so grmi. Ležim v grmovju. Niso me našli.

Cutim, kako mi zagomezi lasišče na glavi. Toda — kako sem zabredel v grmovje, ko sem bil vendar na jasi obstreljen? Brčkone sem se ranjen in brez uma od bolečin privlekel semkaj. Čudno je le to, da se zdaj ne morem zganiti in da sem prej zmogel toliko, da sem se priplazil od tega grmovja. Mogoče sem pa imel prej le eno rano in me je druga krogla že tukaj podrla?

Bledorožaste pike plešejo okrog mene. Velika zvezda je pobledela, male so — izginile. To je luna, ki vzhaja... Kako lepo je zdajle doma!

Nedoločni, čudni glasovi mi prihajajo na uho... Kakor da bi kdo stokal. Ali leži poleg mene tudi kak tak, ki so ga pozabili in ima sestrstvene noge ali kroglo v telesu? Ne, stokanje je tako blizu in zdi se mi, da nihče ne leži zraven mene. — Bog nebeški, saj — to sem jaz sam! Tiho, stokajoče ječanje, ali me zares tako boli? Seveda. Le da te bolečine ne razumem, zakaj v moji glavi je megla, svinec. Bolje je, da se uležem in zaspi, da bi spal, spal... Ali se pa bom kdaj spet zbudil? To je vseeno.

Prav, ko se pripravljam, da bi se ulegel, pa rezko razsvetli pramen mesečine ono mesto, kjer ležim in vidim kakih pet korakov od sebe nekaj temnega, velikega ležati. Tu in tam je videti odseve mesečine na tem. To so gumbi ali pa orožje. To je mrlič ali pa ranjenec.

Bodi karkoli, ulegel se bom... Ne, to ni mogoče! Naši niso odšli; prepodili so Turke in so ostali v tej postojanki. Zakaj torej ni slišati ne glasov ne prasketanja taboriščnih ognjev? A saj jaz od slabosti nič ne slišim. Saj so tu!

»Na pomoč! Na pomoč!« Divje, besno, hripavo stokanje se mi izvije iz prsi in ne dobi odgovora. Ponočni veter odnaša ječanje, a vse drugo molči. Le murni nenehoma čirajo ko prej. Luna me sočutno gleda s svojim okroglim obrazom z neba.

Ko bi bil tale ranjenec, bi se od tega kričanja zbudil. Torej je mrlič. Ali je naš ali je Turek? Ah, moj Bog, ali ni to vseeno! Spanec mi zatise vnete, vročične oči.

Ležim zaprtih oči, dasi sem že zdavnaj zbujen. Ne ljubi se mi odpreti oči, ker čutim skozi zaprte veke sončno luč; če bom oči odprl, me bodo bolele. Potem je tudi bolje, da se premaknem... Včeraj (vsaj zdi se mi, da je bilo včeraj?) sem bil ranjen, minila sta dan in noč in še več jih bo minilo in jaz bom umrl. Bodi! Bolje je, da se ne premikam. Kako bi bilo dobro, če bi mogel tudi gibanje možganov ustaviti! Misli, spomini se gnetejo po glavi. Sicer pa vse to ne bo dolgo trajalo, kmalu bo vse končano. Le v časopisih bo ostalo nekaj vrtic o tem, da so naše izgube brezpomembne: toliko in toliko ranjenih; ubit je prostak prostovoljec Ivanov. Pa ne, priinka niti ne bodo zapisali! Kar samo takole bo zapisano: eden ubit. Prostak, ko tisti psiček...

Podoba kričeče zaplapolne v mojem spominu. Bilo je že davno; sicer je pa vse, vse moje življenje, ono življenje, ko še nisem bil ležal s strtimi nogami, tako nekje daleč... Šel sem bil po cesti; gruča ljudi mi je zastavila pot. Mnogiča je stala in je molče gledala nekaj belega, krvavega, mlo stokajočega. Bil je majhen, ljubeč kužek; tramvaj ga je bil povozil. Pojemal je, prav tako kakor jaz zdaj umiram. Neki hišnik je razgalil ljudi, prijel kužka za vrat in ga odnesel. Gruča se je razšla.

Ali bo mene kdo odnesel? Ne, ne, kar leži in umri! A, kako je življenje lepo... Tistega dne, (ko se je bila pripetila neizgovorna s psičkom), sem bil srečen. Ves v zanosu sem šel po cesti, a sem tudi lahko tak bil! Ah, spomini, ne mučite me, pustite me v miru! Sreča, ki je ni več, trpljenje, ki je zdaj, da bi vsaj ostalo samo trpljenje, da me ne bi mučili spomini, ki me nehoče silijo, da primermaj! Ah, hrepenenje, hrepenenje! Hujše si ko vse rane!

Toda, vročina pritiska, sonce pripeka. Odprem oči in vidim iste grme, isto nebo, le da pri dnevnih luči. Tudi moj sosed je tu. Zares — Turek je. Kako neznansko je velik! Spoznam ga: to je on...

Pred menoj leži človek, ki sem ga jaz umoril. Zakaj sem ga umoril?

Tu leži mrtve, krvav. Zakaj ga je usoda sem prignala? Kdo je ta človek? Mogoče ima tudi on

HOTEL VILA LUCIJA

Aleksandrovo - otok Krk

Z restavracijsko teraso nad morjem in ostalim komfortom. Stanovanje in hrana vključno takse od Din 50— do Din 59— dnevno. Radi nižjih cen se priporoča bivanje v juniju. Prospekti pri »Putniku« in pri direkciji hotela.

— kakor jaz — staro mater? Mogoče sedi pred vrati svoje borne kočice in se ozira proti daljnemu severu, ali ne bo prišel njen ljubljani sin, njen delavec in hranitelj?

A jaz? Tudi jaz... Jaz bi celo zamenjal z njim. Kako je srečen, ko nič ne sliši, ne občuti ne bolečin ran, ne ubijajočega hrepenenja ne žeje. Bajonet mu je šel prav skozi srce... Saj je na uniformi velika, črna luknja; krog nje je ista kri. To sem storil — jaz.

Nisem hotel. Ko sem šel v vojno, nisem imel namena, da bi komu kaj hudega prizadejal. Te misli ni bilo v meni, da bom moral ubijati ljudi. Le to sem imel v mislih, kako bom svoje prsi nastavljal kroglim. In sem šel in sem jih nastavljal.

No — in kaj je bilo? O, kak tepec, tepec sem bil! Ta nesrečni Felah (občlen je v egiptovski uniformi) — je še manj kriv ko jaz. Preden so jih — ko slanke v sod — stlačili v ladjo in jih pripeljali v Carigrad, ni bil še nikoli nič slišal ne o Rusiji ne o Bolgariji. Zapovedali so mu, da naj gre in je šel. Če bi ne bil šel, bi ga bili s palicami pretepeli ali bi mu bil kak paša pogoltnil kroglo iz samokresa v glavo. Prehodil je dolgi marš iz Stambula do Ruščuka. Mi smo jih napadli in on se je branil. Ko je pa videl, da se ne bojimo teh strašnih ljudi in njegove puške in prodiramo dalje in dalje, tedaj ga je obšla groza. In ko se je hotel vrniti, je planil nanj majhen človeček, ki bi ga bil mogel on z enim samim sunkom svoje črne pesti ubiti, in mu je porinil bajonet v srce.

Cesa je bil torej on kriv? In česa sem bil kriv jaz, dasi sem ga umoril? Kaj sem zakrivil? Zakaj me muči žeja? Zeja! Kdo ve, kaj ta beseda pomeni? Ah, ko bi vsaj kdo prišel!

Moj Bog, v tej obilni čutari je brez dvoma kaj vode! A kako naj pridem do njega? Koliko me bo to stalo! Vseeno je —, prispel bom do njega.

Plazim se. Noge mi bingljajo, oslabljene roke morejo komaj nositi otroplo telo. Do trupla je kake štiri metre, a zame jih je na tisoče... Moram se splaziti tjakaj. V grlu mu žge in peče ko ogenj. Seveda, brez vode bi prej umrl... Vendar, mogoče...

In plazim se. Noge mi ostajajo na zemlji in vsak gibljaj mi povzroča neznanske bolečine. Kričim, kričim in stokam, a vendar se plazim naprej. Slednjič — tu je on. Tu je čutara... voda je v njej, toliko vode! Zdi se mi, da je je več ko pol čutara. O, vode bom imel za dolgo... do svoje smrti je bom imel dovolj!

Ti človek, moja žrtve, si me rešil... Naslonim se na komolce in začnem odvezovati čutaro, a mahoma izgubim ravnotežje in padem z obrazom na prsi moje žrtve. Hudo mrliški duh vetaja že iz trupla.

Pil sem. Voda je bila topla, a nepokvarjena. In toliko je je, da me bo še dolgo preživljala. No — in potem? Če bom živel še pet, šest dni, zakaj pa? Naši so odšli. Bolgari so se razkropili. Poti ni nobene v bližini. Vseeno — umreti bom moral. Le to je, da sem si namesto tridnevne ago-

nije pripravil šestdnevno. Ali bi ne bilo bolje, da storim konec? Zraven mojega sosedja je puška, izvrstno angleško delo. Treba mi je le iztegniti roko — potem kratek hip in vse bo končano. Patrone ležijo zraven na kupčku. Ni bil utegnil, da bi bil vse izstrelil. Ali naj se torej pokončam — ali pa naj čakam? Na kaj? Na odrešitev? Na smrt? Da bi čakal, da pridejo Turki in mi potegnejo kožo z mojih ranjenih nog? Potem bi bilo pa že bolje, da bi se sam...

Ne, glave ne smem izgubiti; boril se bom do konca, dokler bom imel še kaj moči. Če me bodo našli, bom že rešen. Saj je tudi mogoče, da kosti niso prizadete, pozdravili me bodo. Domovino bom videl, svojo mater, Mašo...

O Bog, ne daj, da bi vse zvedeli! Naj si misli, da sem bil takoj mrtve. Kako bosta mogli to prenesti, če bosta zvedeli, da sem se mučil dva, tri, štiri dni?

V glavi se mi vrti; pot do mojega sosedja me je upehala. Pa še ta strašni smrad! Kako je že ves črn... kaj se bo zgodilo z njim jutri ali po jutrišnjem? Ležim pa le zato tukaj, ker nimam toliko moči, da bi se splazil stran. K sreči piha veter in bo odnašal ves ta smrad.

Popolnoma izpran ležim. Sonce mi pali obraz in roke. Ničesar nimam, s čimer bi se pokril. Da bi se le skoraj znočil; zdi se mi, da bo to druga noč. Misli se mi zmedejo; onesvestim se.

Dolgo sem spal, ko sem se zbudil, je bila že noč. Vse je ko prej: rane me skelijo, sosed leži še zmeraj tako velik in tako nepremičen tu. Ne morem drugače, ko da mislim nanj. Ali sem res zapustil vse, kar mi je bilo ljubo in pri srcu in sem prehodil na tisoče vrst in sem bil lačen in žejen in me je trpinčala vročina in moram v takih mukah ležati tu; vse le zato, da je tale nesrečnik prenehal živeti? Ali sem — slednjaj — kaj bolj koristnega storil za vojaške namene, ko da sem izvršil ta umor?

»Umor? Morilec? Pa kdo? Jaz?«

Ko sem se bil namenil udeležiti se vojne, tedaj mi mati in Maša nista branili, čeprav sta se jokali nad menoj. Moja zamisel me je tako osleplila, da nisem videl njunih solz. Nisem razumel (zdaj razumem), kaj sem prizadejal tema dvema!

Ali naj na to mislim? Preteklosti ne priključim več!

Kako so se moji znanci čudili mojemu sklepu! A na tisoče prostovoljcev se je z menoj vrst odpejalo in marsikdo in se vojskovalo. Izpolnjujejo svoje dolžnosti ne glede na to, da bi — če bi jim le dovolili — pustili vse in bi odšli domov.

Oster jutranji veter začne pihati. Grmičje se giblje, se napol zaspani ptički zleti kvišku. Zvezde so obledle. Temnomodro nebo je močne barve in je prepreženo z neznimi, pernatimi oblaki. V sivini se dani in dan vstaja z zemlje. Zamenja se tretji dan mojega... Cesa? Življenja? Učurjanja?

Tretji... Koliko jih je še ostalo? Malo, saj sem jako oslabljen in zdi se, da ne bom imel toliko moči, da bi se splazil proč od trupla. Kmalu bova enaka in kmalu ne bova več drug drugemu v nadlego.

Piti moram. Po trikrat na dan bom pil: zjutraj, opoldne in zvečer.

Sonce je vželo. Njegova velikanska krogla, ki je s črnimi vejami vsa prerezana in deljena, je rdeča ko kri. Danes bo spet vroče, kakor se dozdeva. Moj sosed, kaj se bo zgodilo s teboj? Saj si že zdaj pregrožen. Neznansko mi je ležati tako blizu njega. Na vsak način se moram spraviti od njega. Ali se bom mogel? Roko morem še dvigniti, piti; toda porivati svoje težko, negibljivo telo? Vendar se moram odtrgati proč, čeprav samo počas, čeprav le za pol koraka na uro.

Vse jutro mi mine s tem porivanjem. Bolečina je huda, a kaj maram zdaj zanj? Tudi spominjati se ne morem več, si ne morem predložiti občutka zdravega človeka. Skoraj sem se že privadil bolečinam. To jutro sem se vendarle splazil na svoje prejšnje mesto. Nisem mogel dolgo uživati svež zrak, če sploh more bivati kak svež zrak šest korakov od gnijočega mrtvega trupla! Sapa se obrne in mi prinaša tak hud smrad, da mi je kar slabo. Prazni želodec se mi boleče in krčevito stiska; vse črevesje se mi obrača. In smrdeča, okužena sapa me obliha.

Ves sem obupan in se jokam.

Ležal sem ves razbit, omočen, skoraj nezavesten. Tedaj pa... ali ni to prevara moje zmedene domišljije? Mislim, da ni. Resnično — ljudje govorijo! Peket konj, človeški glasovi. Skoraj bi bil zakrčal, vendar sem bil tiho. Kaj pa, če so Turki? Kaj pa potem? Ali naj bi svojim sedanjim mukam dodal še druge, strašnejše, pri katerih se človeku težje lasje še tedaj, če bereš o njih v časopisu? Dejali me bodo iz kože, pelki moje boleče noge... Pa dobro, če bi bilo le to; a oni so tako iznajdljivi! Ali je zares bolje izgubiti življenje v njih rokah, ali pa umreti tukaj? Ali kaj, če so naši? O, prekleto grmi, zakaj ste tako zarasli, da je gosta, živa meja okrog mene! Ničesar ne vidim skozi, le na enem kraju vidim med vejami v daljo, dolino, ko skozi okno. Ondi je menda potoček, iz katerega smo pred bitko pili.

Res je... tu je tudi velikanska plošča iz peščena, ki je kot most položena čez potoček. Glasovi umolknejo. Ne morem razločiti jezika, v katerem govorijo: tudi posluh mi je oslabljen... Moj Bog, če bi bili to naši! Klical bom. Slišali me bodo tudi s potočka. Zakaj jih ni tako dolgo? Muči me ne- strpnost. Celó smradu gnijočega trupla ne občutim več, dasi ni prav nič pojenjal.

In iznenada se na prehodu čez potoček prikažejo kozaki! Sinje uniforme, rdeče proge na hlačah, sulice. Vsega ekupaj jih je pol stotine. Na čelu vsem jezdi črnobradat častnik na prekrasem konju. Čim so kozaki prišli čez pot, se obrne z vsem životom in zakliče:

»Na — prej!«

»Postojte, postojte, za božjo voljo! Pomagajte, bratje, pomagajte mi!« zavpijem, toda peketanje močnih konj, ropotanje pušk in močno govorjenje kozakov je glasnejše ko moje hropenje — in nihče me ne sliši.

O, prekleto! Ves obnemogel se zgrudim z obrazom na zemljo in se začnem jokati. Iz čutara, ki sem jo bil prevrnil, teče voda, moje življenje, moja rešitev, moje orožje zoper smrt! A to opazim šele tedaj, ko ostane komaj še za pol kozarca vode, medtem ko je vsa druga proniknila v žejno, suho zemljo. Ali se morem spominjati, kako sem okamenel, ko sem se tega strašnega dogodka zavedel? Nepremično, z napol priprtimi očmi sem ležal na zemlji. Veter se je venomer spreminjal in mi je zdaj pripahjal svežega, čistega zraka, zdaj spet me je obilil z okuženim sopuhom. Moj sosed je bil tega dne že strašno spremenjen. Ko sem odprl oči, da bi ga pogledal, sem se zgrozil. Nič več ni imel obraza. Meso je bilo izginilo s kosti. Strašno

BANKA BARUCH

11, RUE AUBER

PARIS (9e)

Telef.: Opéra 98-15 — Telef.: Opéra 98-16
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 96

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.

Odpravlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi
v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSENBURG No. 5967 Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

režanje okostnjaka, ta večni smehljaj se mi je zazdel tako ostuden, tako grozoten ko še nikoli prej, čeprav sem imel že prej večkrat priliko, da sem držal v roki lobanjo in sem pripravil že več glav, ta okostnjak v uniformi z lesketajočimi se gumbi pa me je navdajal s tako grozo, da sem se ves tresel.

»To je vojna,« sem pomislil. »To je njena po-

Sonce pa pripeka in žge ko prej. Roke in obraz so mi že zdavnaj opaljeni. Zeja me je tako zelo mučila, da sem na dušek vse izpil, ko sem hotel storiti le požirek. Ah, zakaj nisem doklical kozakov, ko so bili tako blizu mene? Pa če bi bili Turki sami — bolje bi bilo ko tako! Saj bi me bili mučili uro ali dve, zdaj pa niti ne vem, kako dolgo se bom valjal tot okoli in kako se bom moral še mučiti! Mati moja, ljuba moja! Sive kite si boš pulila, z glavo boš butala v zid, preklinjala boš dan, ko si me rodila, preklinjala boš ves svet, ki je v trpljenje človeku iznašel vojno!

A ti in Maša najbrž ne bosta nikoli zvedeli, koliko sem pretrpel. Zbogom, mati moja, zbogom, nevestica moja, ti moja ljubezen! Ah, kako hudó, kako grenkó! Nekaj mi stiska srce.

Ze spet tisti beli peček! Hišnemu upravniku se ni prav nič smilil, treščil ga je v zid in ga vrgel v greznico. Še je živel. Ves dan se je mučil. A jaz sem bolj nesrečen ko tisti psiček, saj se jaz že tri dni mučim. Jutri je — četrti dan, potem pride peti, šesti... Smrt, kje si? Pridi, o, pridi! Vzem me!

Toda smrti ni in me ne vzame. Ležim na tem strašnem soncu in nimam požirka vode, da bi si osvežil vnelo grlo in truplo mrliča me zastruplja. Ves je že razpadel. Na mirjade črvov cepa iz njega. Kako gomazijo! Ko bodo požrli njega in bodo ostale same kosti in uniforma, potem pridem — jaz na vrsto. Tudi jaz bom takšen ko on.

Dan mine, noč mine. Zmeraj je enako. Jutro se zbudi, Zmeraj je enako. Se en dan mine...

Grmovje se giblje in šumila ko da bi se tiho pogovarjalo: »Zdaj boš umrl, umrl, umrl!« šepeta. »Nič ne boš videl, videl, videl!« odgovarjajo grmi z one strani.

»Saj tu jih ni moči niti videti!« zaslišim glas poleg sebe.

Zdrznem se in se hipno zavem. Iz grmovja gledajo name dobre, sinje oči Sokovljeva, našega korporala.

»Lopate sem!« zakliče. »Tu ležita še dva; eden je naš in eden od onih!«

»Nič lopat, mene ni treba pokopati, jaz živim!« bi rad zavpil, a izza izsušenih ustnic se mi iztine le tiho ječanje.

»Moj Bog! Zdi se mi, da živi! Gospod Ivanov! Otroci, naš goepod je živ! Brž po zdravnika!«

Čez pol minute mi vlivajo vode, žganja in še nekaj v usta. Potem pa vse izzigne.

Nosilnica se pozibava nalahno sem in tja. To zibanje me uspava. Kmalu se zbudim, a se spet onesvestim. Obvezane rane me ne bolijo; neki nedoločni, radostni občutek se mi razlije po vsem telesu...

»Postojte! Na tla postavite! Sanitejci, četrti oddelek, marš! Poprimite za nosilnico! Dvignite!«

To je Peter Ivanič, naš lazaretni častnik, ki ukazuje; vitek, mršav in jako dober človek. Tako je velik ko jaz in če se ozrem k njemu, vidim vedno njegovo glavo z razmršeno sivo brado in njegova ramena, čeprav nesejo nosilnico štirje kreпки vojaki na ramah.

»Peter Ivanič!« zašepetam.

»Kaj pa, dragi moj?«

Peter Ivanič se skloni k meni.

»Peter Ivanič, kaj vam je rekel zdravnik? Ali bom kmalu umrl?«

»Kje neki! Ne boste umrli! Vse kosti so vam cele. Kakšno srečo ste imeli! Niti kosti niti žile niso ranjene. Le kako ste mogli prestati te tri in pol dneve in noči? Kaj ste pa jedli?«

»Nič.«

»In pili?«

»Turku sem vzel čutaro. Peter Ivanič, zdaj ne morem govoriti. Kasneje.«

»No, Bog z vami, ljubi moj, le soite.«

Spet spanec, omedlevica...

Zbudim se v divizijskem lazaretu. Zdravniki se sklanjajo čezme in usmiljenke in razen teh opazim še znani obraz nekega slavnega petrograpskega profesorja, ki je sklonjen nad mojimi nogami. Kravave roke ima. Prav malo se ukvarja z mojimi nogami, nato se obrne k meni, rekoč:

»No, mladi mož, srečo ste imeli! Živel boste še! Eno nogo smo vam morali odrezati, a to je malenkost. Ali morete govoriti?«

Morem govoriti in pripovedujem jim vse, kar je tukaj napisano. (Rusko: V. Garšin.)

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očem som je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

Varužesse potvorb

Zaščitni znak

Kaznjenci so šivali vreče. Ko je ravnatelj pregledoval delo, je videl, da eden izmed kaznjencev prav slabo dela: »Te vreče so zanič, takih ne moremo oddati.«

Kaznjence: »Če niste z mojim delom zadovoljni, pa grem!«

»Ne pozabite, gospod, da je moj papá za preprogo pri indijskem podkralju!«

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

»Kristigot Juhancal Kua pa je s taba? Pet laške let te že nisem vidla. A s še zmeri pud Golucam u kvarteru?« sem zadnjo ugovarila moja prijateljca, ke je tam pred svetmu Flurjanam z enmu lžancam za butarce glihala. »Pa nekak slab vn videš. A s kej bouna, al kal? Kuku se pa kej z možam zastopta?«

»Če t puvem, de m je žou, ke sem se umužila, ke je use puvadan, kar b t mela za puvadat. Verjameš, Neška, če b jest vedla prec tekat, ke sem na svet pršla, de je tku hedu na svet, b se jest kar prec ukul ubrnila, pa šla nazaj ud kuder sem pršla.« Tkula m je začela Juhancam jamrat in sam mejklen je mankal, de se ni začela kar u priča mene cmet.

»Ti uboga reuca. Ampak glih tku strašen hedu pa menda spet na bo, koker se teb zdi. Zenske morma res dedcem precej putpet, ampak za scagat nam pa le ni. Sej dedci maja tud dostkrat kfret z nam. Viš, pol se pa zgliha. Kar kuražna bod in nekar se na začni prec cmet, če na gre use pu toj vol. Puglej mene! Jest sem pa zmeri dobre vole, če me nubeden na ujezi.«

»Ja, ja, ti. Pr teb je use kej druga. Ti s že u leteh—«

»Holt! Leta m pa le nekar naprej ne meč, če češ, de bova prijate. Jest sem u ta narleušeh leteh, če češ kej vedet. Ampak spumin mam tak, da se m use čud. Več ket sedemdeset let poumem use nazaj, koker de b blu učeri. Viš, tu je pa en puseben dar boži, ke ga nima usaka prsmoda.«

»Pardon! Nekar se prec ne jez. Sej jest sem tla reči, de s u ta narleušeh leteh, pa me nis pestila izgovori.«

»Noja, pol je pa dober. Veš, de se m more fržmagat, če m eden začne leta naprej metat. No, zdej m pa puvaj kuku se kej z dedcam zastopta? Koker je men znan, je toj dedec blu strašen za use špote unet. Sej je biu pr Sukoleh, če se na motem. Pa smučar ja tud blu, pa boksar in kaj jest vem kua še use.«

»Tu je use res. Viš, zatu sem ga pa jest tud uzela, ke sem vidla, kuku se za dumuvina žrtvuje. Jest sem, koker veš, ena idealna ženska. Dumuvina mam rajš, ket pohana piška. Pa sem s mislela: kar uzem ga, pa bova lohka skp za dumuvina delala. Sej ja dondons tku mal takeh, de b za dumuvina delat tud drgač, koker sam z jezikan.«

»Tu je lepu ud tebe. No, pa zdej kej delata skp za dumuvina?«

»Pena z luč. Za nubena raza ni več. Tak je ratu, da b ga hmal več na spaznala, de je tu tist mož, ke sem ga jest uzela. Viš, Neška, tu je hedu. Zatu pa dumuvina na pride nekamer naprej, koker če b blu zacupran. Ki pa more, ke sa dondons dedci tak, de nisa za nekamer. Kene, ke pride moj mož tkula zvečer iz kšefta dam, namest, de b se treniru, de b naredu za dumuvina kašen rekord, keder pride du tega, se pa usede u kašen kot koker klada, zraven pa kadi cigareta za cigareta, ket kašen Turk. Mene še ne pugleda, če sedim u kašem kot in negave štumfe stiham. Kar naprej čečka in čečka, koker de b mou ud štuka. Ke sem ga zadenč enkrat prašala, kua zmeri čečka, m pa doug časa ni dau nubenga udgovora. Nazadne m je pa reku še prou grubu, de nej ga nekar na motem, ke piše en ruman. Lepu te prosem, kua pa češ pol s takim dedcam? Sej se mu še guvori na lub. Sam take čenčarije mu greja pu glau. Ja, sei t povem, Neška, men je res kar za scagat. Verjameš, če b jest znala plavat, b že zdauni u vuda skučila. Kua pa ma narud ud takeh čečkari? Namest, de b slava in čast naruda nosu ukul pu svet, pa duma čepi in čečka.«

»Veš kaj, Juhanca, tu pa res ni lepu ud tojga muža. Slava pa čast našga naruda b pa res lohka s kakšnem žogobrcinam nosu pu svet. Sej ud slave in časti mende ni nubene carine na našeh mejah za plačat? Kuku pa, al pr Sukoleh, al pa pr kakšnem drugem športnem klubu je še zmeri? Kar zapod ga, de bo hodu saj kam žoga brcat, če se mu že kej druga na pulub. Za dumuvina bo ja še lohka kej naredu, sej je še mlad. Zdrou je pa tud. Kua ga pa pestiš, de zmeri čečka? Če na bo tou

Številnica

1. 4. 2. 7. 5. — 11. 13. 7. 14. 13. — 10. 8. 14. 1. 14. — 1. 2. 15. 2. — 1. 4. 2. 7. 5. — 4. 5. 6. — 10. 11. — 9. 8. 2. — 9. 3. 2. 6. 11. 7. — 7. 8. 2. 7. 15. 5. — 6. 11. 13. — 6. 11. — 3. 5. — 9. 8. 2. — 12. 5. 7. 14. — 4. 11. 13.

Ključ:

1. 2. 3. — glasnik,
4. 5. 6. — čut,
7. 8. 9. — človeška naselbina,
10. 11. 12. — srednjeveški služabnik,
13. 14. 15. — ptič.

Ce mesto gornjih števil vstaviš odgovarjajoče črke, ti te povedo belokranjski vremenski pogovor za današnji dan.

Zlogovnica

Iz 32 zlogov: a, a, aj, an, bad, bu, ča, da, dra, drat, e, go, ho, i, je, krat, kva, lok, ma, mec, ne, ner, o, o, reis, rok, sar, sel, ta, tresk, trij, zil — sestavi šestnajst dvoizločnih besed z naslednjim pomenom:

1. poljski sadež, 2. domača žival, 3. slovenski družboslovec, 4. tujka za zavetišče, 5. izraz pri kartanju, 6. kraj v Sremu, 7. pogosta rastlina, 8. francosko krstno ime, 9. ponavljalni številnik, 10. geometrijska oblika, 11. poljski pridelek, 12. leposlovnost oblika, 13. rimska veža, 14. slovenski fizik, 15. železniška postaja pri Kamniku, 16. nadležna žuželka.

Ce iz zgornjih zlogov sestaviš pravilne besede, ti prve in tretje črke teh besed, brane od zgoraj navzdol, povedo znan slovenski pogovor.

»Rad bi volil!« »Saj ste že zjutraj!«
»Vem, a med tem sem spremenil mišljenje.«

žoge brcat, se pa loč ud nega. Pol bo pa mou tiste čečkarije.«

»Sej druga m res na bo kazal. Sokol je pa mende še. Saj tist obcahen ma še zmeri na suken prpet. Pa na spalen sraj ga ma tud še. Če pa tud še reden plačaje, kar je za plačat, pa na vem. Prašat ga pa nočem, ke je ratu tak grubjan.«

»Če je toj mož res za tku deleč prsou, koker prauš, je pa ta narbulš, de ga pestiš kar prgmah. Nej dela kar če. Če tulk eneh cigaret pukadi usak dan, tud stri precej za dumuvina.«

»Tu je že res in jest b tud nč ne rekla, če b ga saj enkat vidla, de kup cigarete u kašen tubakupald, koder jih ta prau patrioti kepujeja. Ampak jest mislem, de ta mrcina kadi sam pršvercan tubak. Pa užigalic tud še nisem vidla pr nem. Use tu m pride irdehtik naprej. Tu gvišen tud z užigalnikom, ke sa tku hedu prepovedan, pržiga. A ni tu en tak škandal, de mu ga ni para? Kene, drug za dumuvina kri preliva. En se za dumuvina martraja, ke žoga brcaja. En se za dumuvina

Kaj pravi tehnika?

Evropsko in ameriško letalstvo

V francoskem listu »La Science et la Vie« Paris je izšlo zanimivo primerjanje evropskega letalstva z ameriškim.

Ameriški letalski promet je nastal na teritoriju, kateri je večji kot Evropa in vendar spada z vso mogočno razsežnostjo eni vladi. Razvil se je v miliju, kjer gleda sleherni kakor na svoj ideal, v katerem skupno dela z vsemi občani za uspeh vsega naroda in zato se prilagodi smernicam, ki jih ustanovi srednja moč industrijske in finančne skupine in imajo na prvem mestu v mislih korist vse države.

Evropski letalski promet se je pa porodil v zemlji, ki je razdeljena na 21 držav. Iz narodnostnih vzrokov si vsaka država, majhna ali velika dela lastne motorje, lastna letala in navigacijske pripomočke. Ta zahteva izvira iz pohlepa, da bi razpredli nad Evropo toliko zračnih mrež, kolikor je na njenem ozemlju držav. Vsaka teh zračnih mrež mora pa biti v prometu po metodah svojih narodnosti. Ni zato čudno, da se more vzdržati pri življenju le umetno, na račun vsega prebivalstva.

Ta nesmiselna zaskost narodov, prav tako kakor posameznikov, je obdarila Evropo s 24 potniškimi letalskimi družbami razne narodnosti, ki letajo z letali več kot 100 tipov, po 24 letalskih mrežah, ki se med seboj križajo tako, da tvorijo v celoti 208 zračnih linij, dolgih 100—2700 km, in to na zemlji, ki je njena razsežnost približno četrtino teritorija Združenih ameriških držav. Amerika se zadovoljuje s 35 linijami v dolžini 300—4200 km, na katerih vzdržuje promet 19 družb. Pri tem so samo 3 linije skupne. Gre tu predvsem za linije, na katerih je število potnikov tako visoko, da je

smučaja, de u ta narhušem mraz usa ud nh teče. Glih jest morem bit pa tku nesrečna, de sem dubila taga muža, ke družga na dela, ket nuč in dan soja dumuvina gulfa, kjer ja le more. Puvej, Neška, a ni tu za scagat?«

»Penapejd! Zakua b se grimala? Ti maš pretenka vest. Tenka vest pa ni nekol prou dobra, ke se prerada strga. Dondons je še ta narbulš, če nimaš sploh nubene vesti. Le puglej, kulj je zdej takeh ldi na svet, ke jim je vest španska vas. Pa se jim le tku dober gudi, de se jim bulš na more. Če ma člouk vest, tku nekol naprej na pride. Lde, ke maja vest, sa nazadnaki. Le men verjem, Juhanca. Kar putulaž se in bod napredna, koker je toj mož, pa se bota spet zastupila. Zdej pa, fitigot, Juhanca! Mene dons še tulk dela čaka, de na vem, ki se me glava drži. Puglej, zdejla morem ta peru poden zbiskat, pol morem tepihe sklofat in kaj jest vem, kua mam še za nardit. Jest mam še pouhna glava skrbti.«

»Tu se t prec vid, de maš sam skrbti u glau, družga pa nč. Kua s pa tku naumna, de na pestiš, de b del nate čaku? Pust del prgmah. Nej čaka nate, sej ma čas. Noja, pa z Bugam, Neška. Pa niks puzameren.

K. N.

Razvezano snopje

Odkod ime „mecen“?

Ko je vladal rimski cesar Avgust (od 30. pr. Kr. do 14. po Kr.), je nastala v tem času doba, ki so ji že Rimljani dali značilno ime zlata doba književnosti in umetnosti.

Književnost je dosegla vrhunec popolnosti. Vsi odlični ljudje, možje in žene, so se pečali z literaturo. V prodajalnicah knjigotržcev so se zbirali omikanci, v svojih bibliotekah so sprejemali bogatinci svoje goste. Avgust je bil prijatelj slovstva in je bodril druge, naj se bavijo z njim. Na njegovem dvoru so bili zbrani učenjaki. Ti in pesniki pa so se izkazovali v svojih delih hvaležne in so se mu laskali. Poleg cesarja so pospeševali književnost tudi razni drugi možje, pred vsemi Mecenas (Maecenas); še zdaj imenujemo mecene take može, ki podpirajo književnost in umetnost.

Zakaj je propadla stara rimska država?

Poglaviti vzrok oslabljenja države je bilo pojevanje prebivalstva, rojstva otrok, v vsej državi. To je bilo opaziti že v dobi prvih rimskih cesarjev (1.30 pr. Kr.). S tem je padla tudi cena zemljiščem, kajti zemlje niso več tako pridno obdelovali, marveč je vedno več puščali za pašnike. Vzrok pojevanju prebivalcev so bile tudi državljanske vojne, propadanje pravdnosti in kužne bolezni. — Poslabšanje denarja, ki so se ga posluževali razni vladarji, je povzročilo neizmerno visoke cene in zaradi teh nepopisno revščino. Prišlo je tako daleč, da je n. pr. cesar Dioklecijan določil višino cen in pri vsakem prestopku glede na to zagrozil s smrtno kaznijo. Poslabšanje gospodarskih razmer pa je tudi vplivalo na vero. Višji sloji so postali indiferentni ali so se bavili s filozofijo ali se vdajali raznim praznovostem. Nižji sloji so v množicah prestopili h Kristusovi veri, nekateri so se umaknili v samotne kraje, kjer so živeli zgolj svoji veri. Književnost poganov je prestopila v železno dobo, vojaški despotizem je zatrl vse delovanje na književnem polju.

Šah

Na Semmeringu igra match desetih partij avstrijska velemojstra Elikases in Spielmann. Toj je prav za prav revanšni match, ker je lani prav tam v matchu desetih partij zmagal Elikases v razmerju 5 in pol proti 4 in pol. Pri tako tesnem rezultatu je bilo seveda še dvomljivo, ali je Elikases res močnejši od Spielmanna in bo Elikases mogel popolnoma rešiti to vprašanje v svojo korist šele letos. V prvi partiji letošnjega matcha je zmagal Elikases kot črni v 31. potezi in je bil po četrti partiji v vodstvu v razmerju 2 in pol proti 1 in pol. Videti je, da bo Elikases tudi letos zmagal, čeprav najbrže le pri piki. Za tem matchem bo na Semmeringu match za svetovno damsko prvenstvo med prvakinjo Vero Menšikovo in Sonjo Graf. Pričakovati je ostre borbe, prvakinja bo pa gotovo ostala Menšikova, ki je že utrjena v težkih borbah na mnogih turnirjih, dočim se Sonja Graf do sedaj še ni mnogo udeležila v težjih turnirjih. Poglavitna letošnja prireditev na Semmeringu bo pa velik mednarodni turnir, ki se bo pričel po olimpijadi v Stockholmu. Igrali bodo vsi pomembnejši mednarodni mojstri, med njimi tudi naša mojstra Pirc in dr. Vidmar.

Letos na binkošne praznike je bila v Amsterdamu zanimiva tekma med Anglijo in Holandsko. Igrali so na desetih deskah in so za to borbo mobilizirali zelo stara mojstra Atkinsa in Speyerja. Veak je igral z vsakim po dve partiji in so končno zmagali Holandci v razmerju 10 in pol proti 9 in pol. Holandcem je seveda mnogo pomagal dr. Euwe, ki je igral na prvi deski in v obeh partijah premagal angleškega mojstra Winterja. S tekme prinašamo danes naslednjo partijo:

Winter — dr. Euwe

1. d2—d4, d7—d5 2. e2—c4, c7—c6 (svetovni prvak dr. Euwe je slovensko obrambo zelo podrobno prestudiral za svoj match z dr. Aljechinom in je sedaj eden najboljših poznavalcev te obrambe. Uporablja jo z uspehom pri najrazličnejših prilikah). 3. Sg1—f3, Sg8—f6 4. Sb1—c3, d5×c4 5. a2—a4, Lc8—f5 6. e2—e3 (poleg tega je bilo v mnogih partijah igrano tudi Sf3—e5, kar je nekoliko ostrejšo), e7—e6 7. Lf1×c4, Lf8—b4 8. 0—0, 0—0 9. Dd1—e2, Lf5—g4 (beli je grozil z e3—e4 preiti v močan napad. Na c6—c5 je odgovor Sc3—a2! neprijeten in prav tako se tudi Sf6—e4 ni posebno obneslo) 10. Tf1—d1, Sb8—d7 11. e3—e4, Dd8—e7 12. e4—e5 (na Lc1—g5 bi črni igral e6—e5) Sf6—d5 13. Sc3—e4 (beli je z napadom v centru postavil črnega pred težka vprašanja. Euwe takoj poskuša zmanjšati ostrino bele pozicije s protinapadom v centru) 17—f6! (na ta način uspe črnuemu, da spravi na dan senčno stran belega napada, t. j. oslabljenje pešca d4, ki bo lepa šansa črnega v končnici) 14. e5×f6, Sd7×f6 15. Lc1—g5, De7—f7 (izsili olajšanje obrambe, ker mora beli menjati najmanj eno lahko figuro 16. Lg5×f6, g7×f6 17. Se4—g3, Ta8—e8 18. De2—e4, Df7—g6 19. De4×g6, h7×g6 20. Td1—d3 (s tem se je beli končno rešil neprijetne vezave konja f3, toda partija se je med tem že približala končnici, v kateri ima črni boljše izglede) a7—a5 21. h2—h3, Lg4—f5 22. Sg3×f5, e6×f5 23. Td3—e3, Te8—d8! (s tem prične črni direktno pritiskati na pešca d4 in beli mora preiti v obrambo. Črni je dokazal, da beli ni izbral združen način napada.) 24. Sf3—e1, Kg8—g7 25. Lc4—d5, Td8×d5 26. Se1—c2, Tf8—f7 (proti grožnji Te3—b3 je bila potrebna obramba 27. Te3—e8 (vseeno poskuša beli z napadom, čeprav gre pešcu d4 že zelo za življenje) Tf4—d7 28. Ta1—c1 (z namero Se2×b4 in Tc1—c4) Lb4—e7 29. Tc1—e1, Kg7—f7 30. Te8—h8 (s tem zaide bela trdnjava na stranska pota. Iz a8 bi kolikor toliko še bila v dobri zvezi z dogajanjem na deski) Le7—f8! 31. Th8—h4, b7—b5 32. b2—b3, Td7—b7 33. Th4—f4, b5×a4 34. b3×a4, Tb7—b2 (s tem je potipal črni podporo pešca d4 in kriza je vedno bliže) 35. Sc2—e3, Td5—d7 36. Te1—c1, Tb2—b4! (na Tc1×c6 bi osvojil sedaj črni pešec d4 in a4 ter bi potem z a pešcem brez težav zmagal) 37. g2—g4, c6—c5! (silna poteza, proti kateri beli nima obrambe) 38. g4×f5, g6—g5 39. Tf4—e4, c5×d4 40. Se3—g4, d4—d3 in beli se je vdal, ker proti prodiranju črnega d pešca ni obrambe. Svetovni prvak je v tej partiji na jasen in poučen način pokazal, kako je treba igrati v obrambi, da se doseže uspeh. Zelo poučno je tudi njegovo metodno izkoriščanje izoliranega pešca v končnici.

Otroški vozički naj-novejših modelov
Dvokolesa, motorji, tricikli, pogonjalci
Po zelo niski ceni! Geniki franko!
I^{te} P. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska
šnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Križanica

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16						17				18			19	
20					21						22			
23				24					25		26		27	28
29			30					31			32		33	34
35	36						37				38		39	
40						41					42			
43						44				45				46
47		48		49					50					51
52				53		54			55				56	
57	58					59		59a	60				61	
62					63				63a				64	
65						66					67			

Besede se začno pri številkah, nehajo pri debelih črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1 poljsko orodje, 7 staro orožje, 12 ožgan les, 16 češkoslovaško mesto, 17 letni čas, 18 del glave, 19 ud družine, 20 rimski cesar, 21 kajči zarod, 22 del avtomobila, 23 trgovski izraz, 24 strah hudodelcev, 25 ud družine, 27 tekoča voda, 29 ljubitelj nikotina, 31 drevesni sad, 33 poljski pridelek, 35 del obleke, 37 jedilno orodje, 38 dolžinska mera, 40 obsavska postaja, 41 planinska rastlina, 42 poljska rastlina, 43 prvi letale, 44 zidarska snov, 45 goreniska vas, 47 vrsta padavine, 48 hunski vladar, 50 suha zemlja, 52 drevesni sad, 54 moško ime, 55 istrski kraj, 56 moško ime, 57 domača žival 59 a okrasni izdelek, 61 vrsta drevoja, 62 del glave, 63 zdravilna tekočina, 63a strupena žuželka, 64 čistilna priprava, 65 up, upanje, 66 vrsta zdravnika, 67 zdravnik - raztelesovalec.

Navpično: 1 evropska državnica, 2 glasbeno delo, 3 jugoslovanska reka, 4 moško ime, 5 del ure, 6 Pregljiva drama, 7 živalska usta, 8 del molitve, 9 jugoslovanski otok, 10 varianta, 11 podzemeljski hodnik, 12 jugoslovanska planina, 13 vrsta ptičev, 14 grška črka, 15 sibirski reka, 24 glasbeno orodje, 25 lepo vedenje, 26 svetopisemska oseba, 28 vrsta potice, 30 župančičeva pesem, 31 umetniški izdelek, 32 kemična snov, 34 del parnega stroja, 36 vrsta kovine, 37 živalski goltanec, 39 obluba, 40 slavonški kraj, 41 postranski dogodek, 42 grško gorovje, 44 žensko skrajšano ime, 44 okrasni izdelek, 46 vodno gospodarstvo, 48 drevesni sad, 50 natančen rokodelc, 51 Shakespeareova drama, 52 del njive, 53 vrsta premikanja, 55 poljski pridelek, 56 obluba, 58 ruska reka, 59 gozdno drevo, 60 vrednostni papir, 61 žensko ime.

Rešitev zlogovne križanice

Vodoravno: 1. mladina, 4. trio, 6. sliva, 8. kola, 10. soba, 12. Sorica, 15. denar, 16. lvko, 17. pika, 18. bira, 19. Tana, 20. Lado, 21. Bari, 22. ničvrednost, 24. kolek, 25. milo, 26. nada, 28. Taj, 30. Marica, 32. varnost, 33. jasa, 34. Malaga, 36. Danilo, 38. para, 40. Gale, 42. narava, 44. veža, 45. nogavica, 46. kava, 48. matica, 50. Ruše, 51. zirafa, 53. sanje, 54. capa, 56. Metava, 58. rasa, 60. Novi, 61. matura, 63. lopa, 65. Nora, 66. škofiče, 68. Nina, 69. Donava, 71. rame, 73. sodavica, 75. toga, 76. pišča, 78. tara, 80. jama, 82. stopalo, 83. carina, 84. reva, 85. Debar, 86. mikado, 88. tiger, 90. rana, 92. cenik, 93. kopa, 94. Metelko, 96. lopa, 98. Lima, 100. mana, 102. Kati, 103. Dole, 104. Tahi, 105. Golo, 106. nakana, 107. sani, 108. borza, 109. nahod, 110. raca, 111. kabina.

Navpično: 1. mladenič, 2. dinar, 3. naivnost, 4. triko, 5. opilek, 6. slika, 7. vabilo, 8. Korana, 9. lata, 10. sonata, 11. bala, 12. Sodoma, 13. riba, 14. carica, 23. vrednost, 24. kosa, 25. Milano, 27. Danica, 29. jopa, 31. Riga, 32. Varna, 33. Java, 34. maža, 35. gaganje, 36. davica, 37. Loka, 39. rama, 41. leca, 43. raševina, 44. vera, 47. vata, 49. tiranija, 50. runo, 51. žima, 52. fara, 53. salo, 55. para, 56. Meško, 57. Vače, 59. Sana, 62. tura, 64. padalo, 65. novica, 67. figa, 69. dota, 70. vaja, 72. mesto, 73. sopara, 74. carinik, 75. tona, 76. piva, 77. Cabar, 79. raka, 81. mati, 84. repa, 85. detel, 86. milina, 87. dolina, 89. Germani, 91. nakaza, 92. Cetina, 93. kolera, 94. Mehika, 95. kolona, 97. Paka, 99. masa, 101. nabor, 103. dohod, 104. Gobi.

Elektrarne ob Soči

Ze ranjka Avstrija je napravila načrte, kako bi izrabila vodne sile Soče, a za uresničenje načrtov ni imela več časa.

Poj po vojni je izdeloval goriški deželni odbor, na iniciativo takratnega odbornika dr. Engelberta Besednjaka, podobne načrte, a tudi do uresničenja teh ni prišlo, ker je fašistični režim odbor razpustil. Ideja sama pa ni zaspala. Pred leti so se zanimala mnoga elektro-proizvajalna podjetja za vodne sile Soče, delali so različne predpriprave, a izgledalo je, da tudi iz te moke ne bo kruha.

Prišla je abesinska kriza s sankcijami in naslednjo avlarično politiko fašističnega režima, ki ima sledeči smisel: Italija se mora na vseh poljih gospodarsko osamosvojiti in ne sme biti odvisna od nikogar. Zato pa je treba izrabiti vse gospodarske možnosti, mobilizirati vse gospodarske sile, da bo Italija zadostila vsem gospodarskim potrebam svojega ljudstva.

Ker nima Italija posebnih ležišč premoga (letna produkcija dosega komaj milijon ton in se ne da mnogo dvigniti — najvažnejši premogokopi so v Istri v Raški dolini, manjši na Sardiniji) je samo ob sebi umljivo, da ima Italija namen izrabiti svoj beli premog, to je vpreči vse vodne sile v proizvodne sile in dobiti na ta način čim več električne sile.

Elektrike pa danes ne rabimo samo za razsvetljavo ter gonilno silo v industrijskih obratih in pri železnicah, temveč tudi za črpanje dušika iz zraka ter za proizvodnjo dušičnatih umetnih gnojil in — kar ima danes Italija predvsem pred očmi — za proizvodnjo razstreliv, kar je predpogoj vsake moderne voje.

Ker ni v celi Juljski krajini in tudi v videmski provinci nobene večje električne centrale, potrebo po električni sili pa velikanske, je umljivo, da hočejo izrabiti za elektriko tudi vodne sile Soče. Načrt izraze je v glavnem tak:

V celoti so predvidene 4 večje elektrarne, in sicer:

1. Elektrarna za Kobaridom, nekaj deset metrov severno od drežniškega mostu čez Sočo. Tu bo velikanski jezar zbral veliko jezero. Računajo, da bo ta elektrarna dala okoli 25.000 HP. Predpriprave so začele in v glavnih obratih vidite na terenu temelje bodočega jez. Izvršitev te elektrarne je zaenkrat odložena, dokler ne bo končana

2. električna centrala pri Doblarju. Tu je načrt v glavnem sledeči: Pod Selami, to je ka-

kšnih 5 km vzhod Soče pod Sv. Lucijo bodo zgradili 50 m visok jez. Tako bo zaježena Soča do sovodja z Idrijco, potem pa Soča čez Sv. Lucijo, jezero bo poplavlilo modrejše polje in nabiralo jezero bo segalo skoraj do sovodja z Tolminko. Narastel bo tudi rovak Idrijce še čez most, ki vodi na postajo.

Od jez pod Selami bo nabrana voda tekla skozi 4 km dolgi tunel do Doblarja, kjer bo elektrarna. Elektrarne pa ne bo videti, ker bo vse pod zemljo v hribu, kar je velevažno za slučaj vojne: elektrarna bo zavarovana proti zračnim napadom.

Ta centrala je danes v delu. Računajo, da bodo vlovili s to centralo okoli 50.000 HP sil. Vsa dela so preračunana na 56 milij. lir. Pravijo, da bo elektrarna končana v 2 letih. Pri izgraditvi je danes zaposlenih nekaj stotin delavcev, največ domačinov, število delavstva pa bo naraslo na 2000.

3. Elektrarna nad Kanalom. Vzhod Soče, le par kilometrov pod doblarsko centralo, in sicer malo severno od železnicega mosta nad Kanalom bo nova centrala, iz katere upajo dobiti 20.000 HP sil. Sedaj so pripravljala dela že v teku in za enkrat kopljejo temelje za bodoči jez. Elektrarno pa bodo gradili, ko bo doblarska že končana.

4. Elektrarna ob Pevnici: Izgleda, da bo ta elektrarna zadnja po izvršitvi, a največja. Načrt predvideva zajetje Soče severno od Dolge njive (pod Plavami), napeljava vode skozi tunel pod Sabotinom in zgraditev centrale pri sovodju Pevnice s Sočo pod St. Mavrom. Ta centrala bi morala dati tudi okoli 50.000 HP sil.

Iz tega je razvidno, da skušajo dobiti iz Soče okoli 150.000 konjskih sil, to je precej več, kot potrebuje cela Juljska krajina. Računajo, da bodo odvisno električno silo uporabljali v Benetkah, posebno pa v velikih industrijskih podjetjih (tovarnice aluminija, umetnih gnojil, razstreliv itd.) v Porto Marghera, ki so danes industrijsko predmestje Benetk.

Zgradbo soških elektrarn vodi družba »Adriatica di Elettricità« s sedežem v Benetkah. Ta družba ima 680 milij. lir akcijskega kapitala in Električna družba za Juljsko krajino (Stevleg = Società Elettrica della Venezia Giulia) s sedežem v Trstu je le njena hčerka.

Izgnila bo naša plava voda Soče, na mesto poezije pride sila. Daj Bog, da bi ta sila služila vedno le dobroti ljudstva in nikdar kot električna ovira v vojni.

Posojilo za naše kreditne zadrage

Agencija »Jugoslovanski kurir« poroča iz Beograda, da je prišla v Beograd posebna delegacija Slovencev, ki je obiskala finančnega ministra gosp. Dušana Lelica in viceguvernerja Narodne banke g. dr. Iva Belina, katerim je izročila posebno spomenico o vprašanju nelikvidnosti denarnih zavodov, posebno pa kreditnih zadrug v Sloveniji.

V spomenici pravijo med drugim, da zaostaja naša banovina pri izboljšanju konjunktore za ostalimi pokrajini in sicer v glavnem radi tega, ker so denarni zavodi nelikvidni. Zahtevajo regulacijo položaja denarnih zavodov, ker se računa, da bodo mogle one slovenske banke, ki se nahajajo pod zračno, v teku nekaj let sanirati svoj položaj.

Zahtevajo posojilo: za Zadržno zvezo in njene članice 260 milij. po obrestni meri največ 2% in za regulativne hranilnice 85 milij. din po

3% obrestih. Vsa posojila bi tekla 15 let. Taka posojila da lahko samo Narodna banka. Razliko v obrestni meri naj bi krila država.

Kreditne zadrage imajo polovico, skupno z regulativnimi hranilnicami pa štiri petine vseh hranilnih vlog v Sloveniji. Zadrzna zveza ima 338 kreditnih zadrug s 88.914 zadržniki, in njene Zvezne zadrage imajo 945 milij. din vlog in nad 300.000 vlagateljev. Zveza slovenskih zadrug ima 150 kreditnih zadrug — članic s 61.344 člani, nad pol milijarde vlog imajo članice. Kreditnih zadrug je nad 500 v vsej Sloveniji z 1,5 milijardo dinarjev vlog. 29 regulativnih hranilnic ima 1.040 milijonov vlog, razdeljenih na 138.000 vlagateljev. Večina zadrug in hranilnic je nelikvidna (za tri četrtine svojih vlog). Pod zaščito se nahaja 240 kreditnih zadrug članic Zadržne zveze in 60 kreditnih zadrug, članic Zveze slovenskih zadrug.

Stanje Narodne banke

Narodna banka kaže za 15. junija tole stanje (v milijonih dinarjev, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. junij):

Aktiva: zlato v blaginjah 1.645,2 (+ 4,2), zlato v inozemstvu 30,43 (+ 0,06), skup. podlaga 1.675,66 (+ 4,2), devize izven podlage 826,76 (+ 19,6), kovani denar 418,65 (+ 4,27), posojila: menična 1.38,06 (+ 42,9), lombardna 251,45 (0,04), skupno posojila 1.639,5 (+ 42,9), prejšnji predjudni držav 1.650,84 (+ 0,05), razna aktiva 1.100,4 (+ 8,15).

Pasiva: bankovci v obtoku 5.368,2 (+ 63,66), drž. terjatve 37,9 (+ 0,1), žirovni računi 1.230,6 (+ 28,1), razni računi 988,0 (+ 22,03) skupno obveznosti po vidu 2.256,55 (+ 51,25), razna pasiva 319,7 (+ 6,1).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 7.624,7 (+ 12,4), skupna podlaga s primom 2.158,2 (+ 5,44), zlato v blaginjah s primom 2.114 (+ 5,36), skupno kritje 28,24 (v prejšnjem izkazu 28,24 (28,12)%, od tega samo z zlato v blaginjah 27,72 (27,61) %.

Spomenike, grobnice, kapele, cerkvena dela, obloge v mar-morjih izberete po nizki ceni pri kamnoseško kiparskem podjetju

Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ - LJUBLJANA

Stanje naših kliringov

Saldo v nemškem kliringu se je od 10. do 17. junija zmanjšal od 24,70 na 22,5 milijonov mark, od katerih je likvidnih za prodajo samo okoli 10 milijonov mark. Do jeseni se bo ta saldo še zmanjšal, v kolikor ne bi prišlo do močnejšega pritoka turističnih mark.

V italijanskem kliringu se je stari aktivni saldo zmanjšal od 47.001.000 na 45.950.000 lir, do čim znaša naš pasivni saldo v novem kliringu 25.490.000 (26.825.000) dinarjev.

Naš pasivni saldo s češkoslovaško znaša 115 milijonov kron, z francijo samo še 5,58 milijonov frankov.

Nadaljni saldi so naslednji: z Bolgarijo je pasivni saldo že izrpan in smo postali aktivni, kar pomeni za izvoznike v bližnji bodočnosti čakanje, turški kliring: aktivni saldo 3,3 (3,86) milijonov dinarjev, romunski kliring: gotovina se je povečala na 20,5 milijonov dinarjev. Španija: vplačani saldo 2,6 milijonov dinarjev. Poljski aktivni saldo 2,2 (3,415) milijonov dinarjev.

SONČNO VREME — Abbazia!

HOTEL QUISISANA Privratna — Moderna —
HOTEL EDEN Centralna lega — Velik park

ZAHTEVAJTE TAKOJ PROSPEKTE!

Borza

Dne 19. junija 1937.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 6.823 milij. din v primeri s 9.962, 10.304, 5.408 in 6.316 din v prejšnjih tednih.

Curih: Beograd 10, Pariz 19,42, London 21,54, New York 436,125, Bruselj 73,675, Milan 23, Amsterdam 239,875, Berlin 174,90, Dunaj 81,75 (81,70), Stockholm 111,05, Oslo 108,25, Kopenhagen 96,15, Praga 15,21, Varšava 82,75, Budimpešta 86,25, Ate-ne 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,51, Buenos Aires 132,5.

Živina

Cene na živinskih sejnih v Ljubljani, Kranju, Mariboru, Ptuj in Novem mestu so bile naslednje:

VOLI:

Ljubljana: I. vrste 5,25—5,75 din, II. vrste 4,75—5,25 din, III. vrste 4—4,50 din.

Kranj: I. vrste 6,50 din, II. vrste 6 din, III. vrste 5,50 din.

Maribor: debeli voli 4—4,50 din, poldebili voli 3,60—5 din, vprežni voli 3,25—4,50 din.

PTUJ:

4—5 din.

BIKI:

Maribor: biki za klanje 3,20—4,80 din.

PTUJ:

biki 4—4,50 din.

KRAVE:

Ljubljana: krave, debele 3,50—4 din, krave klobasarije 2—3,25 din.

Kranj: krave I. vrste 5,50 din, II. vrste 4,50 din, III. vrste 3,75 din.

Maribor: glavne krave, debele 3,50—4,80 din, plemenske krave 3—4 din, krave klobasarije 2 do 3 din, molzne krave 3,10—3,60 din, breje krave 3—3,50 din.

Ptuj: 2,50—4,50 din.

MLADA ŽIVINA:

Maribor: 4—5,60 din.

TELICE:

Kranj: I. vrste 6,50 Din, II. vrste 6 din, III. vrste 5,50 din.

Ptuj: 3,50—4,20 din.

TELETA:

Ljubljana: 6,50—7,50 din.

Kranj: I. vrste 8 din, II. vrste 7,50 din.

Maribor: 5—6,75 din.

Ptuj: 4,50—5 din.

Vse navedene cene se razumejo za 1 kg žive teže.

FLIT izdelan po znamenitih receptih — uničuje zanesljivo.

ZAHTEVAJTE IZREČNO FLIT V PLOMBIRANIH, ORIGINALNIH ROČKAH

KONJI:

Ljubljana: 400—3.500 din komad.

Ptuj: 850—5.000 din komad.

ZREBETA:

Ptuj: 1.200—2.000 din komad.

PRASIČI:

Ljubljana: prašički za rejo 140—230 din kom.

Kranj: prašički špeharji 9 din, prašički pršutarji 8,50 din za 1 kg žive teže. — Prašički za rejo, 8 tednov stari, 180—240 din komad.

Novo mesto: prašički pršutarji: 7—7,50 din, prašički špeharji 8—9 din za 1 kg žive teže. Prašički za rejo, 7 do 8 tednov stari, 110—140 din komad.

Maribor: mladi prašički, 6 do 6 tednov stari, 80—100 din, 7 do 9 tednov 115—125 din, 8 do 4 mesece 115—190 din, 5 do 7 mesecev 240—330 din, 8 do 10 mesecev 375—480 din, 1 leto stari 680 do 820 din komad. — Cena za 1 kg žive teže je bila 5—7 din, za 1 kg mrtve teže pa 9—11 din.

Ptuj: Prašički 1 do 12 tednov stari 60—90 din komad, pršutarji 6 din za 1 kg žive teže.

Mariborski sejem 18. junija. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 131 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašički 5—6 tednov stari komad 90—100 Din, 7 do 9 tednov 120—130 Din, 3—4 mesece 155—175 Din, 5—7 mesecev 235—340 Din, 8—10 mesecev 350 do 495 Din, 1 leto 690—800 Din, 1 kg žive teže 5—7 Din; 1 kg mrtve teže 9—11 Din. — Prodanih je bilo 61 svinj.

Sport

Pravila nogometne igre

(Nadaljevanje.)

Podrobna razlaga pravila 9

Zapiranje:

Pravilno

Nepravilno

Roka:

Vratarju je dovoljeno, da v svojem kazenskem prostoru igra namenoma z roko, vsem drugim igralcem in vratarju izven kazenskega prostora pa to ni dovoljeno.

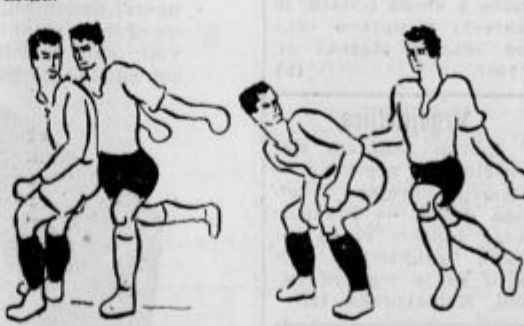
Uporaba rok za odiranje, udarjanje ali zadrževanje nasprotnika ni dopustna.

Razliko med namenoma in nenamerno roko bo sodnik upošteval, ker se ne kaznuje učinek temveč dejanje.

Namerno igro z roko bo sodnik kaznoval, do čim nenamerno roke ne bo kaznoval, četudi bi bil z njo ubranjen gol.

Udarjanje z roko:

Igralec, ki udari nasprotnika z roko (ga torej dejansko napade) ali pa se s aličnim prestopkom pregreši zoper sodnika ali stranskega sodnika, ne spada na igrišče. — Sodnik ga izključi brez opomina.

Pravilno remplanje od zadaj Nepravilno zapiranje

Držanje nasprotnika:

Noben igralec ne sme uporabljati svojih rok zato, da bi protivnika zadrževal ali ustavljal.

Držanje nasprotnika pa ne obstoji samo v tem, da se ga drži direktno za roko, obleko itd. temveč že zadostuje, če se ga zadržuje z raztegnjenimi rokami, da nasprotnik ne more naprej.

Sodnik razlikuje držanje od zapiranja.

Zapiranje, ki je dovoljeno, je zadrževanje nasprotnika z dovoljenimi sredstvi, držanje, ki ni dovoljeno, je zadrževanje nasprotnika z nedovoljenimi sredstvi. (Glej zapiranje.)

Odrivanje:

Uporaba rok, oziroma komolcev z namenom, da se nasprotnika odrine ali pahne, ni dovoljena.

Remplanje:

Remplanje je dovoljeno, ne sme pa biti močno ali nevarno. Pod remplanjem je razumeti odiranje nasprotnika z gorajim delom telesa (ramena, prsa), toda z rokami ob telesu. Nasprotnika se sme odriniti od žoge, lahko pa se ga tudi odrine na poti k žogi ali pa na poti v dobro pozicijo.

Remplanje je torej dovoljeno, v kolikor se, v cilju borbe za žogo, izvrši pravilno. — Odmakne-nje rok ali komolcev od telesa ali odiranje nasprotnika z bočno kostjo, ni dovoljeno.

Če se torej remplanje izvrši v cilju borbe za žogo, z gornjim delom telesa in z rokami ob telesu in tudi sicer pravilno, da ni močno in nevarno, je borba poštena in častna ter vsekakor dopustna.

Remplanje od zadaj:

Nepravilno

Nepravilno

Nepravilno

Močno remplanje:

Če se igralec, ki hoče replati z vso močjo zaleti v nasprotnika, je remplanje močno ter nedopustno.

Replati se torej sme, če stojita ali tečeta oba igralca drug ob drugem, toda pod pogojem, da se vrši v neposredni borbi za žogo.

Nevarno remplanje:

Čim je po mnenju sodnika ogroženo zdravje protivnega igralca, je remplanje nevarno.

Remplanje od zadaj:

Remplanje od zadaj ni dovoljeno, razven v slučaju, če igralec s hrbtom namenoma zapira ali zadržuje nasprotnika. — Uporaba rok, komolcev ali kolen, oziroma naskok pri remplanju od zadaj, se strogo kaznuje.

Mariborski sport

JTZ je odločila, da mora prvak Slovenije, SK Rapid, igrati še izločilno kolo proti Tenis-klubu Caprag pri Sisku. Rapid nastopa kot velik favorit. Dame SK Ilirije so prepuštile SK Rapidu zmago brez igranja.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

KOPALCI!

Damske in moške kopalne obleke, kopalne čepice, copate, kopalne torbice, brisače, mila, kreme in olje za solnčenje

najceneje

pri **Petelinc, Ljubljana**
ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Službe iščejo

Natakarica

isče stalno službo v boljši gostilni. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kjerkolle« št. 9878. (a)

Kuharica

isče mesto k dobri družini 1—2 oseb. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 9893. (a)

Kleparski pomočnik

mlad, isče takojšno zaposlitev. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vajen vsakega dela« št. 9846. (a)

16 let star fant

isče kakršnokoli zaposlitev za časa počitnic. Ima svoje kolo. — Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Marljivi« št. 9842. (a)

Diplomiran filozof

z večletno prakso kot prefekt in vzgojitelj — sprejme mesto inštruktorja kjerkolle. Nastop v julijem. Cenj. ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sloiden in zanesljiv« 9787.

Varčna gospodinja

dobra kuharica, se priporoča za kamorkoli. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Pridna 1091.« (a)

Mlinar

mlad in močan isče dela v valjčnem ali navadnem mlinu. Naslov v upravi »Slovenca« Celje. (a)

Samostojna kuharica

isče s 1. julijem stalno službo. Gre tudi na deželo. Potočnik, Kosarjeva 42, Maribor. (a)

Vrtnar ekonom

samostojen, v svoji stroki popolnoma izurjen, isče stalno službo s 1. VIII. 1937. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Resen« št. 9651. (a)

Inteligentno dekle

vajeno vseh pisarniških del, hišnih opravil, kakor tudi prodaje — isče nujno zaposlitev. Ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Potrebna in poštena 1092.« (a)

Absolventka meščan. šole s malo maturo in Legatovega enoletnega trgovskega tečaja, spretna strojelepiška, vseslovenskega, srbohrvatskega in deloma nemškega jezika, isče službo — najraje v Ljubljani. — Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Začetnica« št. 9685.

Kemik

s prakso v univerzitetnem laboratoriju, v tehnični analizi in 10 letno tovarniško prakso: v proizvodnji etrov in soli, kreme, apreture, politure (za podplate), barve, črnila, kleja (zagibalnega lepila in za gornjo kožo) in lake, za usnje, pisalnega črnila, čistila za kovine, isče službo v destilacijskem zavodu, v tvornici kemičnih izdelkov ali v barvilnem oddelku tekstilne tvornice. — Ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Kemik« št. 9775. (a)

Zasluzek

1000 dinarjev in tudi več lahko zaslužite s primerno majhnim investiranjem, mesečno s delom doma. Posljam material, prevzamam gotovo izdelke. — Zahtevajte prospekte, priložite znamko. — »Hemipa«, Pančevo, Braće Jovanović br. 20.

Službodobe

Pletilje in učenko sprejemem. Mala vas 55, Ježica. (b)

Krojaškega pomočnika za mešano delo sprejme Josip Novak, krojač, Kranj, Gasliški trg 7. (b)

Fant

pošten, zdrav in močan, za prevažanje, se sprejme takoj. Prednost oni, ki se razume na sadno stroko. Miklošičeva c. 14, trafika. (b)

Mlajše dekle

pridno in pošteno iščem za pomoč gospodinj. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Nastop takoj« 9782. (b)

Prodajalka

ki bi pomagala tudi v gospodinjstvu (otroci) — sprejemem. Hrana, stanovanje in 300 din. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Resna« št. 9833. (b)

Služkinjo

pridno in pošteno, vajeno živine in poljskih del — sprejemem takoj. Plača 200 din. — Oglasiti se v upr. »Slov.« pod »Nastopim takoj« št. 9852. (b)

Gospodinj

varčno in snažno, vajeno kmečke in meščanske kuhinje, ki se razume tudi na poljske dela in živino — sprejemem takoj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zmožna« št. 9852. (b)

Kovača

ki zna samostojno izdelovati orodje, sprejemem. Ponudbe z navedbo zahtevkov pri prosti oskrbi v upravo »Slovenca« pod »Samostojen kovač« 9853.

Hlapca

za vožnjo lesa iz gozdov sprejemem. Stalna služba. Plača 300—400 din. Ponudbe podružnici »Slov.« v Trbovljah pod »Pošten« št. 9855. (b)

Veliko industrijsko podjetje v Vojvodini išče mladega

tekstilnega kemika (tekstilnega barvarja) in dva mlada

tekstilna tehnika z nekoliko prakse. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Bodočnost«.

Vrtnar za graščino zanesljiv, samostojen, neoznačen, ki se popolnoma razume na cvetlice in zelenjavo — se išče za takoj. Ponudbe z navedbo prejšnjih služb in zahtevkov ob popolni hrani in stanovanju na Feliks Urbanc, Ljubljana. (b)

Gospodinj z znanjem nemščine, slovenščine, strojelepija in knjigovodstva — sprejme takoj tehnično podjetje v Ljubljani. Pismene ponudbe z vsemi podatki in zahtevki v upravo »Slov.« pod »Stalna služba« št. P 9807. (b)

Vzgojiteljico z dobrim znanjem slovenščine in nemščine — iščem za svojega 7-letnega dečka. — Prednost imajo ženske, ki so poklicne vzgojiteljice. Prijavitelj se je trgovcu Babiču, Kolodvorska 41.

Izurjen delavec na »Kirchnerjevih« strojih dobi takoj službo — ravno tako sprejemem mizararskega pomočnika, samostojnega delavca, za boljše stavbna dela. — Jurij Pollak, strojno mizarstvo, Kranj. (b)

Iščemo poslovdjo za nov hotel na Gorenjskem. Nastop takoj. Prijave upravi »Slovenca« pod šifro »Hotel« 9885.

* KINO *

TEL. 22-21 UNION

Pat in Patechen v najnovejši veseli komediji

Otok smeha (Propadlo nasledstvo)

Sodelujejo še: Lucie Engliš, Tibor v. Halmay in drugi

TEL. 21-24 MATICA

ANA STEN v velikem ljubavnem filmu

Osamljena žena

Kronanje v Londonu — Tehnikolor film v naravnih barvah.

TEL. 27-30 SLOGA

NORMA SHEARER in LESLIE HOWARD

Romeo in Julija

Predstave danes ob 17, 19, in 21. uri

Šivilje mlajše, za priučenje v drobni konfekciji — sprejemem. Povšetova 35-II. b

Likarice in več izurjenih pletilj sprejme takoj Fran Kos, Zidovska ul. 5. (b)

Prodajalko popolnoma izvežbano — takoj sprejemem. Ponudbe s prepisi spriceval poslati na: Trgovina Petar Pannjan, Hrastovica, Savska banovina. (b)

Usnje v ševro-u, boksu in laku, v vseh barvah, še vedno po starih cenah. Prvovrstne podplate na drobno in debelo. — Čevljarke potrebščine, damske torbice, pasove, aktovke, nahrbtnike in kovčke Vam nudi po najnižjih cenah

FRANC ERJAVEC, zaloga usnja Ljubljana, Stari trg 18.

Hlapca pridnega in poštenega — sprejemem in konjem. Zaga Andlovic, Škofljica.

Izdelovalec copat ob enem izvežban vrezovalec, pridne, pošten — dobi mesto. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 9779.

Išče se šivilja za damsko konfekcijo in predpasnike. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Praktična« št. 9736. (b)

Iščem služkinjo za kmetijo in gostilno. Feliks Lenč, Kleče 10, p. Ježica. (b)

Mizararskega pomočnika za pohištvena dela — iščem. Zglasiti se: Ivan Korošec, Kožljek, Begunje, Rakek. (b)

Gostilniško sobarico pridno in pošteno, srednjih let, zmožno slovenščine in nemščine, sprejemem. Predstaviti se osebo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1086.

Praktikantinja sprejemem po potrebi v pisarno. Oskrba v hiši. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Strojelepiška v Ljubljani« št. 9857. (b)

Natakarica ki ima dosti let službe, se sprejme za samostojno vodstvo buffeta. Prednost imajo s kavelji. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9736. (b)

Gostilniško sobarico pridno in pošteno, srednjih let, zmožno slovenščine in nemščine, sprejemem. Predstaviti se osebo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1086.

Praktikantinja sprejemem po potrebi v pisarno. Oskrba v hiši. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Strojelepiška v Ljubljani« št. 9857. (b)

Natakarica ki ima dosti let službe, se sprejme za samostojno vodstvo buffeta. Prednost imajo s kavelji. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9736. (b)

Gostilniško sobarico pridno in pošteno, srednjih let, zmožno slovenščine in nemščine, sprejemem. Predstaviti se osebo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1086.

Praktikantinja sprejemem po potrebi v pisarno. Oskrba v hiši. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Strojelepiška v Ljubljani« št. 9857. (b)

Natakarica ki ima dosti let službe, se sprejme za samostojno vodstvo buffeta. Prednost imajo s kavelji. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9736. (b)

Gostilniško sobarico pridno in pošteno, srednjih let, zmožno slovenščine in nemščine, sprejemem. Predstaviti se osebo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1086.

Praktikantinja sprejemem po potrebi v pisarno. Oskrba v hiši. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Strojelepiška v Ljubljani« št. 9857. (b)

Natakarica ki ima dosti let službe, se sprejme za samostojno vodstvo buffeta. Prednost imajo s kavelji. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9736. (b)

Gostilniško sobarico pridno in pošteno, srednjih let, zmožno slovenščine in nemščine, sprejemem. Predstaviti se osebo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1086.

Praktikantinja sprejemem po potrebi v pisarno. Oskrba v hiši. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Strojelepiška v Ljubljani« št. 9857. (b)

Natakarica ki ima dosti let službe, se sprejme za samostojno vodstvo buffeta. Prednost imajo s kavelji. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9736. (b)

Gostilniško sobarico pridno in pošteno, srednjih let, zmožno slovenščine in nemščine, sprejemem. Predstaviti se osebo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1086.

Praktikantinja sprejemem po potrebi v pisarno. Oskrba v hiši. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Strojelepiška v Ljubljani« št. 9857. (b)

Čevljarsk. prirojevalca takoj sprejemem. Zalokar, Mengeš. (b)

Izurjene pletilje sprejme trgovina »Mila«, Mestni trg 17. (b)

Praktikanta za pisarno sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9918. (b)

Kurjača iščemo za centralne naprave. Nastop takoj. Prijave upravi »Slovenca« pod šifro »Hotel« št. 9886

Kuharico iščemo za večji hotelski obrat na Gorenjskem. — Nastop takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Hotel« št. 9887. (b)

Livarji modelirji za železo se lahko trajno zaposle v tovarni vagonov, Slav. Brod. Pismene ponudbe pod 46678 na Publicitas, Zagreb, Illica br. 9. (b)

Prodajalko spretno, izučeno v specerijski stroki, zmožno kaveljev, sprejemem za samostojno vodstvo s 1. julijem. Ponudbe pod »Poštena in spretna« št. 9794 na upravo »Slovenca«.

Gozdni paznik in lovski čuvaj z zadostno prakso se sprejme na veleposestvo. Samo sposobni in delavoljni naj vposilejo ponudbe s podrobnimi podatki upravi »Slovenca« pod »Paznik« št. 9540. (b)

Kuharico pridno in pošteno, ki bi opravljala tudi druga hišna dela, sprejemem v večjo trgovsko hišo proti dobri plači. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pridna« št. 9676. (b)

Pošteno, marljivo dekle z dobrimi priporočili, ki zna kuhati, se sprejme k mali družini na Gorenjskem. Služba trajna, nastop takoj. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Marljiva in poštena« št. 9705. (b)

Vratarja iščemo za večji hotelski obrat na Gorenjskem. — Prednost imajo oni, ki obvladajo več jezikov. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Hotel« št. 9888. (b)

Posedstva Nova enodružinska hiša naprodam. Vižmarje, Pod Klancem 128, p. St. Vid.

Lepa stavbna parcela na Ježici naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9703. (p)

Hišo v kateri obstoja ključavničarska obrt že čez 80 let, proda Benedikt Franc, Zeleniški. (p)

Novo hišo dvostanovanjsko, v Stožicah št. 114, prodam event. zamenjam. Lastnik istotam. (p)

Nova hiša z gospodarskim poslojem in velikim vrtom naprodam. Nova vas pri Mariboru, Bolfankova 19. (p)

Majhno posestvo 10 minut od postaje Grobelno naprodam za 25.000 dinarjev. Ramšak, Tratna 13, Grobelno. (p)

Enostanovanjska hiša z vrtom naprodam. Polzeve se pri: Cvilki, Tovarniška ulica 8, Celje. (p)

Posestvo 16 ha zemljišča, z vsem inventarjem, zaradi starosti ugodno naprodam. — Ponudbe pod »Redka prilžnost« št. 1080 upravi »Slovenca« Maribor. (p)

Čevljarsk. prirojevalca takoj sprejemem. Zalokar, Mengeš. (b)

Izurjene pletilje sprejme trgovina »Mila«, Mestni trg 17. (b)

Praktikanta za pisarno sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9918. (b)

Kurjača iščemo za centralne naprave. Nastop takoj. Prijave upravi »Slovenca« pod šifro »Hotel« št. 9886

Kuharico iščemo za večji hotelski obrat na Gorenjskem. — Nastop takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Hotel« št. 9887. (b)

Livarji modelirji za železo se lahko trajno zaposle v tovarni vagonov, Slav. Brod. Pismene ponudbe pod 46678 na Publicitas, Zagreb, Illica br. 9. (b)

Prodajalko spretno, izučeno v specerijski stroki, zmožno kaveljev, sprejemem za samostojno vodstvo s 1. julijem. Ponudbe pod »Poštena in spretna« št. 9794 na upravo »Slovenca«.

Gozdni paznik in lovski čuvaj z zadostno prakso se sprejme na veleposestvo. Samo sposobni in delavoljni naj vposilejo ponudbe s podrobnimi podatki upravi »Slovenca« pod »Paznik« št. 9540. (b)

Kuharico pridno in pošteno, ki bi opravljala tudi druga hišna dela, sprejemem v večjo trgovsko hišo proti dobri plači. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pridna« št. 9676. (b)

Pošteno, marljivo dekle z dobrimi priporočili, ki zna kuhati, se sprejme k mali družini na Gorenjskem. Služba trajna, nastop takoj. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Marljiva in poštena« št. 9705. (b)

Vratarja iščemo za večji hotelski obrat na Gorenjskem. — Prednost imajo oni, ki obvladajo več jezikov. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Hotel« št. 9888. (b)

Posedstva Nova enodružinska hiša naprodam. Vižmarje, Pod Klancem 128, p. St. Vid.

Lepa stavbna parcela na Ježici naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9703. (p)

Hišo v kateri obstoja ključavničarska obrt že čez 80 let, proda Benedikt Franc, Zeleniški. (p)

Ploščice za štedilnike

in za oblogo sten v kuhinjah kopalnicah, mesnicah i.t.d. polaga in prodaja

MATERIAL, Ljubljana

Telefon 27-16 Tyrševa cesta 36

Visokopritlična hiša na krasnem prostoru blizu kolodvora, naprodam. Domžale, Bistriška 4. (p)

Hiša pripravna za obrtnika — naprodam sredi mesta. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9915. (p)

Parcela velika 500 kv. m, naprodam v centru Maribora. Vprašati: Maribor Vetrinjska 13. (p)

2000 Din nagrade dam dotičnemu, kateri mi prekerbi kupca za lepo, 600 m² veliko stavbišče. — Cena in plačilni pogoji ugodni. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9829. (p)

Večstanovanjska vila nova, krasna, z lepim ograjenim vrtom, naprodam za gotovino 115.000 din. Lepa točka Ljubljane. Polzeve se ob delavnih od 10 do 12 v gostilni: Prirojna ul. 5. (p)

Dvostanovanjsko hišo v Ljubljani ali neposredni bližini, s vrtom, kupim proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Cena 80—110.000 Din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gotovina« št. 9614. (p)

Amerikanci, pozor! V Novem mestu (dolenjski metropoli) naprodam lepo posestvo na prometnem prostoru. Naslov v podružnici »Slovenca« v Novem mestu. (p)

Kmečko posestvo 18 mernikov posevka nji, redi se lahko 3 goveda, hiša, kozolec, skedenj — kompletno, v dobrem stanju, pol ure od postaje Trebnje, naprodam za 16 tisoč dinarjev. Polzeve se pri Stanko Jutraž, Trebnje, Dolenjsko. (p)

Posestvo naprodam! Hiša z gospodarskim poslojem, v zelo dobrem stanju, sredi vasi ob banovinski cesti, pripravno za trgovino ali gostilno. Potreben kapital 60.000 dinarjev. Drugo po dogovoru. — Pojasnila daje: Ignac Zidar, Tihoboj 19, Sv. Križ pri Litiji. (p)

V Brezicah in okolici se naprodam hiša, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposestva. — Pojasnila daje: inž. Miklav Otmar, Brezice. (p)

Prodajam tristanovanjsko vilo na Dolenjski cesti, cena Din 210.000; dvostanovanjsko vilo v bližini tobačne tovarne za ceno 375.000 dinarjev, hipoteka 100.000 Din; štiristanovanjsko hišo na lepem kraju v Litiji za 200.000 Din; komfortno dvostanovanjsko vilo v strogem centru za 900.000 Din, hipoteka 350.000 Din; mlin, gostilno in trgovino na prometnem kraju na Dolenjskem za 350.000 Din, hipoteka 90.000 Din; terminalna kopališče stalne temperature 34°C, z dve-ma bazenoma, večje stavilo sob, restavracijski prostor, krasen park — cena 700.000 Din, hipoteka 300.000 Din. — Več manjših in večjih ter posestev od 95.000 napre. Stavbne parcele v mestu in na periferiji zelo ugodno naprodam. — REALITETNA PISARNA KUNAVER LUDVIK Cesta 29. oktobra št. 6, tel. 37-33. (p)

Enostanovanjska hiša sam, z zvočnikom, triceni (baterijski), skoraj nov, siguran, naprodam za 600 Din, tudi na obroko. Ivačić Franc, Črno 1, Brežice. (p)

Radijski aparat »Philips« sam, z zvočnikom, triceni (baterijski), skoraj nov, siguran, naprodam za 600 Din, tudi na obroko. Ivačić Franc, Črno 1, Brežice. (p)

Enostanovanjska hiša sam, z zvočnikom, triceni (baterijski), skoraj nov, siguran, naprodam za 600 Din, tudi na obroko. Ivačić Franc, Črno 1, Brežice. (p)

Enostanovanjska hiša sam, z zvočnikom, triceni (baterijski), skoraj nov, siguran, naprodam za 600 Din, tudi na obroko. Ivačić Franc, Črno 1, Brežice. (p)

Enostanovanjska hiša sam, z zvočnikom, triceni (baterijski), skoraj nov, siguran, naprodam za 600 Din, tudi na obroko. Ivačić Franc, Črno 1, Brežice. (p)

Enostanovanjska hiša sam, z zvočnikom, triceni (baterijski), skoraj nov, siguran, naprodam za 600 Din, tudi na obroko. Ivačić Franc, Črno 1, Brežice. (p)

Enostanovanjska hiša sam

Ker nikjer drugje ne do-
bite tako ogromne izbire
v teh predmetih, ter po-
leg tudi ne tako nizkih
cen, je v Vašem interesu,
da nas v slučaju potrebe
posetite.

(Vls a vls stare trgovine SV. Petra c. 29)

ISORE

IŠČEJO:

Prazno sobico
v mestu iščem. Naslov
upravi pod št. 9812. (s)

ODDAJO:
Prazno sobo
posebnim vvhodom, od
lam. Pavle, Tržaska c. 2

Prazno sobo
posebnim vhom, par
et, elektrika — oddam
Frškovec s. (s)

Sončno sobo

Prazno sobo
souperabo: kopalnica
ddam s 1. julijem v okra
u sv. Jožefa. Naslov v
pr. »Slov.« pod 9866. (

Opremljeno sobo
epo, solnčno, s separat
nim vhodom in souporo
ko kopalnice, oddamo v
najem 1. julija. Masary
kova 23, pritišče. (s)

Prazno sobo
polnočno, mirno, veliko, s
uporabo kopalnice in
telefona, oddam 1. julija
poljski stranki v centru
nu. (med univerzo in
mansko palačo), Naslov
upravi pod št. 9799. (s)

Razno

Trgovina
šolekimi in pisarniki

Razno

Trgovina
 selskimi in pisarniškimi potrebščinami blizu
 šole in gimnazije na
 prodaj. Ponudbe uprav
 lista pod »100« št. 796.

Stolpno uro
 V Vuhredu je mojstrski
 preuredil stolpni urar
 Ferdo Motnikar v Zagor
 ob Savi. Zaradi teg

Stolpno uro

Koncesijo za mlekarstvo
Kakoj oddam po dogovoru
u. Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. 9747. (r)

Čelim se izučiti kuhanje
v kakli javni kuhinji ali
restavraciji proti dogo-
voru. »Dopise poslati
v upravi »Slovenca« po-
sredniško »Takoj«. P 9317

Glasba

Glazba

MEINEL-HEROLD

Klavirska harmonika

Glasba

BREZPLAČEN POUK V IGRANJO!

ZAHTEVATE BREZPLAČEN CENIK

MEINEL • HEROLD 0.227
TVOJICE GLASIL MARIBOR 102

Klavirska harmonika
koraj nova, 96 basov
telo poceni naprodaj. —
Viljem Zabukovec, Loz

Harmonij
y najboljšem stanju, n
registrov, 5 oktav, L
hardčev močan glas, s
poceni proda. Pove: Iva
Kacin, Domžale. (g

Glasba

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

ZAHTEVATE BREZPLAČEN CENIK

MEINEL • HEROLD R. 222, 236, 246, 256

TVORNIK GLASIL MARIBOR U 102

Klavirska harmonika

koraj nova, 96 basov, 20 tjele pocni naprodaj. — Viljem Zabukovec, Loč

Harmonij

y najboljšem stanju, nregistrov, 5 oktav, Lhardičev močan glas, pocni prod. Pove: IvaKacin, Domžale. (g

Dramofonske plošče

Slovensko petje, narmonika, plesni in filmski slagerji same po Din 39 — Vzamemo v račun tudi stare plošče!

elektroton

Glasba

BREZPLAČEN POUK V IGRANJO!

ZAHTEVATE BREZPLAČEN CENIK

MEINEL • HEROLD 222. 286.

TVORILCE GLASIL MARIBOR U 102

Klavirska harmonika

koraj nova, 96 basov
telo poceni napredaj,
Viljem Zabukovec, Loz

Harmonij

y najboljšem stanju, n
registrov, 5 oktav, Le
nardičev močan glas, s
poceni proda. Pove: Iva
Kacin, Domžale. (g

Dramofonske plošče

slovensko petje, nar
monika, pleni u
filmski slagerji same
po **Bin 30** -
Vzamemo v racu
tudi stare plošče!

elektroton
PASAJA NEBOTČNIK

Citraši, citrašinke!

zvezek »Grajski odmevi
se izšel v III. predelavi

Glasba

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

ZAHTEVATE BREZPLAČEN CENIK

MEINEL-HEROLD 222. ZM.

TVORILCE GLASIL MARIBOR 4 162

Klavirska harmonika

koraj nova, 26 basov
telo poceni naprodaj. -
Viljem Zabukovec, Loč

Harmonij

nejboljsem stanju, n
registrov, 5 oktav, 16
nardičev močan glas, s
poceni prodaja. Pove: Iva
Kacin, Domžale, (g

Gramofonske plošče

Slovensko petje, nar
monika, plenni us
filmski slagerji: same
po 6 din 30 -
Vamemo v racu
tudi stare plošče!

elektrofon

PASAŽA NEBOTČNIK

Citraši, citrašinje!

vezek »Grajski odmevi
je izšel v III. predelani
na pomnoženi izdaji. Co
26 Din. Nova komada
še malo.« Valček z be
medilom in »Márina pol
« sta izšla tudi pose
ej. Z naročilom prosim
pošljite tudi denar al
namk za 6 Din. - Ivan
Kiferle, Ljubljana, (G
poska 9.

Kupimo

Kupim takoj
za venecijansko garnituro
na vodni pogon. M. Vi-
dočnik, Laško. (k)

Kupim 5000 kg sena
(mačji rep ali pahovko).
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 9682. (k)

Dobro seno kupim
Istotam napredaj gnoj. -
Jože Musar, Sv. Petra
cesta 61. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih
dnevni cenah.
A. KAJFEŽ
Ljubljana, Miklošičeva 14

Srnine in jelcnove kože
kupujemo stalno v vsaki
množini. J. Lavrič, Ljub-
ljana, Cankarjevo nabre-
žje 1. (k)

Kupim registrir. blagajno
ki registrira do 99 Din.
Ponudbe pod »Blagajna«
na Aloma Company d. s.
o. s., Ljubljana. (k)

Češnje
in drugo sadje - kupim
dnevno večje množine. -
Ponudbe: »Jugosad«, Mi-
klošičeva 14. (k)

Foto-aparat
rabljen, za normalni film
(vel. 2,50 cm), in araven
spadajoče priprave - ku-
pi Franc Markelj, Vrhnj-
ka. (k)

Cunje

krojaško odrezke, stari
papir, tekstilne odpadke,
svetlo volno, govejo diako
(aravco) - kupi vsako
množino

ARBEITER - MARIBOR
Dravska 15

zlatu kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica 44. 2

Stare kovine in odpadke
bakra, medenine, brona,
svinca stalno kupujemo
po najvišjih dnevni cenah.
Prevzamemo stare
kovine tudi namesto pla-
čila za pokrovanje. -
»Unitas«, galvanizacija,
kovinolitarna, Ljubljana,
Celovška cesta 90a. Tel.
21-19. (k)

Auto-motor

Če hočeš hitro daleč priti,
moraj avto ali kupiti.
Vse bi delal rad -
motorjem!
Glej, jaz s njim še davno
orjam!

Motorno kolo BSA
350 cm, najnovejše tipe,
ugodno prodam. Bernard,
tapičnik, Kranj. (f)

Poceni prodam
stirisedežen avto »Itala«,
v dobrem stanju. Grmov-
šek, Dobričice. (f)

Motorno kolo DKW
dobro ohranjeno, napre-
daj v župnišču Vuhred,
tudi za hranilno knjigo,
vino ali sadjevec. (f)

Avto Opel
malo rabljen poceni na-
prodaj. Ne zamudite pri-
like. Polzve se Ljubljana,
Kolodvorska 26. (f)

Avto Fiat 503
odprt, dobro ohranjen -
ugodno napredaj. Ponud-
ba na naslov: Koren Av-
gust, Gornji grad št. 34,
Dravska banovina. (f)

Izredna prilika!
DKW Meisterklasse 4 se-
dežni Chevrolet, DKW
dobavni voz skoraj nov
Fiat 530 odprt, vsi zelo
poceni napredaj. Polzve
se: Zastopstvo Opel, Ce-
lovška c. 38. (f)

LETOVIŠČA

Za duhovnike
najprikladnejše letovišče
je Crni lug pri Delnicah.
Informacije daje supni
urad. (L)

Letoviščarjem
se priporoča »Gostilna
Tavčar«, Poljane nad
Škofjo Loko. Celodnevna
oskrba 30 Din s stanova-
njem vred. (L)

Pozor! Penzion »Keko«
na Rabu, lastnik Slove-
nec, vam nudi največje
ugodnosti za oddih. Zmer-
ne cene, kopanje prosto.
Zahtevajte prospekt! (L)

Medijske toplice
Idealno letovišče in ter-
malno kopališče pri Za-
gorju o. S. Odprti bazeni,
kresni sprejehodi, dobra in
solidna postrežba, nizke
cene. Prospekti in infor-
macije pri upravi kopa-
lišča in Putnika. (L)

Priljubljeno kopališko
mesto

Njivice

na otoku Krku, Jugosla-
vija. - Prometna zveza
Sušak-Njivice.

Vila »Mira«
Penzion 45-50 dinarjev.

Penzion
tik ob Sori, krasno na-
ravno kopališče, v bli-
žini gozdovi. - Popolna
penzija 30 Din. - Milan
Poljanšek Selo-Ziri. L

Letoviščarjem
se nudi v lepem kraju
na Dolenjskem po zmer-
ni ceni hrana in stano-
vanje. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 9735.

V letoviškem kraju
blizu Blede oddam sobe
s hrano ali brez po zelo
ugodni ceni. Velik senč-
nat vrt. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 9658.

Letoviščarji!

Kdor hoče mirno, dobro
preživeti počitnice, naj
gre v Poljane v gostilno
pri »Mačku«. Dobra hra-
na in stanovanje. Celod-
nevna oskrba za osebo
30-32 Din. Sezona od
1. VI. do 30. IX. (L)

Novi Vinodol

Penzion »Vila Nevenka«,
prizidana in renovirana,
50 korakov od kopališča.
V sobah tekoča voda in
električna razsvetljava. -
Terasa. Vrtna restavrac-
cija. Izvrstna kuhinja.
Informacije daje lastnik:
Andrija Kriškovič.

Priporoča se letovišče

in kopališče Ivo Sorli,
Gorenja vas, Poljanska
dolina. (L)

Penzion »Begunjsčica«
Begunje pri Bledu, Slo-
venija. Sobe s tekočo vo-
do, moderno opremljene,
kopalnica. Hrana prvo-
vrstna. Penzion 40 do 50
dinarjev. Zahtevajte pro-
spekte. (L)

Danes

Danes vsi
k otvoritvi
gostilne
na Vodnikovi cesti št. 4.
Za obilen obisk
se priporoča:
KOMIDAR

Ženitbe

24 letni mladenič
s krasnim posestvom na
prometnem kraju Dolenj-
ske, poroči gospodično ali
vdovo s večjim premože-
njem. - Ponudbe s sliko
upravi »Slovenca« pod
»Pomlad 1887, Tajnost
zajamčena« št. 9660. (2)

Zivali

Pavova jajca
prodam. Zaloška c. 77,
Moste. (f)

Papige
velike, govoreče, papigi-
ce skobčevke, mladice,
raznobarvne, prodam. -
Korytkova 26-I. (f)

●
Kupujte
pri
naših
inserentih

KOLESA

od 450 Din naprej
raznih svetovnih znamk.
Za vsako kolo se jamči.

DELENI -

INDANTHREN
Din 6.50, Din 7.- in 8.-.
Vsemu letnemu blagu
znižane cene.

ŠIVALNI

STROJI
od 2000 Din naprej.
Za vsak šivalni stroj se
jamči.

Šivalne stroje in kolesa, tudi na mesečne obroke, Vam nudi po brezkonkurenčnih cenah
MANUFAKTURNA IN MODNA TRGOVINA PETEK, CELJE

Pravo čudo PRIMUS traktor-Diesel

med tovornimi, vozili je

Nizka cena!

Vleče do 10.000 kg. Porabi vsega 10 l nafte za 100 km

Generalni zastopnik: VIKTOR F. PIK, Beograd, BRATJE JUGOVIČA 3. Telefon 22-878
Išče se zastopnik. - Uvoz traktorjev, goseničarjev, prikolic in motoriziranih strojev.

Sejmarjem,

ki prihajajo na semnje v Ribnico, se sporoča,
da se bo sejmišče premenilo. Novi prostori se
bodo oddajali že dne 23. junija t. l. ob pol sedmih
zvečer pri cerkvi, to je na predvečer semnja,
ki se bo vršil 24. t. m.

Gospodarski odbor trga Ribnica na Dolenjskem.

Razpis

Občina Sv. Križ pri Kostanjevici razpisuje
mesto pomožnega občinskega tajnika-zvaničnika.
Pogoji po uredbi o občinskih uslužbencih.
Prednost imajo samski, večji glasbe.
Prošnje je vložiti na občinski urad Sv. Križ
pri Kostanjevici v roku 30 dni po tem razpisu.
Občinska uprava Sv. Križ pri Kostanjevici,
dne 15. junija 1937.

Edinstvena prilika za opremo

zlasti za opremo sob za tuje, za hotele, zdravilišča,
letovišča in pensione.

Hotel Slon v Ljubljani prodaja zaradi
skorajšnje adaptacije hotela kompletne
opreme za 30 sob za tuje.

Oprema je lepa in v dobrem stanju.

Pri odjemu opreme za eno sobo, cena za vse kose
800 Din; pri odjemu opreme za 10 sob, oprema po
700 Din; pri odkupu vse opreme za 30 sob, pa po
600 Din za sobo, ali 18.000 Din za opremo za vseh
30 sob. - Izven navedenih oprem za 30 sob za
tuje je na razpolago še več postelj, peresnic,
nočnih omari, svetiljk, lestencev, toaletnih mizic,
stojal za brisače, velika miza za 24 oseb, 12 divanov,
10 hoteljev, dve salonski garnituri ter šest nizkih
omar s predali. - Vse pohištvo se prodaja veak
dan po najnižjih cenah.

Uprava hotela »Slon«, Ljubljana.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 20. junija: 8.00 Vesel nedeljski pozdrav
(plošče) - 8.15 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cer-
kve - 8.45 Verski govor (g. msgr. Viktor Steka) -
9.30 Čas, poročila, spored - 9.15 Dobre volje biti vsakdo
si želi! (plošče) - 10.00 Produkcija glasbene šole »Sloga«
- 11.30 Otroški nastop (vodi gđ. Marija Grošljeva) -
12.15 Klavirska lahka glasba Rale da Costa (plošče) -
12.30 Mozartova ura. Sodelujejo člani ljublj. opere gg.
Svetozar Banovec in Vekoslav Janko, gđ. Jelka Igli-
čeva in Radijski orkester - 13. Čas, spored, obvestila
- 14. Vreme - 17. Kmet. ura: Več sadnih širankov (g.
inšp. M. Humek) 17.30 Kmečki trio, vmesne pesmi poje
gđ. Stefa Korenčanova s spremljev. Kmečkoga tria
- 18. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila - 19.30
Nac. ura: Organizacija poljedelskega kredita (Djordje
Jovanović) - 19.50 Slovenska ura: a) Koroske narod-
ne (na ploščah); Pevec iz Sel in Radijski; b) Pregled
stolčev in poklonitev na Koroskem (g. Leo Pettauer)
- 20.30 Koncert pevskega zbora »Kraško-Trnovce«
- 21.10 Plošče - 21.30 Operetna glasba (Rad. orkester)
- 22. Čas, vreme, poročila, spored - 22.15 Za ples (plošče).
Ponedeljek, 21. jun.: 12. Uvertura (plošče) - 12.45
Vreme, poročila - 13. Čas, spored, obvestila - 13.15 Ra-
dijski orkester - 14. Vreme, borza - 15. Čas, vreme,
poročila, spored, obvestila - 15.30 Nac. ura: Narodno
gospodarstvo Jugoslavije in njeni strukturni problemi
(dr. Jozo Tomašević) - 15.50 Zanimivosti - 20. Slov.
narodna pesem (g. Fr. Marolt) - 20.30 Koncert treh
flavt (gg. Slavko Korosec, Silvester Drapal in Filip
Bernard) - 21. Plošče - 21.45 Čas, vreme, poročila in
spored - 22. Esperantska ura: Triglav, kralj Jul. Alp.

Dragi programi!

Nedelja, 20. junija: Belgrad: 20. Srbski večer -
Zagreb: 20. Violina; 20.45 Zabavni koncert - Dunaj:
20.35 Zellerjeva opereta »Nadpaznik« - Budimpešta: 20
Igra: 22.10 Salonski orkester - Trst-Milan: 21. Dve ope-
ri - Rim-Bari: 21. Pihala; 22.15 Pianinski dueti -
Praga: 19.50 Opereta - Varšava: 20. Lahka glasba; 22
Solistični koncert - Stuttgart-Hamburg: 20.00 Operna
glasba - Monako: 20. Opera »Snežinka« - Stras-
bourg: 21.35 Opereta »Dolarska princeza«.

Ponedeljek, 21. junija: Belgrad: 19.50 Narod. pes-
mi; 21.10 Orkestralni koncert - Zagreb: 20. Opera -
Dunaj: 20.05 Mednarodna glasbena lekna - Budim-
pešta: 21. Operni orkester - Italijanske postaje: 17.15
Vokalni in pianinski koncert; 21. Vokalni in instru-
mentalni koncert - Praga: 10.10 Kabaret; 20.25 Orke-
stralni koncert; 21.30 Zbor; 22.30 Latiške melodije -
Varšava: 20. Peeter koncert - Berlin: 20.10 Orkester in
solisti - Stuttgart: 20. Švabska svatba - Bukarešta:
20.15 Komorna glasba; 21.05 Vokalni koncert.

Novi Vinodol

Penzion »Vila Nevenka«,
prizidana in renovirana,
50 korakov od kopališča.
V sobah tekoča voda in
električna razsvetljava. -
Terasa. Vrtna restavrac-
cija. Izvrstna kuhinja.
Informacije daje lastnik:
Andrija Kriškovič.

Novi Vinodol

Penzion »Vila Nevenka«,
prizidana in renovirana,
50 korakov od kopališča.
V sobah tekoča voda in
električna razsvetljava. -
Terasa. Vrtna restavrac-
cija. Izvrstna kuhinja.
Informacije daje lastnik:
Andrija Kriškovič.

Novi Vinodol

Penzion »Vila Nevenka«,
prizidana in renovirana,
50 korakov od kopališča.
V sobah tekoča voda in
električna razsvetljava. -
Terasa. Vrtna restavrac-
cija. Izvrstna kuhinja.
Informacije daje lastnik:
Andrija Kriškovič.

Novi Vinodol

Penzion »Vila Nevenka«,
prizidana in renovirana,
50 korakov od kopališča.
V sobah tekoča voda in
električna razsvetljava. -
Terasa. Vrtna restavrac-
cija. Izvrstna kuhinja.
Informacije daje lastnik:
Andrija Kriškovič.

Novi Vinodol

Penzion »Vila Nevenka«,
prizidana in renovirana,
50 korakov od kopališča.
V sobah tekoča voda in
električna razsvetljava. -
Terasa. Vrtna restavrac-
cija. Izvrstna kuhinja.
Informacije daje lastnik:
Andrija Kriškovič.

Novi Vinodol

Penzion »Vila Nevenka«,
prizidana in renovirana,
50 korakov od kopališča.
V sobah tekoča voda in
električna razsvetljava. -
Terasa. Vrtna restavrac-
cija. Izvrstna kuhinja.
Informacije daje lastnik:
Andrija Kriškovič.

Novi Vinodol

Penzion »Vila Nevenka«,
prizidana in renovirana,
50 korakov od kopališča.
V sobah tekoča voda in
električna razsvetljava. -
Terasa. Vrtna restavrac-
cija. Izvrstna kuhinja.
Informacije daje lastnik:
Andrija Kriškovič.

Širite »Slovenca«!

Zahvala

Za vse izraze sožalja in vsem, ki so našo ljubljeno in ne-
pozabno hčerko

Hildo Krušič

učiteljico

spremlili na njeni zadnji poti, ter onim, ki so njen prerani grob
okitili s cvetjem in venc, se najpriredneje zahvaljujemo. Iskrena
zahvala vsem gg. zdravnikom, ki so se z največjo požrtvovalnostjo
trudili rešiti mlado življenje, posebno gg. prof. dr. Zalokarju,
docentu dr. Matku, dr. Lunačku in dr. Boženi Merjakovi. Nadalje
vsem gg. sestram in g. pred. kuratu Slani, ki se je s krščansko
ljubeznijo zavzel za pokojnico. Vsem oficelnim učiteljskim ter
sokolskim zastopnikom in njenim stanovskim tovarišem.

Globoko potrti ostali.

Zahvala

Za vse izraze sožalja in vsem, ki so našo ljubljeno in ne-
pozabno hčerko

Hildo Krušič

učiteljico

spremlili na njeni zadnji poti, ter onim, ki so njen prerani grob
okitili s cvetjem in venc, se najpriredneje zahvaljujemo. Iskrena
zahvala vsem gg. zdravnikom, ki so se z največjo požrtvovalnostjo
trudili rešiti mlado življenje, posebno gg. prof. dr. Zalokarju,
docentu dr. Matku, dr. Lunačku in dr. Boženi Merjakovi. Nadalje
vsem gg. sestram in g. pred. kuratu Slani, ki se je s krščansko
ljubeznijo zavzel za pokojnico. Vsem oficelnim učiteljskim ter
sokolskim zastopnikom in njenim stanovskim tovarišem.

Globoko potrti ostali.

Zahvala

Za vse izraze sožalja in vsem, ki so našo ljubljeno in ne-
pozabno hčerko

Hildo Krušič

učiteljico

spremlili na njeni zadnji poti, ter onim, ki so njen prerani grob
okitili s cvetjem in venc, se najpriredneje zahvaljujemo. Iskrena
zahvala vsem gg. zdravnikom, ki so se z največjo požrtvovalnostjo
trudili rešiti mlado življenje, posebno gg. prof. dr. Zalokarju,
docentu dr. Matku, dr. Lunačku in dr. Boženi Merjakovi. Nadalje
vsem gg. sestram in g. pred. kuratu Slani, ki se je s krščansko
ljubeznijo zavzel za pokojnico. Vsem oficelnim učiteljskim ter
sokolskim zastopnikom in njenim stanovskim tovarišem.

Globoko potrti ostali.

Zahvala

Za vse izraze sožalja in vsem, ki so našo ljubljeno in ne-
pozabno hčerko

Hildo Krušič

učiteljico

spremlili na njeni zadnji poti, ter onim, ki so njen prerani grob
okitili s cvetjem in venc, se najpriredneje zahvaljujemo. Iskrena
zahvala vsem gg. zdravnikom, ki so se z največjo požrtvovalnostjo
trudili rešiti mlado življenje, posebno gg. prof. dr. Zalokarju,
docentu dr. Matku, dr. Lunačku in dr. Boženi Merjakovi. Nadalje
vsem gg. sestram in g. pred. kuratu Slani, ki se je s krščansko
ljubeznijo zavzel za pokojnico. Vsem oficelnim učiteljskim ter
sokolskim zastopnikom in njenim stanovskim tovarišem.

Globoko potrti ostali.

Širite »Slovenca«!

Zahvala

Za vse izraze sožalja in vsem, ki so našo ljubljeno in ne-
pozabno hčerko

Hildo Krušič

učiteljico

spremlili na njeni zadnji poti, ter onim, ki so njen prerani grob
okitili s cvetjem in venc, se najpriredneje zahvaljujemo. Iskrena
zahvala vsem gg. zdravnikom, ki so se z največjo požrtvovalnostjo
trudili rešiti mlado življenje, posebno gg. prof. dr. Zalokarju,
docentu dr. Matku, dr. Lunačku in dr. Boženi Merjakovi. Nadalje
vsem gg. sestram in g. pred. kuratu Slani, ki se je s krščansko
ljubeznijo zavzel za pokojnico. Vsem oficelnim učiteljskim ter
sokolskim zastopnikom in njenim stanovskim tovarišem.

Globoko potrti ostali.

Zahvala

Za vse izraze sožalja in vsem, ki so našo ljubljeno in ne-
pozabno hčerko

Hildo Krušič

učiteljico

spremlili na njeni zadnji poti, ter onim, ki so njen prerani grob
okitili s cvetjem in venc, se najpriredneje zahvaljujemo. Iskrena
zahvala vsem gg. zdravnikom, ki so se z največjo požrtvovalnostjo
trudili rešiti mlado življenje, posebno gg. prof. dr. Zalokarju,
docentu dr. Matku, dr. Lunačku in dr. Boženi Merjakovi. Nadalje
vsem gg. sestram in g. pred. kuratu Slani, ki se je s krščansko
ljubeznijo zavzel za pokojnico. Vsem oficelnim učiteljskim ter
sokolskim zastopnikom in njenim stanovskim tovarišem.

Globoko potrti ostali.

Zahvala

Za vse izraze sožalja in vsem, ki so našo ljubljeno in ne-
pozabno hčerko

Hildo Krušič

učiteljico

spremlili na njeni zadnji poti, ter onim, ki so njen prerani grob
okitili s cvetjem in venc, se najpriredneje zahvaljujemo. Iskrena
zahvala vsem gg. zdravnikom, ki so se z največjo požrtvovalnostjo
trudili rešiti mlado življenje, posebno gg. prof. dr. Zalokarju,
docentu dr. Matku, dr. Lunačku in dr. Boženi Merjakovi. Nadalje
vsem gg. sestram in g. pred. kuratu Slani, ki se je s krščansko
ljubeznijo zavzel za pokojnico. Vsem oficelnim učiteljskim ter
sokolskim zastopnikom in njenim stanovskim tovarišem.

Globoko potrti ostali.

Zahvala

Za vse izraze sožalja in vsem, ki so našo ljubljeno in ne-
pozabno hčerko

Hildo Krušič

učiteljico

spremlili na njeni zadnji poti, ter onim, ki so njen prerani grob
okitili s cvetjem in venc, se najpriredneje zahvaljujemo. Iskrena
zahvala vsem gg. zdravnikom, ki so se z največjo požrtvovalnostjo
trudili rešiti mlado življenje, posebno gg. prof. dr. Zalokarju,
docentu dr. Matku, dr. Lunačku in dr. Boženi Merjakovi. Nadalje
vsem gg. sestram in g. pred. kuratu Slani, ki se je s krščansko
ljubeznijo zavzel za pokojnico. Vsem oficelnim učiteljskim ter
sokolskim zastopnikom in njenim stanovskim tovarišem.

Globoko potrti ostali.

Zahvala

Ob prebriski izgubi našega nepozabnega soproga, očeta,
starega očeta

Antona Avseca

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so mu stali na strani ob
zadnji uri, zlasti g. Bajcu, g. Janežu, ravnateljstvu tovarne Jub
ter vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, posebno
gg. duhovščini, pevskega zbora, darovalcem vencev in cvetja,
sorodnikom, prijateljem in znanec, ter vsem, ki so nam ustno
ali pismeno izrekli sožalja.

Kleče, v juniju 1937.

Zalujoča rodbina Avsec.

Zahvala

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da je dragi sopro-
g, oče, brat, tati, svak in stric, gospod

Franc Ehrlich

meščanski učitelj v pokoju in posestnik

po dolgi, mučni bolezni včeraj, dne 18. junija, mirno v Gospodu
zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek,
dne 21. junija, ob 14 izpred hiše žalosti na farno pokopališče
v St. Ilju. - Priporočamo ga v blag spomin in molitev!

Št. II v Slovenskih goricah, Košaki, Sv. Križ pri Ljutomeru,
Neunkirchen, dne 19. junija 1937.

Zalujoča rodbina in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Globoko strti v neizmerni tugi javljamo vsem, ki so jo poznali, da nas je za
vedno zapustila naša vzorna žena in plemenita mati, gospa

Marija Megušar roj. Pasetzkij

soproga žel. postajenačelnika v p.

Njeno zlato srce je prenehalo biti v soboto 19. t. m. ob štirih popoldne. Po dol-
gem, neizmernem trpljenju neozdravljive bolezni, ki jo je Bogu vdano prenašala do
zadnjega diha, je odrešena vseh muk odšla v svojem 56. letu starosti po plačilo, ki ga
je za svojo plemenitost srca težko zaslužila.

Našo nenadomestljivo mamo spremimo k zadnjemu počitku v ponedeljek, dne
21. t. m. ob pol šestih iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 19. junija 1937.

Franc, sopro-
g in sinovi Maks, Miro, Stane in Milan.

TRIPERESNA DETELJICA

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

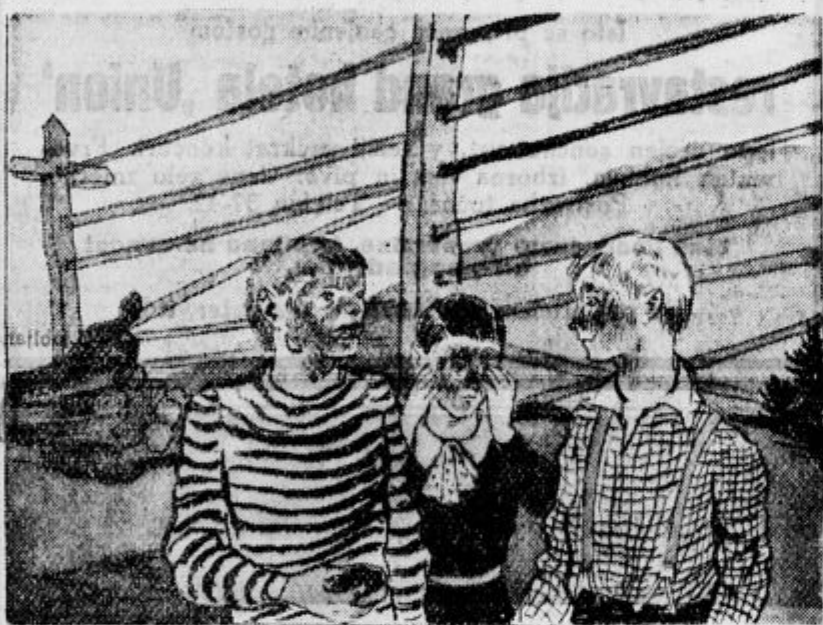
Ob sončnem zalozu drugega dne se je triperesna deteljica spet setala pod Sršenovim kozolcem. Vsi trije so bili oboroženi od nog do glave. Peter je imel s seboj vse potrebno vlomilsko orodje od vitriha do žepne svetilke. Nandetu je štel iz žepa velik očetov samokres, ki pa ni bil nabit. Jožek pa je imel za pasom dolg kuhinjski nož... In še nekaj je prinesel s seboj poglavar »KLUBA ČRNIH VRAGOV«, ki je mislil na vse: škatico s sajami.

»Torej tovariša,« je mogočno rekel, »ko je zasedel svoj prestol-štor, torej tovariša, bliža se trenutek, ko se moramo odločiti, kje in kdaj bi napravili svoj prvi roparski napad. Ali sta že kaj razmišljala o tem?«

Dečki so stisnili glave skupaj in začeli tako tiho in skrivnostno šepetati med seboj, da jih je celo poljska miš, ki je imela v bližini svoj dom, slišala samo na pol, čeprav je hudo napenjala ušesa.

Ko so se domenili in zedinili do kraja, je poglavar Peter vzel škatico s sajami iz žepa. Krepko je pljunil vanjo, pomešal saje s prstom in s to črno mešanico namazal najprej samega sebe po obrazu, potem pa še tovariša. Postali so v hipu tako grozni in divji, da bi se jih celo hlabro oko postave prestrašilo, če bi jih kar takole na lepem srečalo v mraku... »Zdaj pa na delo!« je z bojevitim glasom zapovedal poglavar Peter — in naši vrti roparji so se pripravili na odhod.

Niso ne videli ne slišali črne senice, ki je ves ta čas čepela za kupom trhljih hlodov in vlekla njihov skrivnostni pomenek na uho...

ROTI odstrani takoj brez duha in udobno vse nepotrebne **dlačice.**
Depot: COSMOCHEMIA, Zagreb, Smičiklasova 23.

S SHELL BILJOBRANOM POLETNIM

uničite škodljivce, ki napadajo in uničujejo zelene dele stebel, kakor listne uši, gosenice jabolčnega zavijača, gosenice gobarja itd. Hitro deluje, ne škoduje listom in ostalim zelenim delom stebel.

Obširna pojasnila in ponudbe zahtevajte od proizvajalca: Jugoslavensko Shell d. d., Zagreb, Gajeva ulica 5.

NA ČRNLNIKU JE KI GA DRUGI SKUŠAJU POSNEMATI

Skoro vsaki tvornici nalivnih peres skušajo posnemati PARKER VACUMATIC črnilnik v nalivnem peresu, ki ima kot prvi popolnoma vidno zalogo črnila: — v dokaz, da je to edini črnilnik, ki pride za vse v poštev. PARKER VACUMATIC je odkril vse napake drugih brezcevni črnilnikov in jih premagal. Na ta način so razumljive naslednje prednosti PARKER VACUMATIC črnilnika:

- vidna zaloga črnila v držalu v celoti — in ne samo v zadnjih ostankih črnila.
- 14 prejšnjih sestavnih delov je odstranjenih, da se je dobil prostor za 102% večjo zalogo črnila, ne da bi se pri tem format povečal. Z vsako napolnitvijo je dosežena tako dvakrat daljša vporabljenost.
- mehanizem je vdelan v zgornjem delu črnilnika, kjer ne more priti v stik s crnilom in kjer je oksidiranje in razkrajanje onemogočeno.
- edinstveno zlato pero, ki nikdar ne praska, z oblogo iz platina in s precizno konico. /STANDARD modeli imajo navadna zlata peresa.

ČRNLNIK: Din. 750.- — 450.- PRIKLADNI SVINČNIK: Din. 250.- in 350.-

Parker VACUMATIC
NOTTER I DRUG, GUNDULICEVA ul 5, ZAGREB.

Za Din 40.— oblike dvojnik

(Doppelbol) od 42—51 mm
ter razno drugo orodje po zelo nizkih cenah naših.
Stanko Florjantič
Zelenina
Resljeva 3
Vhod okoli dvorice
Vis a vis Medic Zank!

VRTNO POHIŠTVO

ležalni stol Din 60.—
ležalni stol Din 90.—
vrtni tofel
zložljiv Din 60.—
veranda tofel
zložljiv, Din 160.—
poletna postelja
tapičirana Din 200.—
zložljiva
vse z dobrim Strapacnim platnom prevlečeno.
Tvrda

WEKA MARIBOR
Pri odjemu nad 400 Din franko vsaka železniška postaja.

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Turševa cesta

(palata Poštni dom)

Pod mojim varstvom lahko mirno čita!

Koža je odporna, če jo krepi NIVEA. Samo NIVEA Vam omogoča, da Vam koža enakomerno porjavi in da lahko uživate kopanje na soncu. Ob deževnem in vetrovnem vremenu ste odpornejši proti prehladu. Zato si še danes kupite NIVEA, ki je vendar tako poceni! Ne pozabite: Samo originalna NIVEA vsebuje Eucerit, ki krepi kožo.

Agnes Günther: Dušica - Rožmarinja

»Ko bi jaz to zmogel! Kako so ubogo dušico vsi napak razumeli! Ni čuda, če se oče boji skritega bodala!«
»Toda, kaj bo pozneje, Harro?«
»Zamorec je storil svojo dolžnost. Zamorec lahko gre!«
»Oh, o tem ste lahko prepričani, da vam bodo to nekega dne namignili. Čim bolj temeljito jo rešite njene začaranosti, tem zanesljivejša se bo to zgodilo.«
»Gospa, mar mislite, da bom na to čakal? In vendar je prelepo, dokler ta začaranost traja. Če najde neploden človek — votlini jazbec —, ki je v zasmeh vsej okolici, ob svoji poti tako čudovito ljubko cvetko! In to še, ko je v sili. Moram neprestano misliti na dušico. Že jo slikam. Ste že videli njene nožice? Skrbite vendar, da jih slabo obutje ne spahi! Čudim se, da so se do danes ohranile.«
»Ali to zares zanima samo slikarja?« vpraša gospa Hardenstein.
»Mar ni lepa?« sili Harro.
»Ljubi Harro, to morate sami vedeti. Kodri so zelo lepi, toda oči niso njena last. Močno se spreminjajo in kadar se popolnoma stemnijo, postanejo naravnost tajinstvene. Vi ste vendar prepričani, da je vse, kar se pojavlja na njej čudnega, plod njenega pesniškega daru in njene nadvse bujne domišljije.«
»Prav zares je tako! Toda žalili so jo, ker so nazivali plodove njene fantazije z lažjo ter so tako umetno izzvali nasprotje.«
»No, bomo videli. Zdaj mi pa pripovedujte o sebi, Harro. Kaj delate vaše hude, stare tele? Ali se še vedno hudujejo?«
Harro pripoveduje z nasmeškom:
»Oh, teta Marga mi že zopet pleče nogavice. Ker nosim še vedno dolge nogavice in kratke hlače

in ker imam precej dolge noge in ker teta Marga tudi misli, da še vedno raste, je primorana, da skriva med pletenjem nogavice v platneno vrečko, če se hoče izogniti posmehu drugih dam v zavodu. Ljubezno, kaj ne? — Teta Ulrika se je že toliko omeščala, da pristavlja pismom svoje sestre tu pa tam kakšen vprašaj ali pa da podčrta kakšno besedo in doli ob robu pripiše svoj veličastni U. — —
Harro je izredno srečen! Knez ga je naprosil, da mu slika princeso. Za to imenitno sliko ne more dobiti nikdar dovolj navodil. Že stoji v učni sobi zakrito stalo in dušica opazuje z božičnimi očmi čopiče, steklenice, dolgo platneno haljo. Kako čuden bo Harro v njej! — Gospa Hardenstein si je pripravila velik klobčič srebrnove volne, katero hoče splesti med slikanjem. Klobčič je velik, slikanje torej lahko precej časa traja. Kako ga osrečuje ta misel. V spalnici dušice so razproštre vse lepe obleke, da more umetnik primerno izbrati. Dokler je še dušica sama, spleza na omaro, nad katero visi veliko ogledalo, ter se kritično motri v njem. Toda, kar se tu motri zreali, to je videla že večkrat. Kar zasliši bližajoče se korake prijatelja in brž malec osramočena zleze dol.
»In zdaj, dušica, naj vidim tvoja pisana krila! Pisana krila moje radosti!«
Dušica se obesi na njegovo roko in mu poljubi roko, čeprav ji Harro to še tako hudo brani. — Harro si navzlic tem krasnim oblekam ne ve pomagati. Zato vpraša: »Kaj pa je tobi najbolj všeč, dušica?«
»Moja stara, siva obleka, Harro. Toda te ni tu, so jo že položili v stran, da jo komu podare. Rožica jo naj prinese!«
»In že prinese ta preprosto sivo obleko iz krasnega žameta z nežnim odsevom, ki ima lastnost, da postaja vedno lepša.«
»Dušica, položijo nanjo nekaj svojih kodrov?«
»Imenitno! — Brž obleči to in pridli!« vzklikne ves vesel Harro.
»Čuj, dušica!« jo vpraša, ko že sedi pred njim na belolokiranem stolčku na zbledele, zelenošivile

blazinici. »Kako pa si si izbrala ravno to obleko?«
»Jaz tudi ne morem trditi, da mi ta obleka ugaja.« izpoveduje gospa Hardenstein. »Otroci so vedno najlepši v sveži beli obleki z barvanimi trakovi. Vzemite belo obleko z rdečim žametom, Julijana!«
Harro jo ves osupel pogleda: »Ali se tako zveš, dušica?«
»Ne, imenujem se Julijana, Karla, Rozalija, Marija. Toda nobeno teh imen ni pravo. Miss Whart me je klicala Juliet, gospodična pa July, ko to vendar nikdar ni bilo moje ime!«
»Knez jo vedno zove malčica.«
»Uboga malčica,« popravi otrok.
Vsa ta imena seveda niso zate. Čemu ti niso dali lepega staronemškega imena, imena Hohenstauf, ko si vendar njihovega rodu. Tudi tvoji zlati kodri spominjajo na Hohenstaufe. Je sicer že dolgo od tega, toda možnost ni izključena! Meni je pripovedoval neki prijatelj, da se rode ob obali svete dežele pri Akkonu, kamor so bili nekaj prišli križarji, še vedno arabski otroci s plavimi kodri. To je še bolj čudno! — Morali bi te imenovali Grizelda ali Gerhilda ali Windemut ali Gizela! — Kaj ti je dušica?«
»Prišlo me je za srce, ko si imenoval Gizelo.«
»Čudno dete, kako si pobledelo!«
»Tega imena ne smeš nikdar več izreči!« zapove dušica.
Zdaj vstane gospa Hardenstein od svojega sivoga, volnenega klobčiča ter ošine grofa Thorsteina s svarečim pogledom.
»Dušica, zdaj pa sedi prav po domače! Kadar bom zaklical — 'zdaj!' moraš nekaj časa ostati popolnoma mirna. Pripoveduj mi nekaj o tvojem lipovem deblu. Kaj je še lepega tam?«
Dušica je radevolje pripravljena in začne s svojim visokim, zvoničkim glasom: »Na lipovem deblu se radi tega pravi, ker je tam stal stolp, preden je na istem mestu rasla lipa.«
»Kako krasen slavek,« reče Harro smeje se.
»Oh, začetek mi napravi vedno gospod kantor,

začeti sama ne znam. Saj ti moram pripovedovati nalogo. Moje pismo o lipi je tudi bila naloga.«
»Začetek bi bil torej v redu in zdaj lahko nadaljuješ!«
Dušica objame svoja kolena, katera nekoliko dvigne, nagne nalahno svojo glavičico v stran ter zre v svojega prijatelja. Že je nameraval Harro zaklicati 'zdaj!' — Toda premagal se je še. Hoče pustiti dušico, dokler ne pozabi popolnoma nase. Njegove umetniške oči se iskre v svetlem ognju.
»Na lipovem deblu stoji tudi močen stolp. Ali veš kaj o njem, dušica?«
Dušica počasi pripoveduje: »Ta stolp je rdeč. V njem so postelje za goste v dolgih lesenih predalih. Če bi prišel kdaj kak kralj ali zapovedujoč general, bi dobil najlepšo posteljo s svetlomodro avilo. Okna so zamrežena. Na svojem klobuku ima stolp velik šopek. Poleti je zelen in nosi majhne jagode. Tedaj se stolp raduje in pomežikuje s svojim edinim očesom. Kadar gospodična Berger pregleduje postelje, ima stolp majhno, rdečo luč v glavi. Tedaj je šele prav vesel. Gori v stolpu je soba, ki se imenuje soba čarovnic in se vrata ne daje nikdar zapreti. Ponoči se vedno znova odpro. To pa zaradi čarovnic! Toda ta je že davno mrtva in vse je samo staro praznovanje!«
»Ta stavek je moral biti gospodu kantorju posebno všeč,« vrže vmes Harro.
»Je pa tudi od njega!« prizna prostodušno dušica ter nadaljuje: »Nobena tuja sobarica ne more v tej sobi spati, naj bo še toliko gostov v gradu. Ne vedo si pomagati, ker se v sredi noči vrata sama odpirajo. Tudi stopnice ima stolp, ki se vijejo v krogu, kakor vse stopnice v stolpih. Zovejo jih polzaste stopnice.«
»Imenitno, gospod kantor!«
»Stopnice gredo v sredino zemlje. Ali se naj več pripovedujem? Pri teh besedah pogleda dušica nekam zaskrbljeno gospo Hardenstein. Ta je odložila svoj klobčič in se vsaj na videz zatopila v knjigo. Harro pa priklipa dušici, kar jo opogumi.

Damsko konfekcijo za poletje

posebno cenejše vrste ima v največji izbiri na zalogi

F. I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29

damske perilne cefir obleke od Din 48.— naprej
damske perilne sportne bluze " " 28.— "
športna krila v vseh velikostih " " 38.— "
pisarniške in jutranje halje " " 65.— "
otroške perilne obleke " " 24.— "

kakor tudi vse vrste boljše bleke, kostume, plašče i. t. d.
Izdeluje se tudi po meri! Kroji kot izdelava prvovrstna!

Kmetovalcem

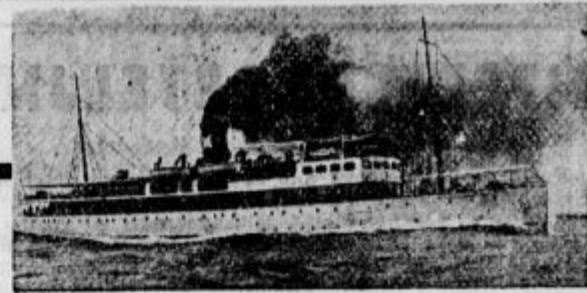

prporočam najnovejši, sto in stokrat preizkušeni »GRIEB« mlin, s katerim se meljejo vse vrste žita do najfinejše moke. Mlin je na ročni pogon, izdelek prvovrstne nemške tovarne, najmodernejši v mlinarski stroki, cena je nizka, kapaciteta zelo velika.

Na zalogi tudi večji mlini najnovejše in najmodernejši iz-
delave na motorni ali vodni pogon. - Zahtevajte cenike! Glavni zastopnik za Jugoslavijo tovarn mlinov »GRIEB«

Debeljak Ferdo

Ljubljana, Frančiškanska 10
pri tvrdki Elektroton

SS Prestolonaslednik Peter

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. — SUSAK

Dnevna hitra paroplovna služba s Sušaka za Dalmacijo in obratno. Odhod s Sušaka ob 16. uri.
Dnevna večkratna zveza za vsa kopališča in letovišča jugoslovanske obale. Ugodna turistična potovanja s Sušaka za Dalmacijo in Grško po niskih pausalnih cenah.
Ekspresne turistične proge iz Benetk za Dalmacijo.
Prvovrstni parniki — izvrstna kuhinja.
Prospekte in pojasnila daje direktorja na Sušaku, vse njene agencije in vsi uradi „Putnika“ in društva „Wagon-Lits-Cook“.

ČATEŠKE TOPLICE

pošta Brežice železniška postaja Brežice in Dobova, najbolj vroči 55° C radioaktivni vrelci v Dravski banovini. Sezona od 1. maja do 30. septembra — v pred in posezoni znatni popusti, zahtevajte prospekte. Z neprekosljivim uspehom se zdravijo bolezn: Visoki krvni pritisk, revmatizem, vnetje, protin, išias, nevralgično trganje, kronični katarji, ženske bolezni i. t. d.

Kje se kupujejo
kovinaste krste?

Pri izdelovalcu! Zakaj?

Ker se dobijo

za 50% ceneje kot kjerkoli drugod!

Maks Ussar - Maribor

Pension za gospe

„DOM KOLA DOMAČICA“

SPLIT

BAČVICE

Biankinijeva ulica 9

Dve minuti od glavnega kopališča. — Krasna lega. — Lepe, velike in zračne sobe. — Cena pensionu 55 do 65 Din dnevno. — Za daljše bivanje popust. — Prvovrstna postrežba.

„SLOVENE“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

„Hotel Bellevue“

najlepša razgledna točka v Ljubljani, priznana prvovrstna kuhinja, izborna vina in pivo; lepe čiste tujske sobe. — Pension od Din 50.— do 65.—. Krasne terase, lastni gozdni park, avtogaraže, kopeli v hiši. Novo: hotelski gosti imajo na razpolago udobne kabine za solne kopeli in prho. V seziji večkrat koncert. Izreden užitek za letoviščarje. Zahtevajte prospekte. - Telefon interurban 30-42.

Isto se priporoča cenjenim gostom

restavracija grand hotela „Union“

lepo urejen senčnat vrt, v seziji večkrat koncert. Prvovrstna kuhinja, izborna vina in pivo. Cene zelo zmerne. Postrežba točna. — Telefon 37-42.

Vina imam samo prvovrstna, kupljena naravnost od vinogradnikov.

Se priporočam **P. Šterk**, restavrater, itd.

Stanovanjske in trgovske hiše, industrijske zgradbe in adaptacije projektira in izvršuje najsolidneje stara in renomirana tvrdka

IVAN BRICELJ

poobl. graditelj

Ljubljana

Slomškova ulica št. 19

OPEKARNA

Gornja Radgona

Zaloga vsake vrste opeke, strešne, zidne itd. pri tvrdki

S. FORSTNERIČ

Maribor - Melje

VITAMIN-SODNI SOK
LJUBLJANA

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

reg. zadruga z neom. zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

NOVE VLOGE vsak čas razpoložljive

obrestuje po 4%, proti odpovedi po 5%.

Izpolnjujoč žalostno dolžnost naznanjamo, da nas je za vedno zapustil naš poslovodja, gospod

Frančišek Bruna st.

veleindustrijalec v Plavy-ju ČSR.

Umrl je nenadoma dne 18. t. m. ob 20. uri v 70. letu starosti.

Pogreb bo v Plavy-ju, dne 22. t. m. ob 15. uri.

Maša zadušnica se bo brala dne 23. t. m. tudi v farni cerkvi v Kranju.

Kranj, dne 19. junija 1937.

JUGOBRUNA

Kranjske tekstilne tovarne dr. z o. z.

Kranj.